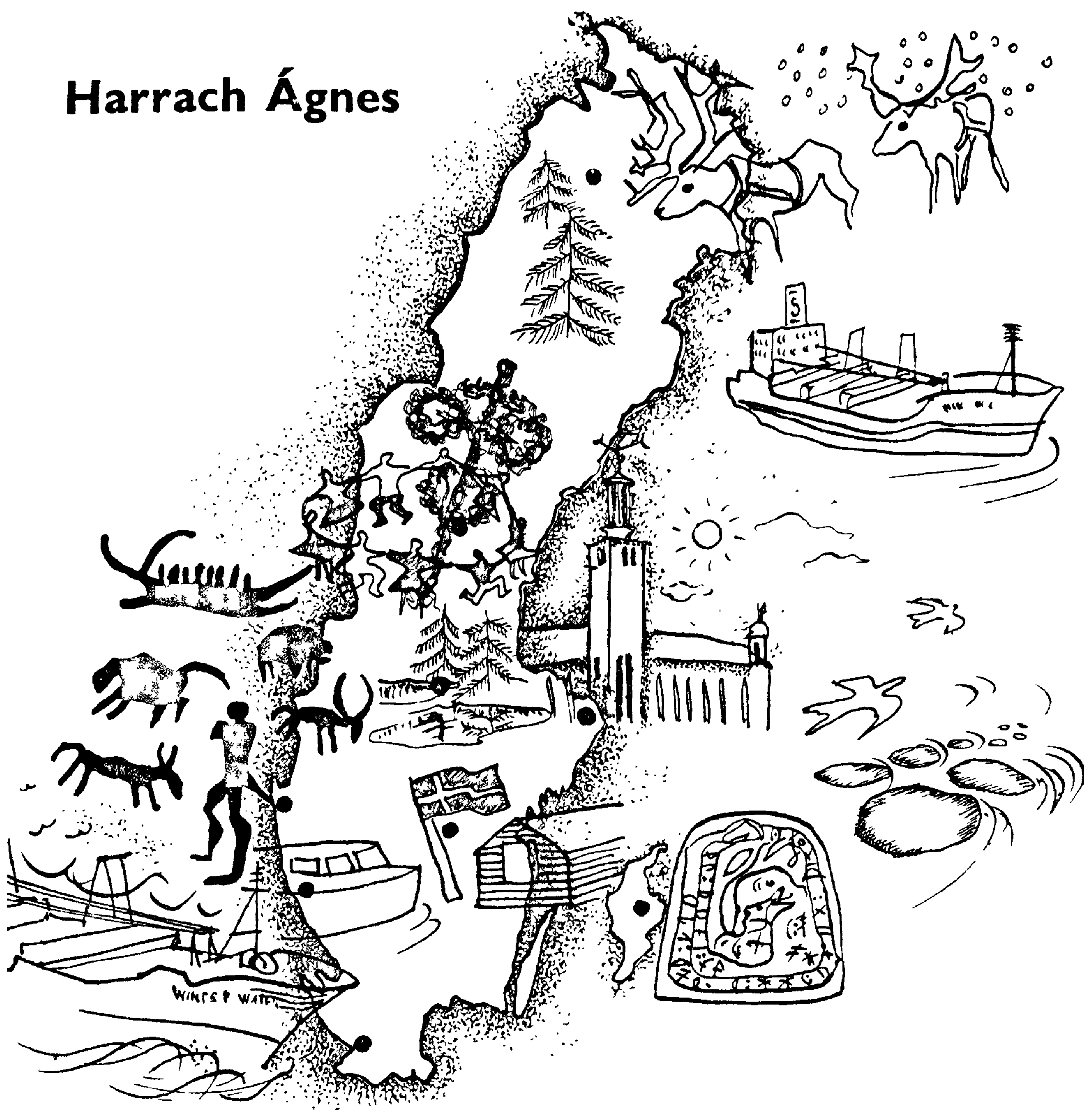
Harrach Ágnes

Kevés szóval svédül

Bírálók

dr. KIEFER FERENC
dr. ZIPERNOVSZKY HANNA

Anyanyelvi lektor

INGER THORSSON

Az illusztráció

ZOLTÁN MÁRIA FLÓRA
munkája

Felelős szerkesztő

MOLNÁR ÁGNES

ISBN 963 18 0068 7

ELŐSZÓ

Kedves Olvasó!

Jó volna tudni, Ön vajon miért szándékozik svédül tanulni? Utazni szeretne, barátai, rokonai élnek Svédországban, tartós kiküldetésre készül, szeretné eredetiben megismerni a skandináv kultúrát, érdeklik a nyelvek, vagy esetleg már tud is valamelyest svédül, és nyelvtani tudását kívánja kiegészíteni, vagy csupán kíváncsiságból vette kezébe ezt a könyvet?

És természetesen még ezer más okból és célból is akarhat valaki svédül tanulni. Most már Ön is látja, milyen nehéz feladat hárul erre a könyvre, mely, a maga nemében egyke lévén, szeretne minél különbözőbb igényeknek megfelelni. A témákat és a szókincset elég bő körből kellett tehát összeválogatni, hogy mindenki érezhesse, neki is szól ez a könyv.

Heti egy tanítási (de jóval több tanulási) alkalmat feltételezve, egy év tananyagát tartalmazza. Az olvasmányok szövegéből mintegy ezeregyszáz szót sajátíthat el, és tovább bővítheti szókincsét a téma szerinti szógyűjtemények, valamint a szemelvények segítségével. Ha a könyv gyakorlatait lelkiismeretesen elvégzi, könnyen elboldogulhat különböző beszédhelyzetekben, s ha a teljes nyelvtani anyagot legalább passzívan elsajátítja, – szótár segítségével – önállóan olvashat, továbbfejlesztheti svéd tudását.

Néhány megjegyzés és tanács a könyv használatához:

- Az olvasmányokat olvassa el hangosan, ismételgesse mondatonként, egyes párbeszédeket tanuljon meg kívülről!
- A szószedetben jelöljük, ha a szóhangsúly nem az első szótagra esik. A felemelt vessző a hangsúlyos hang vagy szótag után áll. Szögletes zárójelben adjuk meg a hangtani szabályoktól eltérő szavak kiejtését, valamint ha az **o** betűjelet [o] hangnak kell ejteni (egyébként hangértéke [u]).
- Ha az olvasmány szövegének egy-egy kifejezésében korábban még nem tárgyalt nyelvtani anyag fordul elő, akkor a magyar jelentést a teljes kifejezésre adjuk meg.

- A könyv a szókincshez képest sok és részletes nyelvtant tartalmaz, mivel a svédül tanulónak kevés lehetősége van máshol utána nézni kérdéseinek. Az apróbetűs részek a nyelvtani szabályok további pontosítását szolgálják, ezeket nem kell azonnal megtanulni.
- Megadjuk a nyelvtani kifejezések svéd megfelelőit is, hogy lehetőségében álljon később svéd vagy más nyelvű tankönyvből is tanulni.
- Javasoljuk, hogy a gyakorlatok megoldását ne írja be a könyvbe, így később gyakorlásként megismételheti azokat. A fordítások, valamint a nehezebbnek ítélt, bonyolultabb gyakorlatok megoldását a könyv végén megadjuk.
- Egyes gyakorlattípusokat minden olvasmánynál önállóan is elvégezhet. Tegyen fel kérdéseket az olvasmány szövegéhez, foglalja össze az olvasmány tartalmát! Készítsen szószedeteket, szóláncokat, gyűjtsön azonos betűvel, hanggal kezdődő, illetve végződő szavakat stb.!
- A papagájjal jelölt gyakorlatok kiejtési vagy hangsúlyozási feladatokat tartalmaznak. Ezeket újra és újra végezze el!
- Ezt a jelet Svédországban térképeken és útjelző táblákon használják műemlékek és nevezetességek jelölésére. (Eredetileg egy gotlandi rúnakő díszítőmotívuma volt.) Könyvünkben a gyakorlatokat követő eredeti szövegminták, versek, idézetek mellett áll. Ezeket az adott olvasmány anyagának elsajátítása után könnyen megértheti.
- Használjon fel minden egyéb lehetőséget a svéd nyelv tanulására és gyakorlására! Lényegesen több a lehetőség, mintsem gondolná. Lapozgassa a Svéd–magyar illetve a Magyar–svéd szótárt! Tanuljon új szavakat, kifejezéseket! Szerezzen akár csak egy svéd napilapot, magazint, használati utasítást vagy akármit! Ez sokáig elegendő. Keressen ismerős szavakat, képzőket a szövegben, gyakorolja a szótárkezelést!
- Budapesten a Váci utcai Idegennyelvű antikváriumban, az NDK-Centrum valamint a Szovjet Kultúra Házának könyvesboltjában sokszor találni svéd nyelvkönyvet, novellásgyűjteményt, regényt vagy mesekönyvet, olcsón.
- Keresse fel a Gorkij könyvtár hangtárát, van svéd hanganyaguk! Kis türelemmel a rádión is foghat svéd vagy svéd nyelvű adást. Nézzen meg minél több svéd filmet, a legtöbb nincs szinkronizálva!
- És végül ne felejtse el, a hangos tanulás igen fontos. Olvassa el hangosan az olvasmányokat, végezze el szóban, hangosan a gyakor-

latokat, „beszélgessen” önmagával takarítás, zuhanyozás, várakozás vagy séta közben!

A könyv végleges formájának kialakításában a bírálókon kívül is többen voltak segítségemre. Külön köszönetet szeretnék mondani Antal Máriának és Asbóth Zsuzsának, akik mint a könyv első olvasói, segítettek kiszűrni a még mindig előforduló következetlenségeket és hibákat. Ha esetleg Önnek is van észrevétele, véleménye a könyvvel kapcsolatban, szívesen várom levelét 1013 Budapest, Attila út 39. V. 2. címen.

Tanulmányaihoz sok sikert és kitartást kívánok!

Lycka till!

Hanach Ágnes

sju

TARTALOM – INNEHÅLL

HANGTANI BEVEZETŐ
INLEDNING – FONETIK

A svéd abc – svenska alfabetet

A	H (hó)	O	V, W (dubbel v)
B	I	P	X (eksz)
C	J (jí)	Q	Y (űj)
D	K (kó)	R	Z (széta)
E	L	S	Å
F	M	T	Ä
G	N	U	Ö

Magánhangzók – Vokaler

Mivel az egyes mássalhangzók kiejtésénél fontos szerepet játszik a magánhangzók hangrendje, külön tárgyaljuk a magas és a mély magánhangzókat.

Magas magánhangzók – Främre, mjuka vokaler

Betűjel Bokstav	Ejtése Uttal	Példa–Exempel	
		Hosszú–Lång	Rövid–Kort
e	kb. zárt magyar *é*	**be** (kér)	**bett** (harapás)
i	**i**	**bil** (autó)	**billig** (olcsó)
y	kb. *ü* erősen kerekítve	**by** (falu)	**byggnad** (épület)
ä	nyílt **e**	**bär** (bogyós gyümölcs)	**bäst** (legjobb)
ö	**ö**	**söt** (édes)	**öst** (kelet)

Mély magánhangzók – Bakre, hårda vokaler

Betűjel Bokstav	Ejtése Uttal	Példa – Exempel	
		Hosszú – Lång	Rövid – Kort
a	Ha hosszú: kb. magyar *a* Ha rövid: kb. magyar *á*	**tak** (tető) **hat** (gyűlölet)	**tack** (köszönöm) **hatt** (kalap)
o	Ha hosszú: általában *ú* Kivétel pl. son (fia) [ó] Ha rövid: általában *o*, de gyakran *u* Egyértelmű szabály nincs.	**mor** (anya)	**klocka** (óra) [o] **ost** (sajt) [u]
u	Ha hosszú: *ű* Ha rövid: magyar *ü-ö* között	**hus** (ház)	**uggla** (bagoly)
å	*o*	**få** (kap)	**fångst** (zsákmány)

Hangsúlyos szótagban előfordulhat minden egyes magánhangzó hosszú és rövid változata is, melyet az írásképből ismerhetünk fel:

- hosszúnak ejtendő a magánhangzó, ha csak egy vagy egy mássalhangzó sem követi:
  vit (fehér) **vi** (mi)
- rövidnek ejtendő, ha kettő vagy több mássalhangzó követi az alapszón belül:
  vild (vad, vadállat)

Kivétel az *a*, melynek ejtése hosszú, illetve rövid szótagban nemcsak hosszúságában tér el. A hosszú svéd [a] hang hasonlít a magyar [a] hanghoz, de lényegesen mélyebben kell képezni és eltúlzottan hosszan kell ejteni. Például: **mat** *(élelem)*, **lat** *(lusta)*. Ugyanakkor a svéd nyelv rövid [a] hangja kissé hasonlít a magyar [á] hanghoz, de sokkal rövidebben kell ejteni. Például: **matt** *(bágyadt)*, **kall** *(hideg)*.

A helyes svéd kiejtés elsajátításához rendkívül fontos, hogy a hangsúlyos hosszú szótagokat túlzottan hosszan ejtsük, a hangsúlytalan rövid szótagokat viszont nagyon röviden. Kezdetben célszerű erősen túlozni, mert az egyenletes hangsúllyal ejtett szótagok, illetve minden szó első szótagjának hangsúlyozása a folyamatos beszédben komoly értelemzavart okozhat.

Mássalhangzók – Konsonanter

A táblázatban csak a magyartól eltérő kiejtésű mássalhangzókat ismertetjük.

Betűjel Bokstav	Ejtése Uttal	Példa Exempel
c	*sz* Kivétel: nevekben, mély mgh előtt ejtése *k*	**cykel** (kerékpár) **Carl**
ch	Francia jövevényszavakban [ʃ] (lásd s)	**chef** (főnök)
g	1. általában *g* 2. magas hangsúlyos mgh előtt *j* 3. l és r után szó- és szótag végén *j* 4. francia jövevényszavakban [ʃ], lásd s	**gata** (utca), **gul** (sárga) **ge** (ad), **göra** (csinál) **arg** (mérges) **älg** (jávorszarvas) **geni** (zseni)
j	1. általában *j* 2. francia jövevényszavakban [ʃ] (lásd s)	**jul** (karácsony) **journalist** (újságíró)
dj, gj hj, lj	Szó elején, összetett szavak második tagjánál is *j*	**hjul** (kerék), **djur** (állat) **ljud** (hang), **gjuta** (önt) **rådjur** (őz), **oljud** (zaj)
k	1. általában *k* 2. magas, hangsúlyos mgh előtt kb. *cs-s* (lásd **kj**) [ç] Kivétel például: **kö** (sor), **kille** (fiú), **kisse** (cica) stb. itt ejtése *k*	**kaka** (sütemény), **kort** (rövid) **kär** (kedves), **kök** (konyha)
ck	*k*, az előtte álló mgh mindig rövid	**tack** (köszönöm), **flicka** (lány)
kj	kb. *cs-s* [ç]	**kjol** (szoknya)

Betűjel Bokstav	Ejtése Uttal	Példa Exempel
ng, gn, nk	torokhang [ŋ]	**vagn** (kocsi), **ung** (fiatal) **bank** (bank)
s	1. általában *sz* 2. r után [ʃ] (igen erősen hangsúlyozott *s*), folyamatos beszédben szóvég és szókezdet, sőt mondatok találkozásánál is	**saga** (mese), **säga** (mond) **mars** (március), **årstid** (évszak) **De har var sitt hus.** (Mindegyiknek van háza.)
sk	1. Általában *szk* 2. Hangsúlyos, magas mgh előtt [ʃ]	**skola** (iskola), **skåp** (szekrény) **sked** (kanál), **skön** (szép)
sch, sj, skj, stj	Mindig [ʃ]	**duscha** (zuhanyoz), **sju** (hét) **skjorta** (ing), **stjärna** (csillag)
ch, j, g	Francia jövevényszavakban [ʃ]	**charkuteri** (hentesüzlet) **journal** (folyóirat) **gest** (gesztus)
-tion, -sion, -ssion	végződések ejtése mindig hangsúlyos [-ʃún]	**lektion** (lecke, tanóra) **mission** (misszió)
tj	kb. *cs-s* [ç]	**tjugo** (húsz)
z	*sz* (a magyar zöngés *z* hang a svédben nem fordul elő)	**zon** (övezet)

Szóhangsúly – Ordbetoning

A svédben nemcsak az első szótag lehet hangsúlyos. Külön figyelmet kell szentelnünk azon szavak helyes kiejtésének, melyek szóhangsúlya nem az első szótagra esik. A szószedetben megjelöljük azon szavak szóhangsúlyát, ahol nem az első szótag hangsúlyos.

Legyen mindig igen nagy a különbség a hangsúlyos és a hangsúlytalan szótagok kiejtése között!!!

Zenei hangsúly – Ordaccent

A svédben a szóhangsúlyon kívül kétféle, egymástól jellegzetesen eltérő, és a svéd nyelvet oly speciálissá tévő zenei hangsúly is létezik.

Elnevezésük: egyszerű **(accent 1, akut accent)** és kettős szóhangsúly **(accent 2, grav accent)**. A kétféle hangsúly eltérését az ábra szemlélteti:

accent 1	accent 2
	
socker (cukor)	**sockar** (zoknik)
höger (jobb oldal)	**högar** (dombok)

Az egyszerű és a kettős hangsúly azonos írású szavak esetében értelemkülönbséget is jelezhet:

accent 1	accent 2
tomten (a telek)	**tomten** (a manó)
anden (a kacsa)	**anden** (a lélek)
backen (a hátvéd)	**backen** (az emelkedő) stb.

Egyszerű hangsúlyozással kell ejteni többek között

- az egytagú szavakat: hus (ház), barn (gyerek), katt (macska)
- a jelen időben *-er* ragot kapó igealakokat: köper (vesz), läser (olvas), åker (utazik)
- az -er, -el végződésű főneveket: fågel (madár), dotter (lánya)
- a hangsúlyos -ant, -ent, -eri, -ion, -tion, -tet stb. ragokkal képzett francia eredetű szavakat: intressant' (érdekes), bageri' (pékség), universitet' (egyetem)
- a hangsúlytalan *be-, för-* igekötővel képzett igéket: berä'tta (mesél), beta'la (fizet), förstå' (ért)

Kettős hangsúlyozással kell ejteni többek között

- a kéttagú szavakat, ha az első szótag hangsúlyos: lampa (lámpa), flicka (lány), matta (szőnyeg)
- az összetett főneveket: barnläkare (gyerekorvos), svensklärare (svéd nyelvet tanító tanár)
- a hangsúlytalan *-are, -bar, -dom, -full, -för, -het, -ig, -ing, -ling, -ning, -lig, -lös, -sam, -skap* stb. ragokkal képzett szavakat: visdom (bölcsesség), kärleksfull (szeretetteljes), älskling (kedves), meningslös (értelmetlen), vetenskap (tudomány)
- a hangsúlyos *an-, av-, er-, om-, till-, under-, ut-, åter-, över-* igekötővel képzett igéket: anordna (megrendez), tilltala (megszólít), översätta (más nyelvre lefordít)

Mondathangsúly – Satsrytm

A mondat információtartalmának megfelelően tulajdonképpen bármelyik szó lehet hangsúlyos, de a mondatok kiejtésénél is az a lényeg, hogy a hangsúlyos szótagokat hosszan kell ejteni, míg a két hangsúlyos

szótag közé eső szótagokat és szavakat szinte el kell nyelni. Íme egy szélsőséges példa:

Vill du komma hem till mig ikväll?
Vill du komma hem till mig ikväll och äta en bit mat?
Eljössz hozzám ma este?
Eljössz hozzám ma este enni valamit?

A svéd nyelvben – a magyartól eltérően – a kérdő mondat hangsúlya nem emelkedő, kizárólag szórendjében különbözik a kijelentő mondattól:

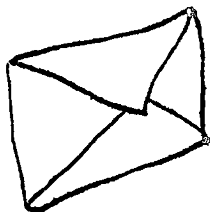
Olle är sex år gammal.	Olle hat éves.
Är Olle sex år gammal?	Hat éves Olle?

Gyakorlatok – Övningar

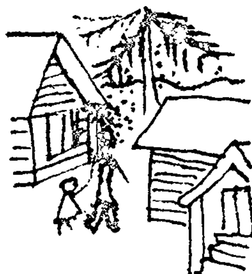
(1) Gyakorolja a hosszú és a rövid magánhangzók közötti különbséget!

Hosszú

ett brev

en by

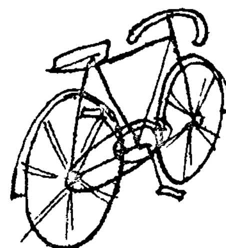

Rövid

ett

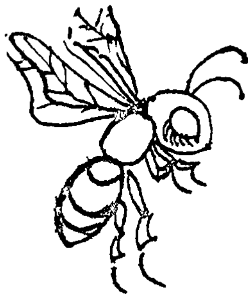

en cykel

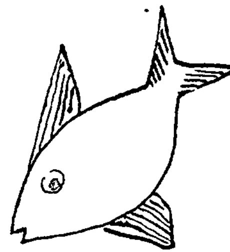
Hosszú

ett bi

Rövid

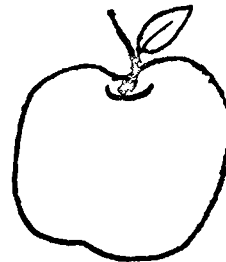
en fisk

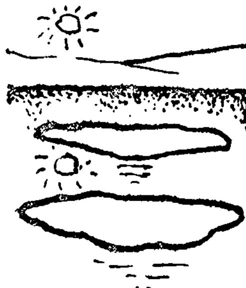
en läkare

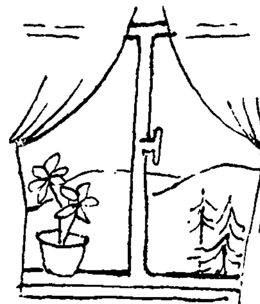
ett äpple

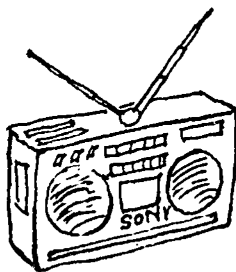
en ö

ett fönster

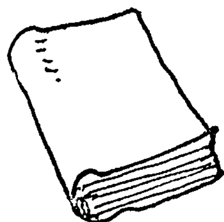
en radio

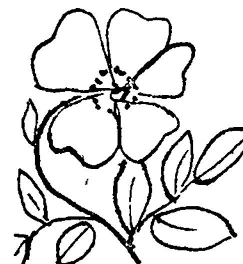
en hatt

en bok

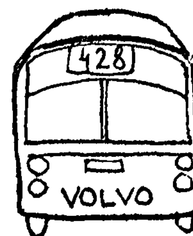
en blomma

Hosszú
ett hus

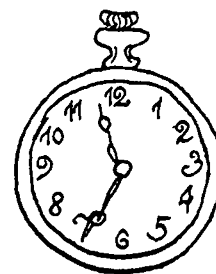
Rövid
en buss

(ett) hår

en klocka

(2) Gyakorolja a hosszú magánhangzók kiejtését svéd keresztnevek segítségével! A hosszú hangot aláhúzással jelöljük.

Elin, Erik, Sten, Siv, Ivar, Stina, Ylva, Tyra, Göte, David, Daniel, Olof, Bo, Johan, Rut, Julia, Sune, Åke, Åsa

(3) Gyakorolja a rövid magánhangzók kiejtését svéd keresztnevek segítségével! A rövid hangsúlyos hangot a betű alatti ponttal jelöljük.

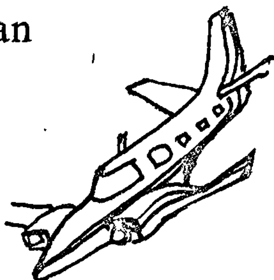
Emma, Eskil, Hilda, Tilda, Linda, Sylvia, Östen, Hanna, Fanny, Svante, Gustav, Gunnar, Gunhild, Ulf, Otto, Oskar

(4) Gyakorolja a svéd mássalhangzók kiejtését keresztnevek, város- és földrajzi nevek segítségével!

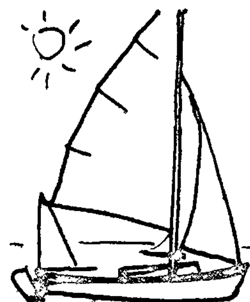
[g] Gunvor, Gunilla, Gabriel, Gotland, Gottskär
[j] Gerda, Göteborg, Gävle, Gisslaved
[k] Karin, Katrineholm, Karlstad, Kalmar,
[ç] Kerstin, Köping, Norrköping, Kärna
[ŋ] Inger, Ingvar, Ragnhild, Yngve, Bengt, Agnes, Rinkeby
[szk] Skara, Skogsby, Skåne
[ʃ] Skövde, Eksjö, Skäldinge

⑤ Gyakorolja a kettős hangsúlyt az alábbi összetett szavak segítségével!

ett flygplan

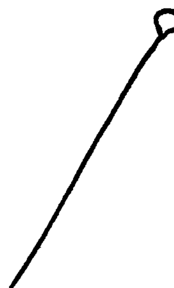
en segelbåt

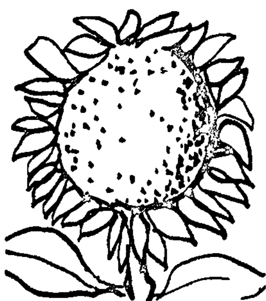
en barnvagn

en knappnål

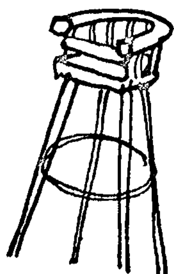
en solros

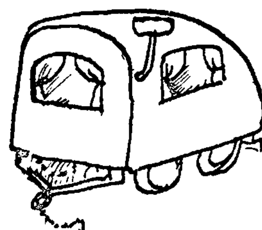
en julgran

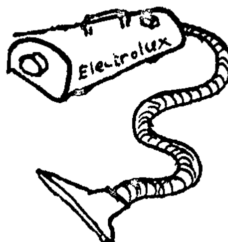
en barnstol

en husvagn

en dammsugare

1 Lektion ett

VAD ÄR DET HÄR?

Text 1

Malin och Olle leker. Malin är två år gammal, Olle är sex år. Malin kan inte tala mycket. Olle kan tala, han kan allt. Olle visar en bild för Malin. På bilden finns det en viking. Olle frågar:
– Malin, vad är det här?
– Hm.
– Malin, är det här ett äpple?
– Ja.
– Nej, det här är inget äpple. Är det här en hund?
– Ja, det är en hund.
– Nej, det är ingen hund. Vad är det här?
– En flicka.
– Nämen Malin, det här är ingen flicka, det är ingen hund, det är inget äpple. Det här är en viking. Ser du inte det? Pappa! Malin kan inte tänka, hon kan inte svara, hon kan ingenting. Kan jag inte få en annan syster?

Text 2

Olles pappa presenterar sig:
– Får jag presentera mig. Jag heter Pär Nilsson och är 32 (trettiotvå) år. Jag är gift med Lena. Jag är lärare, Lena är busschaufför. Lena väntar barn och vi har redan två barn. Vi har en son och en dotter. De heter Olle och Malin. De är syskon. Vi bor i Sverige. Vi har ett hus i Örebro. Vi har också en hund och en sköldpadda. Men vi har ingen bil och ingen papegoja, gudskelov.

Dialog

Pär möter en vän på gatan.
- Hej Torsten!
- Hej på dig, kul att träffas. Hur mår du?
- Tack bara bra. Och själv då?
- Tack bra. Kan vi inte träffas en kväll?
- Jo, gärna. Vi ringer och bestämmer tid.
- Bra.
- Bra. Vi ses. Hej då!
- Hej! Hälsa Lena!
- Tack och hej!

Szavak – Ordförråd

Az első leckétől kezdve megadjuk a főnevek nemét (en, ett) és többes számát. Ez a szótári alak. (Ha a főnév **a**-ra végződik, s a többes szám jele **-or,** akkor többes számban kiesik a szó **a** végződése: *flick***a,** *flick***or.**) Az igéknél egyelőre a főnévi igenevet és a jelen idejű ragozott alakot adjuk meg.

Amennyiben a szóhangsúly nem az első szótagra esik, a hangsúlyt a szótagot követő felemelt vesszővel jelöljük. Ezen kívül azt is jelöljük, ha az adott svéd szóban az *o* betűjelet *o* hangként kell ejteni.

Text 1

en lektion', -er	lecke, tanóra
en, ett	egy (határozatlan névelő)
ett	egy (számnév)
vad är det här?	mi ez?
vad?	mi?
en text, -er	szöveg
och [o]	és
leka, leker	játszik
vara, är	van
två år gammal	két éves
två	kettő
gammal	öreg, régi
ett år, –	év
sex	hat

kunna, kan	tud
inte	nem
tala, talar	beszél
mycket	sok, sokat
han	ő (hímnem)
allt	minden, mindent
visa, visar	mutat
en bild, -er	kép
för	-nak, -nek
på bilden	a képen
på	-on, -en, -ön
finnas, finns	van, található
en viking, -ar	viking
fråga, frågar	kérdez
ett äpple, -n	alma
ja	igen
nej	nem
ingen, inget, inga	nem, sem (főnév tagadása)
en hund, -ar	kutya
en flicka, -or	lány
nämen	node
se, ser	lát
du	te
en pappa, -or	apa
tänka, tänker	gondol, gondolkodik
hon	ő (nőnem)
svara, svarar	válaszol
ingenting'	semmi, semmit
jag	én
få, får	kap
annan, annat, andra	másik
en syster, systrar	lánytestvér

Text 2

presente'ra sig [szej]	bemutatkozni
presente'rar sig, mig [szej, mej]	bemutatkozik, bemutatkozom
heta, heter	...nak hívják
vara gift med någon	vki a férje, felesége
med	-val, -vel
en lärare, –	tanár
en busschaufför', -er [...ʃofőr]	buszvezető

syskon (tsz.)	testvér
de [dom]	ők
vi	mi
ha, har	van neki
en son, söner	fia
en dotter, döttrar	lánya
vänta barn, väntar	gyereket vár
ett barn, –	gyerek
bo, bor	lakik
Sverige [sverje]	Svédország
i	-ban, -ben
ett hus, –	ház
också	is
en sköldpadda	teknősbéka
men	de
en bil, -ar	autó
en papego'ja, -or	papagáj
gudskelov'	szerencsére

Dialog

en dialog', -er [o]	párbeszéd
möta, möter	találkozik vkivel
en vän, -ner	barát
på gatan	az utcán
en gata, -or	utca
hej	kb. szervusz
hej på dig [dej]	kb. szervusz
kul att träffas	Jó, hogy találkozunk!
hur mår du?	Hogy vagy?
hur?	hogy? miképp?
må, mår	érzi magát
tack	köszönöm
bara bra	jól
och själv då?	*itt:* És te?
en kväll, -ar	este
jo	de igen
gärna	szívesen
ringa, ringer	felhív telefonon
bestämma tid, bestämmer	megbeszél egy időt
vi ses	kb. viszontlátásra
hej då	kb. szervusz (elváláskor)
hälsa, hälsar	üdvözöl

Nyelvtan – Grammatik

1. Főnév – Substantiv

A svéd nyelvben a főneveket két nagy csoportra osztjuk: *semleges nemüekre* (**neutrum,** *ett-főnevek*) és *közös nemüekre* (**utrum,** *en-főnevek*). A semlegesnemü főnevek előtt **ett** határozatlan névelő áll, az utrum főnevek előtt **en**. Ezért a továbbiakban *ett-* és *en-főnevekről* beszélünk.

A közös nemü főnevekhez tartozik a legtöbb személyt jelölő főnév. Csupán néhány kivétel van, például **ett barn** *(gyerek),* **ett biträde** *(alkalmazott).*

Mivel a főnevek hovatartozására nincsenek egyértelmü szabályok, a főneveket nemükkel együtt kell megtanulni.

en flicka	ett barn
en hund	ett äpple
en bild	ett hus

2. Személyes névmás – Personliga pronomina

	Egyes szám Singularis		Többes szám Pluralis	
1. sz.	**jag**	én	**vi**	mi
2. sz.	**du**	te	**ni**	ti, Ön, Önök
3. sz.	**han**	ő (hn)	**de**	ők [dom]
	hon	ő (nn)		
	den	az (utrum)		
	det	az (neutrum)		

Egyes szám harmadik személyben az en-főneveknél közös nemü névmás helyett külön jelöljük, hogy a főnév hímnemü **(han),** nőnemü **(hon)** vagy sem egyik, sem másik **(den).** Ez a felosztás valóban a természetes nemet jelenti:

en dotter – hon
en son – han
en bild – den

A semleges nemű ett-főneveket **det** személyes névmással helyettesítjük.

Többes szám harmadik személyben minden nemre közös személyes névmást használunk: **de,** ejtése [dom]. Hirdetésekben, napilapokban, gyerekkönyvekben már találkozhatunk is ezzel az írásmóddal, de a Svéd Akadémia még nem fogadta el.

A **det** állhat általános alanyként is, ebben az esetben nem kell számban és személyben egyeztetni.

Det *är en flicka.*	Ez (egy) lány.
Det *är ett hus.*	Ez (egy) ház.

3. Az ige jelen ideje – Verb, presens

A svéd igeragozás kijelentő mód jelen időben rendkívül egyszerű, mivel az ige minden számban és személyben azonos ragot kap, amely **-r** vagy **-er:**

jag pratar, leker, bor, ser, skriver *du* pratar, leker, bor, ser, skriver *han, hon, den, det* pratar, leker, bor, ser, skriver
vi pratar, leker, bor, ser, skriver *ni* pratar, leker, bor, ser, skriver *de* pratar, leker, bor, ser, skriver

Mivel az ige ragozott alakja nem jelöli a számot és a személyt, a felszólítás kivételével minden esetben ki kell tenni az alanyt.

A svédben az igéket igeragozási osztályokba csoportosítjuk. Ez elsősorban a múlt idő képzésénél játszik fontos szerepet. Célszerű az igéket azonnal igeragozási osztályuknak megfelelően megtanulni. A leckék utáni szószedetben szám jelöli az igék mellett a ragozási osztályt.

tjugosju

A jelen idejű alak képzésének igeragozási osztályok szerinti módját az alábbi táblázat szemlélteti:

Igeragozási osztály Konjugation	Főnévi igenév Infinitiv	Jelen idő Presens
1	prata	prat**ar** (beszél)
2a	häng|a	häng**er** (akaszt, lóg)
2b	lek|a	lek**er** (játszik)
3	bo	bo**r** (lakik)
4	skriv|a	skriv**er** (ír)
	gå	gå**r** (megy)

Az igék 90%-a az első igeragozási osztályhoz tartozik.

A létezést jelentő **vara** (4) ige jelen idejű alakja **är.** Tehát: **jag är** *(én vagyok)* stb.

A birtoklást jelentő **ha** (4) ige jelen idejű alakja **har.** Tehát: **jag har** *(nekem van)* stb.

A **finnas** (4) ige *(van, található)* jelen idejű alakja **finns,** választékos beszédben egyes és többes szám harmadik személyben az **är** alak helyett használható. Ha határozatlan főneves szerkezetre vonatkozik, akkor a **det finns** alakot kell használni.

Det finns *en viking på bilden.* — Egy viking van a képen.
På bilden **finns det** *en viking.* — A képen egy viking van.
Finns det *någon viking på bilden?* — Van viking a képen?

4. Szórend – Ordföljd

	Alany v. kiemelt mondatrész	Ragozott igealak	Alany	Többi mondatrész
Kijelentő főmondat	Olle Malin På bilden	har kan finns	 det	en syster. leka. en viking.
Kiegészítendő kérdés	Vem Hur gammal	är är	Pär? han?	
Eldöntendő kérdés		Har	Olle	en syster?

A svéd szórend legfontosabb szabálya, hogy a kijelentő főmondatban és a kiegészítendő kérdésben mindig a ragozott igealak a második mondatrész. (*A nyelvtani hely* nem a szavak számát jelenti, egy-egy mondatrész akár rendkívül hosszú is lehet.)

Klockan fjorton den trettonde juli nittonhundraåttiofem träffade jag Ulf Pettersson.	1985. július tizenharmadikán tizennégy órakor találkoztam Ulf Petterssonnal.

5. Någon szerepe a kérdő mondatban

Har du **någon** *dotter?*	Van lányod?
Har du **något** *hus?*	Van házad?
Har du **några** *syskon?*	Van testvéred? (tsz.)

Ha ismeretlen birtokra kérdezünk, a **någon** határozatlan névmást kell használni nemben és számban egyeztetve: en-főnevek esetében **någon,** ett-főnevek esetében **något,** többes számban **några.** A svéd nyelv a többes számú kérdezést részesíti előnyben, magyarra fordítása gyakran egyes számban történik.

6. Igenlő és tagadó válasz

Har Olle någon syster?	Van Ollénak lánytestvére?
Ja, *Olle har en syster.*	Igen, Ollénak van lánytestvére.
Har Olle någon bror?	Van Ollénak fiútestvére?
Nej, *Olle har* **ingen** *bror.*	Nem, Ollénak nincs fiútestvére.
Kan Malin läsa?	Tud Malin olvasni?
Nej, *hon kan* **inte** *läsa.*	Nem, nem tud olvasni.
Vill ni inte komma?	Nem jöttök?
Jo, *vi kan komma.*	De igen, jövünk.

a) A határozatlan főnevet a nemben és számban egyeztetett **ingen, inget, inga** tagadószóval tagadjuk, a többi mondatrész tagadása az **inte** tagadószóval történik.

b) Tagadó kérdésre igenlő választ a **jo** *(de igen)* önálló szóval adhatunk.

7. Megszólítás – Tilltal

Az utóbbi években a svéd nyelvben szinte általánossá vált a tegezés. Kicsik és nagyok, tanárok és diákok, főnökök és beosztottak, orvosok és betegek kölcsönösen tegezik és keresztnéven szólítják egymást, s ez nem jelent semmiféle bizalmaskodást.

Idegen emberek esetében, illetve hivatalos helyen általában udvariasan, többes szám második személyben, **ni** *(Ön)* megszólítással kezdődik a beszélgetés, vagy szinte személytelenül, egyes szám harmadik személyben, az illető nevét vagy rangját említve szólíthatunk meg valakit.

Kan **Ni** *säga mig var museet finns?*	Megmondaná merre van a múzeum?
Kan **doktorn** *komma ikväll?*	Doktor úr, el tudna jönni ma este?
Kan **fröken Lund** *ringa till sjukhuset?*	Lund kisasszony, lenne kedves felhívni a kórházat?

Nagy kor- vagy „rangbeli" különbség esetén a következő fordulattal illik udvariasan megkérdezni az illetőt, hogy szabad-e tegezni:

Får jag lägga bort titlarna?

8. Köszönési formák – Hälsingsord

Napszakoknak megfelelő köszönés:

God morgon! [gumoron]	Jó reggelt!
Goddag!	Jó napot!
God kväll!	Jó estét!
God natt!	Jó éjszakát!
Sov gott!	Aludj (aludjon) jól!

A **God morgon, god morgon!** illetve a **Goddag, goddag!** ismételt köszönés feloldja annak kissé hivatalos, formális jellegét. Elsősorban idősebbeknek illetve távolabbi ismerősöknek lehet így köszönni.

Köszönés találkozáskor (ismerősnek):

Hej!	kb. Szervusz!
Hej på dig!	kb. Szervusz!
Hejsan!	kb. Szervusz!

Köszönés elváláskor (ismerősnek):

Hej då!	kb. Szervusz!
Hej så länge!	kb. Szervusz!
Vi ses!	kb. Viszontlátásra!
Adjö!	kb. Viszontlátásra!

9. A tulajdonnevek birtokos esete

A tulajdonnevek birtokos esetét **-s** rag hozzáadásával képezzük.

*Olle*s *pappa heter Pär.*	Olle édesapját Pärnek hívják.
*Stockholm är Sverige*s *huvudstad.*	Svédország fővárosa Stockholm.
*Det här är familjen Nilsson*s *hus.*	Ez a Nilsson család háza.

Gyakorlatok – Övningar

(1) Csoportosítsa a megadott főneveket névelőjük szerint: en, ett!
hund, flicka, lärare, äpple, sköldpadda, bil, bild, hus, gata, busschaufför, viking, barn

(2) Mi az alábbi igék jelen idejű alakja?
heta, bo, vara, leka, ha, tala, prata,
presentera sig, möta, vänta, skriva, gå

(3) Válaszoljon a kérdésekre!
Vad gör Malin och Olle?
Hur gammal är Malin?
Hur gammal är Olle?
Kan Malin tala?
Vad kan Olle?
Vad visar Olle för Malin?
Vad finns på bilden?
Finns det ett äpple på bilden?
Kan Malin svara?

(4) Tegyen fel kérdéseket az olvasmány második szövegéhez és a párbeszédhez! Kérdezzen minél több mondatrészre! (Vad? Vem? Var? Hur gammal? Har han någon...? Är han ...?)

(5) Tagadja az olvasmány valamennyi mondatát!
Exempel: Malin och Olle leker inte.

(6) Helyettesítse az olvasmány valamennyi főnevét a megfelelő személyes névmással! Kicsit furcsa lesz, de nem baj.
Exempel: Hon och han leker.

(7) Szerkesszen kérdéseket a megadott főnevekkel a példának megfelelően!
Exempel: hund – Har du någon hund?
syster, hus, äpple, barn, sköldpadda, dotter, bil

(8) Mi lehetett a kérdés?
1. ...? Nej, i Ungern finns det ingen kung *(király)*.
2. ...? Nej, jag kan inte tala japanska.
3. ...? Ja, jag har en bror och en syster.
4. ...? Jo, Pia kan tala svenska.
5. ...? Nej, Malin har ingen syster.
6. ...? Nej, Olles pappa är inte busschaufför.
7. ...? Familjen Nilsson bor i Örebro.
8. ...? Jo, de har en sköldpadda.
9. ...? Malin är två år och Olle är sex år.

(9) Alkosson mondatokat a megadott szavakkal a példának megfelelően!
Exempel: Olle, bok – Det här är Olles bok.

Malin, sköldpadda	familjen Nilsson, hus
Pär, fru	Olle, syster
Lena, barn	Malin, äpple
Pia, bror	Lena, buss

(10) Mutatkozzon be! Válaszoljon a kérdésekre!
Vad heter du? Var bor du? Vad arbetar du? Hur gammal är du? Är du gift? Vem är du gift med? Har du några barn? Hur gamla är de? Vilket språk talar du? Talar du engelska, ungerska, svenska, tyska, franska eller kanske arabiska? Har du något hus? Har du någon bil? Har du någon hund? Har du någon sköldpadda?

(11) Szerkesszen rövid párbeszédeket!
- Találkozik az egyik régi barátjával.
- Bemutatják valakinek, s az kérdéseket tesz fel.
- Mutat valakinek egy képet Budapestről, de az nem ismeri fel. Először Londonra gondol az illető, majd Prágára (Prag).

(12) Fordítási gyakorlat. Astrid Lindgren svéd írónő Harisnyás Pippi c. mesekönyvéről van szó.

Nilsson úr egy majom (en apa). Nincs anyukája, nincs apukája, nincs testvére. Nilsson úr nem Afrikában lakik. Svédországban lakik, Visbyben egy házban. Nilsson úr nem cirkuszban dolgozik (på en cirkus). Ő nem dolgozik. Nilsson úr egy kislánnyal lakik. Ő (a kislány) tízéves (tio) és Harisnyás Pippinek hívják (Pippi Långstrump).

* * * * *

(13) Gyakorolja a rövid magánhangzók kiejtését!

allt	flicka	buss
äpple	pappa	dotter
hund	Olle	finns

(14) Gyakorolja a hosszú magánhangzók kiejtését!

talar	Malin	lärare
år	ser	bil
två	svarar	hus

(15) Gyakorolja a kérdő mondat helyes hangsúlyozását! Olvassa el többször hangosan az olvasmány kérdő mondatait!

(16) Olvassa el hangosan, mondatonként az olvasmányt, és próbálja meg mondatonként megismételni!

2 Lektion två

OCH SKJORTAN?

Text 1

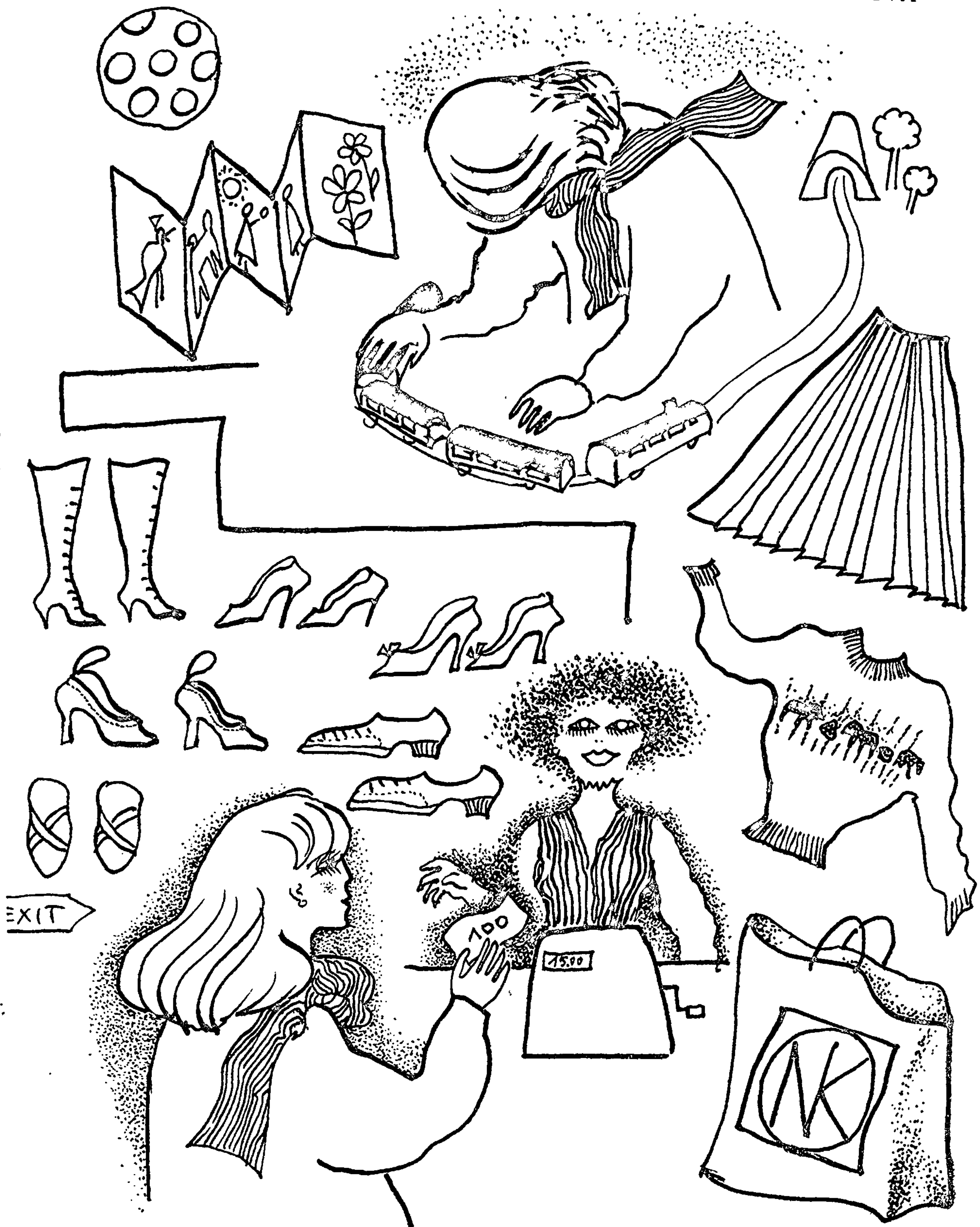
Lena tänker köpa en skjorta till Pär. Hon åker till ett varuhus. Hon tar en kundvagn och går in. Först tittar hon runt. Hon ser en barnbok. Den är rolig. Hon lägger den i vagnen. Sedan hittar hon ett leksakståg, ett långt tåg. Hon tar det också. Så kommer hon till damavdelningen. Hon ser en kjol, den är vacker men dyr. Den kostar 240 kronor. Hon ser en blus också, den är billig. Den kostar bara 75 kronor. Sedan ser hon ett par byxor. De är moderna, snygga men jättedyra. De kostar 460 kronor. Så ser Lena en snygg tröja.

Text 2

Expediten kommer fram till Lena.
– Kan jag hjälpa till?
– Tack. Jag skulle vilja ha en tröja. En snygg tröja.
– Vilken storlek, vilken färg?
– Storlek 36, gärna grön.
– Varsågod. Här är en grön tröja, storlek 36.
– Nej, inte den. Den är inte modern.
– Men tycker du om den här?
– Oh, vilken fin tröja! Får jag prova den?
– Ja, där borta är provrummet.

Lena provar tröjan. Den sitter bra. Hon tycker om den. Hon går fram till expediten.
– Jag tar den.
– Tack, kassan är där borta.

Lena går till kassan. Hon betalar. Nu har hon en rolig bok åt Malin, ett långt tåg åt Olle, en snygg tröja åt sig själv, men ingen skjorta åt Pär.

EXIT
100
15.00
NK

Dialog

Lena är hemma. Hon är trött. Hon sitter och läser. Telefonen ringer. Lena lyfter på luren.

– 17 48 75.
– Hej Lena! Det är Gunilla.
– Hej Gunilla!
– Vill du följa med till stan och köpa ett par byxor?
– Nej, jag är så trött.
– Så synd.
– Vill du inte komma hit och dricka en kopp te?
– Jo, det kan jag göra.
– Bra, vi ses!
– Tack, hej då!
– Hej då!

Szavak – Ordförråd

A továbbiakban a főnevek nemét határozott alakjukkal jelöljük, és az igék jelen idejű végződését adjuk meg.

Text 1

skjorta, -n, -or [ʃurta]	ing
tänka, -er	szándékozik
köpa, -er	vásárol
till	-nak, -nek
åka, -er	utazik
varuhus, -et, –	áruház
ta, -r	fog, vesz
kundvagn, -en, -ar	vásárlókocsi
gå in, -r	bemegy
först	előbb
titta runt, -r	körülnéz
se, -r	lát
barnbok, -en, barnböcker	gyerekkönyv
rolig	vidám
lägga, -er	helyez

sedan (sen)	azután
hitta, -r	talál
leksakståg, -et, –	játékvonat
lång	hosszú
komma, -er	jön, *itt:* érkezik
damavdelning, -en, -ar	női ruhaosztály
kjol, -en, -ar	szoknya
vacker	szép
dyr	drága
kosta, -r	kerül vmibe
krona, -n, -or	korona
blus, -en, ar	blúz
billig	olcsó
bara	csupán, csak
byxor (tsz.)	nadrág
modern'	divatos
snygg	csinos
jättedyr	nagyon drága
tröja, -n, -or	pulóver

Text 2

expedit', -en, -er	eladó
komma fram till	odajön
hjälpa till, -er	segít
skulle vilja ha	szeretne
vilken, vilket, vilka	melyik? milyen?
storlek, -en, -ar	méret
färg, -en, -er	szín
gärna	szívesen, *itt:* ha lehet
grön	zöld
varsågod'	tessék
tycka om, -er	tetszik, szeret vmit
prova, -r	felpróbál
där borta	amott
provrum, -met, –	próbafülke
sitta bra, -er	jól áll
sitta, -er	ül
kassa, -n, -or	pénztár
beta'la, -r	fizet
åt sig själv	saját magának

Dialog

hemma	otthon
trött	fáradt
läsa, -er	olvas
telefon', -en, -er [o]	telefon
ringa, -er	cseng
lyfta på luren, -r	felveszi a kagylót
följa med, -er	elmegy vkivel
stad, -en (stan), städer	város
så synd	kár
hit	ide
dricka, -er	iszik
kopp, -en, -ar [o]	csésze
te, -et, –	tea
göra, gör	csinál, tesz

Nyelvtan – Grammatik

10. A főnév határozott alakja – Substantivets bestämda form

A svédben a főnév határozott alakját nem névelővel, hanem végződéssel, végartikulussal jelöljük. Az en-főnevek egyes szám határozott alakban **-en, -n,** az ett-főnevek **-et, -t** végződést kapnak.

	Egyes szám – Singularis	
	Határozatlan Obestämd form	Határozott Bestämd form
utrum en-főnevek	**en tröja** **en bok** **en syster**	**tröja***n* **bok***en* **syster***n******
neutrum ett-főnevek	**ett hus** **ett äpple** **ett bageri**	**hus***et* **äpple***t* **bageri***et********

*Az **-el, -er** végződésű en-főnevek egyes szám határozott alakban **-n** végződést kapnak.
Az idegen eredetű, magánhangzóra végződő, véghangsúlyos ett-főnevek egyes szám határozott alakban **-et végződést kapnak.

11. A melléknév határozatlan alakja – Adjektivets obestämda form

	Egyes szám – Singularis Határozatlan – Obestämd form	
	Jelzői helyzet Attributiv ställning	Állítmánykiegészítői helyzet Predikativ ställning
utrum en-főnév	*en snygg tröja*	*Tröjan är snygg.*
neutrum ett-főnév	*ett långt tåg*	*Tåget är långt.*

a) A határozatlan jelzős szerkezetben a svédben mindig ki kell tenni a határozatlan névelőt vagy más határozatlanságot jelző szócskát.

Hon ser **en** *snygg tröja.* — Lát egy csinos pulóvert.
Ser du **någon** *snygg tröja?* — Látsz csinos pulóvert?

b) A melléknév állítménykiegészítői helyzetben mindig határozatlan és az állítmány mögött áll. Ezekben a mondatokban az igei állítmány mindig a létezést jelentő **vara** ige megfelelő alakja.

Tröjan är snygg. — A pulóver csinos.
Tåget är långt. — A vonat hosszú.

12. Hurdan? Hurdant? Hurdana? – Milyen?

Ezt a kérdőszót, akárcsak a mellékneveket, számban és nemben egyeztetni kell. **Hurdan?** – egyes szám utrum. **Hurdant?** – egyes szám neutrum. **Hurdana?**– többes szám.

Hurdan *är boken?* — Milyen a könyv?
Hurdant *är huset?* — Milyen a ház?
Hurdana *är byxorna?* (Pl) — Milyen a nadrág? (tsz.)

13. A tycka om ige (szeret vmit, vkit, szeret vmit csinálni, tetszik vmi)

Ha főnévre vonatkozik, a főnevet határozott alakban kell használni, illetve határozott névmással helyettesíthetjük.

Lena tycker om tröjan. — Lénának tetszik a pulóver.
Lena tycker om den.

Olle tycker om tåget.	Ollénak tetszik a vonat.
Han tycker om det.	
Lena tycker om byxorna.	Lénának tetszik a nadrág.
Hon tycker om de.	

Ha igére vonatkozik a kifejezés, az ige teljes főnévi igenévi alakját kell használni (**att** + főnévi igenév).

Malin tycker om **att** *leka.*	Malin szeret játszani.
Olle tycker om **att** *prata.*	Olle szeret beszélni.

A **tycka om** szerkezet tagadása az **inte** tagadószóval történik.

Pär tycker **inte** *om tröjan.*	Pärnek nem tetszik a pulóver.
Han tycker **inte** *om att leka.*	Nem szeret játszani.
Tycker du **inte** *om att resa?*	Nem szeretsz utazni?

14. Tőszámnevek – Grundtal

0 noll	30 trettio
1 ett	40 fyrtio
2 två	50 femtio
3 tre	60 sextio
4 fyra	70 sjuttio
5 fem	80 åttio
6 sex	90 nittio
7 sju	100 hundra
8 åtta	101 (ett)hundraett
9 nio	102 hundratvå
10 tio	...
11 elva	135 hundratrettiofem
12 tolv	...
13 tretton	200 tvåhundra
14 fjorton	201 tvåhundraett
15 femton	osv.
16 sexton	1000 (ett)tusen
17 sjutton	1054 tusenfemtiofyra
18 arton	1397 trettonhundranittiosju
19 nitton	1985 nittonhundraåttiofem
20 tjugo	2000 tvåtusen
21 tjugoett	osv.
22 tjugotvå	en miljon
osv.	en miljard

Gyakorlatok – Övningar

(1) Mi az alábbi főnevek határozott alakja?
tröja, varuhus, flicka, tåg, kjol, hus, skjorta, färg, barn, expedit, dotter (!), kassa, äpple

(2) Fordítsa le az alábbi jelzős szerkezeteket!
1. egy szép pulóver
2. egy kicsi lány
3. egy drága ing
4. egy vidám fiú
5. egy drága játékvonat
6. egy szép ház
7. egy csinos blúz
8. egy öreg elárusító
9. egy szép szín
10. egy kicsi alma

(3) Válaszoljon a kérdésekre a példának megfelelően!
Exempel: Hurdan är tröjan? (fin) – Tröjan är fin.
Hurdant är leksakståget? (vacker)
Hurdana är byxorna? (snygg)
Hurdan är boken? (rolig)
Hurdant är huset? (stor)
Hurdan är hunden? (liten)

(4) Tegyen fel kérdést és válaszoljon a példa alapján!
Exempel: tröja, 127:50 – Vad kostar tröjan?
Den kostar hundratjugosju och femtio.
1. bok, 39:20
2. leksakståg, 88:50
3. skjorta, 250:
4. kjol, 255:70
5. ett par byxor, 360:
6. blus, 153:30
7. bil, 58 000:
8. en papegoja 125:30

(5) A 4. gyakorlat valamennyi árujáról mondja meg, hogy olcsónak vagy drágának találja-e! Vigyázzon az egyeztetésre!
Exempel: Tröjan är billig (dyr).

⑥ A 4. gyakorlat minden egyes árujáról mondja el véleményét, tetszik-e vagy sem!
Exempel: Tycker du om tröjan som kostar 127:50?
Tetszik a pulóver, mely 127,50-be kerül?
Ja, den tycker jag om. Nej, den tycker jag inte om.

⑦ Válaszoljon a kérdésekre!
Tycker du om barn?
Tycker du om att leka med barn?
Tycker du om att läsa?
Tycker du om att betala?
Tycker du om att bo i Budapest?

⑧ Végezzen egyszerű számtani műveleteket a példák alapján!
Exempel: 17 + 3 = 20 Sjutton plus tre blir (är; är lika med) tjugo.
20 − 5 = 15 Tjugo minus fem blir femton.
3 · 7 = 21 Tre gånger sju är tjugoett.
30 : 3 = 10 Trettio delat med tre är lika med tio.

⑨ Végezze el hangosan az alábbi számtani műveleteket!
(3 · 3) + 11 + 5 + 3 − 8 + 31 − 10 + 15 − 6 − 40 =
(2 + 22 + 17 − 1) : 4 =
13 + 7 + 25 − 15 − 5 + 8 − 2 + 9 =

⑩ Ahány számot ma lát, mind fordítsa le svédre!

⑪ Vajon milyen sorrendben hangzottak el az alábbi párbeszéd mondatai?
1. Tycker Ni om den här?
2. Ja, jag skulle vilja ha en kjol.
3. Den kostar 245: kronor
4. Tack. Adjö.
5. Goddag.
6. Vilken färg, vilken storlek?
7. Nej, jag tycker inte om den.
8. Ja, den är snygg. Vad kostar den?
9. Goddag, kan jag hjälpa till?
10. Ja, jag tar den.

11. Jag vill ha en vit kjol, storlek 38.
12. Tack så mycket, där borta är kassan.
13. Men tycker Ni om den här?

⑫ Szerkesszen rövid párbeszédeket! Vásároljon egy fehér inget, egy könyvet és egy divatos fekete blúzt. Ne elégedjen meg az első ajánlott áruval!

* * * * *

⑬ Gyakorolja az egyszerű és az összetett hangsúly közötti különbséget!

egyszerű hangsúly akut accent		kettős hangsúly grav accent	
			
heter	modern'	tröja	köpa
köper	expedit'	skjorta	hemma
fågel	lektion'	tittar	sköldpadda
kommer	intressant'	provar	vänta
tåg	telefon'	också	kundvagn

3 Lektion tre

SÅ VARDAGSRUMMET SER UT!

Text 1

Milda makter! Så vardagsrummet ser ut! Bakom dörren står kylskåpet. Bredvid det vita kylskåpet, mitt i rummet står bokhyllorna. På de smala bokhyllorna finns det inga böcker, bara leksaker, glas, kaffekoppar, tallrikar och kastruller. Framför hyllorna ligger några tavlor på golvet.

I taket hänger det en snygg lampa. På den snygga lampan sitter Malins docka. Den trasiga dockan har bara ett öga. Under lampan finns många kartonger. I de stora kartongerna finns det böcker, kläder, leksaker och skor m.m.

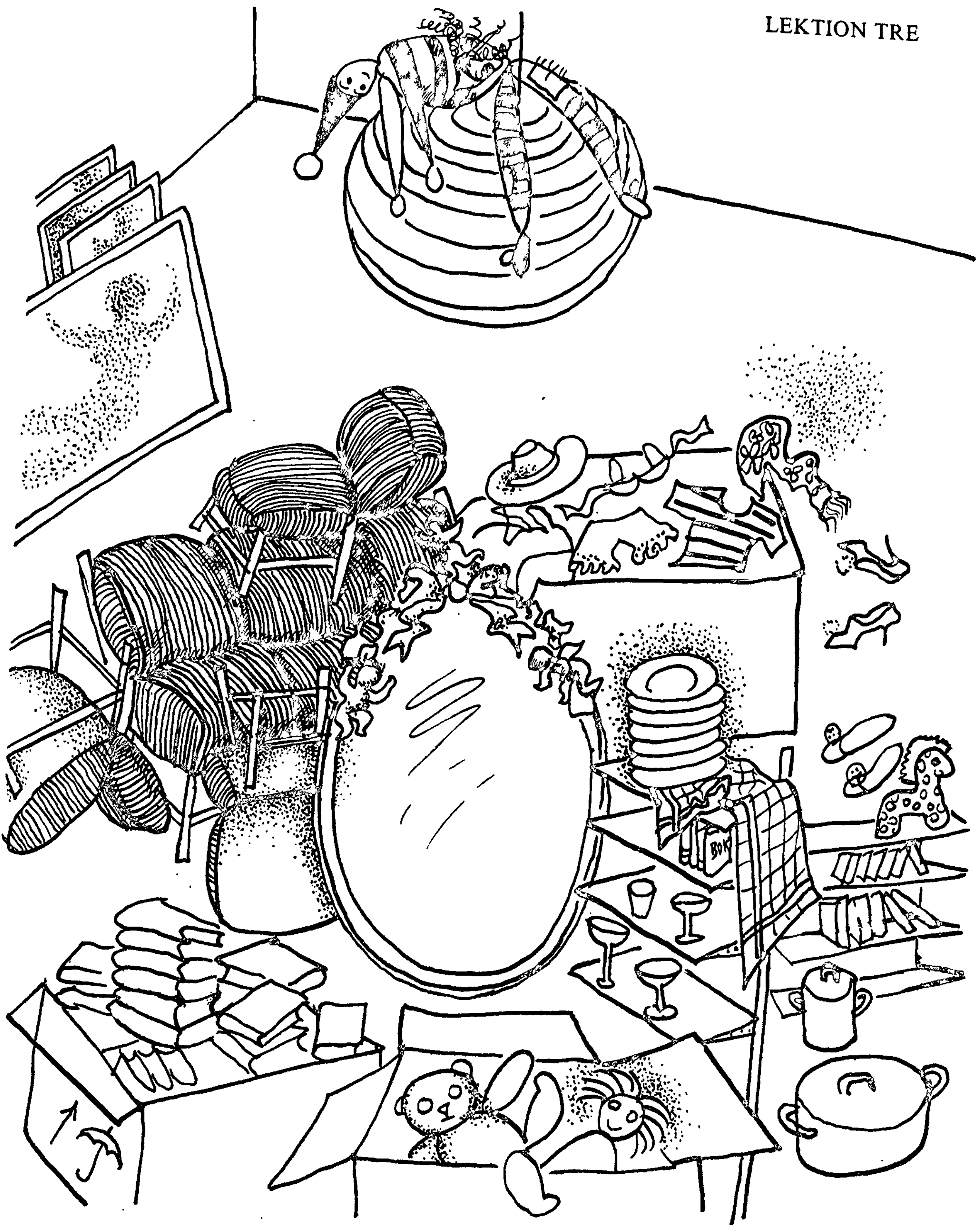
Jag tror familjen Nilsson håller på att tapetsera.

Text 2

Telefonen ringer. Pär försöker hitta den gröna apparaten. Den står långt borta mellan det bruna skåpet och den nya soffan. Han går förbi de stora kartongerna och de smala bokhyllorna. Han kliver över soffan. På den nya, vita soffan står tre fåtöljer och en stor, gammal spegel.

Nu hittar han telefonen. Den ringer inte längre. Pär sätter sig på golvet bredvid några trasiga mattor och stora krukväxter och suckar:

– Jag ska aldrig mer måla och tapetsera själv. Jag ska resa bort, när man målar i huset. Vi kommer aldrig mer att få ordning i huset igen. Vi kommer aldrig att hitta sköldpaddan. I morgon ringer jag efter en målare. I övermorgon kommer jag att dricka te i det här rummet. Hoppas jag.

BOK

LEKTION TRE

Szavak –Ordförråd

Text 1

så	*itt:* hogyan?
vardagsrum, -met, –	nappali
rum, -met, –	szoba
se ut, -r	kinéz
milda makter	te jóságos ég
bakom	mögött
dörr, -en, -ar	ajtó
stå, -r	áll
kylskåp, -et, –	hűtőszekrény
bredvid'	mellett
vit	fehér
mitt i	közepén
bokhylla, -n, -or	könyvespolc
smal	keskeny
leksak, -en, -er	játék
glas, -et, –	pohár
kaffekopp, -en, -ar [o]	kávéscsésze
tallrik, -en, -ar	tányér
kastrull', -en, -er	lábos
framför	előtt
ligga, -er	fekszik
tavla, -n, -or	festmény
golv, -et, –	padló
tak, -et, –	plafon, tető
hänga, -er	lóg, függ, felakaszt
lampa, -n, -or	lámpa
docka, -n, -or	baba
trasig	rossz, rongyos
öga, -t, ögon	szem
under	alatt, alá
många	sok (megszámlálható)
kartong', -en, -er	papírdoboz
stor	nagy
kläder (tsz.)	ruha, ruhanemű
sko, -n, -r	cipő
m.m. = med mera	többek között
tro, -r	hisz
familj', -en, -er	család
hålla på, -er	épp csinál vmit
tapetse'ra, -r	tapétáz

Text 2

försö'ka, -er	megpróbál
hitta, -r	talál
apparat', -en, -er	telefonkészülék
långt borta	messze
mellan	(kettő) között
brun	barna
skåp, -et, –	szekrény
ny	új
soffa, -n, -or	kanapé
gå förbi, -r	elmegy vmi előtt
kliva över, -er	átmászik
vit	fehér
fåtölj', -en, -er	karosszék
spegel, -n, speglar	tükör
nu	most
inte längre	már nem
sätta sig, -er [szej]	leül
matta, -n, -or	szőnyeg
krukväxt, -en, -er	cserepes virág
sucka, -r	sóhajt
skola, ska	fog (jövő idő)
aldrig mer	soha többé
måla, -r	fest
själv	saját maga
resa bort, -er	elutazik
ordning, -en	rend
igen' [ijen']	újra
ringa efter, -er	felhív valakit
målare, -n, –	festő
i övermorgon	holnapután
hoppas, hoppas	reméli

Nyelvtan – Grammatik

15. A főnév többes száma – Pluralbildning

A főnevek osztályozása nemük, valamint a többes szám jele alapján történik. Öt ragozási osztályt különítünk el.

Tsz. jele	Egyes szám		Többes szám	
	határozatlan	határozott	határozatlan	határozott
1. **-or**	flicka	flickan	flick**or**	flick**orna**
2. **-ar**	pojke	pojken	pojk**ar**	pojk**arna**
3. **-er**	dam bageri	damen bageriet	dam**er** bageri**er**	dam**erna** bageri**erna**
4. **-n**	äpple	äpplet	äpple**n**	äpple**na**
5. –	hus lärare	huset läraren	hus lärare	hus**en** lärar**na**

1. Az első ragozási osztályba csak en-főnevek tartoznak:

a) két- vagy több szótagú -a-ra végződő főnevek;
b) kivételek, például: en ros (rózsa), en toffel (papucs), többes számuk rosor, tofflor.

2. A második ragozási osztályba csak en-főnevek tartoznak:

a) számos egy szótagú főnév: stol (szék), båt (hajó);
b) -ing, -ning, -dom, -is, -lek képzővel képzett főnevek: våning (lakás, emelet), tidning (újság);
c) számos két szótagú, hangsúlytalan -e, -el, -er, -en végződésű főnév. Többes számban kiesik az utolsó szótag -e magánhangzója: pojke – pojkar (fiú), syster – systrar, nyckel – nycklar (kulcs);
d) Néhány rendhagyó ragozású főnév: dotter – döttrar, sommar – somrar (nyár).

3. A harmadik ragozási osztályba en- és ett-főnevek is tartoznak.

En-főnevek:
a) számos mássalhangzóra végződő, egytagú főnév: dam – damer (hölgy);
b) azok a főnevek, melyek tőhangváltozással képezik többes számukat:

en bok – böcker (könyv)
en fot – fötter (láb)
en hand – händer (kéz)
en natt – nätter (éjszaka)
en son – söner (fia)
en stad – städer (város)
en tand – tänder (fog)

c) -nad, -skap, -när, -het, -else, -ion végződésű főnevek: månad (hónap), vetenskap (tudomány), lektion (lecke, tanóra);
d) a magánhangzóra végződő főnevek többes számban csak -r végződést kapnak: sko – skor (cipő), ko – kor (tehén).

Ett-főnevek:
a) hangsúlyos -eri, -ori képzővel képzett idegen eredetű főnevek: bageri (pékség), konditori (cukrászda);
b) -eum, -ium képzős idegen eredetű főnevek: museum, museer; gymnasium, gymnasier;
c) a véghangsúlyos, magánhangzóra végződő idegen eredetű főnevek egy része: kafé – kaféer (kávéház);
d) az ett land (ország) főnév a többes számát tőhangváltozással képzi: länder.

4. A negyedik ragozási osztályba csak magánhangzóra végződő ett-főnevek tartoznak (kivéve az -eri, -ori végződésűek):
a) Ide tartoznak a főnévként használt, elvont értelmű folyamatos melléknévi igenevek: ett leende (mosoly);
b) Rendhagyóan képezik többes számukat az alábbi főnevek:
ett öga – ögon (szem)
ett öra – öron (fül)

5. Az ötödik ragozási osztályba en- és ett-főnevek is tartoznak.

Ett-főnevek:
a) valamennyi mássalhangzóra végződő, svéd eredetű neutrum főnév;
b) számos mássalhangzóra végződő, idegen eredetű neutrum főnév: ett universitet (egyetem).

En-főnevek:
a) -are képzős főnevek: lärare, ungrare (magyar);
b) -er képzős, nemzetiségi hovatartozást jelölő főnevek, valamint foglalkozásnevek: botaniker (botanikus);
c) a személyek jelölésére használt folyamatos melléknévi igenevek: ordförande (elnök), gående (gyalogos);
d) néhány rendhagyó ragozású főnév:

en broder (bror)	– bröder	(fiútestvér)
en fader (far)	– fäder	(apa)
en man	– män	(férfi)

16. A főnév birtokos esete – Genitiv

A svéd főneveknek csak alany- és birtokos esetük van. Alanyesetben állnak az elöljárószók után is.

A főnevek birtokos esetét -s végződéssel képezzük, melyet a mindenkori ragozott alakhoz fűzünk:

Jag hittar inte mormors glasögon.	Nem találom nagymama szemüvegét.
Flickans docka heter Lill.	A kislány babáját Lillnek hívják.
Tvåvåningssängen ska stå i barnens rum.	Az emeletes ágy a gyerekek szobájában fog állni.

17. A melléknév határozott alakja – Adjektivets bestämda form

	Egyes szám Határozott	Többes szám Határozott
utrum	den nya soffan	de nya sofforna
neutrum	det vita bordet	de vita borden

A melléknév határozott alakban mindkét nemben egyes és többes számban is egységesen **-a** végződést kap. Egyes szám harmadik személyben hímnemben még él a régi ragozás maradványa és a melléknév **-e** ragot kap.

Käre Nisse! — Kedves Nisse!
den gamle mannen — az öreg ember

A határozott jelzős szerkezet elé minden esetben ki kell tenni a határozott névelőt: **den** (utrum), **det** (neutrum), **de** (többes szám, ejtése [dom]).

Összefoglaló táblázat a melléknév ragozásához

	Jélzői helyzet		Állítmánykiegészítői helyzet
	Határozatlan	Határozott	Határozatlan
Egyes szám utrum neutrum	 en fin blomma ett stort hus	 den fina blomman det stora huset	 Blomman är fin. Huset är stort.
Többes szám utrum neutrum	 fina blommor stora hus	 de fina blommorna de stora husen	 Blommorna är fina. Husen är stora.

A melléknév rendhagyó ragozásának típusai

A típusok jellemzése

A) hangsúlyos magánhangzóra végződő melléknevek,
B) hangsúlyos magánhangzóra + -t-re végződő egyszótagú melléknevek,
C) többszótagú, -t-re végződő, véghangsúlyos melléknevek,
D) mássalhangzóra + -t-re végződő melléknevek,
E) hangsúlyos magánhangzóra + -d-re végződő melléknevek,
F) mássalhangzóra + -d-re végződő melléknevek,

G) hangsúlytalan -el, -er végződésű melléknevek, határozott alakban és többes számban kiesik az -e,
H) a hangsúlytalan -en végződésű mellékneveknél neutrumban az -n helyére lép a -t végződés, határozott alakban és többes számban kiesik az -e hang.

Egyes szám Határozatlan		Egyes szám határozott, többes szám határozatlan és határozott, utrum, neutrum	
utrum	neutrum		
A) ny	nytt	nya	(új)
B) vit	vitt	vita	(fehér)
C) absolut	absolut	absoluta	
D) trött	trött	trötta	(fáradt)
E) god	gott	goda	(jó)
F) vild	vilt	vilda	(vad)
G) vacker	vackert	vackra	(szép)
H) vaken	vaket	vakna	(ébren van)

A **liten** (kicsi) melléknév ragozása teljesen rendhagyó:

	Határozatlan	Határozott
Egyes szám utrum neutrum	 en **liten** flicka ett **litet** äpple	 den **lilla** flickan det **lilla** äpplet
Többes szám utrum neutrum	 **små** flickor **små** äpplen	 de **små** flickorna de **små** äpplena

A **gammal** (öreg, régi) melléknév ragozása:

	Határozatlan	Határozott
Egyes szám utrum neutrum	 en **gammal** bok ett **gammalt** hus	 den **gamla** boken det **gamla** huset
Többes szám utrum neutrum	 **gamla** böcker **gamla** hus	 de **gamla** böckerna de **gamla** husen

A színeket jelölő melléknevek ragozása is részben rendhagyó:

vit, vitt, vita	fehér
svart, svart, svarta	fekete
röd, rött, röda	piros
blå, blått, blåa	kék
grå, grått, gråa	szürke
grön, grönt, gröna	zöld
gul, gult, gula	sárga
brun, brunt, bruna	barna

Néhány melléknév ragozhatatlan:

bra	jó
extra	különleges
äkta	valódi, eredeti
lila	lila
rosa	rózsaszín
inrikes	belföldi
utrikes	külföldi
gammaldags	régies
gratis	ingyenes
lagom	kb. épp elegendő

Jag läser en bra bok.	Egy jó könyvet olvasok.
Silverhalsbandet är äkta.	Az ezüst nyaklánc valódi.
Fåtöljerna är gammaldags.	A karosszékek régimódiak.

18. Jövő idő – Futurum

1. *I morgon* **ska** *vi tapetsera.*	Holnap tapétázunk.
2. *Bordet* **kommer att** *stå i köket.*	Az asztal a konyhában fog állni.
3. *Nästa vecka åker vi till Norge.*	A jövő héten Norvégiába utazunk.

A jövő idő képzésének három módja van.

1. Képezhetjük a skulle módbeli segédige jelen idejű alakjával: **ska + főnévi igenév.**
2. Képezhetjük a kommer ige jelen idejű alakjának segítségével: **kommer + att + főnévi igenév.**
3. Ha a mondatban a jövőre utaló ige (**tänker**/*szándékozik*/, **ämnar**/*szándékozik*/) vagy időhatározó található, felesleges jövő idejű alakot használni. Az ige tehát állhat jelen időben.

19. Elöljárószók – Prepositioner

Amit a magyar főnévragokkal és névutókkal fejez ki, azt a svéd elöljárószókkal. Az elöljárószók után a főnév mindig alanyesetben áll, legtöbbször határozott alakban. A személyes névmás tárgyi-részes esetben áll az elöljárók után (lásd 8. lecke).

På *bilden finns det en viking.*	A képen egy viking van.
Familjen Nilsson bor **i** *Sverige.*	A Nilsson család Svédországban lakik.
Stolen står **framför** *bordet.*	A szék az asztal előtt van.
Under *lampan finns många kartonger.*	A lámpa alatt sok doboz van.

A helyet kifejező elöljárókkal álló igék: **stå** (4, *áll*), **ligga** (4, *fekszik*), **hänga** (2a, *függ*), **ställa** (2a, *állít*), **lägga** (4, *fektet*), **sätta** (4, *helyez*).

Skåpet **står** *vid väggen.*	A szekrény a falnál áll.
Boken **ligger** *på bordet.*	A könyv az asztalon van (fekszik).
Lampan **hänger** *i taket.*	A lámpa a plafonról lóg.

Gyakorlatok – Övningar

① Írja be a megadott főnevek hiányzó alakjait a táblázatba!

	Egyes szám		Többes szám	
	Határozatlan	Határozott	Határozatlan	Határozott
1.	flicka	flickan	flickor	flickorna
2.	.....	.....	hus	.....
3.	bok	.....	.....	.....
4.	.....	äpplet	.....	.....
5.	.....	.....	soffor	.....
6.	.....	.....	målare	.....
7.	.....	.....	.....	skåpen
8.	.....	sonen	.....	.....
9.	sköldpadda	.....	.....	.....
10.	.....	tåget	.....	.....
11.	.....	.....	.....	dockorna
12.	.....	.....	skjortor	.....
13.	lektion	.....	.....	.....
14.	.....	.....	skor	.....
15.	.....	tanden	.....	.....
16.	dotter	.....	.....	.....
17.	.....	.....	.....	öronen

(2) Fordítsa le az alábbi jelzős szerkezeteket!

1. fehér házak
2. a fehér házakban
3. a fehér ház
4. egy szép virág
5. a szép virág
6. a szép virágok
7. egy zöld szőnyeg
8. zöld szőnyegek
9. a zöld szőnyegek
10. az új könyvek
11. az új könyv
12. egy új könyv

(3) Tegye többes számba a mondatokat!

Exempel: Lena köper en bok. (3) – Lena köper tre böcker.

1. Vi har en lampa. (4)
2. De tittar på ett hus. (5)
3. Läraren har en bil. (2)
4. Det finns en stol i köket. (6)
5. Vi har en svensklärare. (flera)
6. Mats har ett barn. (3)
7. Kommer du med en flicka? (5)
8. Det kommer en målare i morgon. (2)
9. Det finns en krukväxt i rummet. (12)
10. De ställer ett bord i vardagsrummet. (2)

(4) Egészítse ki a 3. gyakorlat mondatait a megadott melléknévvel, mind egyes, mind többes számban!

Exempel: rolig – Lena köper en rolig bok.
Lena köper tre roliga böcker.

1. fin
2. stor
3. liten
4. blå
5. ung
6. snäll
7. vacker
8. gammal
9. ny
10. vit

(5) Gyakorolja a színeket jelentő melléknevek helyes ragozását! Helyettesítse be valamennyi mondatba a melléknév helyére a megadott színeket! (24 mondatot kap.)

Színek: *svart, röd, blå, vit*

1. Tröjan är snygg.
2. Jag har tre vackra kjolar.
3. Huset är litet.

4. Jag går i det nya varuhuset.
5. Var är de nya böckerna?
6. Har du en stor bil?

⑥ Helyettesítse be a megadott melléknév megfelelő alakját!

ny	1. Tomas har ett ..... hus. 2. Det ..... huset är stort. 3. Han har också två ..... bilar. 4. De ..... bilarna är bra.
god	5. Äpplet är ...... 6. I kylskåpet finns det många ..... äpplen.
vacker	7. Olles mamma är ...... 8. Flickorna är också ...... 9. Det nya huset är ....., men Svenssons bil är inte ......
svart	10. Huset i Örebro är inte ...... 11. Jag tycker inte om ..... hus (tsz.). 12. Har du någon ..... kjol?
röd	13. Tulpanerna framför huset är ...... 14. Vi har många ..... blommor (virág) i vardagsrummet. 15. Jag skulle vilja äta ett ..... äpple.

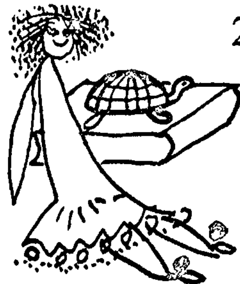
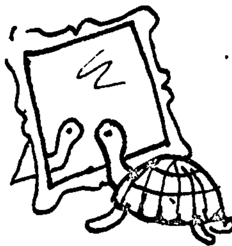
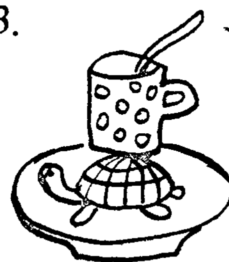
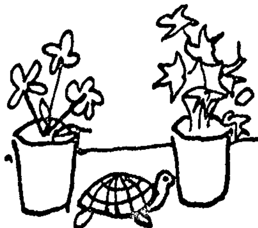
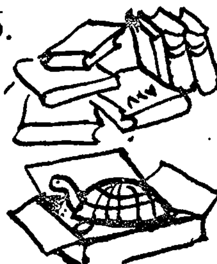
⑦ Gyakorolja a *gammal* melléknév ragozását!
1. Huset är ...... 2. Är hunden också .....? 3. Nej, hunden är inte ...... 4. Jag tycker inte om ..... hundar. 5. I det här ..... huset bor det en ..... tant (néni), en ..... farbror (bácsi) och en ..... katt. 6. Alla är ......

⑧ Jellemezze az alábbi főneveket a megadott melléknevek segítségével! Gyakorolja a szótárhasználatot, keresse ki a még ismeretlen melléknevek jelentését!
Főnevek: kylskåp, docka, kjol, tallrik, soffa, blus
hus, matta, lampa, telefon, tavla, dotter
Melléknevek: liten, stor, smal, bred, lång, kort, hög, låg, vacker, ful, trasig, ny, gammal, mjuk, hård, mörk, ljus, bekväm, obekväm, modern, omodern, prickig, randig, rutig, enkel
Exempel: Kylskåpet är vitt, nytt, vackert, modernt och stort.

(9) Alkosson mondatokat a megadott szavak segítségével!
Exempel: vit, stol, bredvid, svart, skåp
Den vita stolen står bredvid det svarta skåpet.
1. snygg, lampa, över, rund, bord
2. tre, fin, matta, under, tre, vit, fåtölj
3. svart, katt, bakom, ny, kylskåp
4. hundra, bok, på, smal, bokhylla
5. grön, telefon, vid, fem, liten (!), krukväxt

(10) Helyettesítse be a megfelelő igét a mondatokba!
stå, ligga, hänga, ställa, lägga, sätta
1. Skåpet ..... bredvid dörren.
2. Den bruna mattan ..... på golvet.
3. Malin ..... dockan i soffan.
4. De smala bokhyllorna ska vi ..... bredvid fönstret.
5. Kan jag ..... boken i hyllan?
6. Den nya boken ..... på bordet.
7. Det ..... en gammal, snygg lampa i taket.
8. Den nya mattan kan vi ..... under bordet.
9. Får jag ..... blomman i fönstret?
10. Var ..... den vita tröjan?

(11) Gyakorolja az elöljárószók használatát! Mondja el, melyik képen hol van a teknősbéka! Majd ismételje meg a feladatot jelzős szerkezetű bővített mondatokkal!

1.
2.
3.
4.
5.
6.

(12) Tegye jövő időbe az alábbi mondatokat!
Exempel: Han äter.
Han ska äta. Han kommer att äta. Han äter i morgon.
1. Vi hittar sköldpaddan.
2. Kylskåpet står vid väggen.
3. Målaren tapetserar rummet.
4. Kläderna hänger i skåpet.
5. Pär hittar inte telefonen.

(13) Hur ska Nilssons vardagsrum se ut efter tapetseringen?
Exempel: Bordet ska stå i hörnet. Framför det stora bordet kommer stolarna att stå. ...

(14) Hogyan néz ki az Ön szobája? Segítenek a következő kérdések:
Har du många möbler (bútor, tsz.) i ditt rum? Har du någon bekväm säng (ágy)? Vad står bredvid sängen? Har du någon soffa i rummet? Finns det flera lampor i rummet? Har du många böcker? Är de gamla eller nya? Har du någon gungstol (hintaszék)? Har du någon blå-vit matta under bordet? Tycker du om ditt rum?

(15) Gyakorolja a *liten* melléknév ragozását! Fordítsa le az alábbi szöveget!
Kis úr (Herr Liten) nagyon kicsi. A kicsi Kis úr egy kicsi városkában lakik. A kicsi város egy kicsi országban van. Kis úrnak van egy kicsi háza és öt kicsi szobája. Kis úrnak van egy kicsi felesége, egy kicsi lánya és két kicsi fia. Ők laknak az öt kicsi szobában. A kicsi lány és a két kicsi fiú nagyon kedvesek (snäll). Kis úrnak van sok kicsi kutyája is. A kicsi kutyák a kicsi ház mellett laknak egy ici-pici házban.

* * * * *

(16) Gyakorolja az *sk* hangkapcsolat helyes kiejtését! A gyakorlat elvégzése előtt olvassa el a hangtani bevezető megfelelő részét!

Skåne, sköldpadda, ska, Skövde, skulle, kanske, Skara, kylskåp, skola

(17) Gyakorolja az [ʃ] hang helyesírását! Fordítsa le az alábbi szavakat, ügyeljen a helyesírásra! A gyakorlat elvégzése előtt olvassa el a hangtani bevezető megfelelő részét!

lecke, sofőr, szerencsére, előbb, talán, saját maga, ing, csekk

4 Lektion fyra

STOCKHOLM

Lenas bror, Håkan är student. Han studerar biologi i Umeå. Nu är han på semester i Stockholm. Idag är det torsdag, han är på Skansen. Han är mycket trött. Han ligger på gräsmattan, dricker äppelsaft och äter korv.

I måndags reste han från Umeå till Stockholm. Resan var lång men trevlig. I Stockholm åkte han först till ett vandrarhem. Sen packade han upp och gick en liten promenad.

I tisdags åkte han till Sverigehuset. Det ligger i centrum. Där hämtade han information om staden. Han läste veckoprogrammet, samlade ihop lite broschyrer och tittade på en fin fotoutställning. Efter lunch promenerade han länge i Gamla Stan och tittade på de vackra gatorna och de gamla husen. Han besökte också Slottet. Han träffade inte kungen och drottningen, tyvärr.

Igår tittade han på Stadshuset. Sedan gick han på en konsert i Kulturhuset. Kulturhuset ligger i centrum vid Sergels torg, där det finns många varuhus och affärer. Han köpte några vackra böcker i en bokhandel och en skiva i en musikaffär.

Idag har han åkt till Kaknästornet och har tittat på stan uppifrån. Vädret har varit vackert och utsikten fin. Han har gått längs vattnet till Skansen. Där fanns det mycket att se!

Men nu är han trött. Han är glad att han kan ligga i lugn och ro på gräsmattan.

Dialog

Nu kommer det fram en ung flicka till Håkan. Det är Kerstin, hon bor också på vandrarhemmet. Hon äter också korv.

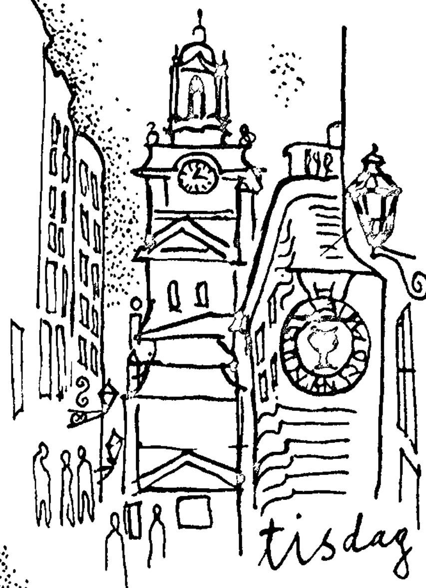
– Hej Håkan.

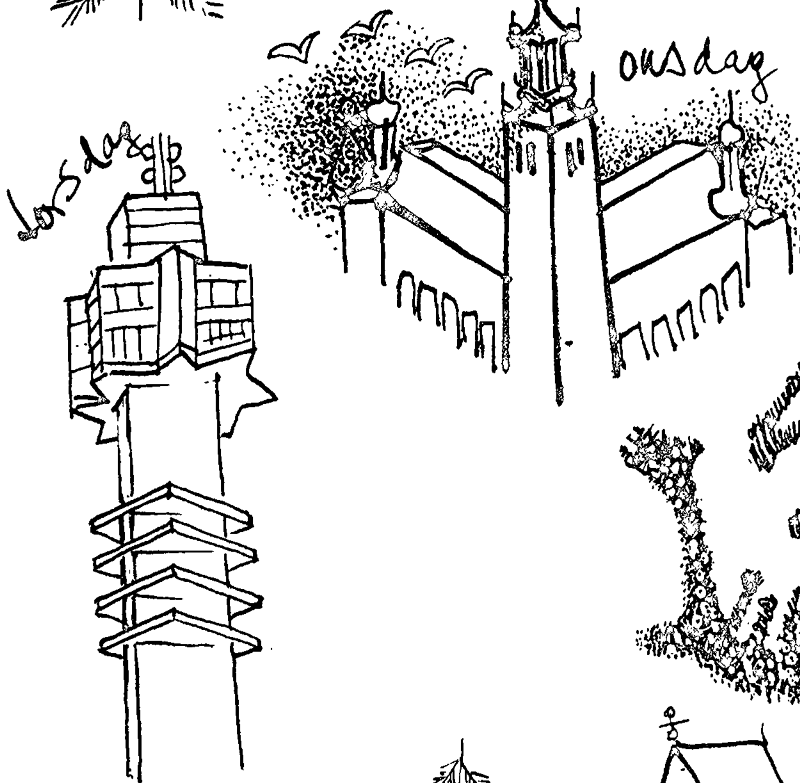
– Hej på dig. Är du också här?

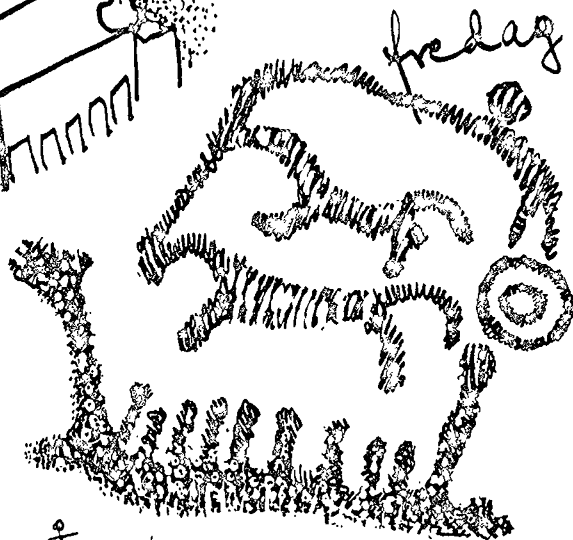
– Ja, jag har tittat på många fina saker här och jag har köpt en vacker glasskål till min mamma.

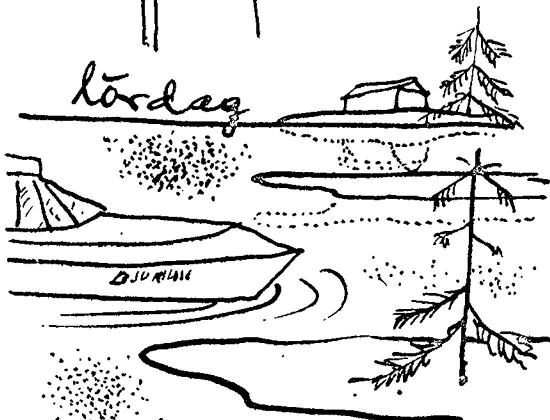
– Vad ska du göra i eftermiddag?

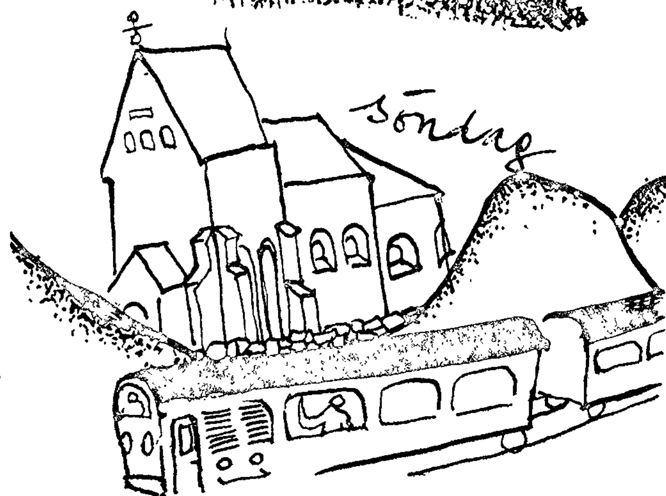

STOCKHOLM
måndag

tisdag

onsdag
torsdag

fredag

lördag

söndag

femtionio

– Jag ska titta på Wasaskeppet. Följer du med?
– Oh ja! Det vill jag gärna se!
– Och vad ska du göra i morgon?
– Jag ska åka ut i skärgården, till Utö. Har du redan varit där?
– Nej, där har jag aldrig varit. Kan jag följa med?
– Ja, gärna. Det blir min sista dag i Stockholm. På söndag åker jag hem genom Uppsala.

Szavak – Ordförråd

Stockholm

söndag, -en, -ar	vasárnap
måndag, -en, -ar	hétfő
tisdag, -en, -ar	kedd
onsdag, -en, -ar	szerda
torsdag, -en, -ar	csütörtök
fredag, -en, -ar	péntek
lördag, -en, -ar	szombat
bror, brodern, bröder	fiútestvér
student', -en, -er	diák
stude'ra, -r, -de, -t (1)	tanul (egyetem, főiskola)
biologi', -n	biológia
semester, -n, semestrar	szabadság
idag	ma
Skansen	Skanzen (szabadtéri múzeum)
gräsmatta, -n, -or	gyep
äppelsaft, -en	almalé
äta, -er, (4)	eszik
korv, -en, -ar [o]	virsli
i måndags	az elmúlt hétfőn
resa, reser, reste, rest (2b)	utazik
från	-ból, -ből, -tól, -től
resa, -n, -or	utazás
vara, är, var, varit (4)	van
lång	hosszú
trevlig	kellemes
vandrarhem, -met, -	diákszálló
packa upp, -r, -de, -t (1)	kicsomagol
gå, går, gick, gått (4)	megy
promenad', -en, -er	séta

gå en promenad'	sétál
i tisdags	az elmúlt kedden
Sverigehuset	(kulturális központ Stockholmban)
centrum, -et	központ
hämta, -r, -de, -t (1)	elhoz vmit, *itt:* gyűjt
information', -en, -er	információ
veckoprogram', -met, –	heti műsor
samla ihop, -r, -de, -t (1)	összegyűjt
broschyr', -en, -er	tájékoztató füzet
fotoutställning, -en, -ar	fényképkiállítás
efter	után
lunch, -en	ebéd
länge	sokáig
Gamla Stan	(Stockholm óvárosa)
besö'ka, besöker, besökte, besökt (2b)	meglátogat, megtekint
Slottet	(Királyi vár, Stockholm)
kung, -en, -ar	király
drottning, -en, -ar	királynő
tyvärr'	sajnos
igår	tegnap
Stadshuset	(Városháza, Stockholm)
konsert', -en, -er	koncert
Kulturhuset	(központi kultúrház és könyvtár Stockholmban)
vid	-nál, -nél
Sergels torg	Sergel tér
torg, -et, –	tér, piactér
affär', -en, -er	üzlet
bokhandel, -n,	könyvesbolt
skiva, -n, -or	hanglemez
Kaknästornet	(kilátó és tv-torony, Stockholm)
uppifrån	fentről
väder, vädret	időjárás
utsikt, -en, -er	kilátás
längs	mentén
vatten, vattnet	víz
glad	boldog
i lugn och ro	nyugodtan, békében

Dialog

komma fram till (4)	odamegy vkihez
ung	fiatal
sak, -en, -er	dolog, tárgy
glasskål, -en, -ar	üvegtál
till min mamma	anyámnak
i eftermiddag	ma délután
Wasaskeppet	Wasa hajó
vilja, vill (4)	akar
skärgård, -en	szigetvilág
Utö	(egy sziget a szigetvilágban)
ö, -n, -ar	sziget
bli, blir (4)	lesz
hem	haza
genom	át, keresztül

Az 1–3. lecke gyenge igéi ragozási osztályok szerint:

1. ragozási osztály (1)

betala, betalar, betalade, betalat	fizet
fråga, -r, -de, -t	kérdez
hitta, -r, -de, -t	talál
hoppas, hoppas, hoppades, hoppats	remél
hälsa, -r, -de, -t	üdvözöl
kosta, -r, -de, -t	kerül vmibe
måla, -r, -de, -t	fest
presentera sig, -r, -de, -t	bemutatkozik
prova, -r, -de, -t	felpróbál
tala, -r, -de, -t	beszél
tapetsera, -r, -de, -t	tapétáz
titta, -r, -de, -t	néz
svara, -r, -de, -t	válaszol
sucka, -r, -de, -t	sóhajt
visa, -r, -de, -t	mutat
vänta, -r, -de, -t	vár

2.a. ragozási osztály (2a)

följa med, följer, följde, följt	elmegy vkivel
ringa, ringer, ringde, ringt	cseng, felhív

2.b. ragozási osztály (2b)

försöka, försöker, försökte, försökt	megpróbál
hjälpa, hjälper, hjälpte, hjälpt	segít
köpa, köper, köpte, köpt	vásárol
leka, leker, lekte, lekt	játszik
lyfta, lyfter, lyfte, lyft	felemel
möta, möter, mötte, mött	találkozik
tycka, tycker, tyckte, tyckt	vél
tänka, tänker, tänkte, tänkt	gondol
åka, åker, åkte, åkt	utazik
resa, reser, reste, rest	utazik

3. ragozási osztály (3)

bo, bor, bodde, bott	lakik
må, mår, mådde, mått	érzi magát
tro, tror, trodde, trott	hisz

Nyelvtan – Grammatik

20. A gyenge igék múlt ideje

A svédben, a többi germán nyelvhez hasonlóan, az igéket a múlt idő képzése alapján két nagy csoportba osztjuk:

gyenge igék **(svaga verb)**

erős **(starka)** és *rendhagyó igék* **(oregelbundna verb)**

A svéd nyelvben három múlt idő létezik:

a) egyszerű vagy elbeszélő múlt **(preteritum)**

jag talade – beszéltem

b) összetett múlt **(perfekt)**, képzése: **har + supinum**

jag har talat

c) régmúlt **(pluskvamperfekt)**, képzése: **hade** + **supinum**
jag hade talat

Az igeragozás múlt időben, akárcsak jelen időben, minden számban és személyben egységes.

A gyenge igék múlt idejének képzése

	Főnévi igenév Infinitiv	Jelen idő Presens	Elbeszélő múlt Preteritum	Supinum
1	tala	tal**ar**	tal**ade**	tal**at**
2a 2b	köra hänga läsa	kör häng**er** läs**er**	kör**de** häng**de** läs**te**	kör**t** häng**t** läs**t**
3	bo	bo**r**	bo**dde**	bo**tt**

A svéd igék 90%-a az első igeragozási osztályhoz tartozik.
Ha a második igeragozási osztályba tartozó ige szótöve zöngés mássalhangzóra végződik, a múlt idő jele **-de, -t** (2a):

*hänga, häng***er**, *häng***de**, *häng***t**

Ha a második igeragozási osztályhoz tartozó ige szótöve **-r** mássalhangzóra végződik, akkor a tő lesz a jelen idejű alak (2a):

köra, **kör**, *kör***de**, *kör***t**

Ha a második igeragozási osztályhoz tartozó ige szótöve zöngétlen mássalhangzóra végződik (k, p, t, s, f), a múlt idő jele **-te, -t** (2b):

*köpa, köp***er**, *köp***te**, *köp***t**

A harmadik igeragozási osztályhoz azok az igék tartoznak, melyek szótöve hangsúlyos magánhangzóra végződik:

*bo, bo***r**, *bo***dde**, *bo***tt**

Mikor melyik múlt időt használjuk?

Egyszerű vagy elbeszélő múlt **(preteritum)**

Befejezett cselekvés kifejezésére használjuk, általában múlt idejű időhatározóval együtt.

I somras var vi i Sverige.	Nyáron Svédországban voltunk.

Összetett múlt **(perfekt)**

A múltban játszódó, de a jelennel kapcsolatban álló, a jelenben

folytatódó cselekvés kifejezésére használható. Ezt az alakot használjuk időhatározó nélküli kérdésben is.

Har du varit i Sverige? Voltál (már) Svédországban?

Régmúlt **(pluskvamperfekt)**

Amennyiben a múlt idejű elbeszélésben az időbeli eltolódás tartalmilag fontos, régmúltat kell használni.

Jag hade läst svenska, innan jag reste till Sverige. Már tanultam svédül, mielőtt Svédországba utaztam.

21. Időegyeztetés – Tempusharmoni

A különböző idejű igealakok egyeztetésének szigorú szabályai vannak.

Egy mondaton belül használható az összetett múlt, a jelen és a jövő idejű alak:

har läst läser ska läsa

illetve a régmúlt, az egyszerű múlt és a jövő időt a múltban kifejező igealak **(futurum preteritum)**, melynek képzése: **skulle + főnévi igenév:**

hade läst läste skulle läsa

Ily módon fejezhetjük ki a cselekvések, történések egymáshoz való időbeli viszonyát.

Just har jag läst färdig brevet, nu läser jag en bok. Épp elolvastam a levelet, s most egy könyvet olvasok..

Jag ska inte läsa brevet förrän du kommer. Nem olvasom el a levelet, míg meg nem jössz.

Jag hade läst brevet innan du kom. Elolvastam a levelet, mielőtt megjöttél.

Jag skulle läsa brevet när du kom. Épp olvasni készültem a levelet, mikor megjöttél.

22. Mellékmondatok – Bisatser

Főmondat	Mellékmondat				
	Kötő-szó	Alany	Taga-dószó	Állítmány	Többi mondatrész
Jag badar	när	du		har badat.	
Vi köper en ny soffa	tills	vi		har	pengar.
Han gör det inte	om	han	inte	vill.	

A mellékmondatok szórendje a svédben a kötőszót követően mindig egyenes: alany, állítmány. Mondatrészt kiemelni nem lehet. Az **inte** tagadószó és a mozgó határozószók (lásd 5. lecke) az alany és az állítmány közé kerülnek.

Amennyiben a mellékmondat megelőzi a főmondatot, mivel mondatrész szerepét tölti be, a főmondat szórendje fordított lesz.

När du har badat, badar jag.	Ha megfürödtél, én fürdöm.
Tills vi har pengar, köper vi en ny soffa.	Míg van pénzünk, veszünk egy új kanapét.

Alárendelő kötőszók (időbeli viszonyok kifejezésére) – Konjunktioner

att – hogy
då – amikor
innan – mielőtt
förrän – mielőtt
medan – amíg
när – amikor
sedan – azután
tills – amíg

23. Napszakok kifejezése – Delar av dagen

morgon, -en, morgnar	reggel
förmiddag, -en, -ar	délelőtt
eftermiddag, -en, -ar	délután
kväll, -en, -ar	este
natt, -en, nätter	éjjel

A *dél* kifejezésére nincs egyetlen szó, hanem a **vid tolvtiden** (dél körül) kifejezést használjuk vagy megadjuk az időpontot: **klockan tolv.** (Vigyázat, a **middag** szó jelentése *vacsora!*)

A napszakok (napok, évszakok) kifejezése elég bonyolult, mivel külön-külön szerkezetet kell használni az épp elmúlt (tehát az elbeszélés időpontjához legközelebb eső) napszak stb. kifejezésére, arra, ami épp van, ami lesz, illetve a napszakok stb. általános kifejezésére. A napszakok kifejezését táblázatban foglaljuk össze.

Épp most	
idag på morgonen	most reggel
idag på förmiddagen	most délelőtt
i kväll, ikväll	ma este
i natt	ma éjjel

Ami épp elmúlt	
i morse	ma reggel
i förmiddags	ma délelőtt
i eftermiddags	ma délután
igår kväll	tegnap este
i natt	múlt éjjel

Ami lesz	
i morgon bitti	holnap reggel
på söndag morgon	vasárnap reggel
på söndag eftermiddag	vasárnap délután
i morgon kväll	holnap este
i morgon natt	holnap éjjel
i kväll, ikväll	ma este
i natt	ma éjjel

Általában	
på morgonen, på morgnarna	reggelente
på förmiddagen, på förmiddagarna	délelőttönként
på kvällen, på kvällarna	esténként
på natten, på nätterna	éjjelenként

24. Fontosabb kérdőszók – Frågeord

hurdan, hurdant, hurdana?	milyen?
hur?	milyen? hogyan? miképp?
hur gammal?	hány éves?
när?	mikor?
vad?	mi? mit?

var?	hol?
varför?	miért?
varifrån?	honnan?
vart?	hova?
vem?	ki? kit?
vems?	kié? kinek a ...?
vilken, vilket, vilka?	melyik?

25. på museum

A svéd a **på** elöljárószót használja annak kifejezésére is, hogy intézményben vagyunk, dolgozunk, oda megyünk stb.

Sten arbetar **på museet.**	Sten a múzeumban dolgozik.
Vi går ofta **på bio.**	Gyakran megyünk moziba.
Idag är han **på biblioteket.**	Ma könyvtárban van.

Gyakorlatok – Övningar

(1) Tegyen fel kérdéseket az olvasmány szövegéhez!
Exempel: Vem är Håkan? Vad gör han? Vart åkte han? När? ...

(2) Mondja el összefüggően, mit csinált Håkan egész héten!

(3) Vajon milyen kérdésekre kaphattuk az alábbi válaszokat?

1. Håkan är Lenas bror.
2. Nej, han arbetar inte, han studerar.
3. Han reste i måndags från Umeå.
4. Han åkte till Stockholm.
5. Han skulle hämta information.
6. Slottet ligger i Gamla Stan.
7. Han träffade Kerstin.
8. Han träffade Kerstin på Skansen.
9. Ja, hon bor också på vandrarhemmet.
10. Nej, Kerstin har aldrig varit på Utö.
11. Utö ligger i skärgården.
12. Håkan kommer från Umeå.
13. Han är 25 år.
14. Det är Kerstins bil.
15. Bilen är gammal och liten.

④ Válaszoljon a kérdésekre!

1. Studerar du biologi?
2. Har du studerat biologi?
3. Har du studerat i Umeå?
4. Är det torsdag idag?
5. Har du varit redan i Stockholm?
6. Går du ofta en promenad?
7. Var du på museum igår?
8. Åkte du tåg i förrgår?
9. Har du redan bott på vandrarhem?
10. Är du trött idag?
11. Ska du åka till Sverige på sommaren?
12. Ligger du just nu på gräsmattan?
13. Vad gjorde du i måndags?
14. Vad har du gjort idag?
15. Vad gjorde du den här veckan?

⑤ Csoportosítsa az alábbi gyenge ragozású igéket igeragozási osztályok szerint, gyakorolja az igék alakjait! (Ellenőrizze a gyakorlat helyes elvégzését az olvasmányt követő csoportosítás segítségével!)

fest, megpróbál, beszél, cseng, mutat, vásárol, vár, lakik, néz, utazik, elmegy vkivel, kérdez, hisz, gondol, játszik, válaszol, segít, fizet, érzi magát

⑥ Helyettesítse be az ige megfelelő alakját!

åka	1. Håkan ... buss idag. 2. I måndags ... han tåg till Stockholm. 3. Ska han ... bil till Utö?
titta	4. Malin ... på en bild. 5. Hon har ofta ... på bilden. 6. Igår ... hon också på den.
lyssna	7. Lena tycker om att ... på musik. 8. I måndags ... hon på en jazzkonsert och på fredag ... hon ... på klassisk musik.
läsa	9. Har du redan ... färdig tidningen? 10. Jag vill också ... den. 11. Nej, jag ... inte ... den färdig än, jag ... den just nu.
bo	12. ... du också i Göteborg? 13. Nej, jag ... inte där. 14. Jag ... alltid ... i Örebro.

⑦ Helyettesítse be a megfelelő elöljárószót vagy vonzatot!
1. Olle leker ofta (gyakran) ... Malin.
2. Det finns många bilder ... boken.
3. Ligger Kiruna också ... Sverige?
4. Han tycker ... att gå ... museum.
5. Vi ska titta ... Wasaskeppet. Vill du följa ...?
6. Skåpet står ... väggen.
7. Ska vi packa ... först eller gå en promenad?
8. Ligger Keszthely ... Balatonsjön?
9. Håkan åkte ... Umeå ... Stockholm i måndags.

⑧ Mely mondatokat mely kötőszavakkal lehet összekötni? Ügyeljen az igeidő-egyeztetésre! Fordítsa le a kapott mondatokat!
Kötőszavak: *innan, medan, när*

Jag äter. Han läser en bok.
Malin tittar på bilden. Olle leker.
Vi går på museum. Han kommer hem.
Ni målar rummet. De målar fönstrena.
Han ställer dit bordet. Han lägger boken på bordet.

⑨ Kösse össze kétféleképpen a megadott mondatokat a példának megfelelően!
Exempel: Han går en promenad. Han tittar på Skansen.

1. Först går han en promenad, sedan tittar han på Skansen.
2. Han går en promenad, innan han tittar på Skansen.

1. Malin leker med Olle. Malin äter.
2. Lena tittar på en kjol. Lena betalar.
3. Pär presenterar sig. Han går in (bemegy) i rummet.
4. De ställer bordet i hörnet. De hänger upp lampan.
5. Håkan köper en tidning. Han läser tidningen.
6. Vi åker till Gamla Stan. Vi tittar på ett museum.
7. Vi köper ett vykort (képeslap). Vi betalar fyra kronor.

⑩ Tegye múlt időbe a 9. gyakorlatban kapott mondatokat! Ügyeljen az igeidő-egyeztetésre!
Exempel:
1. Först gick han en promenad, sedan tittade han på Skansen.
2. Han hade gått en promenad, innan han tittade på Skansen.

(11) Fordítsa le a következő mondatokat!
Kerstin most Stockholmban van. Szabadságon van. Még soha nem volt Stockholmban. Kedden érkezett a diákszállóba. Sokáig sétált, tetszett neki a város. Volt egy múzeumban is, egy régi, szép házban. Vett néhány érdekes könyvet és néhány képeslapot. Találkozott az egyik barátjával. Elmentek a „Svéd házba". Megnézték a heti programot. Kerstin még (än) nem volt az Északi Múzeumban (Nordiska Museet), nem látogatta meg a várat, és nem hallgatott koncertet.

(12) Mit csinált Ön az elmúlt héten?

(13) Milyen tervei vannak a jövő hétre?

(14) Gyakorolja az időpontok helyes kifejezését! Fordítsa le az alábbi szöveget!
Péntek délután van. Ülök, és várom (vänta på /1/) a festőt. Azt mondta, szerda reggel jön, de nem jött. Sem reggel, sem délelőtt, sem délután. Este felhívtam (őt = honom). Fáradt volt, nem tudott jönni, de majd jön csütörtökön. De tegnap reggel sem (inte heller) jött. Azt hittem, ma délután jön majd. De ma délután sem jött. Nem baj, bizonyára (säkert) ma este jön. Vagy holnap reggel, vagy holnap délután, esetleg holnap éjjel. Én várok. Én tudok várni.

(15) Képzelje magát az alábbi helyzetbe: néhány napja érkezett haza egy egyhetes stockholmi utazásról. Barátja kérdéseire válaszolva meséljen élményeiről! Ha egyedül tanul, mindkét szerepet Önnek kell játszania!
Exempel: Var resan bra? Tyckte du om Sverige? Vad gjorde du i söndags? Har du varit på något museum? ...

(16) Képzelje magát az alábbi helyzetbe: tizennyolc éves lánya egy utazás során megismerkedik egy svéd fiatalemberrel. Kérdezze ki alaposan a lányát a váratlanul feltűnt gavallérról! Használja a most tanult kérdőszavakat!

* * * * *

⑰ Gyakorolja a **g** helyes kiejtését! A gyakorlat elvégzése előtt elevenítse fel a hangtani bevezető megfelelő részét!

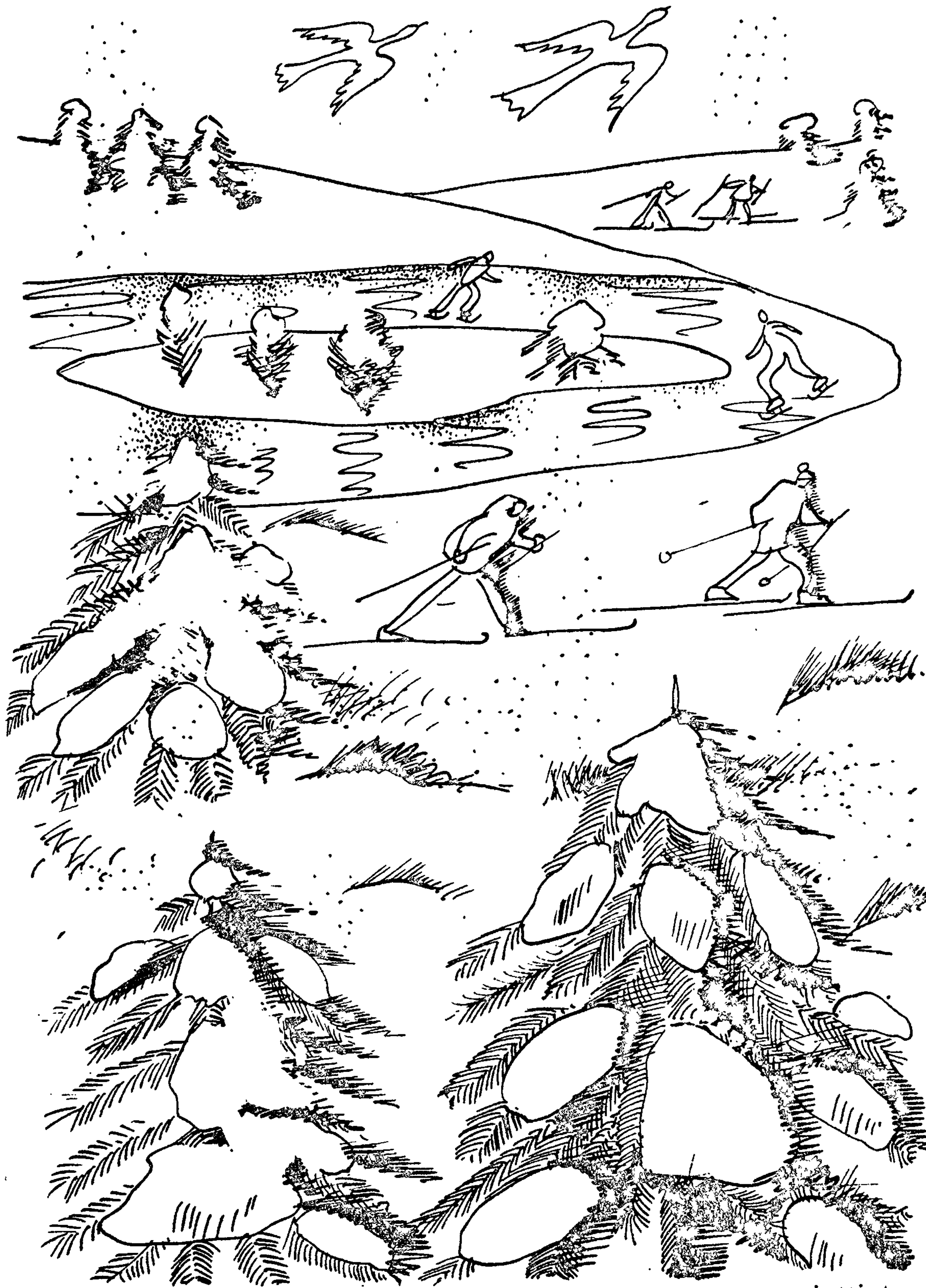

Gunilla, Yngve, gammal, göra, gå, golv, gärna, Gotland, glas, Gamla Stan, Bengt, är gift, färg, Göteborg, viking, Sverige, igen, Gävle, glass

⑱ Az alábbi szavak szóhangsúlya nem az első szótagra esik. Gyakorolja helyes kiejtésüket! Ellenőrizze magát az olvasmányok utáni szószedetek segítségével!

lektion, promenera, intressant, apparat, igen, biologi, expedit, dialog, modern, bredvid, betala, försöka, fåtölj, besöka, tyvärr, presentera sig

5 Lektion fem

I BASTUN

Det är september och det är höst. Det regnar och är ganska kallt. Farfar och några äldre herrar sitter i bastun. De har spelat badminton. Nu är de trötta. Farfar berättar:

"En dag i vintras åkte vi med några vänner till Storsjön för att åka skridskor. Först körde vi bil och sista biten gick vi. Sjön var mycket vacker. Det låg tjock is på den. Vi såg vildgäss och några andra fåglar. Solen sken inte, så vi frös i början. Men vi blev varma när vi började tävla. Tänk! Det var jag som vann! Trots att jag är över 60!

Vid tolvtiden åt vi lunch. Vi åt några smörgåsar och drack varmt te. Sedan åkte vi skridskor igen och kom inte hem förrän vid femtiden.

Ni kan inte tro vilken fin dag vi hade! Och så gott vi sov efteråt!"

De andra herrarna njuter av värmen och har svårt att tänka på snö och is. Plötsligt frågar en av dem:

– Var det du som vann? Hur gamla var de andra?

– Över sjuttio.

Szavak – Ordförråd

bastu, -n, -r	szauna
höst, -en, -ar	ősz
det regnar (1)	esik (az eső)
ganska	eléggé
kall	hideg
farfar, -fadern, -fäder	(apai) nagyapa
äldre	idősebb
herr, -en, -ar	úr
spela badminton (1)	tollaslabdázik
spela (1)	játszik (sport, hangszer)
berätta (1)	mesél
i vintras	az elmúlt télen
sjö, -n, -ar	tó, tenger
åka skridskor (2b)	korcsolyázik
köra (2a)	vezet, járművel megy
sista biten	az utolsó szakasz
ligga, ligger, låg, legat (4)	fekszik
tjock [o]	vastag, kövér

is, -en	jég
vildgås, -en, vildgäss	vadliba
fågel, -n, fåglar	madár
sol, -en	nap (égitest)
skina, skiner, sken, skinit (4)	süt (a nap)
frysa, fryser, frös, frusit (4)	fázik
i början	kezdetben
varm	meleg
tävla (1)	versenyez
vinna, vinner, vann, vunnit (4)	nyer
trots att	annak ellenére, hogy
över	felett; több, mint
vid tolvtiden	délben, déltájban
smörgås, -en, -ar	kb. szendvics
dricka, dricker, drack, druckit (4)	iszik
förrän	mielőtt
god, gott [got], goda	jó
sova, sover, sov, sovit (4) [o]	alszik
efteråt	utána
njuta av, njuter, njöt, njutit (4)	élvez vmit
värme, -n	meleg (főnév)
svår	nehéz
ha svårt	nehezére esik
tänka på (2b)	gondol
snö, -n	hó
plötsligt	hirtelen
en av dem	egyikük

Nyelvtan – Grammatik

26. Az erős és a rendhagyó igék (4) múlt ideje
Starka och oregelbundna verb

Az erős igék múlt idejű alakjait tőhangváltozással kell képezni, a rendhagyó igék múlt idejű alakjai rendhagyók. Az erős és a rendhagyó igék múlt idejű alakjait minden egyes igénél külön meg kell tanulni, mert további osztályozásuk és rendszerezésük olyan bonyolult, hogy kezdőknek nem nyújt segítséget. Könyvünkben csak az olvasmányokban előforduló erős és rendhagyó igék alakjait adjuk meg, de az Akadémiai kiadó által kiadott Svéd–magyar, illetve Magyar–svéd szótár táblázatszerűen is tartalmazza valamennyi erős és rendhagyó svéd ige ragozását.

Az 1–4. lecke erős és rendhagyó igéi

bli, blir, blev, blivit	lesz, válik vmivé
finnas, finns, fanns, funnits	található
få, får, fick, fått	kap, szabad
göra, gör, gjorde, gjort	csinál
ha, har, hade, haft	van neki, birtokol
heta, heter, hette, hetat	hívják vminek, vkinek
hålla på, håller, höll, hållit	épp csinál vmit
kliva över, kliver, klev, klivit	átmászik
komma, kommer, kom, kommit [o]	jön
kunna, kan, kunde, kunnat	tud
ligga, ligger, låg, legat	fekszik
lägga, lägger, lade, lagt	fektet, helyez
–, måste, måste, måst	kell
se, ser, såg, sett	lát
sitta, sitter, satt, suttit	ül
skola, ska, skulle, skolat	fog (vmit csinálni)
stå, står, stod, stått	áll
sätta sig, sätter, satte, satt	leül
ta, tar, tog, tagit	fog, vesz
vara, är, var, varit	van
välja, väljer, valde, valt	választ
äta, äter, åt, ätit	eszik

27. A „mozgó határozószók" helye a mondatban – Vandrande adverb
A leggyakoribb mozgó határozószók

aldrig	– soha	*kanske*	– talán
alltid	– mindig	*möjligen*	– esetleg
bara	– csak, csupán	*naturligtvis*	– természetesen
gärna	– szívesen	*säkerligen*	– bizonyára
inte	– nem	*åtminstone*	– legalább
ju	– hisz	*även*	– még ... is

Főmondatban

A mozgó határozószók a főmondatban a ragozott igealak után állnak. Ha a főmondat kiemeléssel kezdődik, akkor az alany áll a ragozott igealak után, és ezt követi a mozgó határozószó.

Alany vagy kiemelt mondatrész	Ragozott igealak	Alany	Mozgó határozó-szók	Többi mondatrész
1. Hon	åker		inte	skridskor.
2. Hon	kan		inte	åka skridskor.
3. Hon	har		aldrig	kunnat åka skridskor.
4. Igår	ville	hon	inte	åka skridskor.

1. Nem korcsolyázik.
2. Nem tud korcsolyázni.
3. Sosem tudott korcsolyázni.
4. Tegnap nem akart korcsolyázni.

Mellékmondatban

A mozgó határozószók helye a mellékmondatban értelemszerűen megegyezik a korábban már tárgyalt **inte** tagadószó helyével (lásd 4. lecke, 22. pont), közvetlenül az alany után állnak, a ragozott igealakot megelőzve.

Nu åker han skridskor, fastän han **inte** *gärna gör det.*	Most korcsolyázik, pedig nem szeret.
Här är tidningen, ifall du **kanske** *vill läsa den.*	Itt az újság, ha olvasni szeretnéd.
Han har en bil, som **alltid** *är trasig.*	Van egy kocsija, mely mindig rossz.

A korábban már tanult **ingen** tagadószót összetett igealakkal rendelkező főmondatban, valamint mellékmondatban fel kell bontani, jelentése nem változik:

ingen = inte någon
inget = inte något
inga = inte några

A tagadás két tagja ezekben a mondatokban elválik egymástól:

Han har **inte** *ätit* **någon** *smörgås idag.*	Nem evett ma szendvicset.
De har **inte** *sett* **några** *fåglar idag.*	Nem láttak ma madarat.

Håkan åker tåg, eftersom han **inte** *har* **någon** *bil.*	Håkan vonattal megy, mivel nincs kocsija.
Han köpte ingen bil, eftersom han **inte** *hade* **några** *pengar.*	Nem vett kocsit, mert nem volt pénze.

28. További alárendelő kötőszók

eftersom – mivel
därför att – azért hogy
då – minthogy, mivelhogy
om – ha, amennyiben; hogy (kérdőmondatban)
ifall – ha, amennyiben (választékos)
fastän – bár
trots att – annak ellenére, hogy; bár
även om – még akkor is, ha
så att – azért hogy
för att – mivelhogy

Han läser svenska, **eftersom** *han vill resa till Sverige.*	Svédül tanul, mert Svédországba akar utazni.
Du kan följa med, **om** *du har tid.*	Velünk jöhetsz, ha van időd.
Han frös, **trots att** *solen sken.*	Fázott, bár sütött a nap.
Lena åkte till stormarknaden, **för att** *köpa en skjorta.*	Lena elment a szupermarketba, hogy vegyen egy inget.
Jag vill veta, **om** *du kan komma ikväll.*	Tudni szeretném, hogy tudsz-e jönni ma este.

29. Évszakok, hónapok kifejezése

Évszakok – Årstider

vår, -en, -ar	tavasz
sommar, -en, somrar	nyár
höst, -en, -ar	ősz
vinter, -n, vintrar	tél
i våras	az elmúlt tavasszal
i vår	most tavasszal
i vår	az elkövetkező tavasszal
på våren, på vårarna	tavaszonként
osv	stb.

Hónapok – Månader

januari	juli
februari	augusti
mars	september
april	oktober
maj	november
juni	december

A „januárban" stb. típusú időhatározói alakot mindig **i** elöljárószóval képezzük.

Jag fyller år **i januari.**	Januárban van a születésnapom.
Vi ska ha semester **i mars.**	Márciusban szabadságon leszünk.
Jag träffade honom senast **i december.**	Decemberben találkoztam vele legutóbb.

Néhány egyéb fontos időbeli kifejezés

i fjol	tavaly
förra året	tavaly
i år	idén
nästa år	jövőre

Gyakorlatok – Övningar

① Mondja el az olvasmányt párbeszédes formában! Kérdezze ki nagyapát a téli kirándulásról a szaunázó öregurak nevében!

② Képezzen mondatokat az alábbi szavakkal és kifejezésekkel:
njuta av, bada bastu, åka skridskor, is, smörgås, solen skiner, tävla, vid tolvtiden, plötsligt

③ Válogassa össze egy-egy ige alakjait!
Exempel: äta, åt, ätit
se, stod, bli, säga, legat, sagt, lade, kunde, gjort, blev, stått, göra, kunna, varit, sett, lagt, blivit, var, ligga, gjorde, stå, låg, såg, sade, lägga, vara, kunnat

(4) Kösse össze a megadott mondatokat *eftersom* kötőszóval! Fordítsa le a kapott mondatokat!
Exempel: Jag äter. Jag är hungrig.
Jag äter eftersom jag är hungrig.
1. Han köper ett par skor. Han behöver ett par skor.
2. De åker skridskor. De kan åka skridskor.
3. Vi ser några fåglar. Det finns många fåglar där.
4. Hon dricker varmt te. Det är kallt.
5. Vi fryser. Det är vinter.
6. De går hem. De är trötta.
7. Malin ligger. Hon vill sova.

(5) Tagadja a 4. gyakorlat mondatait!
Exempel: Jag äter inte, eftersom jag inte är hungrig.

(6) Tegye elbeszélő múltba a 4. gyakorlatban kapott mondatokat!
Exempel: Jag åt, eftersom jag var hungrig.

(7) Kösse össze a negyedik gyakorlat példamondatait *om* feltételes kötőszóval! Fordítsa le a kapott mondatokat!
Exempel: Jag äter om jag är hungrig.

(8) Fordítsa meg az előző feladatban kapott, *om* kötőszóval összekötött mondatok sorrendjét! Ügyeljen a főmondat szórendjére!
Exempel: Om jag är hungrig äter jag.

(9) Gyakorolja az erős és a rendhagyó igék múlt idejét! Sorolja fel a megadott igék alakjait! Ellenőrizze!
áll, megy, eszik, iszik, csinál, jön, van, lát, ül, kap, lesz, választ, hívják vkinek, van neki

(10) Egészítse ki a példamondatokat a megadott határozószókkal! Egy-egy mondatot többféleképpen is ki lehet egészíteni! Alkosson legalább tíz mondatot, fordítsa le a kapott mondatokat!
ingen, bara, kanske, aldrig, åtminstone
Exempel: Jag har bara ätit sju smörgåsar.
Jag har ätit sju smörgåsar.
På våren är det varmt.

Vi åker till Norrland i sommar.
Tycker du om äpple?
Familjen Nilsson har en elefant.

(11) Hogyan tudná folytatni a következő mondatokat?
1. Det är kallt, trots att ...
2. Jag betalar alltid mycket, när ...
3. Vi åker aldrig tåg, eftersom ...
4. Hon läser svenska, därför att ...
5. De ska köpa en färgteve, om ...

(12) Kérdezze meg, ki mit csinált tegnap!
Exempel: Jag äter en smörgås. Åt du någon smörgås igår?
Vi går på museum. Var ni på museum igår?
1. Hunden ligger på mattan.
2. Malin dricker vatten.
3. Pär sover i den breda sängen.
4. Barnen sitter i vardagsrummet.
5. Sverige vinner idag.
6. Han kommer idag till Uppsala.
7. Vi har en sköldpadda.
8. Ser du någon intressant bok?
9. Han fryser.
10. Alla svenskar njuter av sommaren.

(13) Tagadja múlt időben, két igealakkal a 12. gyakorlat mondatait!
Exempel: Jag åt ingen smörgås igår.
Jag har inte ätit någon smörgås idag.

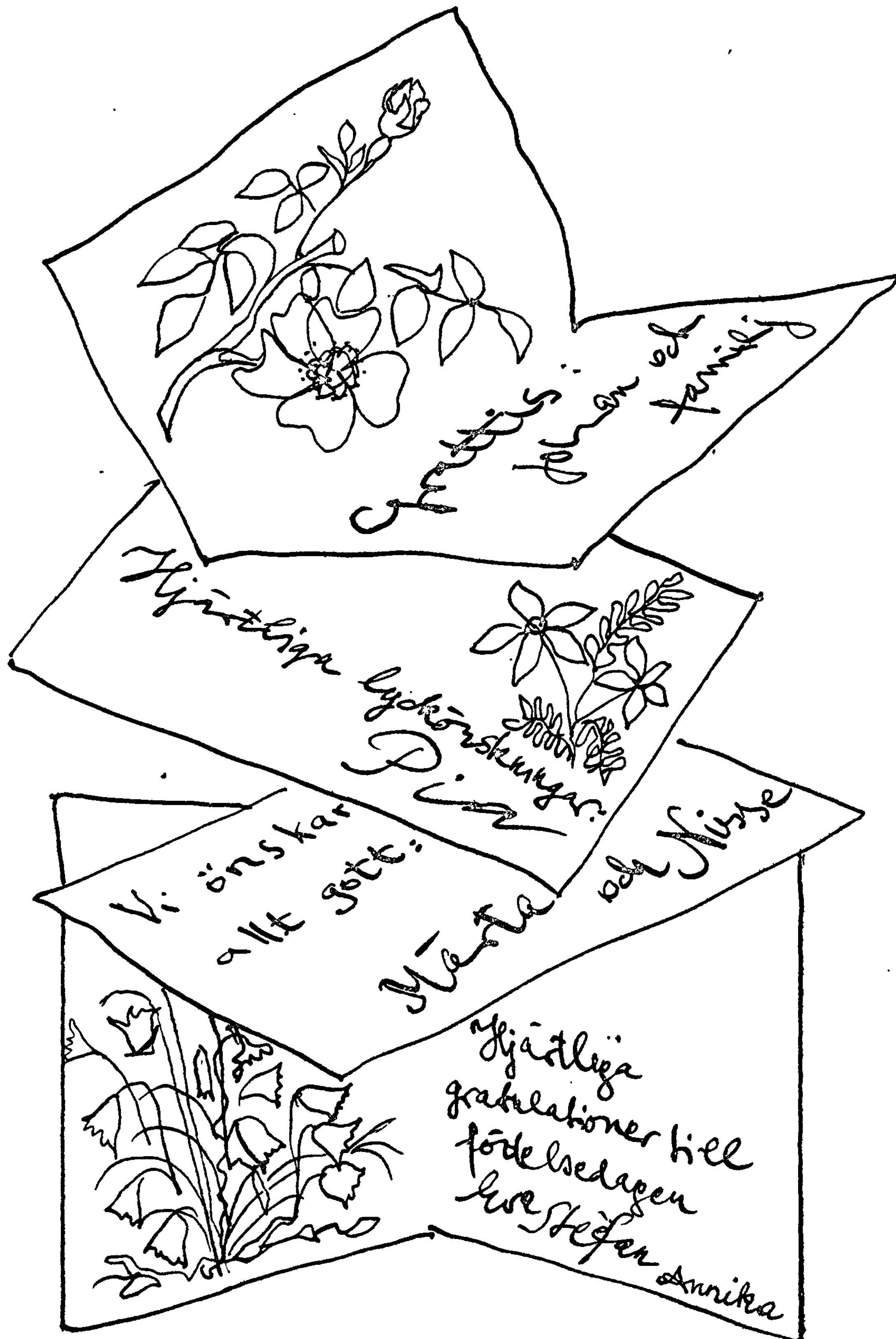
(14) Melyik szóról melyik évszak jut az eszébe? A csoportosított szavak segítségével jellemezze az évszakokat!
äpple, sol, svarta byxor, fågel, kallt, tröja, grön, sjö, Skansen, vit kjol, blomma, is, gul, semester, festival, tulpan, måla huset, varmt te, prickig kjol, kylskåp, åka skridskor, bada bastu, brun, äppleblomma, skidsemester, böcker

(15) Válaszoljon a kérdésekre!
1. Tycker du om vintern?
2. Fryser du ofta på vintern?

3. Har du någon farfar?
4. Är du farfar?
5. Har det regnat idag?
6. Har du redan badat bastu?
7. Tycker du om att åka skridskor?
8. När åkte du skridskor senast?
9. Badade du mycket i somras?
10. Har du ätit lunch idag?
11. När har du vunnit senast?
12. När såg du några fåglar senast?
13. Förstår du allt på svenska?

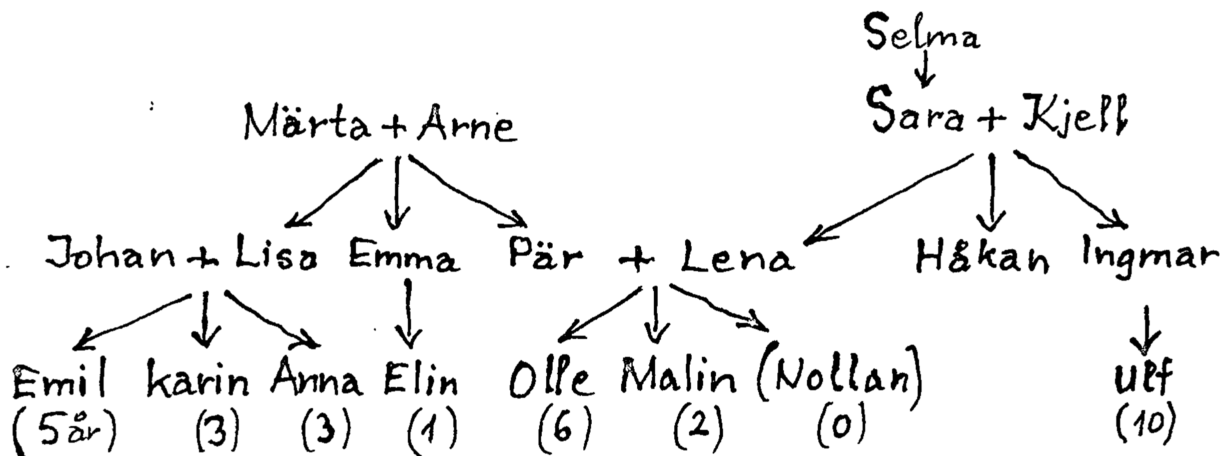
(16) Ugye még nem felejtette el a számokat? Számoljon el hármasával százig!

(17) Írjon röviden egy téli kirándulásról!

Grattis!
och familj
Hjärtliga lyckönskningar!
Pia
Vi önskar allt gott!
Märta och Nisse
Hjärtliga gratulationer till födelsedagen
Eva Stefan Annika

6 Lektion sex

MORMOR FYLLER ÅR

Idag fyller mormor Sara 60 år. Det blir en stor födelsedagsfest. Hela familjen kommer dit. Morfar berätter för Olle om familjen.

– Vet du Olle, jag är gift med mormor. Hon är min fru. Vi har tre barn. Två söner och en dotter.

– Er dotter är min mamma, inte sant?

– Jo, din mamma är vår dotter.

– Hur många barn har hon?

– Nämen Olle, det vet du väl själv.

– Javisst. Mamma har tre barn. Jag och mina syskon, Malin och Nollan i mammas mage.

– Du är duktig. Och vad heter mina andra barn?

– Kanske morbror Ingmar och morbror Håkan?

– Ja.

– Har jag ingen moster?

– Nej, det har du inte. Du har haft en moster, men nu är morbror Ingmar frånskild. Han har en son.

– Ja, Ulf. Är du hans morfar också?

– Nej, det är jag inte. Jag är hans farfar.

– Vad konstigt! Hur kan du vara min morfar men hans farfar? Vi är ju kusiner!

– Det är så, Olle, att jag är pappa till Ulfs pappa, alltså fars far, farfar. Men jag är samtidigt pappa till din mamma, alltså mors far, morfar.

– Nu förstår jag. Då är farmor Märta och farfar Arne pappas föräldrar, eller hur?

– Visst, du är mycket duktig.

– Har också du föräldrar, morfar?

– Jag har haft föräldrar, alla har haft föräldrar. Men min mamma och pappa lever inte längre. Men mormors mor lever, du vet, Selma. Hon bor på Johannesgården.

– Ja, nu kommer jag ihåg. Hon är min mormorsmor. Tror du att Ulf också vet allt detta?

– Du kan väl fråga honom ikväll.

Szavak – Ordförråd

mormor, -modern, -mödrar	(anyai) nagymama
fylla år (2a)	születésnapja van
födelsedagsfest, -en, -er	születésnapi ünnep
hela	egész
dit	oda
morfar, -fadern, -fäder	(anyai) nagyapa
berä'tta för...om (1)	mesél vkinek vmiről
veta, vet, visste, vetat (4)	tud
er, ert, era	tiétek
fru, -n, -ar	asszony, feleség
inte sant?	nemde, nem igaz?
din, ditt, dina	tiéd
vår, vårt, våra	miénk
min, mitt, mina	enyém
mage, -n, -ar	has
duktig	ügyes
morbror, -brodern, -bröder	anyai nagybácsi
moster, -n, mostrar	anyai nagynéni
frånskild	elvált
hans	övé (lásd nyelvtan)
konstig	furcsa
vad konstigt!	de furcsa!
kusin, -en, -er	unokatestvér
alltså	tehát
samtidigt	ugyanakkor

förstå', förstår, förstod, förstått (4)	megért, ért
föräldrar (tsz.)	szülők
eller hur?	nemde?
leva (2a)	él
inte längre	már nem
komma ihåg, kommer, kom, kommit (4) [o]	emlékszik, eszébe jut
all, allt, alla	valamennyi
allt detta	mindez, mindezt
honom	*itt:* tőle

A család – Familjen

(**barn** és összetételei kivételével valamennyi en-főnév)
A svéd nyelvben szigorúan el kell különíteni az anyai és az apai rokoni ágat.

mor, modern, mödrar, mödrarna	anya
mamma	anya, mama
far, fadern, fäder, fäderna	apa
pappa	apa, papa
föräldrar (tsz.)	szülők
barn, -et, –	gyerek
son, söner	fia
dotter, döttrar	lánya
barnbarn	unoka
sonson	fiának a fia
sondotter	fiának a lánya
dotterson	lányának a fia
dotterdotter	lányának a lánya
mormor	anyai nagymama
morfar	anyai nagyapa
farmor	apai nagymama
farfar	apai nagyapa
mormorsmor	anyám anyjának az anyja
mormorsfar	anyám anyjának az apja
syster, systrar	lánytestvér
broder, bröder	fiútestvér
syskon (tsz.)	testvér
moster, mostrar	anyai nagynéni
morbror	anyai nagybácsi
faster, fastrar	apai nagynéni
farbror	apai nagybácsi
kusin, -er	unokatestvér

systerdotter	lánytestvér lánya
systerson	lánytestvér fia
brorsdotter	fiútestvér lánya
brorson	fiútestvér fia
fru, maka, hustru	feleség
man, make	férj
svärföräldrar (tsz.)	a házastárs szülei
svärfar	após
svärmor	anyós
svärdotter	meny
svärson	vő
svåger, svågrar	sógor
svägerska, -or	sógornő

jag är ogift	nőtlen, hajadon vagyok
jag är gift	házas vagyok
jag är frånskild	elvált vagyok
jag är ensamstående mamma	egyedülálló anya vagyok
jag är sambo	élettárs vagyok
han är änkling	özvegy (férfi)
hon är änka	özvegy (nő)

Nyelvtan – Grammatik

30. Birtokos névmás – Possessivpronomen

	Egyes szám		Többes szám	
1. sz.	**min, mitt, mina**	enyém	**vår, vårt, våra**	miénk
2. sz.	**din, ditt, dina**	tiéd	**er, ert, era**	tiétek
3. sz.	**hans**	övé	**deras**	övék
	hennes	övé		
	dess	azé		
	sin, sitt, sina	övé	**sin, sitt, sina**	övék

A birtokos névmást nemben és számban egyeztetni kell a birtokkal.

Jag har en dotter.	Van egy lányom.
Det är **min** *dotter.*	Ő az én lányom.
Jag har ett hus.	Van egy házam.
Det är **mitt** *hus.*	Ez az én házam.
Jag har två söner.	Két fiam van.
Det är **mina** *söner.*	Ők az én fiaim.

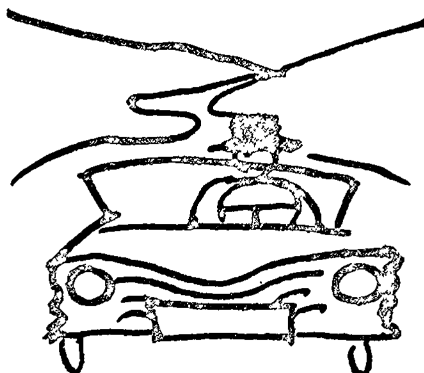
Birtokos szerkezetben a jelző mindig határozott, a jelzett főnév viszont mindig határozatlan alakban áll.

Det är min yngsta dotter.	Ő az én legkisebb lányom.
Det är mitt nya hus.	Ez az én új házam.
Det är mina duktiga söner.	Ők az én derék fiaim.

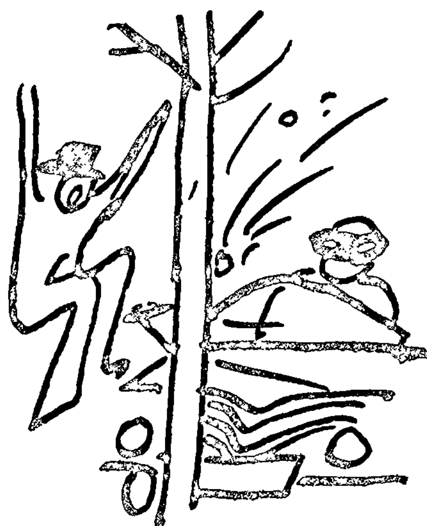
Egyes szám harmadik személyben külön birtokos névmásunk van a hímnemű, a nőnemű, valamint a nemmel nem rendelkező en- vagy ett-szavak helyettesítésére: **hans** *(han)*, **hennes** *(hon)*, **dess** *(den, det)*. Az egyes szám és a többes szám harmadik személyű birtokos névmásnak nincs külön utrum, neutrum és többes számú alakja.

Det är Olles tåg.	Ez Olle vonata.
Det är **hans** *tåg.*	Ez az ő vonata.
Det är Malins bok.	Ez Malin könyve.
Det är **hennes** *bok.*	Ez az ő könyve.
Det är bilens dörr.	Ez az autó ajtaja.
Det är **dess** *dörr.*	Ez annak az ajtaja.
Det är husets vägg.	Ez a ház fala.
Det är **dess** *vägg.*	Ez annak a fala.
De har en bil och ett hus.	Van egy autójuk és egy házuk.
Det är **deras** *bil och hus.*	Ez az ő autójuk és házuk.

sin, sitt, sina

Han kör sin bil.

Han kör hans bil.

Külön birtokos névmás van annak jelölésére, ha harmadik személyben a mondat alanya megegyezik a birtokossal. A névmás egyes és többes számban azonos, a birtokkal számban és nemben egyeztetni kell.

Ha a mondat alanya azonos a birtokossal: **sin, sitt, sina:**

Morfar tycker om **sin** *fru.*	Nagypapa szereti a (saját) feleségét.
Morfar berättar för **sitt** *barnbarn.*	Nagypapa a (saját) unokájának mesél.
Morfar känner alla **sina** *släktingar.*	Nagypapa ismeri az összes rokonát (a sajátját).

Ha a mondat alanya nem azonos a birtokossal: **hans, hennes, dess, deras:**

Morfar tycker inte om **hans** *fru.*	Nagypapa nem szereti az ő (valaki más) feleségét.
Morfar berättar aldrig för **deras** *barnbarn.*	Nagypapa sosem mesél (azok) unokáinak.
Morfar känner inte alla **hennes** *släktingar.*	Nagypapa nem ismeri az ő (valaki más) rokonait.

31. Sorszámnevek – Ordningstal

1. första	15. femtonde	80. åttionde
2. andra	16. sextonde	90. nittionde
3. tredje	17. sjuttonde	100. hundrade
4. fjärde	18. artonde	101. hundraförsta
5. femte	19. nittonde	102. hundraandra
6. sjätte	20. tjugonde	...
7. sjunde	21. tjugoförsta	135. hundratrettiofemte
8. åttonde	22. tjugoandra	...
9. nionde	osv.	200. tvåhundrade
10. tionde	30. trettionde	300. trehundrade
11. elfte	40. fyrtionde	osv.
12. tolfte	50. femtionde	1000. tusende
13. trettonde	60. sextionde	1001. tusenförsta
14. fjortonde	70. sjuttionde	osv.
		2000. tvåtusende

32. Dátum – Datum

A keltezés, dátum megadása többféleképpen lehetséges.

Stockholm, den 21. maj 1986
Stockholm, 21. maj 1986
Stockholm, 1986. 05. 21.

A svéd nyelvben nem használják a római számokat a hónapok jelölésére. Ha a dátumot csak számmal adjuk meg, nap, hónap, év sorrendben, kiolvasásnál akkor is mindig ki kell tenni a **den** határozott névelőt.

Uralkodók, pápák neve

Karl XII red genom Ungern 1714. (Kiolvasva: Karl den tolfte)	XII. Károly király 1714-ben átlovagolt Magyarországon.

Gyakorlatok – Övningar

① Képzelje magát Olle helyébe, és meséljen a családjáról!

② Tegyen fel kérdéseket Emmának a családjára vonatkozóan!

③ Állítsa össze a saját családfáját, és meséljen a saját családjáról! Segítenek az alábbi kérdések:

1. Är du gift?
2. Har du några barn?
3. Har du några barnbarn?
4. Har du några syskon?
5. Är de gifta?
6. Har du någon systerdotter?
7. Har du någon moster?
8. Lever din mormor eller kanske mormorsmor?
9. Har du någon svärdotter? Vad heter hon?
10. Finns någon sambo i din familj?
11. Hur många kusiner har du? osv

④ Gyakorolja a birtokos névmás helyes használatát! Alakítsa át a mondatokat a példának megfelelően!
Exempel: Jag har tre rum. Det är mina rum.
Har du ett hus? Är det ditt hus?

1. Olle har en sköldpadda.
2. Barnen har en hund.
3. Vi har två barn.
4. Har du ett rum?
5. Huset har tre fönster.
6. Jag har fyra syskon.
7. Har du några böcker?
8. Har ni ett hus?
9. Malin har två morbröder.
10. Kjell är Olles morfar.

⑤ Ismételje meg a negyedik gyakorlat birtokos névmással kiegészített mondatait, s mindegyikbe építse be a *liten* jelző megfelelő alakját.
Exempel: Det är mina små rum.
Är det ditt lilla hus?

(6) Gyakorolja a *sin, sitt, sina* és a *hans, hennes, dess, deras* birtokos névmások helyes használatát! Helyettesítse be a megfelelő alakokat!

Mormor tycker om att fylla år. 1. När hon firar (ünnepel, 1) ... födelsedag, kommer alltid ... barn och barnbarn på besök (vendégségbe). 2. Hon tycker mycket om ... barn och barnbarn. 3. ... dotter, Lena kommer ofta med ... man, Pär. De har också tre barn, nästan (majdnem). 4. ... barn heter Olle, Malin och Nollan i Lenas mage. De är mormors barnbarn. 5. Olle är ... dotterson och Malin är ... dotterdotter. 6. Mormor berättar ofta om ... barnbarn för ... vänner.

(7) Ismeri Olle családját? Válaszoljon a kérdésekre!

1. Hur många äkta par (házaspár) finns det i familjen?
2. Har Olle fem kusiner?
3. Vem är Olles faster?
4. Är Selma Ulfs mormor?
5. Har Malin någon moster?
6. Vem är Arnes dotterson?
7. Vem är Pärs svåger?
8. Är Lena Märtas svärdotter?
9. Hur många sonsöner finns det i familjen?

(8) Olvassa ki hangosan az alábbi sorszámokat!

25. 17. 32. 14. 40. 51. 18. 70. 57. 34. 91.
42. 114. 8. 77. 56. 370. 522. 444. 676.

(9) Vilken datum är det idag? Vilken datum var det igår? Vilken datum var det i söndags? Vilken datum har vi på söndag?

(10) Válaszoljon a kérdésekre!

1. När är du född? (Mikor született?)
2. När är dina barn/föräldrar födda?
3. När fyller din fru/man år?
4. När började/ slutade du skolan?
5. När firar vi arbetarnas dag?
6. När är det jul? (karácsony)
7. När är det påsk i år? (húsvét)
8. När var du vid Balatonsjön senast?
9. När var du på teater senast?

(11) A sorszámnevek önállóan is állhatnak. Válaszoljon a kérdésekre! Gyakorolja a szótár használatát!
Exempel: Vilken bok vill du ha? (19) – Den nittonde.
Vilket hus är ditt? (2) – Det andra.
1. Vilket kort vill du ha? (6)
2. Vilken lägenhet tyckte du bäst om? (1)
3. Vilken plats kom han på i tävlingen? (3)
4. Vilken våning bor du på? (7)
5. Vilken hylla ligger boken på? (8)
6. Vilken av hans fruar hette Maria? (2)

(12) Milyen összetett szavakat tud képezni a megadott előtagokkal? Alkosson mondatot a kapott szavakkal! Segítséget nyújt a svéd-magyar szótár.
mor-
far-
barn-

(13) Fordítsa le az alábbi szöveget! Vigyázzon a fordításban a rokonok anyai, illetve apai ági pontos elkülönítésére!

Håkan barátnője (flickvän) is ott van a születésnapi ünnepségen. Annának hívják. Ő nem svéd, hanem magyar. Először a dédmamának mutatkozik be, majd a nagymamának és a nagypapának. Nagymama és nagypapa tulajdonképpen (egentligen) Håkan szülei, de mióta Olle megszületett, mindenki így nevezi (kalla, 1) őket.

Håkan és Anna most a sarokban ülnek, és a fiú családjáról beszélnek.

– Ingmar a fivéred vagy a sógorod?

– A testvérem. Pär a sógorom. Sógornőm már nincs, mert Ingmar elvált.

– Ulf, Olle és Malin testvérek?

– Nem, csak Olle és Malin. Ulf az unokatestvérük. Ulf a fivérem fia, Olle és Malin a nővérem gyerekei (!).

– Aha. És az ikrek, Anna és Karin?

– Ők Lisa és Johan gyerekei. Lisa Pär testvére. Érted?

– Talán. De ezt sosem fogom megtanulni.

* * * * *

(14) Gyakorolja az összetett szavak helyes hangsúlyozását; kettős hangsúllyal ejtse őket!

mormor	kylskåp	födelsedagsfest
barnbarn	bokhylla	Johannesgården
morbror	Storsjön	vardagsrum
dotterson	vildgäss	övermorgon
dotterdotter	flygplan	kaffekopp

Találós kérdések – Gåtor

Nr: 1 En man hade sex döttrar och var (mindegyik) dotter hade en bror. Hur många barn hade mannen?

Nr: 2 Får man gifta sig med sin svågers svärmor?

Nr: 3 På ett fotografi ser man mormor, två mammor, två systrar, ett barnbarn, en moster och en systerdotter. Hur många finns på fotografiet?

Nr: 4 Vet du ett flicknamn (lánynév) på fyra bokstäver (betű) där bara två uttalas?

7 Lektion sju

KAN DU INTE HJÄLPA MIG?

Familjen Nilsson ska få främmande ikväll. Pär står i köket och lagar mat. Han ska steka älgkött och servera den med lingonsylt och kokt potatis. Som efterrätt ska han bjuda på vaniljglass med frukt.

Nu kommer Olle med papper och penna.

– Pappa, jag vill at du ritar en same och några renar!

– Nej, Lillen. Du ser väl, att jag måste laga mat, nu kan jag verkligen inte hjälpa dig! Men du kan väl rita en själv. Börja med huvudet, sen kroppen, och sist armarna och benen. Rita ett fint ansikte kan du också. Ögon, näsa, mun och glöm inte öron.

– Nämen pappa, det blir ju bara en vanlig gubbe. Hur ska jag rita en riktig same?

– Olle, nu måste jag verkligen laga middaggen. Annars blir vi inte färdiga i tid. Man kan inte alltid göra vad man vill. Jag måste också tvätta dig och Malin, kamma er, klä på er, tvätta mig själv, raka mig osv. osv. Kan vi inte rita i morgon? En riktigt snygg same.

– Jooo, det går bra.

– Tack. Kan du inte duka bordet?

– Jag vill inte. Pappa, jag är så hungrig och törstig. Kan jag inte få lite mjölk eller lite glass. Sen ska jag klä på mig alldeles själv.

– Vi har ingen mjölk hemma, men du får äta lite glass. Vad gör Malin förresten?

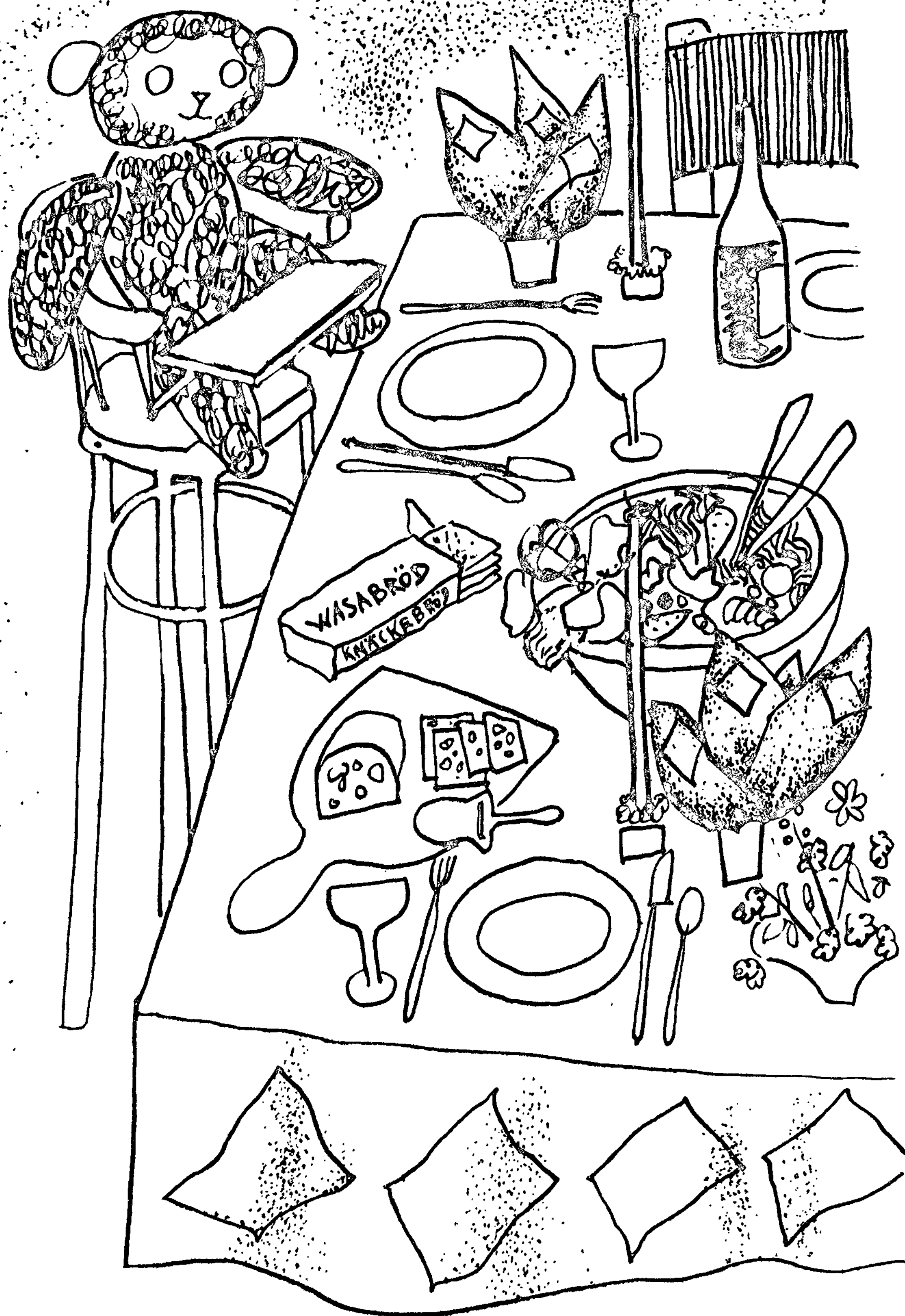
– Hon håller på att tvätta sig i badkaret och hon har kläderna på sig!

– Nej, det kan inte vara sant!

Szavak – Ordförråd

främmande, -n, –	vendég, idegen
kök, -et, –	konyha
laga mat (1)	főz
steka (2b)	süt (húst)
älgkött, -et	jávorszarvashús
serve'ra (1)	felszolgál

lingonsylt, -en [o]	vörösáfonya-lekvár
pota'tis, -en, -ar	burgonya
kokt pota'tis	főtt burgonya
efterrätt, -en, -er	utóétel
bjuda på, bjöd, bjudit (4)	meghív vmire, kínál
vaniljglass, -en, -er	vaníliafagylalt
frukt, -en -er	gyümölcs
papper, -et, –	papír
penna, -n, -or	ceruza
rita (1)	rajzol
ren, -en, -ar	rénszarvas
same, -n, -r	lapp ember
verkligen	valóban
huvud, -et, –	fej
kropp, -en, -ar [o]	test
sist	végül
arm, -en, -ar	kar
ben, -et, –	láb, csont
ansikte, -t, -n	arc
näsa, -n, -or	orr
mun, -nen, -nar	száj
glömma (2a)	elfelejt
vanlig	közönséges
gubbe, -n, -ar	ember
riktig	igazi, valódi
middag -en, -ar	vacsora
annars	különben, egyébként
färdig	kész
tid, -en, -er	idő
i tid	időben
tvätta sig (1) [szej]	mosakszik
kamma sig (1) [szej]	fésülködik
klä på sig (3) [szej]	öltözködik (öltöztet)
raka sig (1) [szej]	borotválkozik
duka (1)	terít
hungrig	éhes
törstig	szomjas
mjölk, -en	tej
alldeles	teljesen
förre'sten	egyébként, apropó
badkar, -et, –	fürdőkád
ha på sig (4), hade, haft, [szej]	van rajta (ruha)
sann	igaz

WASABRÖD
KNÄCKEBRÖD

Ett dukat bord – Terített asztal

bordduk, -en, -ar	asztalterítő, abrosz
flat tallrik, -en, -ar	lapostányér
sopptallrik, -en, -ar [o]	levesestányér
matbestick, -et, –	evőeszköz
kniv, -en, -ar	kés
gaffel, gaffeln, gafflar	villa
sked, -en, -ar	kanál
tesked, -en, -ar	kiskanál
glas, -et, –	pohár
vinglas, -et, –	borospohár
ölglas, -et, –	söröspohár
kaffekopp, -en, -ar	kávéscsésze
ljusstake, -n, -ar	gyertyatartó
skål, -et, –	tál

varsågod	parancsoljon (-janak)
smaklig måltid	jó étvágyat
skål	egészségére (ivásnál)
tack för maten	köszönöm (pl. az ebédet)
välbekommen	egészségére (étkezés után)

Az emberi test – Kroppen

huvud, -et, –	fej
hår, -et, –	haj
ansikte, -t, -n	arc
öga, -t, ögon	szem
näsa, -n, -or	orr
mun, -nen, -nar	száj
tand, -en, tänder	fog
öra, -t, öron	fül
hals, -en, -ar	nyak
hand, -en, händer	kéz
finger, fingret, fingrar	ujj (a kézen)

kropp, -en, -ar	test
axel, -n, axlar	váll
arm, -en, -ar	kar
tumme, -en, -ar	hüvelykujj
mage, -n, -ar	has
midja, -n, -or	derék
rygg, -en, -ar	hát
lår, -et, –	comb
knä, -t, -n	térd
ben, -et, –	lábszár
fot, -en, fötter	lábfej
tå, -n, -r	lábujj

Nyelvtan – Grammatik

33. Módbeli segédigék – Modala hjälpverb

Egy másik ige főnévi igenevével állnak, annak jelentését módosítják. Nem kell mellettük kitenni a főnévi igenevet jelző **att** szócskát. A módbeli segédigék ritkán önállóan is állhatnak, ragozásuk rendhagyó.

Főnévi igenév	Jelen idő	Preteritum	Supinum
böra	bör	borde	bort
kunna	kan	kunde	kunnat
–	lär	–	–
–	måste	måste	måst
–	må	måtte	–
skola	ska(ll)	skulle	skolat
vilja	vill	ville	velat
–	–	torde	–

Gyakoribb módbeli segédigék

kan – lehetőség, képesség, udvarias kérés kifejezése

Pär kan rita en same.	Pär tud lappot rajzolni.
Malin kan inte prata.	Malin nem tud beszélni.
Kan du inte hjälpa mig?	Tudnál segíteni?

måste – szükségszerűség, kötelesség (kényszerűség) kifejezése

Man måste tvätta händerna före maten.	Evés előtt kezet kell mosni.

A **måste** igét nem lehet tagadni, helyette a **behöver inte** szerkezetet használjuk.

Måste jag också följa med?	Nekem is mennem kell?
Nej, det behöver du inte.	Nem, nem kell.

ska – erkölcsi kötelesség kifejezése

Du ska icke dräpa!	Ne ölj!

– állítólagosság kifejezése

Håkans vän ska (lär) vara mycket trevlig.	Håkan barátja állítólag nagyon kedves.

– valószínűség kifejezése

I morgon ska vi inte lägga oss så sent.	Holnap nem ilyen későn fekszünk le. (hisszük ma)

skulle – udvariasság kifejezése	
Jag skulle vilja be om ett glas mjölk.	Szeretnék kérni egy pohár tejet.
vill – akarat, kívánság kifejezése	
Pär vill gå på bio ikväll.	Pär szeretne ma este moziba menni.

Ritkábban használt módbeli segédigék

bör – jó volna ha...	
Du borde känna Anna.	Ismerned kellene Annát.
– tudnod kellene, illene	
Du borde kunna ryska.	Tudnod kéne oroszul.
må – kívánság, remény	
Ja, må han leva.	Éljen soká!
Måtte hon få flera barn.	Bárcsak lenne több gyereke!
torde – a beszélő feltevését fejezi ki	
Gästerna torde snart vara här.	Mindjárt itt vannak a vendégek.
lär – hallomásra alapozott feltevés	
Den nya läkaren lär (ska) vara mycket duktig.	Az új orvos állítólag igen ügyes.

További igék, melyek után a főnévi igenév **att** nélkül áll

behöva (2)	szükséges
bruka (1)	szokott
börja (1)	kezd
få, fick, fått (4)	szabad
låta, lät, låtit (4)	megenged
råka (1)	véletlenül találkozik vkivel
tänka (2)	szándékozik
försöka (2)	megpróbál
orka (1)	bír, képes vmire
slippa, slapp, sluppit (4)	elkerül vmit, megmenekül vmitől
våga (1)	mer (megtenni vmit)
töras (oreg.), törs, tordes, torts	mer (megtenni vmit)

1. Pär behöver hjälpa Olle att rita en same.	1. Pärnek segítenie kell Ollénak egy lappot rajzolni.
2. Pär brukar ofta laga mat.	2. Pär gyakran főz.
3. Olle får äta glass före maten.	3. Olle ehet fagyit evés előtt.

4. Mamman låt inte barnet äta choklad. — 4. Anya nem engedi a gyereknek, hogy csokit egyen.
5. Anna råkade träffa en vän i Sverige. — 5. Anna összetalálkozott egy barátjával Svédországban.
6. De tänker resa till Ungern. — 6. Magyarországra szándékoznak utazni.
7. Mormor orkar inte arbeta mer idag. — 7. Nagymama ma már nem tud többet dolgozni.
8. Barn slipper laga mat. — 8. A gyerekeknek nem kell főzniük.
9. Vågar (törs) du gå hem ensam? — 9. Haza mersz menni egyedül?

34. Visszaható névmás – Reflexiva pronomen

	Személyes névmás	Visszaható névmás	
Egyes szám	jag	mig	ejtése: [mej]
	du	dig	[dej]
	han	sig	[szej]
	hon	sig	
	den, det	sig	
Többes szám	vi	oss	
	ni	er	
	de	sig	

Malin tvättar sig.	Malin mosakszik.
Tvättar Malin sig?	Mosakszik Malin?
Olle kammar sig inte.	Olle nem fésülködik.
Kammar inte Olle sig?	Nem fésülködik Olle?
Pär rakar sig.	Pär borotválkozik.
Rakar Pär sig snart?	Megborotválkozik már Pär?

Gyakori visszaható igék jegyzéke

tvätta sig	– mosakszik	lägga sig	– lefekszik
klä på sig	– felöltözik	skynda sig	– siet
klä av sig	– levetkőzik	ångra sig	– meggondolja magát
kamma sig	– fésülködik	känna sig	– érzi magát
raka sig	– borotválkozik	lära sig	– tanul
förlova sig	– eljegyzi magát	ha på sig	– van rajta vmi
gifta sig	– megházasodik	ta på sig	– felvesz (ruhát)
roa sig	– szórakozik	ta av sig	– levesz (ruhát)
sätta sig	– leül	påminna sig om	– emlékszik
		koncentrera sig på	– koncentrál

Men nu måste vi skynda oss.	Most már sietnünk kell.
Kan du ta lite mat med dig?	Viszel egy kis ennivalót?
Efter arbetet ska vi väl roa oss.	Munka után, ugye, szórakozunk?
Jag känner mig glad (arg, sur) idag.	Ma boldog (mérges) vagyok.
Man kan alltid lära sig något nytt.	Mindig lehet valami újat tanulni.
Jag kanske behöver ta på mig en tröja.	Talán jobb lenne pulóvert vennem.

Amit a férfiak a zsebükben, a nők a táskájukban hordanak, azt **på** elöljárószóval és visszaható névmással fejezzük ki.

Farmor har alltid pengar på sig.	Nagymamánál mindig van pénz.
Har du en penna på dig?	Van nálad toll?
Han har ingen plånbok på sig idag.	Ma nincs nála a pénztárcája.

35. Az öt érzék (de fem sinnena)

Vonzatuk mindig **på**.

Malin **tittar på** *tv.*	Malin tévét néz.
Olle **lyssnar** *inte* **på** *pappa.*	Olle nem hallgat apára.
Han **känner på** *värmeelementet.*	Megtapintja a fűtőtestet.
Gästerna **smakar på** *maten.*	A vendégek megkóstolják az ételt.
Hon **luktar på** *blomman.*	Megszagolja a virágot.

További igék **på** vonzattal

se på (4)	néz vmit
höra på (2a)	hallgat vmit
tänka på (2b)	gondol vmire
tro på (3)	hisz vmiben
hoppas på (1)	reménykedik vmiben
vara säker på (4)	biztos vmiben
peka på (1)	rámutat vmire
hälsa på (1)	meglátogat vkit

OBS! Hangsúlyozni mindig a vonzatot kell!

36. Az m és n mássalhangzóra végződő szavak helyesírása és kiejtése

Az **m** és **n** mássalhangzó helyesírása, illetve az **m** és **n** mássalhangzóra végződő szavak ejtése eltér a hangtani bevezetőben adott általános szabályoktól.

m 1. Szó végén csak egy **m** állhat. A magánhangzót röviden kell ejteni.

Exempel: dum (buta) | lim (ragasztó)
kam (fésű) | fem (öt)
rum (szoba) | dröm (álom)

Két kivétel: damm (tó, gát, por)
lamm (bárány)

2. Két **m** csak két magánhangzó között állhat, mássalhangzó előtt csak egy **m** áll.

Exempel: glömma (elfelejt), *de:* glömde, glömt (elfelejtett)
gammal (öreg), *de:* gamla (öregek)
sommar (nyár), *de:* i somras (az elmúlt nyáron)

n 1. Néhány gyakori szóban rövid magánhangzó után is csupán egy **n** következik a szó végén.

man (férfi) | en (egy)
män (férfiak) | den (az)
han (ő hímnem) | vän (barát)
hon (ő nőnem) | kan (tud)

2. **d** és **t** mássalhangzó előtt csak egy **n** állhat.

bränna (éget), *de:* brände, bränt (égetett)
känna (ismer), *de:* kände, känt (ismert)
sand (homok)
tand (fog)
land (ország)
hand (kéz)

Gyakorlatok – Övningar

(1) Olvassa el hangosan az olvasmányt, és próbálja meg elmondani a tartalmát!

(2) Olvassa el többször az olvasmány egy-egy néhány mondatos részletét, és próbálja meg kívülről elmondani!

(3) Válaszoljon a kérdésekre!
1. Kan du laga mat?
2. Kan du rita en same och några renar?
3. Brukar du rita?
4. Gör du alltid vad du vill?
5. Får du främmande i kväll?
6. Varför får man inte äta glass före maten?
7. Varför ska man inte tvätta sig i badkaret med kläderna på?
8. Hur många fingrar har du? (Obs!)
9. Vilken färg har ditt hår?
10. Hur många tänder har du?
11. Har du rakat dig idag? (om du är en man förstås)
12. Brukar du ofta hjälpa din fru, man eller mamma?

(4) Helyettesítse be a megfelelő visszaható névmást!
1. Varför tvättar Malin inte ...?
2. Varsågod och sätt ... .
3. Först måste jag klä av ..., sen tvätta ... och så klä på ... .
4. Han hade alltid svårt att koncentrera ... .
5. Varför har du aldrig någon penna på ...?
6. Vi kände ... glada, när vi fick hennes brev.
7. Barnen vågar inte visa ... framför pappa.
8. Ska du gifta ... i sommar?
9. Ni kan inte ångra ..., det är för sent.

(5) A felsorolt módbeli segédigék közül melyik hiányzik a megadott mondatokból?

kan, måste, ska, skulle, vill, få

1. Nu ... jag verkligen skynda mig.
2. ... du inte hjälpa mig?
3. Malin ... inte äta, hon ... leka med Olle.
4. Jag ... vara färdig, när gästerna kommer.
5. Du ... inte äta glass före maten, säger mamma.
6. Fröken, jag ... vilja be om en kopp kaffe.
7. Varför ... jag laga mat varje dag, idag ... jag inte.
8. Olle ... inte skriva, han är bara sex år.

(6) Alakítsa át a megadott mondatokat udvarias kéréssé!

Exempel: Jag vill äta glass. – Kan jag få glass?
Jag skulle vilja äta glass.

1. Jag vill ha mat.
2. Jag vill ha hjälp.
3. Jag vill dricka.
4. Jag vill dricka kaffe.
5. Jag vill ha lingonsylt.

(7) Fordítsa le az alábbi mondatokat, ügyeljen az **n** és az **m** mássalhangzó helyesírására! Olvassa fel hangosan a kapott mondatokat, ügyeljen a helyes kiejtésre!

Ez a kutya buta. Ismerek néhány buta embert. Mit álmodtál ma éjjel? Azt álmodtam, hogy nyáron otthon voltam egy régi barátommal. Miért a szobában fésülködik?

(8) Soroljon fel legalább tizenöt melléknevet! Ha nem tud, ismételje át a korábbi olvasmányok szavait!

(9) Mely testrészek rejtőznek az alábbi értelmetlen szavakban? Mondjon mindegyik megfejtett szóval egy minél hosszabb mondatot!

Exempel: ENB = ben Inte alla hundar har fyra ben.

1. NUM	5. GYRG	9. RETDNÄ
2. ÄNK	6. NÖOR	10. TEFTÖR
3. RHÅ	7. ASÄN	11. MEMUT
4. ÅRT	8. MEAG	12. GIRRAFN

(10) Számoljon el háromszázig tízesével!

(11) Gyakorolja a melléknévragozást! Fordítsa le a mondatokat!

1. Ott van egy nagy ház.
2. A nagy házban lakik a nagymamám.
3. Hol van a régi autód?
4. Hány új könyvet vettél?
5. A kicsi lányok játszanak.
6. A könyvespolcok nem szélesek.
7. A könyv a fehér asztalon van.
8. Åsa vesz egy fehér inget és egy kék nadrágot.
9. A fehér inget Mats kapja.
10. Miért nem szereted a magyar filmeket?

⑫ Melyik két-két szó tartozik logikailag össze?

1. hus	6. vokal	11. höst	16. Stockholm
2. bok	7. soffa	12. varuhus	17. konsonant
3. far	8. kallt	13. bokhylla	18. skridskor
4. is	9. farfar	14. Skansen	19. kundvagn
5. son	10. fönster	15. barnbarn	20. vardagsrum

⑬ Fordítsa svédre!

Hazaérkezik Lena. Kimegy a konyhába és megcsókolja Pärt.

– Hogy vagy? Kész a vacsora? Krumplit főztél? Csokoládé- vagy vaníliafagylalt lesz az utóétel? Megmosdattad és felöltöztetted már Malint? Mit rajzoltatok Olléval? Ez egy indián vagy egy ősember? Mikor jönnek a vendégek? Miért nem válaszolsz?

– Mikor válaszolhatnék – sóhajt Pär.

* * * * *

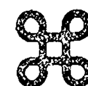
⑭ Gyakorolja a rövid és hosszú magánhangzók közti különbséget! Nyugodtan túlozzon!

rövid		**hosszú**	
glass	fint	fin	äta
mjölk	pappa	vit	ren
gubbe	tack	rita	badkar
hjälpa	alltid	same	duka
hungrig	främmande	kläder	får

* * * * *

Banansång

Om bananer hade mun
och hade tunga
skulle du få höra
små bananer sjunga.
Men nu har de varken
munnar eller tungor
och förresten inte
heller några lungor.

Om bananer hade öron
till att höra …
men se höra kan
bananer inte göra.
Om de sover ska du
inte tro de vaknar
fast du skriker i de
öron som de saknar.

Lennart Hellsing

tunga – nyelv
sjunga – énekel
lunga – tüdő
vakna – felébred
skrika – kiabál
sakna – nincs neki

Vilka härliga priser!

REA!

OBS!

TITTA PÅ PRISET!

köp * 3 * betala * för * * 2 * !

God mat till extrapris:

Smör 500 gr		12:80
apelsiner	kg	8:50
knäckebröd 200 g		3:95
ost 28 % kg		36:80

Bananer endast 8:75 kg

rea! rea! rea!

8 Lektion åtta

SAMTAL PÅ SNABBKÖPET

- Två barn står och pratar med varandra.
  – Choklad är godare än ost. Vi tar choklad åt lillebror.
  – Yoghurt smakar sämre än kefir. Den köper vi inte åt honom.
  – Ta lite kakor i stället för en limpa. De ligger ju i alla fall på en lägre hylla. Limporna ligger högst, vi kan inte nå dem.
  – Ja, men Mats vad var det vi skulle köpa egentligen?
  – Jag tror vi skulle köpa äpplen, de finaste äpplena som finns.

- Två studenter handlar också.
  – Vi måste köpa ett vitt bröd.
  – Kan vi inte ta rågbröd i stället?
  – Jo, det kan vi göra. Men titta! Knäckebrödet är billigare idag. Då kan vi väl ta det. Det smakar ju i alla fall bäst.
  – Ska vi köpa lite bröd och frukt åt min sjuka kompis, vi kan besöka henne i kväll.
  – Visst, det går bra.

- – Mamma, köp inte så mycket korv, ta en mindre bit.
  – Bra, så blir åtminstone korgen lättare.
  – Nej, jag tänkte, att då har vi råd att köpa godis också.

- Ett ungt par står framför köttdisken. De väntar och väntar. Den unge mannen frågar:
  – När är det vår tur? Vilket nummer har vi?
  – Vilket nummer? Tog inte du en nummerlapp?
  – Nej. Gjorde inte du det? Nu måste vi väl vänta i evighet.

- – Vi behöver lite mjölk.
  – Ska vi köpa lättmjölk, lättfil eller filmjölk?
  – Det spelar ingen roll. Titta om de har någonting med röd prislapp. Då är den billigare.
  – Är den inte sämre också?
  – Nej, det bör den inte vara. Men kolla datumstämpeln för säkerhets skull.

En äldre dam tilltalar en flicka.

– Förlåt, lilla fröken. Kan ni vara snäll och hjälpa mig. Jag ser inte priset.

– Ja, det ska jag gärna göra. 17:20.

– Tack.

– För all del.

Barnet till pappan:

– Kan vi inte ställa oss i den där kön, den är ju kortare. Den är till och med den kortaste.

– Det kan vi tyvärr inte göra. Där får man bara ställa sig om man har mindre än fem olika varor. Och vi har ju fler.

Szavak – Ordförråd

samtal, -et, –	párbeszéd, beszélgetés
snabbköp, -et	kb. ABC-üzlet
med varand'ra	egymással
choklad', -en	csokoládé
ost, -en	sajt
smaka (1)	ízlik, kóstol
kaka, -n, -or	sütemény
i stället för	vmi helyett
limpa, -n, -or	cipó
i alla fall	mindenesetre
nå (3)	elér
egent'ligen	tulajdonképp
bröd, -et, –	kenyér
rågbröd, -et, –	rozskenyér
knäckebröd, -et, –	(kemény) rozskenyér
sjuk	beteg
kompis, -en, -ar	haver, barát
bit, -en, -ar	darab
åtmin'stone	legalább
korg, -en, -ar [o]	kosár
lätt	könnyű
ha råd (med)	van pénze (vmire)
godis, -et	édesség
köttdisk, -en, -ar	hentespult
det är vår tur	mi következünk
nummer, numret, –	szám, sorszám

nummerlapp, -en, -ar	sorszám (cédula)
evighet, -en, -er	örökkévalóság
filmjölk, -en	kb. aludttej
lättmjölk, -en	zsírszegény tej
lättfil, -en	zsírszegény aludttej
det spelar ingen roll	nem számít
prislapp, -en, -ar	árcédula
kolla (1) = kontrollera	ellenőriz
datumstämpel, -n, -stämplar	dátumbélyegző
för säkerhets skull	a biztonság kedvéért
tilltala (1)	megszólít
förlåt	bocsánat, elnézést
fröken, –, fröknar	kisasszony
pris, -et, –	ár
för all del	kb. szívesen
kö, -n, -er [kő]	sor
kort [o]	rövid
till och med	sőt
olika	különböző
vara, -n, -or	áru, árucikk

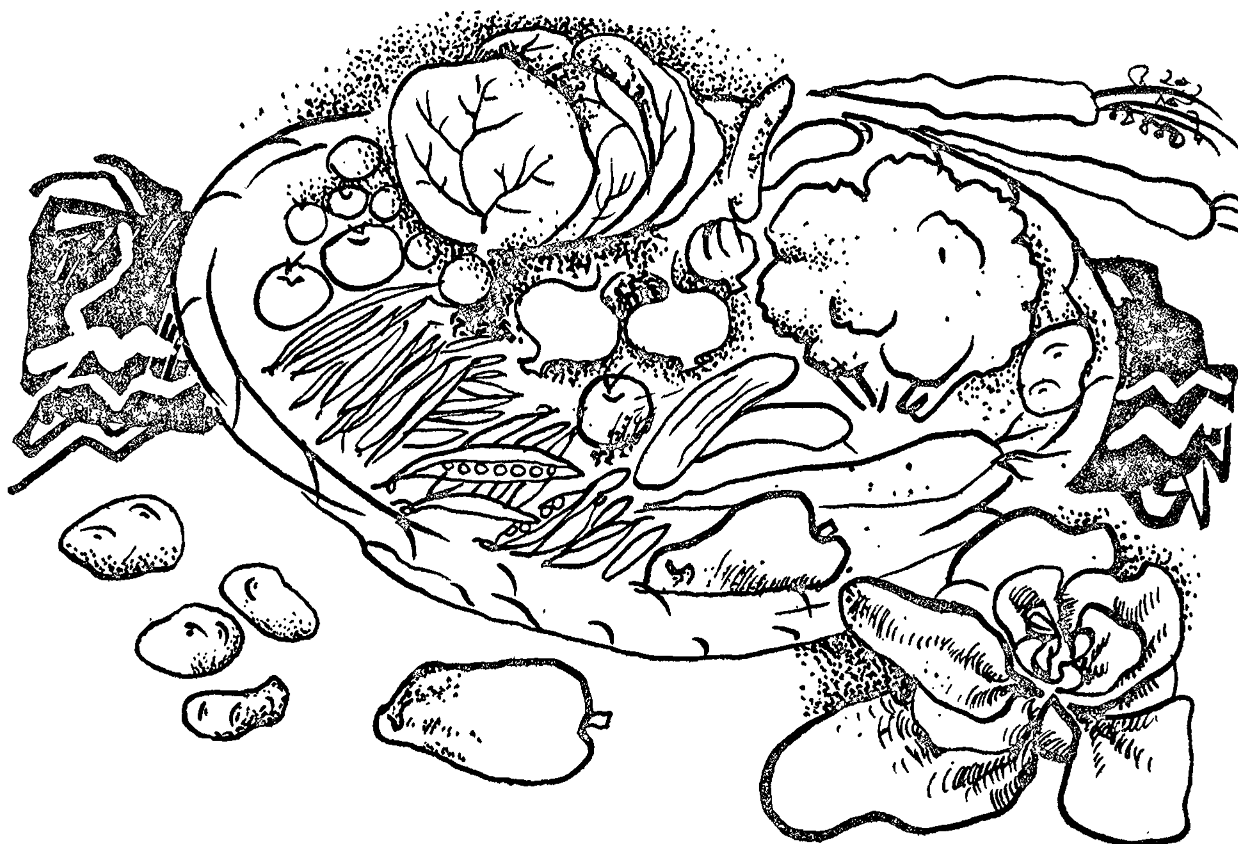
Gyümölcsök – Frukt

äpple, -t, -n	alma	blåbär, -et	áfonya
päron, -et, –	körte	lingon, -et	vörös áfonya
aprikos', -en, -er	sárgabarack	hjortron, -et	„törpe málna”
persika, -n, -or	őszibarack	citron', -en, -er	citrom
körsbär, -et	cseresznye	apelsin', -en, -er	narancs
jordgubbe, -n, -ar	eper	banan', -en, -er	banán
smultron, -et	szamóca	melon', -en, -er	dinnye
bär, -et	bogyós gyümölcs	valnötter (tsz.)	dió
vinbär, -et	ribizli	mandel, -n	mandula
hallon, -et	málna	hasselnötter (tsz.)	mogyoró
krusbär, -et	egres	skal, -et	héj
björnbär, -et	szeder	kärna, -n, -or	mag
vindruvor (tsz.)	szőlő		

Fűszerek – Kryddor

lagerblad, -et, –	babér	pepparrot, -en	torma
peppar, -n	bors	persilja, -n	petrezselyem
vitlök, -en	fokhagyma		
dill, -en	kapor	kanel, -en	fahéj
kummin, -en	kömény	nejlika, -an, -or	szegfűszeg

Zöldségek – Grönsaker

böna, -n, -or	bab	paprika, -n, -or	paprika
ärta, -n, -or	borsó	tomat, -en, -er	paradicsom
lök, -en, -ar	hagyma	rättika, -n, -or	retek
potatis, -en, -ar	burgonya	morot, -en, morötter	sárgarépa
blomkål, -en	karfiol	salladshuvud, -et, –	fejes saláta
kål, -en	káposzta	spenat, -en	spenót
majs, -en	kukorica	pumpa, -n, -or	tök
lins, -en, -er	lencse	gurka, -n, -or	uborka

Élelmiszerek, italok, egyéb – Mat, drycker och dylikt

bröd, -et	kenyér	mjölk, -en	tej
ost, -en	sajt	yoghurt, -en	joghurt
korv, -en	kolbász, felvágott	kefir, -en	kefir
sala'mi, -n	szalámi	långfil, -en	tejfölnél sűrűbb tejtermék
smör, -et	vaj	lättfil, -en	zsírdús aludttej
kött, -et	hús	filmjölk, -en	kb. aludttej

socker, sockret	cukor	vitvin, -et	fehérbor
mjöl, -et	liszt	rödvin, -et	vörösbor
salt, -et	só	öl, -et	sör
havregryn, -et	zabpehely	läsk, -en	üdítő
ris, -et	rizs	saft, -en	szörp
ägg, -et, –	tojás	juice, -n	gyümölcslé
diskmedel, -medlet	mosogatószer	tvål, -en, -ar	szappan
tvättmedel, -medlet	mosószer	tandkräm,	fogkrém

Csomagolás, mennyiség – Förpackning, mängd

flaska, -an, -or	üveg	l	liter	liter
burk, -en, -ar	doboz (konzerv)	g	gram	gramm
påse, -n, -ar	zacskó	hg	hekto(gram)	100 gramm
tub, -en, -er	tubus	kg	kilogram	kilogramm
paket, -et, –	csomag	dl	deciliter	deciliter
kartong, -en, -er	doboz	m	meter	méter
		km	kilometer	kilométer
			mil	svéd mérföld (10 km)

Nyelvtan – Grammatik

37. A melléknév fokozása – Adjektivets komparation

	Alapfok Positiv	Középfok Komparativ	Felsőfok Superlativ	
1. csoport	fin	finare	finast	(szép)
	kort	kortare	kortast	(rövid)
	OBS: az **-en, -er, -el** végződésű szavaknál fokozott alakban kiesik az utolsó szótag **-e** hangzója.			
	vacker	vackrare	vackrast	(szép)
	enkel	enklare	enklast	(egyszerű)
2. csoport	Az alábbi melléknevek fokozott alakjaiban tőhangváltozás lép fel:			
	ung	yngre	yngst	(fiatal)
	tung	tyngre	tyngst	(nehéz)
	stor	större	störst	(nagy)
	grov	grövre	grövst	(durva)
	låg	lägre	lägst	(sekély)
	lång	längre	längst	(hosszú)
	trång	trängre	trängst	(szűk)
	få	färre	–	(kevés)
	–	smärre	–	(kisebb)

	Alapfok Positiv	Középfok Komparativ	Felsőfok Superlativ	
3. csoport	Rendhagyó fokozású melléknevek			
	dålig (1)	dåligare	dåligast	(rossz)
	dålig (2)	värre	värst	
	dålig (3)	sämre	sämst	
	god (1)	godare	godast	(jó)
	god	bättre	bäst	
	gammal	äldre	äldst	(öreg, régi)
	liten	mindre	minst	(kicsi)
	många	flera	flest	(sok, megszámlálható)
	mycket	mera	mest	(sok, megszámlálhatatlan)
	hög	högre	högst	(magas, hangos)
	(1) ételek jellemzése esetében így fokozzuk (2) a rosszhoz képest rosszabb (pl. viselkedés) (3) a jóhoz képest rosszabb (pl. egészség)			
4. csoport	Kettőnél több szótagú melléknevek, **-isk** és hangsúlytalan **-ad** végű melléknevek, valamint melléknévként használt folyamatos és befejezett melléknévi igenevek fokozása **mer, mest** alakkal történik:			
	populär	mer populär	mest populär	(közkedvelt)
	typisk	mer typisk	mest typisk	(jellemző)
	begåvad	mer begåvad	mest begåvad	(tehetséges)
	förstående	mer förstående	mest förstående	(megértő)

Hasonlítás

1. Alapfokú összehasonlításnál a kötőszó **som:**

Karin är lika gammal som Anna, de är tvillingar.	Karin épp annyi idős, mint Anna, ők ikrek.
Brödet är inte lika dyrt som kakorna.	A kenyér nem olyan drága, mint a sütemény.

2. Középfokú összehasonlításnál a kötőszó **än:**

Choklad är godare än ost.	A csokoládé jobb, mint a sajt.
Boken var mera populär än filmen.	A könyv népszerűbb volt, mint a film.

A fokozott melléknév ragozása

Középfok – csak egy alakja van. Az alak azonos egyes és többes számban, határozott és határozatlan alakban.

Herr Gren bor i ett billigare hus än direktör Päronkvist, men herr Gren har mera intelligenta söner och en vackrare fru. Gren úr olcsóbb házban lakik, mint Päronkvist igazgató, de Gren úr fiai intelligensebbek és a felesége is szebb.

Felsőfok – van külön határozott és határozatlan alakja

	Jelzőként mindig határozott	Állítmánykiegészítőként mindig határozatlan
1. csoport	(den, det, de) finaste kortaste	 finast kortast
2. csoport	yngsta största	yngst störst
3. csoport	äldsta högsta	äldst högst
4. csoport	mest typisk, -t, -a mest förstående	mest typisk, -t, -a mest förstående

Hos oss finns de billigaste bananerna på stan. — Nálunk kapható a város legolcsóbb banánja.
Frukt är billigast på hösten. — Ősszel legolcsóbb a gyümölcs.
Vem är äldst i familjen? — Ki a legöregebb a családban?
Familjens äldsta medlem är mormorsmor Selma. — A család legidősebb tagja Selma dédmama.

OBS! Ha csupán csak kettő is van valamiből, a svéd előszeretettel használja hasonlításkor a felsőfokot.

Jag har **två** *döttrar.* — Két lányom van.
Den äldsta *talar japanska.* — Az idősebb tud japánul.

38. A felszólító mód – Imperativ

Az első és a harmadik igeragozási osztályban a felszólító módú alak megegyezik a főnévi igenévvel, a többi osztályban a főnévi igenév **-a** végződésének elhagyásával kapjuk az ige felszólító módú alakját.

	Főnévi igenév	Felszólító mód
1	titta	Titta!
2a	stänga	Stäng!
2b	köpa	Köp!
3	sy	Sy!
4	komma	Kom!
	göra	Gör!

A felszólító mondatban a magyarhoz hasonlóan nem kell kitenni az alanyt, mivel csupán egyes és többes szám második személyre vonatkozhat. A többi személyben körülírással fejezhetjük ki a felszólítást, a **låta** ige segítségével.

Låt oss gå! Menjünk!
Låt honom göra det! Hagyd, hadd csinálja!

39. A személyes névmás tárgy- és részes esete
Objektsform av personliga pronomina

	Alanyeset	Tárgy- és részes eset
Egyes szám	jag	mig ejtése: [mej]
	du	dig [dej]
	han	honom
	hon	henne
	den	den
	det	det
Többes szám	vi	oss
	ni	er
	de	dem ejtése: [dom]

A névmások közös tárgy- és részes esetű alakját kell használni elöljárószók után.

Kom med mig! Gyere velem!
Kan vi följa honom? Kövessük őt?
Alla andra tittade på dem. A többiek mind rájuk néztek.
Barnen ville inte gå till henne. A gyerekek nem akartak odamenni hozzá.

Egyetlen kivétel van: **utom** (kivéve; vmin, vkin kívül)

Alla var med utom jag.	Rajtam kívül mindenki ott volt.

Gyakorlatok – Övningar

(1) Tanuljon meg az olvasmány párbeszédei közül legalább kettőt kívülről!

(2) Helyettesítse a tulajdonneveket a megfelelő személyes névmás ragozott alakjával!
Exempel: Vi väntar på Pia. Vi väntar på henne.
1. Alla tycker om Sven.
2. Han visar en bild för Emil och Ulf.
3. Läraren tycker inte om Pelle och dig.
4. Pär står bredvid Maja.
5. Mamma köpte några böcker åt Lin och mig.
6. Får jag sitta mellan Gunvor och dig?
7. Ska vi åka till Lill och Anders?
8. Kan du visa din hund för Anna?
9. Ställ vinet framför Björn!
10. Kan du hjälpa Elin och mig?

(3) Mely melléknevekkel állhatnak a megadott főnevek? Képezzen minél több mondatot a kapott jelzős szerkezetekkel, legyen köztük összehasonlítás is!

Főnevek:	hus, äpple, soffa, dotter
Melléknevek:	ung, stor, lång, vit, mörk, svart, gammal, snäll, billig, vacker, duktig, hård, liten, röd, dålig, intressant

(4) Végezzen összehasonlításokat a példa alapján!
Exempel: min väska / tung / din väska (táska)
Min väska är tyngre än din väska.

korv / god / salami	mitt barn / ung / Lenas barn
choklad / söt / yoghurt	hans väska / tung / barnets
min bok / intressant / din bok	sköldpadda / liten / hund

farfar / gammal / morfar	Kaknästornet / hög / Nilssons hus
svensklektion / lång / engelska	sova / bra / laga mat

(5) Helyettesítse be a megadott melléknév megfelelő alakját! Ügyeljen a fokozott alakok ragozására!

gammal	1. Jag såg en ... man på gatan. 2. Han var mycket ... än farfar. 3. Jag tror han var den ... mannen jag har sett hittils. 4. Han är kanske ... i stan.
ung	5. Karin och Anna är mycket ... . 6. De är faktiskt ... än Olle. 7. Men Malin är ännu ..., hon är ... i familjen. 8. Hon är det ... barnet, om man inte räknar med Nollan.
lång	9. Matematiklektionen var mycket ... idag. 10. Men svensklektionerna brukar vara ännu .... 11. Varför måste vi alltid ha så ... lektioner?
vacker	12. Malin har en ny docka, den är .... 13. Den är faktiskt ... än hennes gamla. 14. Den är den ... av alla hennes dockor.
stor	15. Svenssons har ett ... hus. 16. Johanssons hus är ännu .... 17. Det ... huset i stan tillhör familjen Eklund. 18. Deras ... hus har tolv ... rum.

(6) *Mycket* vagy *många*? Válassza ki a helyes melléknevet és helyettesítse be a megfelelő alakját!

1. Hur ... böcker har du?
2. Vi köpte ... saker och betalade ... .
3. Vi behöver inte ... potatis till maten.
4. Hur ... pengar behöver du?
5. Idag har jag lite ... tid än igår.
6. Familjen Svensson har ... barn än Anderssons.
7. De ... svenska familjer har bara två barn.
8. Jag dricker ... kaffe. Jag dricker ... kaffe av alla i familjen.
9. Vi måste läsa ... svenska.
10. Han har ... övningar att göra idag än igår.

(7) Alakítsa át a mondatokat a példának megfelelően!
Exempel: Hans näsa är störst. Han har den största näsan.
1. Hennes hår är längst.
2. Lenas kjol är kortast.
3. Svenssons barn är värst.
4. Vår familj är roligast.
5. Annas nya skor är finast.
6. Den svenska regissörens film är bäst.
7. Malins docka är fulast.

(8) Alkosson önállóan legalább tizenöt összehasonlító mondatot saját családjáról!
Exempel: Min bror är det äldsta barnet i familjen.
Han är inte lika duktig som min pappa.
Farbror Péter är rikast i familjen. osv.

(9) Képezzen mondatokat az alábbi szavakkal és kifejezésekkel!
rågbröd, korv, spelar ingen roll, köttdisk,
röd prislapp, för säkerhets skull, tilltala,
för all del, nummerlapp, varsågod, gärna

(10) Mi lehetett a felszólítás?
Exempel: Tvätta händerna! Jag vill inte tvätta händerna.
1. ...! Nej tack, jag köpte bananer igår.
2. ...! Jag sitter redan.
3. ...! Jag vill inte gå dit. (!)
4. ...! Jag behöver inte, mina händer är rena. (tiszta)
5. ...! Tallrikarna ligger ju redan på bordet. (!)
6. ...! Jag är redan hemma. (!)
7. ...! Jag äter ju potatis nu.

(11) Jó reklámszakember lenne? Készítsen legalább tizenöt reklámfeliratot az alábbi igékkel:
titta, köpa, ta, äta, komma, se, handla
Exempel: Ät mer potatis så lever du längre!
Kom in och se på priset!

⑫ Helyettesítse be a megfelelő elöljárószókat és igevonzatokat! Néhány nap múlva ismételje meg a feladatot!

1. Där går en familj ... tre barn.
2. Sätt tallrikarna ... bordet!
3. Pär står ... en lång kö.
4. Malin tycker ... att leka ... Olle.
5. Kvinnor står ofta ... köket.
6. Har du pengar ... dig så vi kan köpa lite bensin?
7. Ursäkta, får jag be ... lite hjälp.
8. Grattis ... födelsedagen!
9. Lyssna aldrig ... dumma människor!
10. Kan du berätta lite ... din familj ... mig?
11. Håkan är inte gift ... Anna.
12. Alla barn tycker ... glass.
13. Pär håller ... att laga mat.
14. Varför tittar du inte ... mig?
15. Ibland är det svårt att bara koncentrera sig ... en sak.

⑬ Alkosson az olvasmányban előforduló jelenetekhez hasonló, rövid párbeszédeket!

⑭ Fordítsa le a következő szöveget! A szókincs részben a harmadik lecke anyagának ismétlése.

Karin tizenhat éves. Szeretné kitapétázni a szobáját piros-fehér tapétával. Az szebb, mint a zöld, ami most van a szobájában. Egy nagyobb és szélesebb ágyat is szeretne. Ami most van neki, az túl rövid és csúnya. Ki akarja dobni (kasta ut, 1) a szekrényeket is, magasabbakat akar és többet. De kevesebb széket. Nem kell hat, kettő is elég (det räcker med). De azok kényelmesek és szépek legyenek, épp olyan magasak, hogy jók legyenek az asztalhoz. Sem magasabbak, sem alacsonyabbak. És persze, új asztalt is szeretne. Sokkal nagyobbat, mint a mostani. Mást is szívesen megváltoztatna (förändra, 1), de nem lehet mindent egyszerre (på en gång).

⑮ És milyen szobát szeretne Ön? Írja le a szobáját, és mondja el, hogyan szeretné átalakítani! Minél több legyen a hasonlítás!

* * * * *

(16) Készítsen szóláncot! Az új szó kezdődjön olyan hanggal, amivel az előző szó befejeződött! A gyakorlatot hangosan végezze!
Exempel: barn, nio, ost, tand ...

(17) Hány svéd szót ismer, mely [ŋ] hangot tartalmaz?

* * * * *

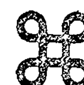
Rebus

LL

* * * * *

Ur: Guiness Rekordbok

Världens högsta träd är jättetallen redwood (Sequoia semperuirens), som nu bara växer i norra Californien. Det högsta kända exemplaret var 1970 111,6 m.

Den äldsta ännu existerande trädarten är det kinesiska gingkoträdet, Gingko biloba, som är cirka 160 miljoner år gammal.

Den längsta plantan är säkerligen en art av brunalga, som förekommer i havet väster om Amerika. Plantorna kan bli upp till 60 m långa.

Dyrast. Det högsta pris som någonsin betalats för en orkidé är £ 120.750.

träd	fa	tall	erdei fenyő
växa	nő, növekszik	art	fajta
planta	növény	någonsin	valaha

SL
TURISTKORT
TOURIST CARD
55:-

9 Lektion nio

FRÅGOR, FRÅGOR, FRÅGOR ...

Emma Nilsson, Pärs syster är guide. Hon har alltid mycket att göra. Hon arbetar, sköter hushållet och har en liten dotter, Elin, som är ett år. Emma ser sällan Elins pappa, bara några gånger om året. Han är sjöman.

Nu sitter Emma i hallen på Grand Hotell. Hon är mycket trött och har bara femton minuter på sig att vila. På en kvart kan man ju inte bli pigg igen. I morse steg hon upp klockan halv sex. Bussen till Arlanda gick redan kvart över sex, flygplanet med turister kom kl. 7.25. Från nio till halv tolv hade de sightseeing, sedan en halv timme rast. Klockan tolv åt de lunch. Om tolv minuter måste Emma vara klar för arbete igen.

Men hon kan inte vila. Några ur gruppen kommer fram till henne och frågar.

- – Förlåt, hur ringer jag hem till Amerika? Min dotter fyller år idag.
  – Ni kan ringa direkt från rummet. Om ni inte vet riktnumret, kan hotellcentralen hjälpa till. Samtliga samtal måste ni betala extra för.

- – Ursäkta mig. Var hittar jag en toalett?
  – Toaletten finns till vänster om receptionen.

- – Jag har fruktansvärd ont i magen. Var kan jag få tag i några värktabletter?
  – Ni kan få tabletter av mig. Om det inte blir bättre, så är det bäst att vi åker till akuten.

- – Kan ni säga mig, hur jag kommer till Nordiska Museet. Det lär ju finnas en fin utställning om samer där.
  – Det är riktigt. Ni kan ta buss 47, hållplatsen ligger runt hörnet. Ni behöver inte byta. Biljett kan ni köpa på bussen, den kostar åtta kronor. Ska ni åka till flera platser, är det billigare att köpa ett turistkort för en eller tre dagar.

- – På vilket museum kan jag se en utställning om vikingar?
  – På Historiska Museet.
  – Kan jag åka tunnelbana till museet?
  – Ja, det kan ni. Stockholms tunnelbana är ju också en sevärdhet.

- – Vi ska inte åka hem med gruppen till Amerika. Vi vill titta lite noggrannare på Stockholm. Var kan vi få lite mer information om staden?
  – Ni kan alltid få aktuell information på Sverigehuset. Ni kan också läsa broschyren "Stockholm this week", eller dagstidningen Dagens Nyheters lördagsbilaga "På stan".
  – Tack, det var snällt.

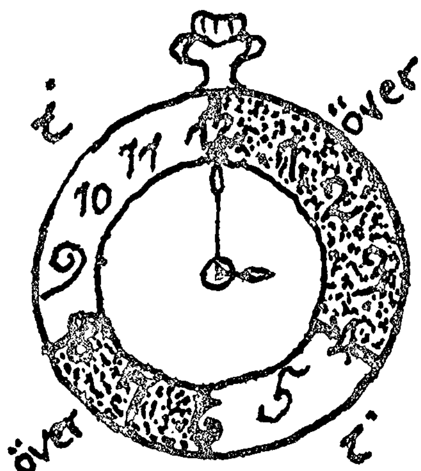
Szavak – Ordförråd

fråga, -n, -or	kérdés
guide, -en, -ar [gájd]	idegenvezető
alltid	mindig
sköta hushållet (2b)	háztartást vezet
sällan	ritkán
gång, -en, -ar	alkalom, -szor, -szer
sjöman, -nen, sjömän	tengerész
hall, -en, -ar	hall
hotell', -et, –	szálloda
vila (1)	pihen
pigg	friss, kipihent
i morse	ma reggel
stiga upp, steg, stigit (4)	felkel
flygplan, -et, –	repülőgép
turist', -en, -er	turista
sightseeing [szájtséiŋ]	városnézés
rast, -en, -er	szünet, pihenő
redan	már
halv	fél, fele
timme, -n, -ar	óra (60 perc)
minut', -en, -er	perc
klar	kész
grupp, -en, -er	csoport
riktnummer, -numret, –	körzetszám (telefon)
central', -en	központ
samtlig	valamennyi

extra	külön
ursäkta (sig) [szej]	bocsánat(ot kér)
toalett', -en, -er	vécé
till vänster om	vmitől balra
reception', -en, -er [ʃún']	fogadóhelyiség
fruktansvärd	szörnyű
ha ont i	fáj valami
få tag i	megszerezni vmit
värktablett', -en, -er	fájdalomcsillapító
akut', -en	orvosi ügyelet
Nordiska Museet	(Északi Múzeum)
museum, museet, museer	múzeum
hållplats, -en, -er	megálló
hörn, -et, –	sarok
byta (2b)	átszáll
biljett', -en, -er	menetjegy, jegy
plats, -en, -er	hely
turistkort, -et, –	turistajegy
Historiska Museet	(Történeti Múzeum)
tunnelbana, -n, -or	földalatti vasút
sevärdhet, -en, -er	nevezetesség
noggrann	alaposan
aktuell'	aktuális
"Stockholm this week"	„Stockholm ezen a héten" (angol nyelvű műsorfüzet)
dagstidning, -en, -ar	napilap
Dagens Nyheter	(napilap címe)
lördagsbilaga, -n, -or	szombati melléklet
"På stan"	„A városban" (napilap melléklete)

Nyelvtan – Grammatik

40. Hány óra van? – Vad är klockan?

kvart över	negyed
halv	fél
kvart i	háromnegyed
en timme, -ar	óra (60 perc)
en minut, -er	perc

Kl. 14.00	*Vi träffas klockan två.*	Kettőkor találkozunk.
Kl. 14.15	*Filmen börjar kvart över två.*	A film negyed háromkor kezdődik.
Kl. 14.25	*Bussen går fem (minuter) i halv tre.*	A busz fél három előtt öt perccel megy.
Kl. 14.30	*Nu är klockan halv tre.*	Fél három van.
Kl. 14.35	*Jag måste gå fem (minuter) över halv tre.*	Fél három után öt perccel el kell mennem.
Kl. 14.45	*Kvart i tre är vi redan hemma.*	Háromnegyed háromkor már itthon leszünk.

Menetrend, programok időpontjánál a svéd nyelvben is használják a hivatalos időpontmegjelölést.

Tåget går 18.25. (arton och tjugofem)

OBS: vigyázzunk az **över** használatánál, mert ez azt jelenti, hogy mennyivel múlt valami. Tehát például a negyed nyolcat úgy fejezzük ki svédül, hogy „negyeddel múlt hét”.

41. Az idő kifejezése – Att uttrycka tid

[i] Folyamatos, az elbeszélés időpontjában is tartó cselekvés kifejezése; az ige összetett múlt idejű alakban áll.
Kérdése: *Hur länge?* Mióta?

Anna har bott i Sverige **i** *sex månader.* — Anna hat hónapja lakik Svédországban.

för ... sedan

Befejezett cselekvés, történés kifejezése. Az ige elbeszélő múlt idejű alakban áll.
Kérdése: *När?* Mikor?

Hon började läsa svenska för tre år sedan. — Három éve kezdett svédül tanulni.

om

A jövőben elkezdődő cselekvés kifejezése. Az ige jelen vagy jövő időben áll.
Kérdése: *När?* Mikor?

Hon ska åka hem om två månader. — Két hónap múlva utazik haza.

på

1. Befejezett, véges időtartam kifejezése.
   Kérdése: *På hur lång tid?* Mennyi idő alatt?

   Man kan läsa boken på tre timmar. — Három óra alatt ki lehet olvasni ezt a könyvet.
2. **På** elöljárószóval fejezzük ki az időtartam tagadását is.

   Morfar har **inte** *träffat Olle* **på** *tre veckor.* — Nagyapa három hete nem látta Ollét.

42. Gyakoriság kifejezése

Kérdése: *Hur ofta?* Milyen gyakran?
Elöljárószó: **i** Az időt jelentő főnév határozott alakban áll.
Kivételek: *om dagen* naponta
om dygnet naponta, 24 óránként
om året évente

Bussen går sex gånger i timmen. — A busz óránként hatszor megy.
Emma ser Elins pappa endast några gånger om året. — Emma csak évente néhányszor látja Elin papáját.

43. Érzések kifejezése állandó vonzattal – Känslor

arg på	mérges vkire, vmire
trött på	un vmit
bitter på	dühös vkire
kär i	szerelmes vkibe
förälskad i	szerelmes vkibe
tokig i	bele van bolondulva vkibe, vmibe
rädd för	fél vmitől
rädd om	félt vkit
orolig för	nyugtalan vmi miatt
nervös för	ideges vmi miatt
glad över	örül vminek
lycklig över/för	boldog vmi miatt
ledsen över/för	szomorú vmi miatt
stolt över/för	büszke vmire
generad över	zavart vmi miatt
förvånad över	csodálkozik vmin
nöjd med	elégedett vmivel
missnöjd med	elégedetlen vmivel

Nu är jag arg på alla människor.	Most mindenkire haragszom.
Är hon verkligen kär i sin nya lärare?	Valóban szerelmes az új tanárába?
Hon är missnöjd med sina kunskaper i svenska.	Elégedetlen a svéd nyelvtudásával.
Var glad över att du lever.	Örülj, hogy élsz még.

További emberi tulajdonságok – Människans egenskaper

ung	– gammal	fiatal	– öreg
svag	– stark	gyenge	– erős
pigg	– trött	friss	– fáradt
frisk	– sjuk	egészséges	– beteg
rolig	– tråkig	vidám	– unalmas
lugn	– orolig, nervös	nyugodt	– nyugtalan, ideges
glad	– ledsen, sur	vidám	– szomorú
rik	– fattig	gazdag	– szegény
rar, snäll	– ond, elak	kedves	– undok, gonosz
feg	– modig	gyáva	– bátor
klok	– dum	okos	– buta

lat	– flitig	lusta	– szorgalmas
vänlig	– ovänlig	barátságos	– barátságtalan
tyst	– pratsam	csendes	– beszédes
vacker	– ful	szép (nő)	– csúnya
snygg	– ful	csinos (férfi)	– csúnya
smal	– tjock	sovány	– kövér
ren	– smutsig	tiszta	– piszkos
stor, lång	– liten	nagy	– kicsi

– – – – – – – – – – – – – – – – – – – –

envis	– csökönyös	nyfiken	– kíváncsi
snål	– zsugori	tacksam	– hálás
girig	– fösvény	avundsjuk	– irigy
slarvig	– rendetlen	svartsjuk	– féltékeny
inbildad	– beképzelt	blyg	– szégyenlős
begåvad	– tehetséges	sparsam	– takarékos
duktig	– szorgalmas, rendes	tålamodig	– türelmes
blyg	– félénk	anspråksfull	– igényes

Gyakorlatok – Övningar

(1) Foglalja össze mit tud Emmáról!

(2) Mit tud a most érkezett csoport eddigi és további programjáról?

(3) Ha Ön is a Stockholmba látogató csoport tagja lenne, milyen kérdéseket tenne fel Emmának?

(4) Olvassa ki kétféleképpen a következő időpontokat!
Exempel: 14.45 Fjorton och fyrtiofem. Kvart i tre.

12.10	8.25	4.35	15.15	7.45
13.30	0.15	18.40	2.15	10.05

(5) Válaszoljon a kérdésekre!
1. När brukar du stiga upp?
2. Äter du frukost varje dag?
3. Hur många gånger om dagen äter du?
4. Tycker du om att dricka någonting varje timme?
5. Tycker du om att åka på gruppresa?
6. Brukar du fråga mycket?

7. Hur ofta går du på teater?
8. När var du på teater sist?
9. När kommer du hem från arbetet?
10. När brukar du lägga dig?
11. Vad är klockan nu?
12. Vad var klockan för tjugo minuter sedan?
13. När går första och sista tunnelbanetåget i Budapest?

(6) Hány neutrum (ett) főnevet tud felsorolni?

(7) Válaszoljon a kérdésekre *i, för ... sedan* vagy *om* szerkezettel!
Exempel: När går bussen? (kvart) Bussen går om en kvart.

1. Hur länge har du varit i Sverige? (två år)
2. När ska du åka på semester? (fyra veckor)
3. När var du i Afrika? (tio år)
4. När går flygplanet? (20 minuter)
5. Hur länge har du stått i kön? (15 minuter)
6. När började du läsa svenska? (fem månader)
7. När kommer du att kunna tala svenska? (några år)
8. Hur länge har du bott i Göteborg? (sju är)
9. När blir maten färdig? (tio minuter)
10. När såg du honom senast? (två veckor)

(8) Mit kérdeztek a turisták? Párosítsa össze a kérdéseket és a válaszokat!

1. Hur ofta får vi mat?
2. När åker vi till Wasaskeppet?
3. Vad kostar en bussbiljett?
4. Vad är klockan?
5. Vad heter du?
6. Vad ska vi göra ikväll?
7. Hur länge stannar vi i Stockholm?
8. Var finns det en toalett?
9. Var ligger Skansen?
10. Varför är du arg?

A) Åtta kronor.
B) Tre dagar.
C) Tre gånger om dagen.
D) Den är kvart över två.
E) Vi ska gå på teater.
F) Jag är inte arg, jag är trött.
G) På onsdag förmiddag.
H) Den ligger på Djurholmen.
I) Jag heter Emma.
J) Bredvid restaurangen.

(9) Válaszoljon a kérdésekre a megadott minta szerint!
Exempel: Hur ofta tvättar du dina händer? (3/dag)
Jag tvättar mina händer tre gånger om dagen.
1. Hur ofta äter barnet (5/dag)
2. Hur ofta går bussen? (7/timme)
3. Hur ofta går tåget till Umeå? (4/dag)
4. Hur ofta har du semester? (2/år)
5. Hur ofta kommer farfar? (2/vecka)
6. Hur ofta går du på bio? (3/månad)
7. Hur ofta frågar Olle? (10/minut)
8. Hur ofta behöver du ta medicin? (6/dygn)
9. Hur ofta tänker han på sin unga fru? (1/sekund)
10. Hur ofta köper du nya skor? (2/år)

(10) Helyettesítse be a megfelelő vonzatot!
1. Hon är mycket stolt ... sin duktiga son.
2. Ungern är känd ... sina goda frukter.
3. Pia är total förälskad ... Tarzan.
4. Mamma är alltid orolig ... barnen.
5. Oj, vad glad jag blev ... ditt brev!
6. Alla är trötta ... hans slarv.
7. Läraren är ofta missnöjd ... lille pojken.
8. Olle är alldeles tokig ... glass.
9. Var du arg ... mig igår kväll?
10. Var rädd ... dig!

(11) Fordítsa le svédre az alábbi számokat! Ellenőrizze, majd néhány óra múlva ismételje meg a gyakorlatot!

389	117	40	70	265	442	25.976
428	777	514	3923	987	5717	538.717

(12) A most tanult tulajdonságokat kifejező, valamint vonzatos melléknevek segítségével jellemezze önmagát, legjobb barátját és közvetlen főnökét!
Exempel: Jag är ung, stor och mager. Jag är ofta glad men inte alltid. Jag är helt förtjust i hallonglass. osv.

⑬ Stockholmból Morába szeretne utazni vonattal, hogy megtekintse a Vasa-sífutóverseny befutását. (Jövőre talán részt is vesz rajta). Nézzen ki a menetrendből egy alkalmas vonatot, gondolkozzon hangosan!

Stockholm– Mora / Falun

		R ⊟ 11)	R ⊟ 4)	R ⊟ 11)	R ⊟ 4)	R ⊟ 11)	V	R ⊟ 4)	R ⊟ 11)	R ⊟ 11)
fr	**Stockholm C**	2) 6 37	8 37	1) 10 14	12 37	1) 14 37	7) 15 35	16 33	3) 18 37	3) 20 37
fr	**Uppsala C**	2) 7 17	9 17	1) 11 17	13 17	1) 15 17	7) 16 13	17 17	3) 19 17	3) 21 17
fr	*Eskilstuna C*	6 27	8 40	10 02	12 33	14 33	..	16 33	18 37	20 44
fr	*Västerås C*	7 15	9 22	11 20	13 20	15 20	16 30	17 20	19 22	21 22
fr	**Sala**	2) 7 57	9 57	1) 11 57	13 57	1) 15 57	7) 17 04	17 57	3) 19 57	3) 21 57
fr	*Örebro C*	6 31	..	10 39	..	14 42	14 42	..	18 39	..
fr	**Avesta C**	2) 8 27	10 23	1) 12 23	14 22	1) 16 29	7) 17 34	18 20	3) 20 24	3) 22 22
fr	**Hedemora**	2) 8 45	10 41	1) 12 41	14 40	1) 16 47	7) 17 52	18 38	3) 20 43	3) 22 40
fr	**Säter**	2) 9 01	10 59	1) 13 01	14 59	1) 17 01	7) 18 03	18 54	3) 20 57	3) 22 55
t	**Borlänge**	2) 9 20	11 20	1) 13 20	15 20	1) 17 20	7) 18 26	19 20	3) 21 17	3) 23 15
t	*Malung*	1) 11 49	6) 14 56	..	..	..	..	21 40	..	..
t	*Falun C*	2) 9 41	11 43	1) 13 41	15 43	1) 17 41	..	19 41	3) 21 41	3) 23 41
fr	*Örebro C*	..	9) 8 42	..	9) 12 42	..	..	9) 16 42	..	..
fr	**Borlänge**	2) 9 25	11 23	1) 13 23	15 24	..	7) 18 30	19 24	..	8) 23 23
fr	**Gagnef**	2) 9 46	11 44	1) 13 45	15 45	..	7) 18 51	19 45	..	8) 23 44
fr	**Insjön**	2) 9 56	11 54	1) 13 55	15 59	..	7) 19 00	19 59	..	8) 23 54
fr	**Leksand**	2) 10 06	12 04	1) 14 04	16 08	..	7) 19 08	20 08	..	10) 0 04
fr	**Tällberg**	2) 10 17	12 14	1) 14 15	16 19	..	7) 19 18	20 19	..	10) 0 15
t	**Rättvik**	2) 10 27	12 24	1) 14 25	16 29	..	7) 19 28	20 29	..	10) 0 25
t	**Mora**	2) 10 58	12 55	1) 14 55	16 59	..	7) 20 00	21 00	..	10) 0 56
t	*Orsa*	..	..	15 25	..	..	..	5) 21 30	..	..

1) Måndag–fredag
2) Måndag–lördag
3) Måndag–fredag, söndag
4) ⊟ Uppsala–Mora
5) Måndag–fredag, söndag ⊕. Buss
6) Lördag, söndag ⊕ 13 40
7) Fredag
8) Söndag
9) Över Ludvika
10) Måndag
11) ⊟ Uppsala–Borlänge

⑭ Fordítsa le az alábbi szöveget!

Egy nagymama nehéz délelőttje

Ma délelőtt nem volt iskola, így nagymamának négy unokára kellett vigyáznia (passa, 1). Fél nyolckor jött az első unoka, kettő háromnegyed nyolckor, a negyedik csak húsz perccel nyolc után. Minden gyerek éhes volt. Fél kilenckor reggeliztek, de tízkor már megint éhesek voltak. Akkor megint ettek, majd játszottak. Háromnegyed tizenegykor megint éhesek voltak, de nem kaptak enni. Inkább elmentek mindannyian vásárolni. Tizenkét percig voltak a boltban. Ezalatt a legkisebb unoka háromszor elveszett (komma bort), a nagyok meg legalább percenként százszor kérdeztek vala-

mit. Így aztán nagymama elfelejtette, mit is kell venni. Fél tizenkettőkor újra otthon voltak. Nagymama húsz perc alatt megfőzte az ebédet, amit a négy gyerek háromnegyed óráig (!) evett. Nagymama ebéd után olyan fáradt volt, hogy még egy kávét sem bírt főzni.

* * * * *

(15) Gyakorolja a hosszú és a rövid **a** közti különbséget! Túlozzon!

hosszú		**rövid**	
mat	lat	alltid	rast
har	banan	Emma	andra
dag	flygplanet	gammal	Grand Hotell
smal	Gamla Stan	halv	slarvig
rar	bara	kvart	åtta

* * * * *

Cilla och jag

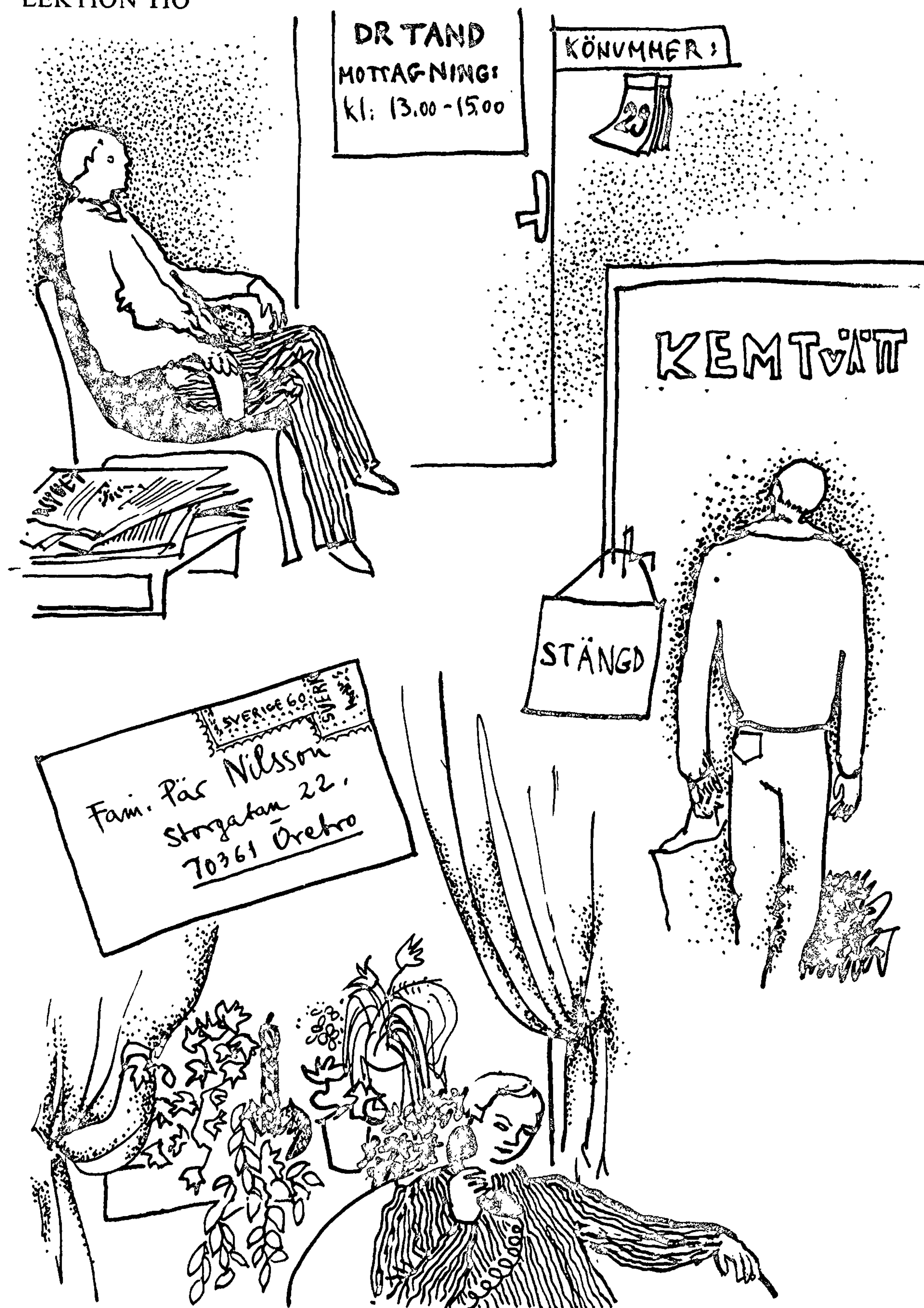
Cilla (som egentligen heter Cecilia)
är urfånig ibland.
Ibland är hon bussig.
Ibland är hon busbussig helt enkelt.
Ibland är hon så där mitt emellan.

"Vad gillar du mej för?"
frågade jag Cilla en gång.
Vet ni vad hon svarade?

Jo:
"Du är urfånig ibland.
Ibland är du bussig.
Ibland är du busbussig helt enkelt.
Och ibland .....
... ja, så är du lite mitt emellan.

Siv Widerberg

fånig – nevetséges, fura
bussig – rendes
gilla – kedvel

DR TAND
MOTTAGNING:
kl: 13.00-15.00
KÖNUMMER:
KEMTVÄTT
STÄNGD
SVERIGE 60
Fam. Pär Nilsson
Storgatan 22,
70361 Örebro

10 Lektion tio

GLÖM INTE ATT KOMMA IHÅG!

Johan Eklund, Pärs svåger är ledig idag. Han behöver gå till tandläkaren. Han måste vänta en stund och då läser han alla skyltar som finns i väntrummet:

Ingång. Utgång. Stäng dörren! Rökning förbjuden!

När han är färdig hos tandläkaren, måste han ordna några saker. Lisa har skrivit ihop en lång lista. Men Johan hittar inte listan. Det spelar ingen roll, han minns vad han ska göra:

- hämta byxorna på kemtvätten
- posta brev och paket
- hämta pengar på banken
- beställa flygbiljetter
- köpa fem biobiljetter till söndag.

Kemtvätten är stängd, så han går till posten.

– Hej, jag skulle vilja posta ett brev till Australien, ett till Norge och ett till Ungern.

– Ja tack. Brevet till Australien med flyg kostar 3:20, till Norge samma som inrikes brev, alltså 2:00. Till Ungern är portot 3:20.

– Förlåt, jag brukar bara betala 2:70 till Ungern.

– Jag har tittat i portotabellen.

– Kan hända, men i alla fall...

– Hurså, ligger Ungern inte utanför Europa?**

– Nej, det gör det inte.

– Jag ber om ursäkt. Då kostar det 2:70.

– Jag skulle också vilja posta ett paket.

– Det gör ni i lucka tio. Då blir det 7:90.

– Tack. Jag har bara en femhundralapp. Kan ni växla?

– Ja, det går bra. 492:10 tillbaka. Tack.

Johan postar paketet. Han är trött efter besöket på posten och går raka vägen hem. Han vilar sig lite. Så kommer han ihåg listan! Beställa

**Hände författaren sommaren 1985 i Nora.

flygbiljetter, köpa fem biobiljetter. I stället för att gå dit så ringer han. Det är upptaget på resebyrån, så Johan ringer till biografen.

– Goddag. Jag skulle vilja beställa fem biljetter till Kalle Anka.
– Jaha. Till vilken föreställning?
– Söndag klockan tre om det går bra.
– Ja, det gör det. Namnet?
– Eklund.
– Fem biljetter till Kalle Anka, klockan tre på söndag till Eklund. Då kan ni hämta biljetterna senast en kvart före föreställningen. Välkommen.
– Tack.

Johan lyckades alltså ordna allt. Nästan allt.

Szavak – Ordförråd

ledig	szabad
tandläkare, -n, –	fogorvos
en stund	egy darabig
skylt, -en, -ar	felirat, tábla
väntrum, -met, –	várószoba
ingång, -en, -ar	bejárat
utgång, -en, -ar	kijárat
stänga (2a)	bezár, becsuk
rökning förbjuden!	dohányozni tilos!
ordna (1)	elintéz
lista, -n, -or	lista, jegyzék
minnas, minns, mindes, –	emlékszik
hämta (1)	elhoz vmit
kemtvätt, -en	patyolat, vegytisztítás
posta (1) [o]	felad postán
brev, -et, –	levél
paket', -et, –	csomag
pengar (tsz)	pénz
bank, -en, -er	bank
bestä'lla (2a)	rendel, megrendel
flygbiljett', -en, -er	repülőjegy
biobiljett', -en, -er	mozijegy
stängd	zárva
post, -en [o]	posta
Austra'lien	Ausztrália
Norge [o]	Norvégia
Ungern	Magyarország

inrikes	belföldi
porto, -t, – [por...]	bérmentesítési díj (posta)
portotabell', -en, -er [por...]	postai díjszabás
kan hända	lehetséges
hurså?	hogyhogy?
utanför	vmin kívül
Euro'pa	Európa
be om ursäkt (4) [om]	bocsánatot kér
lucka, -n, -or	*itt:* ablak
femhundralapp, -en, -ar	ötszázas bankjegy
växla (1)	vált, felvált
tillba'ka	vissza
besök', -et, –	látogatás
gå raka vägen hem	egyenesen hazamegy
upptagen	foglalt
resebyrå', -n, -er	utazási iroda
biograf', -en, -er (bio)	mozi
Kalle Anka	Donald kacsa
föreställning, -en, -ar	előadás
senast	legkésőbb
välkommen	kb. szívesen látjuk
lyckas (med) (1)	sikerül vmi

Nyelvtan – Grammatik

44. Álszenvedő igék – deponens verb

Ezek az igék mindig **-s** végződést kapnak, amelyet az ige megfelelően ragozott alakjához kell illeszteni.

Jelen időben az igék az **-r** végződés helyett kapják az **-s** végződést.

A leggyakoribb álszenvedő igéket táblázatban foglaltuk össze, igeragozási osztályok szerint. A csillaggal jelzett igék kölcsönösséget fejeznek ki, létezik **-s** nélküli alakjuk is.

Főnévi igenév	Jelen idő	Elbeszélő múlt	Supinum	
1 andas	andas	andades	andats	lélegzik
fattas	fattas	fattades	fattats	hiányzik
hoppas	hoppas	hoppades	hoppats	remél
lyckas	lyckas	lyckades	lyckats	sikerrel jár
träffas*	träffas	träffades	träffats	találkozik

Főnévi igenév	Jelen idő	Elbeszélő múlt	Supinum	
2a födas* kännas minnas trivas	föds känns minns trivs	föddes kändes mindes trivdes	fötts känts – trivts	születik érződik emlékezik érzi magát
2b kyssas* mötas*	kysser varandra möts	kysstes möttes	kyssts mötts	csókol találkozik
4 finnas ses	finns ses	fanns sågs	funnits setts	létezik találkozik

Jag lyckades hitta ett par vackra skor.	Sikerült szép cipőt vennem.
Johan minns inte var listan finns.	Johan nem emlékszik, hol a jegyzék.
När föddes din son?	Mikor született a fiad?

45. Módosítószók – Modala adverb

A módosítószók használata nemcsak árnyaltabbá teszi beszédünket, de lényegesen „svédesebbé" is. Az alábbi felsorolás olyan szavakat is tartalmaz, melyek korábban már előfordultak a szövegekben. A módosítószókat nem kell ragozni.

aldrig	soha	kanske	talán
alldeles	teljesen	knappt	épp hogy
alltför	túlságosan	lagom*	...
alltid	mindig	minsann	bizony
antagligen	feltehetően	möjligen	valószínűleg
bara	csak	nog	bizonyára
egentligen	tulajdonképpen	nämligen	ugyanis
endast	csupán	ofta	gyakran
exakt	pontosan	slutligen	végül
faktiskt	valóban	säkerligen	bizonyára
förresten	egyébként	sällan	ritkán
ganska	eléggé	vanligtvis	szokás szerint
huvudsakligen	főleg	väl	ugye, hiszen
ibland	néha	åtminstone	legalább
ju	hiszen	än	egyelőre
just	épp	äntligen	végre
jämt	állandóan	överhuvudtaget	egyáltalán

A legtöbb módosítószó jelentése igen sokrétű lehet, magyar megfelelőjét csak a szövegből lehet pontosan megállapitani.
***lagom** – A svéd nyelvre jellemző, nehezen fordítható szó, jelentése: kb. megfelelő, épp elég. Fordításában a szövegkörnyezet segít.

Vattnet är inte för kallt och inte för varmt, det är lagom.	A víz nem meleg és nem is hideg, épp jó.
Vill du ha mer te? Nej tack, det är lagom.	Kér még teát? Köszönöm elég.
Vi kom i lagom tid.	Épp jókor jöttünk.

Példák a módosítószók használatára

Han kommer antagligen ikväll.	Feltehetően ma este jön.
Egentligen borde jag just nu vara i Umeå.	Most tulajdonképpen Umeåban kellene lennem.
Han var minsann inte liten, han var 197 cm lång.	Hát bizony nem volt kis ember, 197 cm magas volt.
Pappa kommer nog först efter klockan sju.	Apa bizonyára csak hét óra után jön.
Äntligen har jag fått brev.	Végre kaptam levelet.
Det är faktiskt bra att kunna svenska.	Tulajdonképpen (végül is) jó tudni svédül.

46. A határozószók képzése – Adverbbildning
Határozószót melléknévből is képezhetünk **-t** raggal.

snabb (gyors) – snabbt (gyorsan)
fin (szép) – fint (szépen)

Pär går alltid mycket snabbt.	Pär mindig nagyon gyorsan megy.
Malin kan inte äta fint än.	Malin még nem tud szépen enni.

Kivétel:
liten (kicsi) – lite (kicsit)
god (jó) – bra (jól)

Kan du prata lite långsammare.	Beszélj kicsit lassabban.
Anna talar bra svenska.	Anna jól beszél svédül.

Gyakorlatok – Övningar

(1) Válaszoljon a kérdésekre!
1. Vem är Johan Eklund?
2. Varför arbetar han inte idag?
3. Vad stod på listan vilken han inte hittar?
4. Varför hämtar han inte byxorna på kemtvätten?
5. Vad vill han posta?
6. Vad kostar ett brev till Ungern?
7. Vilket fel gör fröken på posten?
8. Hur mycket betalar Johan?
9. Varför ringer han till resebyrån?
10. Vilken film tänker de titta på?
11. Lyckades Johan ordna allt?

(2) Egészítse ki az alapmondatot a megadott határozószókkal, és fordítsa le az így kapott mondatokat!
Határozószók: *kanske, nog, äntligen, möjligen, faktiskt, säkerligen*
Han är hemma ikväll.

(3) Melyik mondatba melyik határozószók helyettesíthetők be, és hogyan változik a mondat értelme? Ha szükséges, alakítsa át a szórendet, emelje ki a mondatrészeket! Alkosson legalább húsz variációt!
Exempel: Du dricker väl te? — Ugye iszol teát?
Dricker du aldrig te? — Sosem iszol teát?
alltid, aldrig, bara, faktiskt, nog, väl, sällan
Dricker du te?
Håkan läser.
Hon kom hem klockan elva.
Boken kostar 127:75.
Hon talar spanska.

(4) Egészítse ki a mondatokat a megfelelő határozószóval!
snabbt, roligt, högt, bra, fort, långt, snällt, lyckligt
1. Det var ... av dig att besöka mormor.
2. Går du alltid så ...?
3. Vad ... att du kan följa med på bio!
4. Många människor talar alltid för ... .

5. Filmen slutade ....
6. Läraren berättade mycket ... om resan.
7. Vi reste mycket ... på vår semester.
8. Lampan hänger lite för ....

(5) Egészítse ki a mondatokat a megfelelő elöljárószóval!
1. Ikväll ska jag gå ... tant Ylva (néni). 2. Jag skulle vilja köpa blommor och lite godis ... henne. 3. Jag ska berätta ... vår semester ... henne. 4. Jag har skrivit en lista, så att jag inte glömmer något viktigt. 5. Hon kommer att be ... mig att posta ett brev ... Amerika ... flyg. 6. Hon kan inte gå ... posten själv.

(6) Helyettesítse be a megadott ige helyes alakját!

lyckas	1. Han ... alltid med allt. 2. Alexander ... inte förklara allt igår. 3. I somras ... vi klättra upp till bergets topp.
trivas	4. Jag ska flytta till Borås och jag hoppas jag ska ... där. 5. ... du i Sverige?
minnas	6. Farfarsfar är så gammal att han inte ... någonting. 7. Tidigare ... han allt och han berättade ofta för oss. 8. ... du vårt första möte?
fattas	9. Alla barn var inte med på cirkus, det ... minst tre. 10. Det ... bara. (Csak ez hiányzik!)

(7) Alkosson mondatokat az alábbi álszenvedő igékkel!
ses, födas, träffas, kyssas, finns

(8) Fordítsa le az alábbi udvarias kifejezéseket!
1. Bocsánat, hány óra van?
2. Elnézést, hogy hívják?
3. Jó napot, szeretnék rendelni két mozijegyet.
4. Köszönöm, hogy segített.
5. Elnézést kérek. – Nem történt semmi.
6. Tud visszaadni? – Igen, tessék.
7. Jössz ma este színházba? – Sajnos nem lehet.

(9) Håkan telefonon repülőjegyet akar rendelni Annának. Mit mond, illetve kérdez a vonal másik oldalán lévő személy?
1. ...
Håkan: Hej, jag skulle vilja beställa biljett till Budapest.
2. ...
Håkan: Fredag den trettonde juli.
3. ...
Håkan: Hellre på förmiddagen.
4. ...
Håkan: Ja, kanske på planet kl 13.45.
5. ...
Håkan: Jasså, måste man byta i Köpenhamn?
6. ...
Håkan: Vi hämtar den i morgon.
7. ...
Håkan: Tack, hej.

(10) Szerkesszen mondatokat az alábbi kifejezésekkel!
är ledig, hämta byxorna, posta ett paket, titta i tabellen, beställa biljetter, kan ni växla

(11) Képzelje magát a leírt helyzetbe, és szerkesszen minél hosszabb párbeszédeket!
1. Vasárnapra két színházjegyet szeretne rendelni Strindberg Júlia kisasszony című drámájára. Tévedésből először egy másik színházat hív fel.

2. Egy hatalmas csomagot akar feladni légipostán Magyarországra. A postás kisasszony kikérdezi, mi van a csomagban, majd közli, hogy ilyen súlyú csomagot nem lehet légipostán feladni.

3. Néhány képeslapot szeretne vásárolni a postán, és ott tudja meg, hogy Svédországban a postán nem árulnak képeslapot. A könyvesboltba irányítják, de Ön nem tudja, merre van.

* * * * *

⑫ Gyakorolja az [o] és [u] hang helyes kiejtését! Gyakorolja ugyanezen szavak helyesírsát is, írja le a szavakat diktálásra! (Ha egyedül tanul, fordítsa le a szavakat magyarra, s egy kis idő elteltével kevert sorrendben fordítsa vissza svédre!)

[o]	[ó]	[u]	[ú]
klocka	två	hon	sol
åtta	son	onsdag	mor
Olle	får	hos	bok
och	dialog	pota'tis	kjol
komma	då	Borås	sko
golv	telefon		tro
bakom	lång		stor
choklad	fråga		bror
post	år		

⑬ Az **rd, rl, rn** és **rt** hangkapcsolatokban az **r** mássalhangzó redukálódik, így az előtte álló magánhangzó, az általános hangtani szabályoktól eltérően, mindig hosszú. Gyakorolja az alábbi szavak helyes kiejtését!

rd	**rl**	**rn**	**rt**
lördag	karl	barn	bort
bord	Karl	barnbarn	borta
ord	kärl	barnbok	skjorta
ordbok	Karlskoga	modern'	kort
ordna	kärlek	hörn	Märta
nord	kärleksbrev	Björn	Evert
Sigurd		Arne	

DN.
NOTISEN

DEL 2

DN.
DEBATT

SÖNDAG MED DN.

P
POLITIK
I FOKUS

SPORTEN

FöretagsNytt

40
Familj

NAMN
IDAG

DEL 1

DAGENS
NYHETER.

11 Lektion elva

TIDNINGEN

Det är söndag kväll. Farfar Arne sitter i fåtöljen och bläddrar i tidningen. Han är väldigt trött. Idag hade han alla sina barnbarn (sex stycken) hemma hos sig. Barnen trivdes bra, men han tyckte det blev lite för mycket. Han orkar inte ens läsa tidningen ordentligt, han bara läser lite här och där.

- Toppmöte för EG-staternas statsministrar håller på att planeras. Enligt nyhetsbyråns uppgifter kommer många problem att diskuteras där.
- U-landsbiståndet. Med 219 röster mot 75 beslöt riksdagen att u-landsbiståndet nästa år skall uppgå till totalt 8 060 miljoner kronor. En del av biståndet ska användas för utbildning av experter.
- Det har gjorts en utredning som visar att antalet grundskolelever minskar drastiskt. Åren 1992–93 kommer det att finnas 832.000 elever i grundskolan. Det betyder att många skolor måste läggas ner.
- Den 16 och 17 april stängs Söderledstunneln av för kontroll och tunneltvätt.
- Något måste göras för att stoppa minskningen av antalet biografer – anser riksdagen. Man föreslår: ny teknik, nya lokaler, bättre filmer och att inga nya filmer får visas på tv förrän de gått en viss tid på bio.

Szavak – Ordförråd

bläddra (1)	lapoz
väldigt	nagyon, rettenetesen
stycke, -t, -n	darab
trivas, trivs, trivdes, trivts	jól érzi magát
orka (1) [o]	bír vmit (megtenni)
inte ens	még ... sem
orde'ntligt	rendesen

LEKTION ELVA

här och där	itt-ott
toppmöte, -t, -n [o]	csúcstalákozó
EG-stater	Közös Piac országai
statsminister, -n, -ministrar	miniszterelnök
plane'ra (1)	tervez
enligt	szerint
nyhetsbyrå', -n, -er	hírügynökség
uppgift, -en -er	feladat; közlemény
problem', -et, –	probléma
diskute'ra (1)	megvitat
u-landsbistånd, -et, –	fejlődő országoknak nyújtott segítség
röst, -en, -er	szavazat
mot	ellen
beslu'ta, beslöt, beslutit (4)	dönt, határoz
riksdag, -en	országgyűlés
uppgå till (4)	elér
del, -en, -ar	rész
använda (2a)	felhasznál
utbildning, -en, -ar	képzés
expert', -en, -er	szakértő
utredning, -en, -ar	felmérés
antal, -et, –	vminek a száma
grundskolelev', -en, -er	általános iskolai tanuló
minska (1)	csökken, csökkent
drastiskt	erőteljesen
bety'da (2a)	jelent
skola, -n, -or	iskola
lägga ner, lade, lagt (4)	megszüntet, bezár
Söderledstunneln	(Déli alagút)
stänga av (2a)	lezár
kontroll', -en, -er [o...o]	ellenőrzés
stoppa (1) [o]	megállít, leállít
minskning, -en, -ar	csökkentés
anse, -såg, -sett (4)	véli
föreslå', -slog, -slagit	javasol
teknik', -en, -er	technika
lokal', -en, -er	helyiség
en viss tid	egy adott ideig

Néhány fontosabb politikai mozaikszó, valamint a parlamenti pártok neve

EG – Europeiska Gemenskapen	Közös Piac
FN – Förenta Nationerna	ENSZ
COMECON	KGST
LO – Landsorganisationen	Munkás Szakszervezetek Szövetsége
SAF – Svenska Arbetsgivareföreningen	Svéd Munkaadók Szövetsége
UD – Utrikesdepartementet	Külügyminisztérium
OBS: a minisztérium szó svéd megfelelője: ett departement	
s – Sveriges socialdemokratiska arbetareparti	Svéd Szociáldemokrata Munkáspárt
c – Centerpartiet	Centrumpárt
m – Moderata samlingspartiet	Mérsékelt Párt
fp – Folkpartiet	Néppárt (liberális párt)
vpk – Vänsterpartiet kommunisterna	Baloldali Kommunista Párt
Ungerska Socialistiska Arbetarpartiet	MSZMP

Nyelvtan – Grammatik

47. Rövidítések – Förkortningar

AB	aktiebolaget	részvénytársaság
bl.a.	bland annat/andra	többek között
ca	cirka	körülbelül
div	diverse	különböző
DN	Dagens Nyheter	(svéd napilap)
dvs	det vill säga	azaz
el.dyl.	eller dylikt/dylika	vagy hasonló
exkl	exklusive	kivéve, nem számítva
e.Kr.	efter Kristus	időszámításunk kezdete után
f.Kr.	före Kristus	időszámításunk kezdete előtt
fr.o.m.	från och med	adott időponttól stb. kezdve
ggr	gånger	-szor, -ször
inkl	inklusive	beleértve, beleszámítva
i st.f.	i stället för	vmi helyett
jfr	jämför	vesd össze
kr	krona	svéd korona
m.fl.	med flera	többek között
milj	miljon	millió
n:r	nummer	(sorszám)

o	och	és
obs	observera	figyelem, vegye figyelembe
omkr	omkring	körülbelül
osv	och så vidare	stb., és így tovább
s.k.	så kallad	úgy nevezett
st	styck, stycken	darab
t.ex.	till exempel	például
tel	telefon	telefon
t.o.m.	till och med	adott időpontig, eseményig
v.g.v.	var god vänd	fordítson

48. Szenvedő szerkezet – s-passiv

A svéd nyelvben kétféle szenvedő szerkezet létezik (lásd még 17. lecke). Az s-passzívum képzésekor az ige ragozott alakjához **-s** ragot fűzünk.

A szenvedő szerkezet lehetővé teszi, hogy az alany megnevezése, megjelölése nélkül is ki tudjuk fejezni a cselekvést. A cselekvést végző személye ezekben a mondatokban lényegtelen. Újságszövegek, receptek, jogi és szakmai szövegek kedvelt formája a szenvedő szerkezet, magyarra fordítása – mivel a magyar nyelvtől idegen – általában nehézkes és körülményes.

	Jelen idő	Elbeszélő múlt	Összetett múlt
1	minskas	minskades	har minskats
2a	stängs	stängdes	har stängts
2b	köps	köptes	har köpts
	läses*	lästes	har lästs
3	sys	syddes	har sytts
4	skrivs	skrevs	har skrivits
	görs	gjordes	har gjorts

* A 2b ragozási osztályhoz tartozó **-s** szótövű igéknél a jelen idő ragja mindig **-es**.

I år minskades energiförbrukningen.	Idén csökkent az energiafelhasználás.
Affären stängs redan klockan fem.	A bolt már ötkor zár.
Igår gjordes ett nytt försök att starta rymdraketen.	Tegnap újra megkísérelték az űrhajó felbocsátását.

A szenvedő szerkezetet általában azért használjuk, mert a cselekvést végző személy (személyek) szerepe lényegtelen. Ha mégis szükséges megjelölni, használhatunk az ige után **av** viszonyszós szerkezetet.

Utställningen besöktes **av** *många turister.*	A kiállítást sok turista kereste fel.
Skjortan syddes inte **av** *Lena.*	Az inget nem Lena varrta.

A passzív szerkezet tulajdonképpen ugyanazt fejezi ki, mint a **man** + aktív mondat.

Man stänger affären tidigt. Affären stängs tidigt.	Az üzlet korán zár.

Gyakorlatok – Övningar

(1) Olvassa el többször hangosan az olvasmány híreit, és próbálja meg elmondani őket!

(2) Szerkesszen mondatokat az alábbi kifejezésekkel!
statsminister, diskutera, riksdag, utbildning, bistånd, kontroll, minska, teknik, elev

(3) Az olvasmányhoz tartozó ábrán a Dagens Nyheter című napilap különböző rovatainak címeit látja. Fordítsa le és értelmezze őket, majd próbáljon mindegyik rovathoz egy-egy rövid hírt szerkeszteni!

(4) Olvassa fel hangosan, a rövidítések feloldásával, a következő mondatokat!

1. Jag läste bl.a. om skolproblemet i DN.
2. Fr.o.m. den 1 juli går tre tåg om dagen till Kiruna.
3. Jag köpte en dyr tavla på auktion, den hade n:r 57.
4. Föddes Julius Caesar 100 f.Kr. eller 100 e.Kr.?
5. Många misslyckades bl.a. jag.
6. Varför står du bara här? Kan du inte tvätta dig, klä på dig osv osv.
7. Det är bäst vi köper en ny bil, t.ex. en Volvo.

(5) Egy divatáruüzlet árleszállításra készül. Újsághirdetést kívánnak feladni a lenti szöveggel. Az Ön feladata, hogy takarékosságból, a

tanult rövidítések segítségével, minél jobban rövidítse le a hirdetés szövegét!

Observera! Vi realiserar nu i stället för att sälja omoderna kläder nästa vinter. Det vill säga vi vill inte ha stora lager. Behöver du en varm tröja, ett par nya byxor eller dylikt så kom till oss! Vi har just nu cirka 2000 billiga plagg bland annat skidbyxor och jackor och så vidare. Vi har öppet 8–18 från och med måndagen den 13.1. till och med fredagen den 18.1.

(6) Alakítsa át a mondatokat a példának megfelelően!

Exempel: Det läses inte mycket idag.	Man läser inte mycket idag.
Leksakståget köptes av mormor.	Mormor köpte leksakståget.

1. Det lästes mycket mer tidigare.
2. När öppnas restaurangen?
3. Romanen översattes även till engelska.
4. Malin kläs på av pappa.
5. Fönstren ska stängas på kvällen.
6. Det skrivs mycket om Ungern i svenska tidningar.
7. Många bröd och kakor har bakats av Lena.
8. Klänningen syddes av flickans mamma.
9. Det röktes tyvärr mycket under mötet.
10. Potatis kan kokas på tio minuter.

(7) Alakítsa át a mondatokat a példának megfelelően!

Exempel: Man ställer tallrikarna på bordet.
Tallrikarna ställs på bordet.
Olle äter glass.
Glassen äts av Olle.

1. Man säljer ofta korv och läsk framför biografen.
2. Man syr sällan en kostym hemma.
3. Man kan inte stänga dörren.
4. Lena har inte sytt skjortan själv.
5. Man skickade brevet med flyg.
6. Håkan läser en bok om Ungern.
7. Man visar en intressant film på kvällen.
8. Man ska använda kniv och gaffel när man äter.
9. Man leder trafiken utanför centrum.

(8) Lapozgasson egy svéd napilapot, és keressen a magyarból már ismert „idegen" szavakat!
Exempel: akademi, administration, alkohol, anarki, anonym osv.

(9) Gyakorolja az erős és a rendhagyó igék s-passzívumának képzését! Helyettesítse be a megadott ige megfelelő alakját!

skriva 1. Det ... mycket om den nya ungerska boken. 2. I Dagens Nyheter ... det att boken borde översättas till flera olika språk. 3. De flesta brev till redaktionen ... av äldre personer.

se 4. Förra året ... den spännande amerikanska filmen av minst en miljon svenskar.

säga 5. Det ... att Håkan och Anna ska gifta sig. 6. Vad ... på mötet igår? 7. Det ... ofta att män inte kan laga mat.

lägga 8. Varje kväll ... barnet klockan sju. 9. Stora pengar ... ner på utbildning. 10. Eftersom ingen var hemma, hade paketet ... framför dörren.

bjuda 11. Alla på arbetet ... till festen förra veckan. 12. Jag har ... på Operan två gånger av mina vänner.

(10) Alkosson mondatokat a következő kifejezésekkel és szavakkal!
bläddra i tidningen, orka, använda för, anse,
en viss tid, antal, med ... röster mot ..., hålla på

(11) Olvassa el a mai napilapot, és próbálja meg elmondani néhány hír rövid tartalmát svédül!

(12) Fordítsa le az alábbi rövid híreket!
1. A svéd parlament felmérést végzett, hogy megtudja, hány tanuló jár majd iskolába 2000-ben. A tanulók száma feltehetően nagymértékben csökkeni fog.
2. Ma délután Svédországba várják a norvég (norsk) külügyminisztert. A tervek szerint a fejlődő országok megsegítéséről fog tárgyalni (förhandla över, 1) a svéd külügyminiszterrel és további svéd szakemberekkel.
3. Tegnap érdekes kiállítást nyitottak meg az Északi Múzeumban. A lappok életéről szóló kiállítást már az első nap mintegy hatszáz ember látogatta meg.

* * * * *

⑬ Gyakorolja a g helyes kiejtését! A feladat elvégzése előtt olvassa át a hangtani bevezető megfelelő részét!

tidning, söndag, går, flyga, gärna, gata, dag, ge, göra, biograf, Norge, gick, älg, glass, Dagens Nyheter, vildgäss, dagstidning, Göteborg

⑭ Hogyan kell helyesen kiejteni az alábbi szavakat? Hosszú vagy rövid a magánhangzó; [o] vagy [u] az ejtése? Ellenőrizze a gyakorlat helyes elvégzését a tizedik lecke gyakorlatainál!

choklad, år, telefon, borta, kjol, Olle, tro, sol, två, hon, få, åtta, bror, stor, golv, och, bok, skjorta, bo, stå, då, klocka, komma, mor, onsdag, god, bord, lång, bakom, fråga, torsdag, dialog, lektion, barnbok, i morgon, oktober

* * * * *

Nioåriga barn fick möjlighet att skriva till statsministern Olof Palme. Här är några av dem.

Jag blir jätte avundsjuk när du bara pratar och pratar. Jag måste alltid tänka innan jag säger nåt (något).

Madde

När du var yngre hade du ett riktigt arbete då?

Jesper

Jag tycker du har ordnat det ganska bra, men det finns fortfarande för mycket spagetti i skolan.

Mats

Kan statsministern bli förkyld?

Putte

Hej, det är svårt att säga socialdemokrat. Kan du inte vara något annat?

Lotte

Pappa säger att du tar nästan alla hans pengar. Kan du inte arbeta ihop dina egna pengar själv?

Kurt

Hade du dåligt humör när du var liten, eller fick du det sen (sedan)?

Benke

Min farmor säger att nån som hette Per-Albin var bra. Min mamma tycker att Erlander var bra. När jag blir gammal ska jag tycka att du var bra.

Frida

Barn skriver till Palme
Askelin & Hägglund 1985

Camping är den riktiga friheten!

Inlandsbanan blev semestersuccé.
I år blir den ännu bättre!

Satsa på Våren och Hösten -där finns pengar att spara!

SÄLEN FJÄLLEN

Semestertips
TA LEDIGT FRÅN DISKBÄNKEN!

Bo på hotell

Bo i stuga

Den vänliga vildmarken

Barnen i SommarSverige

ABC för din Sverigesemester

12 Lektion tolv

TÄNK ATT VARA RIK SOM ETT TROLL

Familjen Nilsson sitter och diskuterar semesterplaner. Om några veckor är det pingst, mamma och pappa är lediga tre dagar. De vill bestämma tillsammans vad de ska göra.

– Jag tycker vi ska åka skidor i fjällen – säger Pär.

– Det beror på vädret. Om det inte vore så varmt nu, skulle det kanske finnas snö kvar. Åtminstone tillräckligt för Olle och Malin att leka i.

– Vi kanske kan paddla och fiska i Bergslagen – säger Olle.

– Det är en sommaraktivitet. Jag tror det är för kallt att vara i båt. Det kan blåsa, regna och då är det inte alls roligt.

– Om det vore sommar, skulle vi kunna åka till Sommarlandet i Skara.

– Visst, men resan är dyr och det finns alltid så mycket folk där.

– Tänk om det vore höst – suckar Olle, – då skulle vi kunna plocka bär och svamp i Värmlands vackra skogar och på kvällarna skulle vi kunna grilla korv.

– Vet ni vad – säger Lena. – Vi har inte råd med att åka på en lång resa. Vi är inte rika som troll, just nu. Vi måste ha lite pengar när bebin kommer. Men vi kan åka till mormor och morfar. Ingmar och Ulf är säkert där, kanske också Håkan och Anna. Tillsammans kan vi kanske göra en fin utflykt och ha matsäck med oss.

– Huraaaaa – skriker Olle. – Mormor gör säkert sina underbara plättar med smultronsylt. Men mamma, tänk om babyn kommer nästa vecka och vi kan inte åka.

– Var lugn, Nollan kommer tidigast om två månader.

Szavak – Ordförråd

rik	gazdag
troll, -et, [o]	troll (mesealak)
semesterplan, -et, -er	a szabadságra vonatkozó terv
pingst, -en	pünkösd
bestä'mma (2a)	eldönt

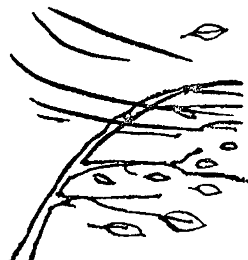
LEKTION TOLV

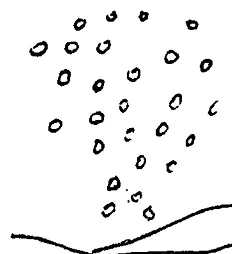
tillsa'mmans	együtt, közösen
åka skidor (2b)	síel
fjäll, -et, –	(svéd) hegyvidék
bero' på (3)	függ vmitől
finnas kvar (4)	még van
tillräck'ligt	elegendő
kanske	talán
paddla (1)	evez
fiska (1)	horgászik
Bergslagen	(erdős, tavas tájegység Közép-Svédországban)
sommaraktivitet', -en, -er	nyári program
för	túlságosan
båt, -en, -ar	csónak
blåsa (2b), det blåser	fúj a szél
regna (1) det regnar	esik az eső
inte alls	egyáltalán nem
sommar, -en, somrar	nyár
Sommarlandet	kb. vidám park
folk, -et, –	nép, *itt:* emberek
plocka (1)	szedni
bär, -et, –	bogyós gyümölcs
svamp, -en, -ar	gomba
Värmland	(tartomány neve)
skog, -en, -ar	erdő
grilla (1)	roston süt
baby, -n	kisbaba
säkert	bizonyára
utflykt, -en, -er	kirándulás
matsäck, -en, -ar	*itt:* elemózsia
underbar	csodálatos
plättar (tsz.)	(pici) palacsinta
smultronsylt, -en, -er	szamócalekvár
lugn	nyugodt
tidigast	legkorábban

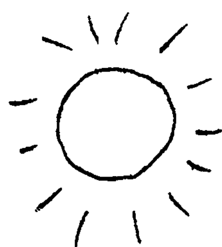
Az időjárás – Vädret

Hur är vädret idag? Milyen idő van ma?

det regnar

det blåser (2b)

det snöar

solen skiner (4)

det är varmt

det är kallt

További szavak és kifejezések

regn, -et	eső
hagel, haglet	jégeső
frost, -en	fagy
dimma, -n	köd
solsken, -et	napsütés
moln, -en	felhő
åska, -n	vihar
vind, -en, -ar	szél
svag vind	gyenge szél
måttlig vind	közepes erejű szél
stark vind	erős szél
kall	hideg
varm	meleg
het	forró
temperatur, -en, -er	hőmérséklet
fem grader kallt	mínusz öt fok
fem grader varmt	plusz öt fok
det töar (1)	olvad
skina, sken, skinit (4)	süt a nap
det fryser, frös, frusit (4)	fagy
det är mulet	felhős az ég

Nyelvtan – Grammatik

49. Feltételes mód – Konditionalis

Jelen idő

A főmondatban	Kötőszó	A mellékmondatban
skulle + főnévi igenév	om	elbeszélő múlt

Két igének külön feltételes alakja van:

vara – **vore**
måste – **borde**

Jag skulle åka till Sverige, om jag hade pengar. Svédországba utaznék, ha lenne pénzem.

Farfar skulle lära sig arabiska, om han vore ung. Nagypapa megtanulna arabul, ha fiatal lenne.

OBS! Ha a mellékmondat megelőzi a főmondatot, a főmondatban fordított szórend lesz!

Om jag kunde laga mat, skulle jag bjuda dig. Ha tudnék főzni, meghívnálak.

Múlt idő

A főmondatban	Kötőszó	A mellékmondatban
skulle + ha + supinum	om	régmúlt

A *måste* ige múlt idejű feltételes alakja: **borde.**

Om vi hade haft tid, skulle vi ha åkt till Norbotten. Ha lett volna időnk, elmentünk volna Észak-Svédországba.

Pär skulle ha varit färdig med maten, om Olle inte hade frågat så mycket. Pär elkészült volna a vacsorával, ha Olle nem kérdezett volna annyit.

50. Óhajtás kifejezése

Óhajtást emfatikus felkiáltással fejezhetünk ki.

Tänk att vara rik som ett troll! Bárcsak olyan gazdag lehetnék, mint egy troll!

Tänk att ha så mycket pengar man önskade!	Bárcsak annyi pénzem lenne, amennyit akarok!

A feltételes mondat mellékmondati része önállóan állva óhajtást fejezhet ki; **bara** határozószóval megerősíthetjük.

Om jag bara kunde träffa honom!	Bárcsak találkozhatnék vele!
Om jag bara kunde svenska lite bättre!	Bárcsak egy kicsit jobban tudnék svédül!

51. A tänka, tycka, tro igék használata

E három svéd ige használata nehéz a magyarok számára.

tänka (2b) – gondol; szándékozik
tycka (2b) – úgy véli
tro (3) – hiszi

Jag **tänker** *inte gifta mig.*	Nem szándékozom megnősülni.
Många **tycker** *att Sverige är fantastiskt.*	Svédország sokak szerint csodálatos (úgy vélik).
Han **tror** *han är en geni.*	Azt hiszi magáról, hogy zseni.

Ügyeljünk a **tycka,** valamint a **tycka om** (szeret, kedvel vmit) igék különbségére.

Han **tycker** *att det är svårt att lära sig svenska.*	Úgy gondolja, nehéz megtanulni svédül.
Jag **tycker om** *att läsa svenska.*	Szeretek svédül tanulni.

Gyakorlatok – Övningar

① Válaszoljon a kérdésekre!

1. Varför har Fru och Herr Nilsson tre dagar lediga?
2. Vad vill de bestämma tillsammans?
3. Vad tänker Pär göra i fjällen?
4. Kan man åka skidor i Sverige till pingst?
5. Vem i familjen vill paddla och fiska?
6. Varför ska man inte fiska på våren?
7. Vart ville Olle åka om det vore sommar?
8. Och om det vore höst?
9. Vad bestämmer familjen slutligen?
10. Vem hoppas de träffa hos mormor och morfar?
11. Varför blir Olle så glad över beslutet?
12. När väntas Nollan att komma?

(2) Olvassa el még egyszer az olvasmányt! Mondja el véleményét az egyes programtervekről, próbálja megvédeni javaslatát vagy indokolni, hogy miért éppen azt szeretné csinálni!

(3) Képezzen feltételes mondatokat a megadott példa alapján! Legyen változatos az alany!
Exempel: ha pengar, åka till Sverige.
Om jag hade pengar, skulle jag åka till Sverige.

1. ha tid, titta på Historiska Museet
2. vara ung, åka till Australien
3. ha en sköldpadda, inte behöva köpa en
4. kunna sy, spara pengar
5. få tvillingar, vara glad
6. äta frukost, vara hungrig hela dagen
7. vara sommar, åka till Gotland
8. finns snö, åka skidor
9. vara hos mormor, få pannkakor
10. veta allt, inte behöva lära mer

(4) Ismételje meg a harmadik feladatban kapott mondatokat főmondat – mellékmondat sorrenddel! Ügyeljen a szórendre!
Exempel: Jag skulle åka till Sverige, om jag hade pengar.

(5) Tegye múlt időbe a harmadik gyakorlatban kapott mondatokat!
Exempel: Om jag hade haft pengar, skulle jag ha åkt till Sverige.

(6) Folytassa tetszése szerint az alábbi feltételes mondatokat!
Exempel: Om jag vore rik, skulle jag alltid bara resa.

1. Om jag vore kung, ...
2. Om jag hade en elefant, ...
3. Om jag hade tio barn, ...
4. Om jag kunde tala sju språk, ...
5. Om jag kunde flyga, ...
6. Om jag hade många vänner i Sverige, ...
7. Om jag vore tio år yngre, ...
8. Om jag inte behövde laga mat ikväll, ...
9. Om jag inte behövde stiga upp så tidigt varje dag, ...

⑦ Fejezze ki a hatodik gyakorlat feltételes mondatait óhajtásként! Fordítsa le a kapott mondatokat!
Exempel: Om jag bara vore rik! Bárcsak gazdag lennék!
Tänk om jag vore rik!

⑧ Gyakorolja a *tycka* és a *tycka om* igék közti különbséget! Helyettesítse be a megfelelő igét, vigyázzon az *om* vonzat helyes szórendi elhelyezésére! Fordítsa le a mondatokat!
1. Lena ... att gå i affärer.
2. Mamma ... att du ska köpa dig ett par nya byxor.
3. Vad tror du, ... alla barn glass?
4. Svenskarna ... att det är viktigt att åka skidor på vintern.
5. Jag ... inte att du ska äta mer choklad idag.
6. Svenskarna ... inte mycket mat.
7. Håkan ... att Annas nya klänning är fin.
8. Olle ... att gå på bio.
9. Farfar däremot ... inte att gå på bio.

⑨ *Tänka, tycka* vagy *tro* ige kell a mondatba? Fordítsa le a kapott mondatokat!
1. Lena ... inte att de ska åka till fjällen.
2. De ... inte att de har pengar för en lång resa.
3. De ... i stället åka till mormor.
4. Hur gammal är pojken? Jag ... han är sex år.
5. Vi ... resa till Grönland på sommaren.
6. ... du också att den nya läraren är trevlig?
7. När han var borta, ... han ofta på mig.
8. Jag ... verkligen att vi ska köpa en ny säng.
9. Men jag ... inte att vi har pengar till det.
10. När ... du klä på dig?

⑩ Mit csinál vasárnap, ha jó idő lesz; ha rossz idő lesz; ha esik; ha fúj a szél?

⑪ Adjon várható időjárásjelentést az alábbi napokról: január 1., április 9., július 13., szeptember 17.!

⑫ Mondja el, milyen idő van ma és milyen volt két hónappal ezelőtt?

(13) Képezzen mondatokat az alábbi szavakkal és kifejezésekkel!
sommar, snö, plocka svamp, plättar, åka skidor, dimma, pingst, vara rik, det blåser, solsken

(14) Fordítsa le svédre a következő szöveget!
Mikor és hová menjünk szabadságra? Nyáron általában túl meleg van, és mindenhol túl sokan vannak. Nem lehet sehol sem helyet kapni, és mindenhol sorba kell állni. Ősszel kellemesebb az idő, de lehet (kan hända, 2a), hogy minden nap esik az eső vagy fúj a szél. Ha valaki szeret síelni, talán télen a legjobb szabadságra menni. De azért jobb, ha nincs túl hideg, ha nincs hidegebb – 15 °C-nál. Persze legyen sok hó és az sem baj, ha havazik néha. Bár nincs szebb, mint a napsütötte havas világ. Vagy menjünk inkább tavasszal? Csodálatosak a tavasz színei Svédországban, végre újra meleg van. Tehát mikor menjünk szabadságra?

* * * * *

(15) Soroljon fel húsz összetett szót, ügyeljen megfelelő hangsúlyozásukra! Lapozgassa a svéd–magyar szótárt és tanuljon meg további tíz összetett szót!

(16) Gyakorolja a helyes mondathangsúlyt! A példamondatok hangsúlya az aláhúzott szótagokra esik. (Az Uppsalai egyetem hangtani gyakorlóanyagából.)
Vill du?
Vill du komma?
Vill du komma hem?
Vill du komma hem till mig?
Vill du komma hem till mig ikväll?
Vill du komma hem till mig ikväll och äta?
Vill du komma hem till mig ikväll och äta en bit mat?
Vill du komma hem till mig ikväll och äta en bit mat med oss?

13 Lektion tretton

PÅ HOTELLET

Text 1

Pärs svåger, Ingmar Svensson är medlem i Svensk–Ungerska Föreningen. Föreningen tänker bilda en avdelning i södra Sverige. Ingmar åker alltså till Kalmar att delta i ett möte. Håkans vännina, Anna följer med. Du kommer väl ihåg att hon är ungerska. De ska bo på Stadshotellet, så de åker först dit. De går fram till receptionen. Portieren hälsar på dem:

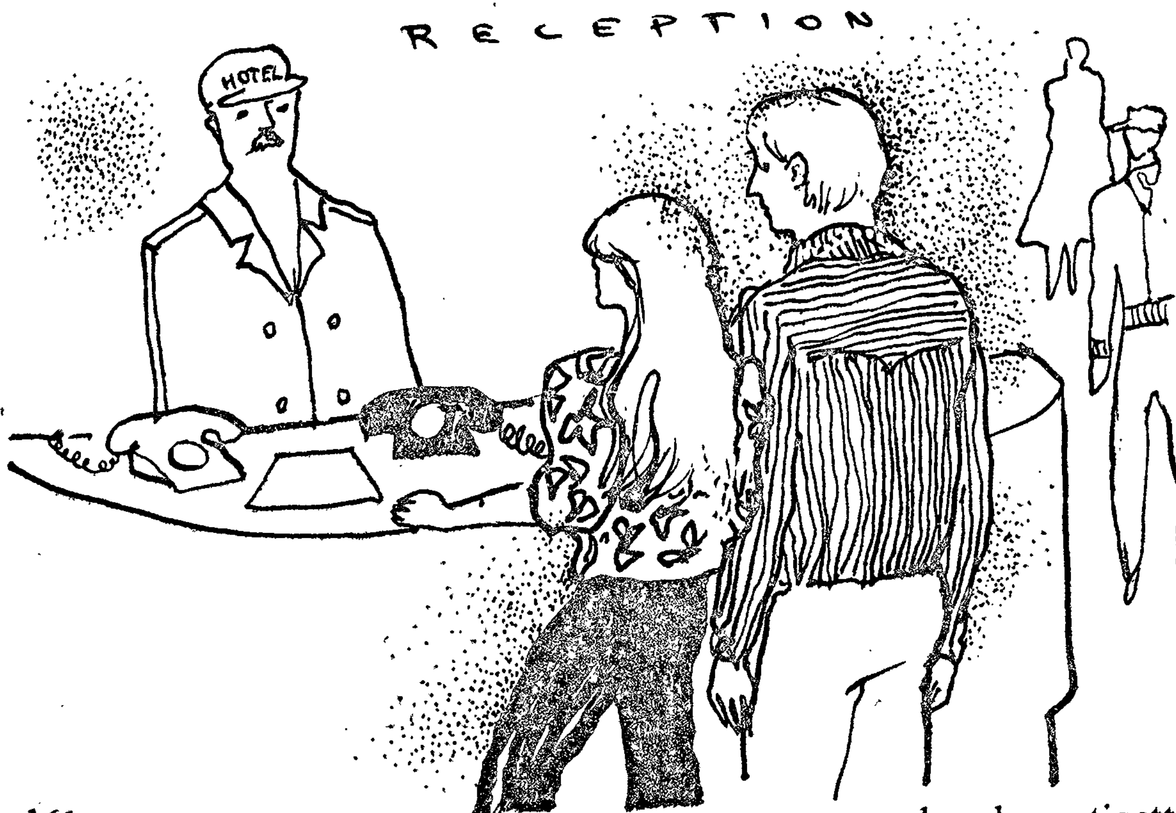
– Goddag.

– Vi har kommit till Svensk–Ungerska Föreningens möte och har reserverade rum. Svensson och Székely.

– Tack – säger portieren och tittar på en lista. Så frågar han:

– Förlåt, hur var namnet?

– Ingmar Svensson och Anna Székely.

– Nej tyvärr, det finns inga rum reserverade åt er. Ni står inte med i Föreningens lista.

– Det är omöjligt. Jag är ju styrelsemedlem.

– Jag kan titta en gång till. – Han tittar, så svarar han.

– Jag är ledsen, men era namn står inte på listan. Vad var det för en förening?

– Svensk–Ungerska Föreningen.

– Ursäkta mig, då förstår jag – säger portieren. – Vi har nämligen två stora möten på hotellet. Jag har letat efter era namn på fel lista. Förlåt. Ni får alltså rum 416 och 418, båda med bad. Kan ni vara vänliga och fylla i formulären innan ni går upp till rummen. Tack.

Ingmar fyller i formulären:

Familjenamn:	Svensson
Samtliga förnamn:	Ingmar Knut
Tidigare familjenam:	—
Födelsedatum:	1948. 3. 13.
Födelseort, födelseland:	Karlstad, Sverige
Yrke:	arkeolog
Utdelningsadress:	Odengatan 18
Bostad:	752 60 Uppsala
Datum, underskrift:	Kalmar, 1986. 05. 24.

Text 2

Ingmar träffar föreningens sekreterare på restaurangen.

– Hej Ingmar, välkommen.

– Hej på dig, får jag presentera en ungersk vännina, Anna.

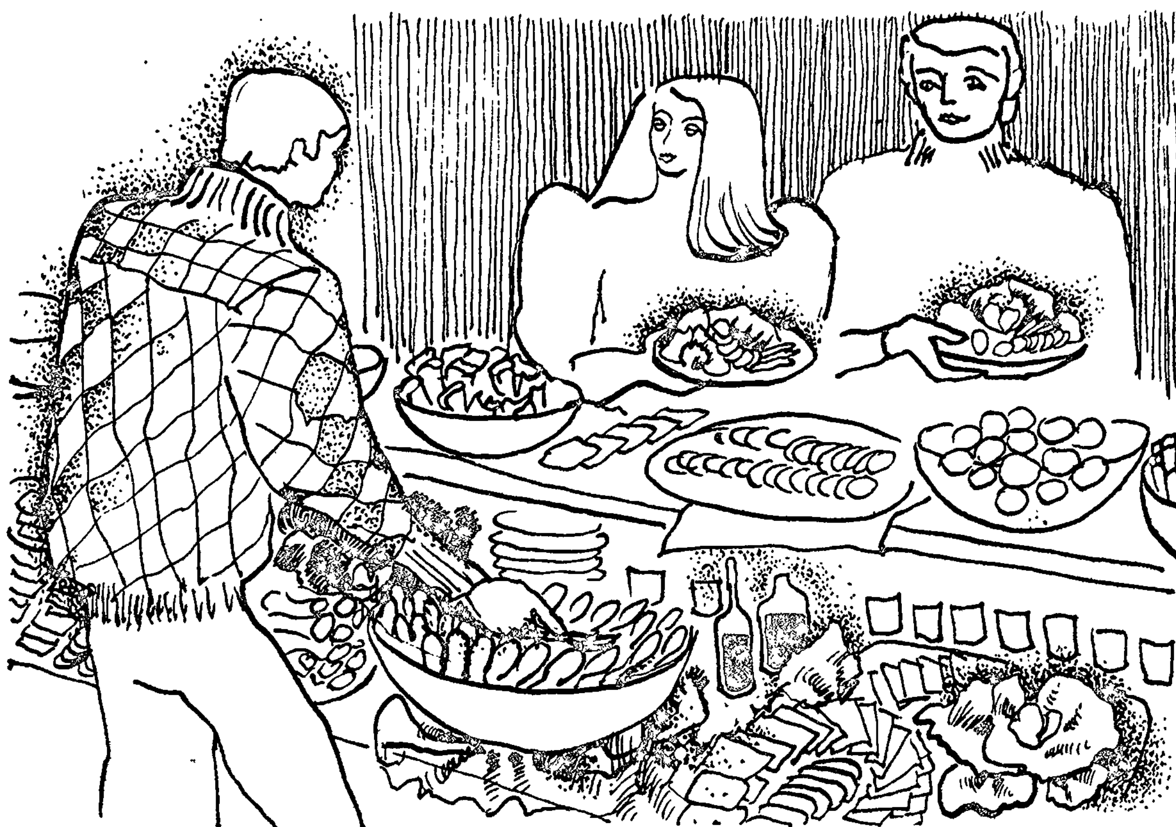
– Hej, kul att träffas. Du Ingmar, det är bra att du är här. Du kan

hjälpa till. Ordföranden kan inte komma. Kan du vara så snäll och hålla öppningstalet?

– Javisst, det ordnar sig. Någon annan nyhet?

– Nej, inget speciellt. Det är många som intresserar sig för föreningen. Vi har lärare, läkare, bibliotekarie, förskollärarinnor, kontorister, buschaufförer, polismän, sjömän osv. bland våra blivande medlemmar.

– Vad bra. Och glöm inte Anna.

Szavak – Ordförråd

Text 1

medlem, -men, -mar	tagja vminek
Svensk–Ungerska Föreningen	Svéd–Magyar Baráti Társaság
före'ning, -en, -ar	társaság, szervezet
bilda (1)	alapít
avdelning, -en, -ar	részleg, szakosztály
delta, -tog, -tagit (4)	részt vesz
möte, -t, -n	találkozó, gyűlés
portier', -en, -er	portás

reserve'ra (1)	foglal
reserve'rade rum	foglalt szobák
namn, -et, –	név
stå med, stod, stått (4)	szerepel (jegyzékben)
omöjlig	lehetetlen
styrelsemedlem, -men, -mar	vezetőségi tag
en gång till	még egyszer
ledsen, vara ledsen	sajnál, sajnálom
nämligen	ugyanis
leta efter (1)	keres
fel	hibás, téves
båda	mindketten, mindkettő
vänlig	kedves
fylla i (2a)	kitölt
formulär', -et, –	nyomtatvány
familjenamn, -et, –	családi név
förnamn, -et, –	utónév
samtliga (tsz.)	valamennyi
tidigare	korábbi
födelsedatum, -et	születési idő
födelseort, -en, -er	születési hely
födelseland, -et, -länder	születési ország
yrke, -t, -n	foglalkozás
utdelningsadress, -en, -er	címzésnél: utcanév
bostadsadress, -en, -er	címzésnél: városnév
underskrift, -en, -er	aláírás

Text 2

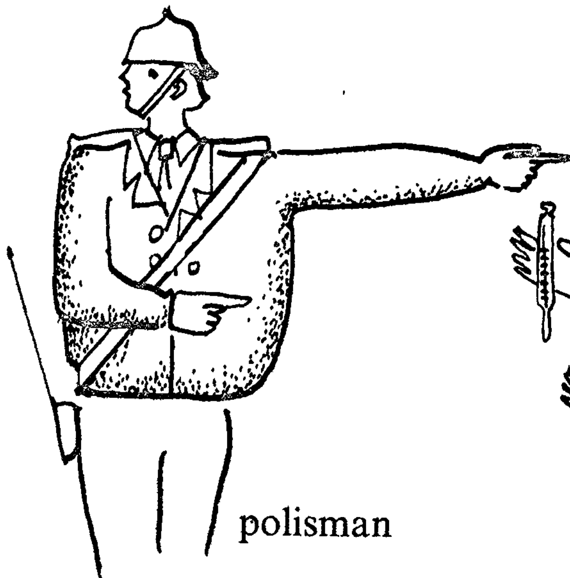
sekrete'rare, -n, –	titkár
restaurang', -en, -er	étterem
ordförande, -n, –	elnök
hålla, höll, hållit (4)	tart, megtart
öppningstal, -et, –	megnyitó beszéd
det ordnar sig [o]	*itt:* meglesz
nyhet, -en, -er	újság
speciell'	különös
intresse'ra sig för (1) [szej]	érdeklődik
biblioteka'rie, -n, -r	könyvtáros
förskollärarinna, -n, -or	óvónő
kontorist', -en, -er [kon ...]	adminisztrátor
polis'man, -nen, polis'män	rendőr
bland	(több) között
blivande	leendő

Foglalkozások – Yrken
(Szerény válogatás)

sjöman

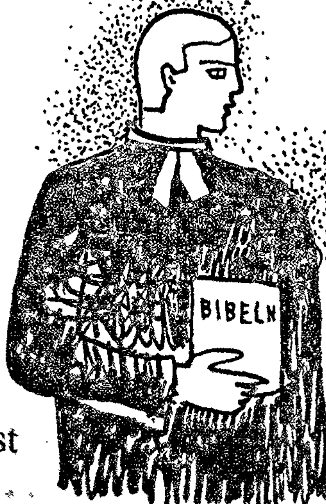

kock

bibliotekarie

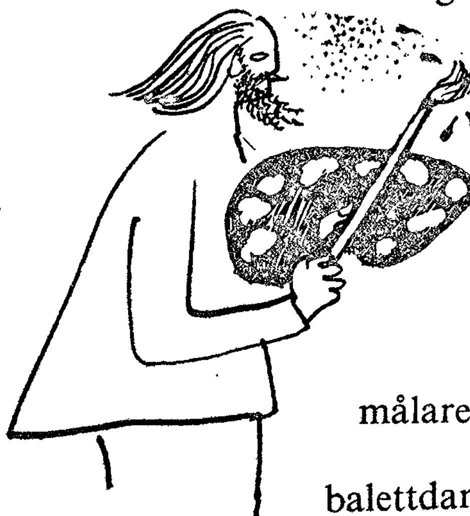

polisman

sjuksköterska

ingenjör

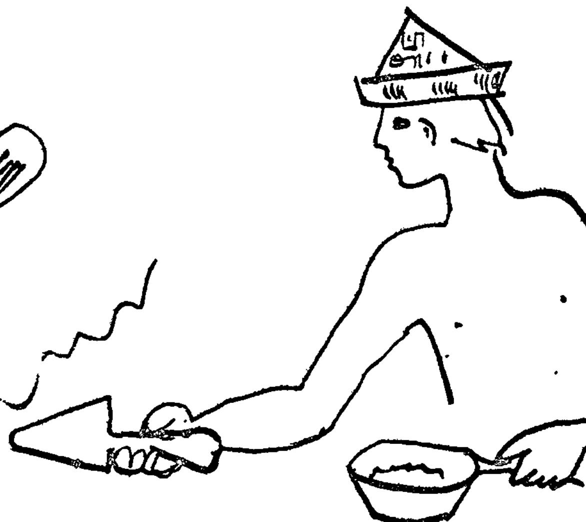
präst

målare

balettdansös

bagare

musiker

murare

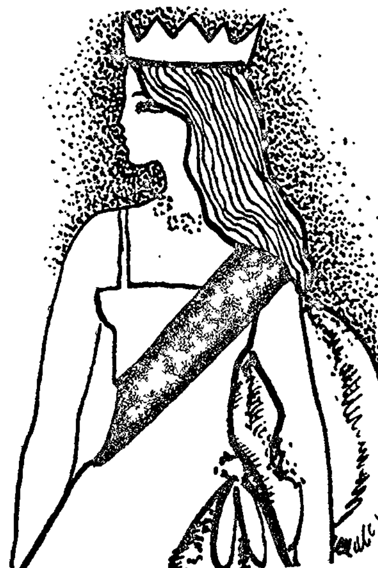

frisörska

kypare

smed

kung

tolk

drottning

arkitekt	építész	kontorist	adminisztrátor
elektriker	elektrotechnikus	läkare	orvos
forskare	kutató	lärare	tanár
fotograf	fényképész	pilot	pilóta
flygvärdinna	légikisasszony	poet	költő
författare	író	servitris	felszolgálónő
försäljare	eladó	snickare	asztalos
försäljerska	eladónő	skådespelare	színész
guide	idegenvezető	skådespelerska	színésznő
jurist	ügyvéd	sångare	énekes
journalist	újságíró	sångerska	énekesnő
kokerska	szakácsnő	veterinär	állatorvos
		översättare	fordító

direktör	igazgató	kejsare	császár
biträdande dir.	igazgatóhelyettes	ombudsman	küldött
verkställande dir.	ügyvivő igazgató	minister	miniszter
härskare	uralkodó	president	elnök

Nyelvtan – Grammatik

52. Tagadás fosztóképzővel

A leggyakoribb fosztóképző az **-o** előtag, ejtése mindig hosszú, hangsúlyos [ú].

vänlig (barátságos)	ovänlig (barátságtalan)
möjlig (lehetséges)	omöjlig (lehetetlen)
intressant' (érdekes)	ointressant (nem érdekes)

Fosztóképzőként használhatók továbbá az **icke-** és a **miss-** előtagok, valamint a latin **in-**, **im-**, **ir-**, **a-** vagy **non-** előtagok is. Ezek ritkábbak a svéd nyelvben.

ickerökare	(nemdohányzó)	inkompetens	(illetéktelenség)
missnöjd	(elégedetlen)	asymmetrisk	(aszimmetria)
illegal	(illegális)	nonfigurativ	(nonfigaratív)

53. För, före, innan, förr, förra

Hasonlóságuk, illetve hasonló jelentésük alapján ezek a szócskák sok bonyodalmat és félreértést okoznak.

för 1. elöljárószó

Vi ska ha en stor fest **för** *dig när du kommer hem.*	Nagy ünnepet rendezünk neked, ha hazajössz.

2. kötőszó

Han kommer inte, **för** *han är sjuk.*	Nem jön, mert beteg.

3. határozószó

Han är **för** *långsam.*	Túl lassú.

före elöljárószó

Han kom hem **före** *mig.*	Elöbb jött haza, mint én.

innan kötőszó

Han var hemma **innan** *jag kom.*	Otthon volt, mielőtt én megjöttem.

förr határozószó

Förr *sjöng han mycket mer.*	Régebben sokkal többet énekelt.

förra / **förre** *melléknév, mindig határozott alakú főnévvel áll.*

Förra *gången hade vi konferens i Budapest.*	Az előző konferencia Budapesten volt.

Gyakorlatok – Övningar

① Válaszoljon a kérdésekre!
1. Är du medlem i någon förening?
2. Varför? Varför inte?
3. Brukar du bo på hotell?
4. Hur ofta?
5. När bodde du på hotell senast?
6. I vilket land, i vilken stad?
7. Vad är ditt yrke?
8. Vad drömde du om att bli?
9. Tycker du om ditt yrke?
10. Brukar du arbeta, läsa eller skriva brev på natten?
11. Hur ofta brukar du hålla tal?

② Mit tud Ingmar Svenssonról?
Exempel: Han heter ...
Han är född ...
Han är ... år gammal. osv.

③ Töltse ki a szállodai űrlapot a saját adataival, majd meséljen önmagáról! Akár többet is!

④ Mit mond az udvarias portás,
ha bejön a vendég,
ha nem érti a vendég nevét,
ha nem találja a rendelést,
ha eltéveszti a szobaszámot,
ha megkéri a vendéget, hogy töltse ki az űrlapot.

⑤ Használja a negyedik gyakorlat kifejezéseit más helyzetekben is! Alkosson rövid párbeszédeket!

⑥ Helyettesítse be a megadott szavak közül a megfelelőt! Fordítsa le a kapott mondatokat, és gondolja át, miért pont azt kellett választani!

för, före, förr, förra, innan

1. Ordnar du festen ... mamma?
2. Kom hem ... klockan tio!
3. Vi var på semester i fjällen ... veckan.
4. Det är svårt att tala svenska, ... man har studerat svenska några år.
5. ... läste man mycket mer.
6. Ät inte så mycket, ... du blir ... tjock!
7. Maten måste vara färdig ... gästerna kommer.
8. Kan du berätta någonting om Sverige ... mig?
9. Drick inte ... mycket ... maten!
10. Jag känner inte ... direktören.

(7) Mi az alábbi foglalkozások női illetve férfi változata? Gyakorolja a szótárhasználatot!

lärare	...
...	skådespelerska
kock	...
...	servitris
frisör	...
sångare	...
...	drottning

(8) Vajon melyik foglalkozásról van szó?

tolk, arkitekt, pilot, guide, frisörska, statsminister, målare, direktör, förskollärarinna, ordförande

1. Han kör flygplanet.
2. Han är Sveriges första politiker.
3. Han leder ett stort företag.
4. Hon visar turisterna staden.
5. Han är ledare i en förening eller styrelse.
6. Hon hjälper till när bl.a. två politiker inte förstår varandras språk.
7. Han ritar och planerar hus för oss.
8. Hon undervisar våra småbarn.
9. Till henne går man om man vill bli vacker i håret.
10. Han kan måla mycket fina tavlor.

(9) Mit dolgoznak az alábbi foglalkozású emberek?
Exempel: Kocken lagar mat på restaurangen.
kung, kontorist, läkare, översättare, polisman, sjöman, bibliotekarie, bagare

(10) Mesélje el az olvasmányban lezajlott szállodai jelenetet, majd olvassa el még egyszer hangosan az olvasmányt!

(11) Keressen példákat a Svéd-magyar szótárban az előtaggal való tagadásra!

(12) Fordítási gyakorlat. Gyakorolja a melléknévfokozást!
1. Melyik könyv a legrégibb?
2. Természetesen a legszebb és legdrágább ruhát vette meg.
3. Az én táskám mindig nehezebb, mint a tiéd.
4. Láttad már a legkisebb (!) gyerekünket?
5. A legjobb, ha most elmész.
6. Mutatna egy hosszabb szoknyát?
7. A film Svédországban volt a legsikeresebb.
8. Téged szeretlek a legjobban.
9. Kérsz még süteményt?
10. Linnek van a családban a legtöbb gyereke.

* * * * *

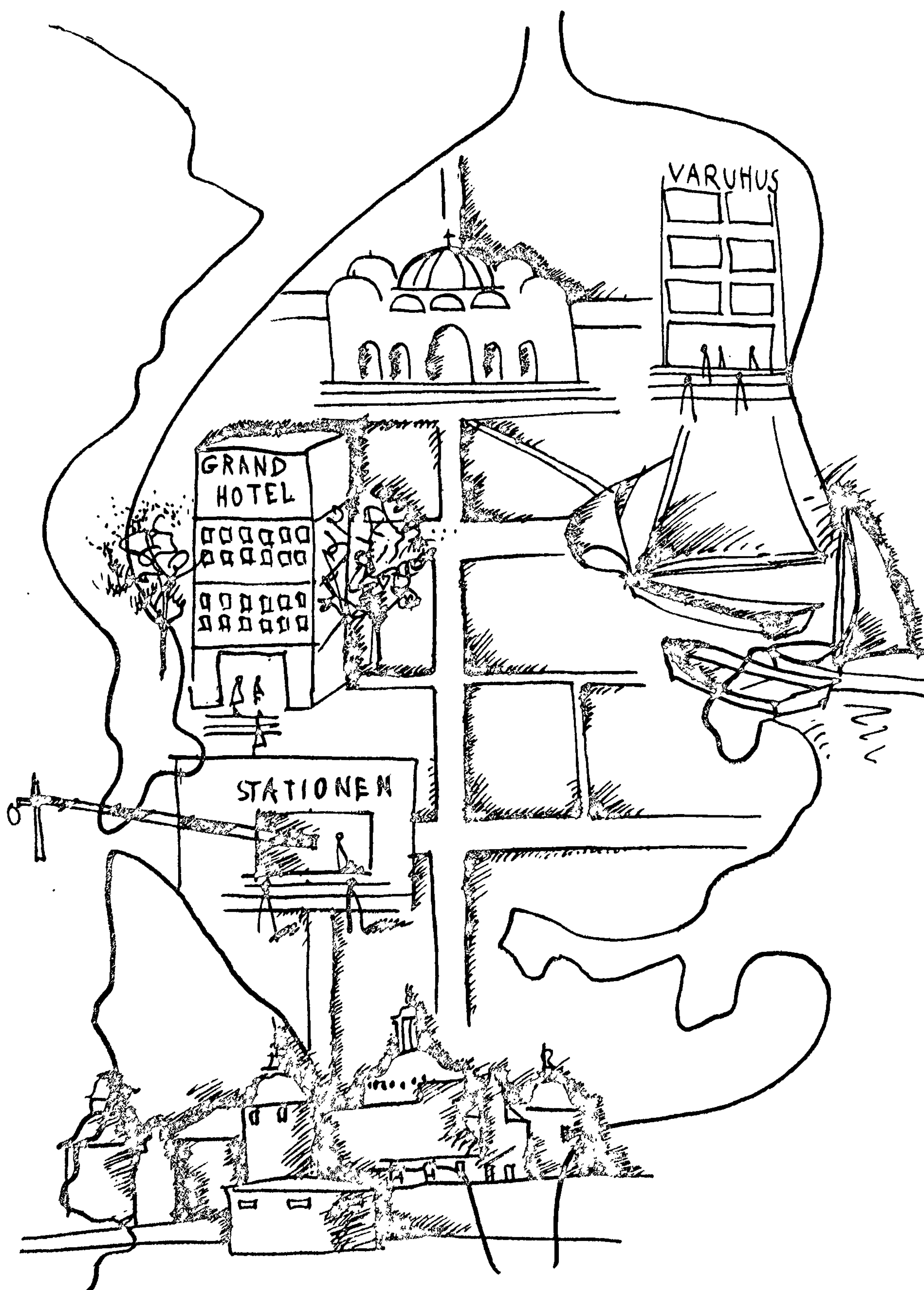
(13) Hány g mássalhangzóval kezdődő svéd szót ismer? Vigyázzon a helyes kiejtésre! Alkosson mondatokat a felsorolt szavakkal!

(14) A kéttagú szerkezetekben (segédige + főige, ige + határozószó stb.) mindig a második tagra esik a mondathangsúly. Olvassa el többször hangosan, helyesen hangsúlyozva az alábbi példamondatokat!

1. Jag vill gå.
2. Han tänker sova.
3. Vi ska äta.
4. De skulle åka.
5. Jag får dricka.
6. Du måste läsa.
7. Jag vill resa.
8. De borde stanna.
9. Vi talar tyska.
10. Hon läser svenska.
11. Vi går hem.
12. Han reser bort.
13. De är hemma.
14. Alla pratar norska.
15. Hon studerar ungerska.
16. Alla är borta.

VARUHUS
GRAND
HOTEL
STATIONEN

14 Lektion fjorton

KALMAR

Text 1

Anna har mycket fritid i Kalmar, hon behöver inte vara med på alla förberedelser. Hon tänker titta på staden och dess sevärdheter. Först frågar hon portieren:

– Förlåt, finns det någon turistbyrå i närheten?

– Ja, den ligger alldeles i närheten. Ni behöver bara gå gatan till höger, efter två kvarter svänger ni till vänster och så ligger turistbyrån precis vid hörnet.

– Tack. Då hittar jag säkert.

På turistbyrån tittar Anna på broschyrerna som finns framme. Hon tar några, sen går hon fram till disken och frågar.

– Hej. Kan ni säga mig hur jag kommer till slottet?

– Gärna. Gå först rakt fram till centralstationen, gå till höger och följ järnvägen några hundra meter fram till bron. Gå över bron och sväng sedan till vänster. Gå längs stranden fram till stadsparken. Gå vägen genom parken och ni är framme vid slottet.

– Har man någon utställning på slottet just nu?

– Ja, man har flera permanenta utställningar, bl.a. en del rum som visar hur man bodde förr i tiden. Köket och barnkammaren är mycket intressanta. Just nu har man en hemslöjdsutställning med stickade vantar och förkläden från mormors tid. Den utställningen kan jag rekommendera.

– Tack. Finns det kanske någon bra konsert eller teaterföreställning ikväll?

– Ja, vi har en fin konsert i Domkyrkan och på Stortorget ska en ung teatergrupp ha föreställning ikväll. Varsågod, här är program för båda.

– Tusen tack för hjälpen.

Text 2

En äldre dam lyssnade på samtalet. Hon går tillbaka till sin man och berättar.

– Flickan framför mig frågade, hur man kommer till slottet. Hon ville veta, om det fanns några utställningar på slottet. Damen på turistbyrån sa, att hon rekommenderade hemslöjdsutställningen. Flickan undrade också, om det inte fanns någon teater eller konsert ikväll. Damen svarade att det fanns det.

– Vad bra, då behöver vi inte fråga – sa mannen.

– Jo, vi behöver be om program och fråga om tider. Flickan talade nästan felfri svenska, men hon var inte svensk. Jag undrar varifrån hon kommer.

Szavak – Ordförråd

Text 1

fritid, -en, -er	szabad idő
vara med på	részt vesz
förbere'delse, -n, -r	előkészület
turistbyrå', -n, -er	utazási iroda
närhet, i närheten	a közelben
kvarter', -et –	háztömb
svänga (2a)	bekanyarodik, befordul
precis'	pontosan
framme	elöl, ott
disk, -en, -ar	pult
rakt fram	egyenesen előre
centralstation', -en, -er [ʃún]	főpályaudvar
följa (2a)	követ (vkit, vmit)
järnväg, -en, -ar	vasút
bro, -n, -ar	híd
strand, -en, stränder	vízpart
stadspark, -en, -er	városi park
permanent'	állandó
förr i tiden	régen, azelőtt
barnkammare, -n, –	gyerekszoba
intressant'	érdekes
hemslöjdsutställning, -en, -ar	háziipari kiállítás
sticka (1)	köt
stickade vantar	kötött kesztyűk

vante, -n, vantar	(egyujjas) kesztyű
förkläde, -t, -n	kötény
rekommende'ra (1) [o]	ajánl
teaterföreställning, -en, -ar	színházi előadás
Domkyrkan	dóm
teatergrupp, -en, -er	színtársulat
varsågod	tessék
program, -met, –	műsor
hjälp, -en	segítség

Text 2

lyssna på (1)	hallgat vmit
undra (1)	érdeklődik, kérdi, gondolkodik
felfri	hibátlan, -ul
svenska	svédül
svensk	svéd (nemzetiség)

Kifejezések a városban való tájékozódáshoz

gå till höger, till vänster, rakt fram	– jobbra, balra, egyenesen menni
svänga till höger osv.	– jobbra stb. kanyarodni, fordulni
gå längs ...	– menni vmi mentén
komma fram till	– elérni vhova
gå förbi	– elmenni vmi mellett
gå över en bro	– átmenni egy hídon
ligger vid	– vmi vmi mellett található
till höger om	– vmitől jobbra
till vänster om	– vmitől balra
mittemot	– szemben

Nyelvtan – Grammatik

54. A függő beszéd – Indirekt tal

1. Kijelentő mondat függő beszéddé való átalakításánál a kötőszó: **att**

Közvetlen beszéd	Függő beszéd
Turistbyrån ligger nära.	*Portieren säger, att turistbyrån ligger nära.*
Közel van az utazási iroda.	A portás azt mondja, hogy közel van az utazási iroda.

Kalmar är vacker.	*Anna tycker, att Kalmar är vacker.*
Kalmar szép.	Anna úgy véli, hogy Kalmar szép.

2. Eldöntendő kérdés függő beszéddé való átalakításánál a kötőszó: **om**

Közvetlen beszéd	Függő beszéd
Finns det något slott i stan?	*Hon frågar (undrar, vill veta), om det finns något slott i stan.*
Van a városban vár?	Azt kérdi (tudni szeretné), hogy van-e a városban vár.

3. Kiegészítendő kérdés függő beszéddé való átalakításánál a kérdőszó lép a kötőszó helyébe.

Közvetlen beszéd	Függő beszéd
Var finns slottet?	*Anna frågar, var slottet finns.*
Hol van a vár?	Anna kérdezi, hol a vár.
Varifrån kommer Anna?	*Hon undrar, varifrån Anna kommer.*
Hova valósi Anna?	Tudni szeretné, hova valósi Anna.

Ügyeljünk a tagadószó mellékmondati helyére (lásd 4. lecke)!

Anna undrar, om det **inte** *finns någon utställning på slottet.*	Anna kérdi, van-e (nincs-e) valamilyen kiállítás a várban.
Damen säger, att flickan **inte** *är från Sverige.*	A hölgy azt mondja, hogy a lány nem svéd.

Gyakorlatok – Övningar

① Tegyen fel kérdéseket az olvasmány szövegéhez!

② Foglalja össze, mit tud Kalmar városáról!

(3) A várostérkép segítségével írja le, hogyan jut el Anna
a szállodából a bankba,
a bankból az áruházba,
az áruházból a dómhoz,
a dómtól az állomásra,
az állomástól a kikötőbe,
a kikötőből a várba.
(A helyet kifejező elöljárószókat átismételheti a harmadik lecke segítségével.)

(4) Alakítsa át a mondatokat a példa alapján!
Exempel: Anna har mycket fritid.
Han säger, att Anna har mycket fritid.

1. Var finns tyristbyrån?	Hon undrar, ...
2. Den ligger i närheten.	Portieren säger, ...
3. Jag ska hitta den.	Anna svarar, ...
4. Kan jag få en broschyr?	Hon frågar, ...
5. Var ligger Domkyrkan?	Hon vill veta, ...
6. När har man konsert i Domkyrkan?	Hon undrar, ...
7. Utställningen är vacker.	Anna tycker, ...
8. Finns det någon utställning där?	Hon vill veta, ...
9. Hur gammal är slottet?	Anna frågar, ...
10. En dam lyssnade på samtalet.	Anna vet, ...
11. Var ligger centralstationen?	Hon undrar, ...
12. Hur kommer vi till parken?	De vill veta, ...
13. Talar du svenska?	Jag vill veta, ...

(5) Alakítsa át a mondatot tagadó mondattá a példa alapján!
Exempel: Anna är svensk.
Håkan säger, att Anna inte är svensk.

1. Olle är yngst i familjen.	Pär säger, ...
2. Är det för sent?	De vill veta, ...
3. Farfar är gammal.	Farmor tycker, ...
4. Nilssons har en bil.	Vi vet, ...
5. Varför dricker du vin?	Han vill veta, ...
6. Ska vi åka till fjällen i juli?	Hon undrar, ...

7. Älgkött är bra.	Malin tycker, ...
8. Mötet var kort.	Pär tyckte, ...
9. Väskan är tung.	Hon menar, ...
10. Är du gift med Anna?	De frågar, ...

⑥ Gyakorolja az elöljárószók használatát! Egészítse ki a mondatokat!

1. Hon har inte mycket tid ... mig idag ... eftermiddagen.
2. Sväng ... höger ... hörnet, så kommer du till banken.
3. Finns det någon konsert ... kväll ... domkyrkan?
4. Det är skönt att promenera ... stranden.
5. Varför lyssnar du ... andras samtal?
6. Glöm inte att också titta ... hemslöjdsutställningen!
7. När öppnas den nya utställningen ... slottet?
8. Kan du titta ... om jag har fått något brev idag?
9. Är du medlem ... någon förening?
10. Var snäll och fyll ... formuläret!

⑦ Gyakorolja a melléknév- és főnévragozást! Fordítsa le az alábbi mondatokat!

1. egy szép város 2. Ismerem a szép várost. 3. A vár régi. 4. Anna meglátogatja a régi várat. 5. Ez új térkép. 6. A nagy állomás nem szép. 7. A kikötőben sok érdekes hajó áll. 8. Sok érdekes (dolog) volt a kiállításon.

(Ugye, hibátlan a fordítása?)

⑧ Szerkesszen rövid párbeszédeket! Meg szeretné tudni,

mikor nyit a kiállítás,
hányig van nyitva szombaton az áruház,
van-e jegy az esti hangversenyre,
van-e diákszálló a városban.

⑨ Megadunk néhány egyszerű mondatot. Egészítse ki egy szóval, ismételje meg, majd egészítse ki egy újabb szóval! Folytassa, amíg tudja! Vigyázzon a szórendre!

Exempel: Jag vill.
Jag vill äta.
Jag vill inte äta.
Jag vill inte äta korv. osv.

1. Emma sitter.
2. Farfar berättar.
3. Olle frågar.
4. Hon läser.
5. Lill sover.

⑩ Melyik a kakukktojás? Készítsen Ön is hasonló feladatot!

1. skåp	2. fyra	3. bank
sova	femton	post
soffa	golv	varuhus
stol	tolv	pengar
4. kylskåp	5. bil	6. Kalmar
skridskor	hår	Göteborg
skidor	båt	Gotland
cykel	tåg	Örebro

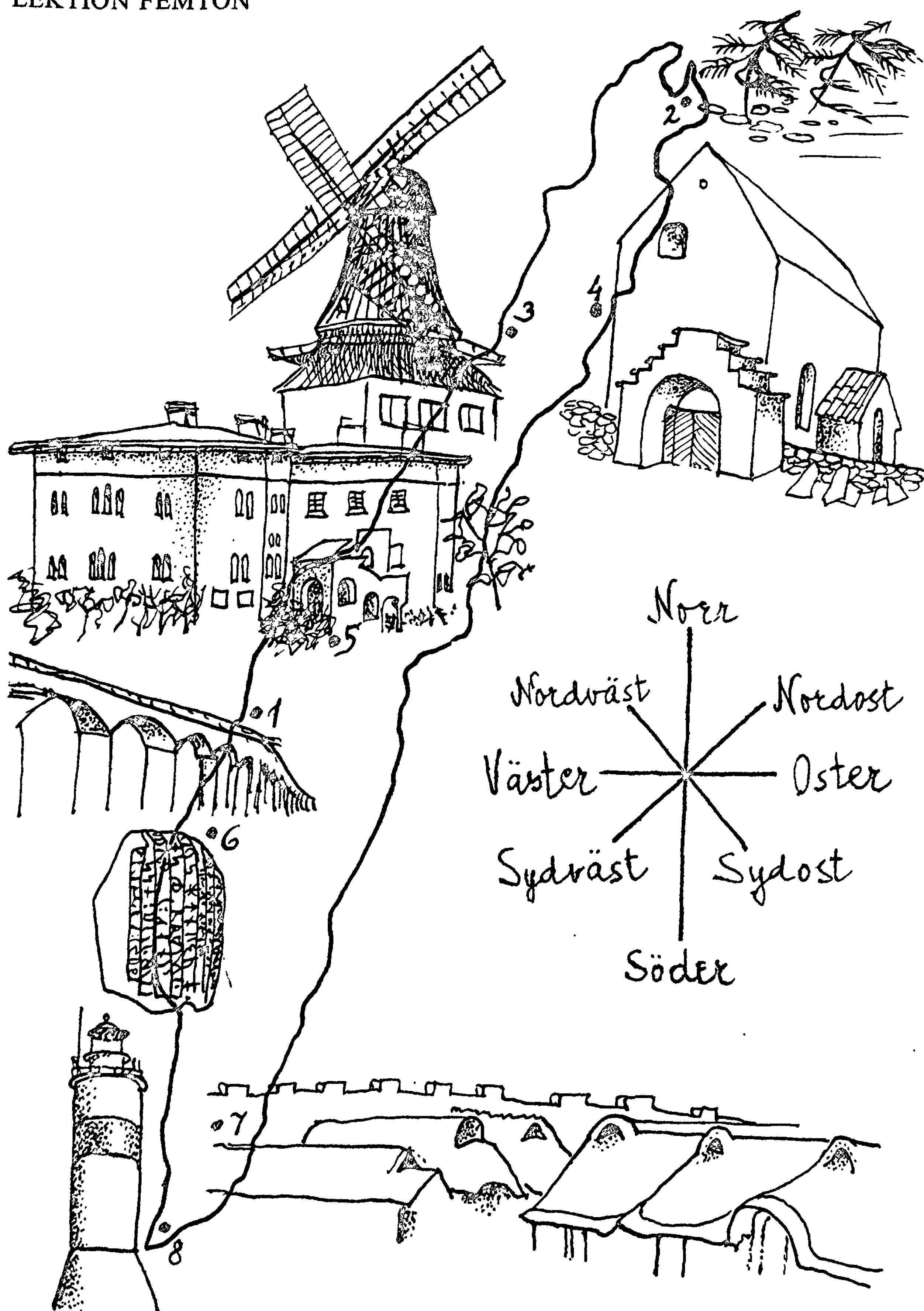
⑪ Fordítási gyakorlat.
Kalmar régi, szép város. Svédország egyik legrégibb városa. A városban sok érdekes látnivaló van. A város legrégibb része egy kis szigeten fekszik. Az utcák nagyon keskenyek, sok a régi ház. Itt vannak a legfontosabb középületek is, például a posta, a bank, a dóm, az állomás, az üzletek és több szálloda is. A város legérdekesebb látnivalója a vár. Legalább hatszáz éves. A várat évente több tízezer ember keresi fel. Aztán elmesélik barátaiknak, hogy látták XIV. Erik király pompás dísztermét (praktfull, gemak, -et).

* * * * *

⑫ Gyakorolja a kérdő mondat helyes, nem emelkedő hanglejtését! Olvassa el többször hangosan a példamondatokat, majd az olvasmányban előforduló kérdő mondatokat!

Har du frågat portieren?
Vad svarade han?
Visste han vägen till slottet?
Har du sett utställningen?
Ska du gå på konsert ikväll?

1
2
3
4
5
6
7
8
Norr
Nordväst
Nordost
Väster
Oster
Sydväst
Sydost
Söder

15 Lektion femton

ÖLAND – SOLENS OCH VINDENS Ö

Öland är Sveriges näst största ö och samtidigt landets minsta landskap. Längd: 140 km. Bredd: varierar från 4 till 16 km. Total landareal: 1345 km^2. Folkmängd 23 000.

Ölands flora är unik. Här växer ca 30 orkidéarter. Samtliga orkidéer och ett flertal andra växter är fridlysta. Ölands landskapsblomma är solvända, den förekommer i Sverige endast på denna ö.

Ölands fauna karakteriseras framförallt av fåglar. Det finns flera fågelskyddsområden på Öland och på närliggande öar.

Öland är ett gammalt kulturlandskap. På ön finns det många fornlämningar som berättar om Ölands forntidshistoria. De många sentida väderkvarnarna är också typiska för ön.

Öland besöks varje år av omkring 2–2,5 miljoner turister, huvudsakligen under sommaren.

Här följer en kort beskrivning av Ölands mest betydande sevärdheter:

1. Ölandsbron – Sedan 1972 kan man åka bil till Öland på Europas längsta bro, 6070 m.
2. Trollskogen – Urskog på öns norra spets med underligt vuxna tallar och en väldigt stor, gammal ek. Vid naturreservatet finns det även ett mycket intressant skogsmuseum.
3. Sandviks kvarn – På öns norra del finns Skandinaviens största holländska väderkvarn. Den har åtta våningar.
4. Källa gamla kyrka – Försvarskyrka från 1100-talet. Den höga byggnaden har förr varit indelad i tre våningar.
5. Solliden – Kungliga familjens sommarslott.
6. Karlevistenen – Strax söder om Ölandsbron, nära stranden, finns Ölands äldsta runsten. Den dateras till slutet av 900-talet.
7. Eketorps fornby – På södra delen av ön finns Ölands kanske mest intressanta sevärdhet. Eketorp är en fornborg. Här bodde folk på

300-talet e.Kr., på 400–700-talen samt på 1000–1300-talen, d.v.s. under tre olika perioder. Idag är stora delar av muren uppbyggda igen, några hus är rekonstruerade. Här finns också ett museum med några av borgens 25 000 fynd.

8. Ottenby fågelstation – Vid öns södra spets finns det en berömd ornitologisk forskningsstation med ett fågelmuseum. Här står också Långe Jan, Sveriges högsta fyrtorn. Det är 42 m högt och byggdes 1784–85.

Efter: Bra att veta om Öland (1985)

Szavak – Ordförråd

Öland	(sziget a Balti-tengerben)
vind, -en, -ar	szél
näst störst	második legnagyobb
samtidigt	ugyanakkor
landskap, -et, –	*itt:* tartomány
längd, -en	hossza
varie'ra (1)	változik
total'	teljes
landareal', -en, -er	terület
folkmängd, -en [o]	népesség
flora, -n	növényzet
unik'	különös, páratlan
växa (2b)	nő, növekszik
orkidé', -n, -er [o]	orchidea
orkidé'art, -en, -er [o]	orchidea faj
flertal, ett flertal	több
växt, -en, -er	növény
fridlyst	védett
blomma, -n, -or	virág
solvända, -n	napvirág
föreko'mma (4) [o]	előfordul
endast	csupán, kizárólag
fauna, -n	állatvilág
karakterise'ra (1)	jellemzi
framförallt	elsősorban
fågelskyddsområde, -t, -n	madárvédelmi terület
närliggande	közeli
kulturlandskap, -et, –	kultúrtáj

fornlämning, -en, -ar	őskori lelet
forntidshistoria, -n	őstörténet
sentida	késői
väderkvarn, -en, -ar	szélmalom
typisk	jellemző
varje	minden, mindegyik
omkring [o]	körülbelül
huvudsakligen	elsősorban
följa (2a)	*itt:* következik
beskriv'ning, -en, -ar	leírás
bety'dande	jelentős
urskog, -en, -ar	őserdő
norra	északi
spets, -en, -ar	csúcs
underlig	különös, furcsa
underligt vuxna tallar	furcsa növésű fenyők
tall, -en, -ar	erdei fenyő
ek, -en, -ar	tölgyfa
natur'reservat', -et, –	természetvédelmi terület
våning, -en, -ar	emelet
kyrka, -n, -or	templom
försvarskyrka, -n, -or	erődtemplom
hög	magas
byggnad, -en, -er	épület
förr	régen
indelad	beosztva
kunglig	királyi
sten, -en, -ar	kő
strax	közvetlenül
söder om	vmitől délre
nära	közel
runsten, -en, -ar	rúnakő
date'ra (1)	datál
slut, -et	vége
900-talet	X. század
södra	déli (melléknév)
fornborg, -en, -ar [borj]	őskori vár
samt	valamint
period', -en, -er	korszak
mur, -en, -ar	fal
uppbyggd	felépített
rekonstrue'ra (1) [o]	rekonstruál

fynd, -et, –	lelet
fågelstation', -en, -er [ʃún]	madármegfigyelő állomás
berömd	híres
ornitolo'gisk	madártani
forskningsstation', -en, -er [ʃún]	kutatóállomás
fyrtorn, -et, –	világítótorony
bygga (2a)	épít

Nyelvtan – Grammatik

55. Állandó vonzattal járó melléknevek, igék és főnevek
(lásd még 7. és 9. lecke)

Melléknevek

berömd för	híres vmiről
intresserad av	érdekli vmi
känd för	ismert vmiről
orolig för	nyugtalan vmiért
rädd för	fél vmitől
rädd om	félt vkit
säker på	biztos vmiben
trött på	un vmit
typisk för	jellemző vmire
van vid	hozzászokott vmihez
övertygad om	meg van győződve vmiről

ansvarig för	felelős vmiért	rik på	gazdag vmiben
bekant med	ismer vmit	fattig på	szegény vmiben
farlig för	veszélyes vmire	röd av ilska	vörös a dühtől
grön av avund	sárga (!) az irigységtől	snäll mot	kedves vkivel
nöjd med	elégedett vmivel	vänlig mot	kedves vkivel
nyfiken på	kíváncsi vmire	trött av	fáradt vmitől

Igék

be om	kér vmit
bero på	függ vmitől
berätta om ... för	mesél vmiről vkinek
bestå av	áll vmiből
handla om	szól vmiről

hoppas på	reménykedik vmiben
tala om ... för	elmond vmit vkinek
tacka för	megköszön vmit

demonstrera för (mot)	tüntet vmiért, vmi ellen	lyckas med	sikerül vmi
dö av	meghal vmiben	längta efter	vágyakozik vmi után
förlova sig med	eljegyzi magát vkivel	ringa till	felhív vkit
förvåna sig över	csodálkozik vmin	ringa efter	telefonon (pl. orvost) hív
frysa om (händerna)	fázik a (keze)	skratta åt	nevet vmin
göra av	készít vmiből	skydda sig mot	védekezik vmi ellen
är gjord av	készült vmiből	skämmas över ... för	szégyell vmit ... vkit
ha gott om	bőven van vmiből	smaka på	megkóstol vmit
ha ont om	szűkölködik vmiben	söka, leta efter	keres vmit
komma överens om	megállapodik vmiben	ta reda på	megtudakol vmit
lida av	szenved vmitől	tro på	hisz vmiben
lita på	bízik vkiben	översätta från ... till	lefordít (nyelvről nyelvre)

Főnevek

av stor betydelse	nagy jelentőségű
bekant, vän med	vkinek a barátja
en bok, film om	könyv, film vmiről
diskussion om	vita vmiről
exempel på	példa vmire
tack för	köszönet vmiért
göra något av misstag	tévedésből tesz
ha intresse för	érdekli vmi
möjlighet till	lehetőség vmire

56. Évszámok – Årtal

Fordítás során ügyelni kell arra, hogy a svéd nyelvben a magyartól eltérően kell kifejezni az évszázadokat. A svéd nyelvben évszázad jelölésére nem használják a római számokat.

1500-talet (femtonhundratalet)	XVI. század
1900-talet (nittonhundratalet)	XX. század

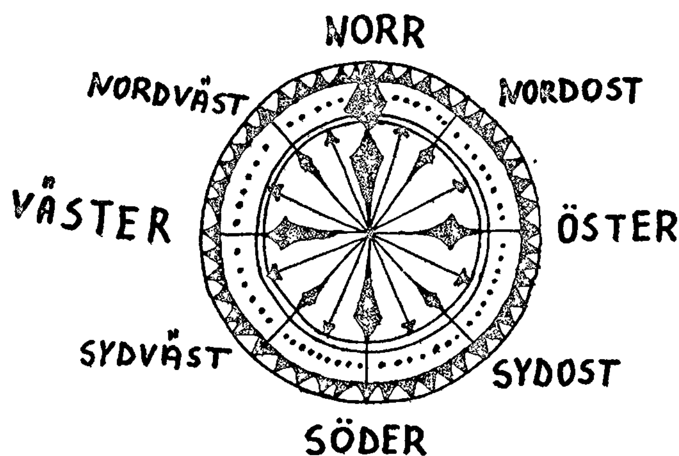
Az évszámokat a következőképpen fejezzük ki:

1397 – trettonhundranittiosju	1397
1839 – artonhundratrettionio	1839

A svéd nyelvben az évtizedeket is ki lehet fejezni.

1540-talet (femtonhundrafyrtiotalet)
30-talet (trettiotalet)

57. Égtájak – Väderstäck

Uppsala ligger norr om Stockholm.	Uppsala Stockholmtól északra található.
Örebro ligger väster om Stockholm.	Örebro Stockholmtól nyugatra van.

Ha jelzőként használjuk:

norra Sverige	Észak-Svédország
nordvästra Sverige	Északnyugat-Svédország
nordöstra Sverige	Északkelet-Svédország
östra Sverige	Kelet-Svédország
västra Sverige	Nyugat-Svédország
södra Sverige	Dél-Svédország
sydvästra Sverige	Délnyugat-Svédország
sydöstra Sverige	Délkelet-Svédország
mellersta Sverige	Közép-Svédország

Luleå ligger i norra Sverige.	Luleå Észak-Svédországban fekszik.
Balaton-sjön ligger i västra Ungern.	A Balaton Nyugat-Magyarországon található.

58. Irányok kifejezése

norrut	– észak felé	norrifrån	– északról
västerut	– nyugat felé	västerifrån	– nyugatról
österut	– kelet felé	österifrån	– keletről
söderut	– dél felé	söderifrån	– délről

Tåget kommer västerifrån. A vonat nyugat felől jön.
Båten seglar österut. A hajó keletre megy.

Gyakorlatok – Övningar

(1) Válaszoljon a kérdésekre!

1. Var ligger Öland?
2. Hur lång och hur bred är Öland?
3. Vilken blomma är Ölands landskapsblomma?
4. Vilket djur karakteriseras Ölands fauna mest av?
5. När kommer alla turister till ön?
6. Hur många turister kommer till ön?
7. Vad vet du om Ölandsbron?
8. Var på Öland ligger skogsmuseet?
9. Hur många våningar har Sandviks kvarn?
10. När byggdes Källa gamla kyrka?
11. Var ligger den svenska kungliga familjens sommarslott?
12. Vad är en runsten?
13. Vilken är Ölands kanske mest intressanta sevärdhet?
14. Vad är Långe Jan?

(2) Öland térképe segítségével meséljen a sziget nevezetességeiről! Minél kevesebbszer pillantson az olvasmány szövegére!

(3) Fordítsa le az alábbi évszámokat!

896	1241	1453	1514	1686	1848
1867	1919	1945	1955	1978	1986

(4) Olvassa át alaposan a vonzattal járó melléknevek jegyzékét, majd helyettesítse be a megfelelő vonzatokat! Néhány óra vagy nap múlva ismételje meg a gyakorlatot!

1. Är du verkligen rädd ... hundar?
2. Öland är känd ... sin natur och sina väderkvarnar.

3. Jag är mycket glad ... att du kan följa med.
4. Mats är inte hemma än. Jag är så orolig ... honom.
5. Hon är inte alls intresserad ... modern konst.
6. Är du säker ... att farfar skulle komma idag?
7. Öland är mycket rik ... fornlämningar.
8. De flesta föräldrar är stolta ... sina barn.
9. Mormor säger alltid: var rädd .. dig!
10. Lilla Malin är nyfiken ... allt.

(5) Helyettesítse be a főnevek megfelelő vonzatait!
1. Jag läser en bok ... fåglar.
2. Anna har ett mycket stort intresse ... Sveriges flora.
3. Han blev vän ... statsministern.
4. Glöm aldrig att säga tack ... maten!
5. Jag tror den dagen blir ... stor betydelse för oss.

(6) Üsse fel a Svéd–magyar szótárt a **gå** igénél. Tanulmányozza, hogyan változik az ige jelentése a különböző igevonzatokkal! Nem baj, ha néhány jelentést meg is tanul.

(7) Soroljon fel minél több **b** mássalhangzóval kezdődő svéd szót!
Exempel: barn, barnbarn, bra, bara, bil osv.

(8) Egészítse ki a mondatokat az igék megfelelő vonzatával!
1. Vi har väntat ... honom i en hel timme redan.
2. Jag mår illa, ring ... en läkare!
3. Kan du översätta brevet ... svenska ... ungerska?
4. Övningen består ... flera delar.
5. Just nu arbetar jag ... en översättning.
6. Vad menar du ... detta?
7. Tala ... ... pappa vad du har gjort!
8. På söndag var det en stor demonstration ... kriget i Libanon.
9. Du borde skämmas ... vad du har gjort.
10. Ska vi åka till fjällen? Det beror ... vädret.
11. Var snäll och ta reda ... när tåget åker.
12. Glöm inte att tacka tant Linnéa ... den fina dockan!
13. Försök svara ... mina frågor.
14. Är vi alltså överens ... att vi åker klockan sex?
15. Varför måste du alltid bara tänka ... honom?

(9) Mit tudna mesélni egy svédnek Magyarországról? Használja a felsorolt kifejezéseket és szavakat!
längd, bredd, invånare, huvudstad, sevärdheter, berömd för, fridlysta växter, naturskyddsområde

(10) Gyakorolja a többes szám képzését! Fordítsa le az alábbi mondatokat!
1. Sok szép viráguk van.
2. Több házat is akarsz venni?
3. Van két új tanárunk.
4. Az új tanárok kedvesek.
5. Hány könyved van?
6. Különböző országokból jöttek.
7. Ez a legszebb almánk (tsz.).
8. Új cipő volt rajta.
9. Sok új játékod van?
10. Mi van a keskeny könyvespolcokon?

(11) A példának megfelelően alkosson a megadott szavakkal jelzős szerkezetet!
Exempel: vi / dotter / liten
Vi har en liten dotter.
1. de / hus / gammal
2. hon / tre söner / duktiga
3. Pia / kjol / ny
4. Nilssons / sköldpadda / grön
5. vi / rum / trevlig
6. jag / yrke / intressant
7. du / ros / gul
8. hon / kök / stor

(12) Alkosson a példának megfelelően vonatkozó mellékmondatokat a 11. gyakorlatban megadott szavakkal!
Exempel: vi / dotter / liten
Vi har en dotter som är liten.

(13) Gyakorolja a tagadást! Fordítsa le az alábbi szöveget!
– Ittál már valamit?
– Nem, még semmit sem ittam.

- Van egyáltalán poharad?
- Nem, nincs poharam.
- Nézd meg a konyhaszekrényben, kell ott lennie pohárnak.
- A konyhaszekrényben nincs pohár. Ma biztos nem volt itt a mamád, így nem volt, aki elmosogasson.
- Nincs egyetlen tiszta csésze vagy bögre sem?
- Nincs. De itt van a szép, új porcelánváza. Majd iszom abból egy kis tejet.
- De hát vázából nem lehet inni!
- Ki mondta? Próbáltad már?

* * * * *

(14) Gyakorolja a **k** mássalhangzó helyes kiejtését! A gyakorlat elvégzése előtt elevenítse fel a szabályt!

kock, Karlevistenen, Köping, kung, kär, köpa, kort, kejsare, kultur, köra bil, karakteristisk, kök, konst, komma, karta, Jönköping, kortast, kille, kylskåp, stå i kö, konst, kärleksbrev, kyrka

* * * * *

(15) Olvassa el többször hangosan ezeket a nyelvtörőket, tanuljon meg néhányat kívülről!

Tungvrickare:
Bagare Bengt Bengtsson bodde bak bergen bakade bara brända bullar.
Flyg fula flyga, flyg! Och den fula flygan flög.
Kvistfritt kvastskaft.
Packa pappas kappsäck.
Sex sillar i en sillask.
Selma samlar gamla semlor.
Sju sjuka sjuksköterskor.

16 Lektion sexton

BORTA BRA HEMMA BÄST

Kära mamma och pappa!

Tyvärr är min studietid i Sverige snart över. Om några veckor är jag hemma igen. Jag tänker ofta på alla fina upplevelser jag har haft i detta underbara land, och jag är mycket tacksam för allt jag har fått vara med om.

Det är kanske bäst jag berättar om svenskar och Sverige så länge jag är kvar här.

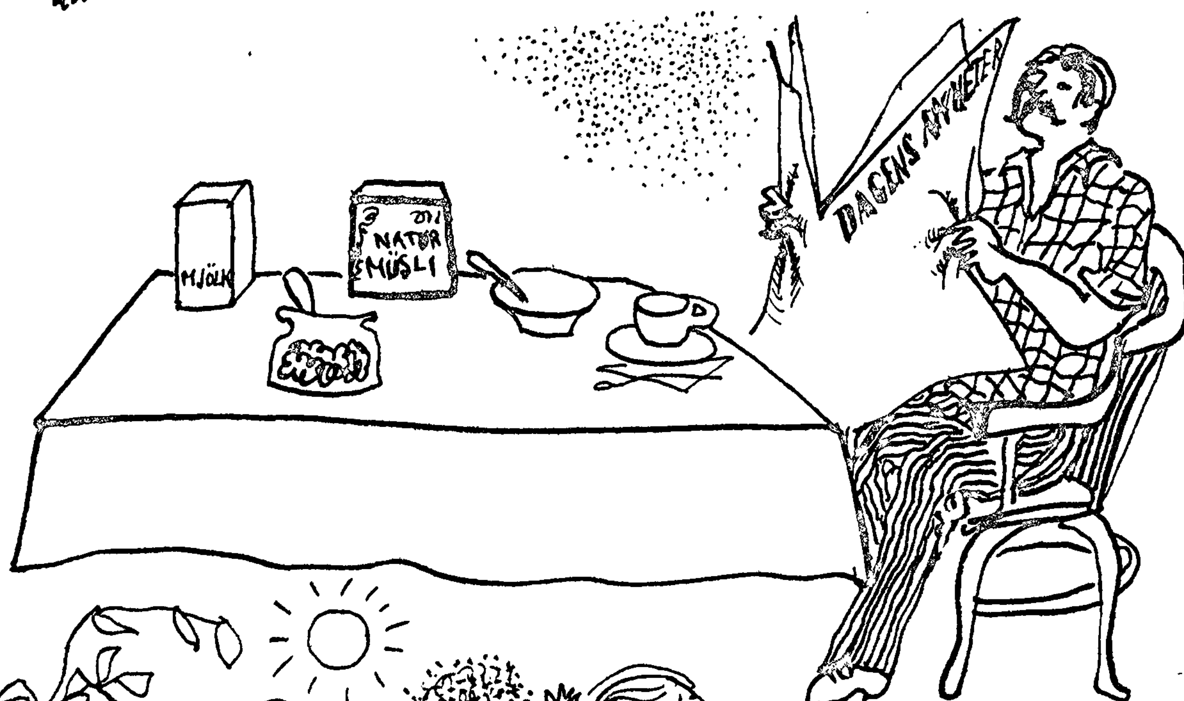
- Svenskarna är inte alls så sura och instängda som det sägs. De är mycket hjälpsamma och korrekta, ställer alltid upp när man behöver hjälp.

- Det är svårt att bli vän med en svensk, men blir man det, så varar vänskapen livet ut.

- Svenskarna har några annorlunda vanor än vi har i Ungern. T.ex.: Man tar alltid av sig skorna när man går in i ett svenskt hem. – Man tar ofta med en blomma eller en ask choklad då man besöker en familj. När man träffas nästa gång, säger man alltid "tack för senast". – Svenskarna äter ofta gröt, cornflakes eller müssli med mjölk eller filmjölk till frukost. – Man äter inte mycket till lunch. Middagen serveras mellan fem och sex och då äter man kött eller fisk, grönsaker och nästan alltid kokt potatis. Man dricker oftast mjölk till maten. Om man är hungrig mellan måltiderna äter man smörgåsar. – Svenskarna dricker mycket kaffe, oftast utan socker och mjölk.

- Namsdagar firar man nästan inte alls, men födelsedagar firar man desto mer. Framförallt när man fyller jämt år. Blir man femtio är man liksom tvungen att ordna ett stort kalas för hela familjen och för alla vänner.

MJÖLK
NATUR MÜSLI
DAGENS

- Svenskarna tycker mycket mera om naturen än vi. Det är sällan man träffar en svensk hemma på helgerna. Men desto mer i skogen, på sjön eller på stranden. Men de är också rädda om naturen. Man ser inga bortkastade konservburkar eller papper, svenskarna skadar inte växter och djur. De förstör inte naturen.

- Alla svenskar från 0–99 är intresserade av motion. De vandrar, åker skidor och skridskor, cyklar, paddlar, är ute och plockar bär eller svamp. Kan inte även vi införa detta, åtminstone hemma hos oss?

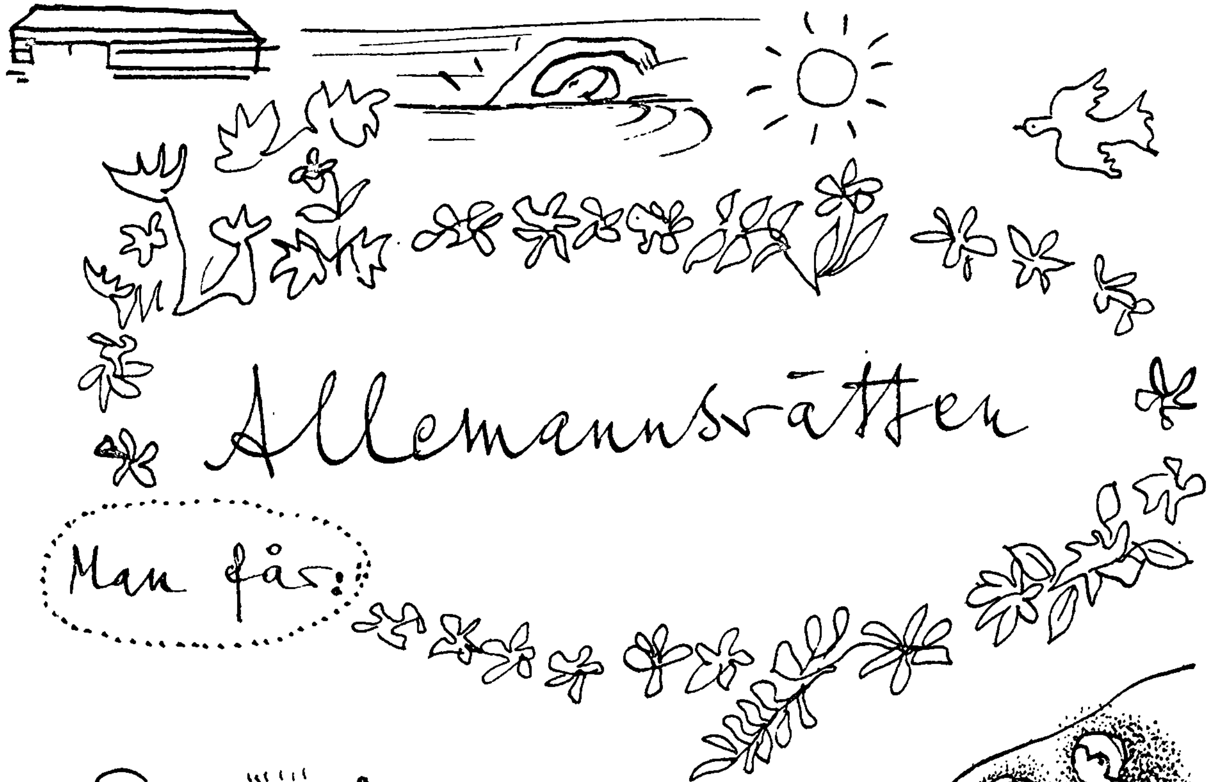
Jo, det finns naturligtvis mycket mer som är typiskt för svenskarna t.ex. att många bakar bröd själva. Vi ses ju snart och då kan jag berätta mer. Jag längtar redan hem, borta bra hemma bäst.

Kram och hälsningar

Anna

Allemansrätten

Allemansrätten säger vad man får och inte får göra i Sveriges natur. **Man får** promenera, vandra och rida var som helst i naturen *utom* på tomter och åkrar. **Man får** bada var man vill *utom* om stranden tillhör en tomt. **Man får** plocka bär, svamp och blommor var man vill *utom* på någon tomt eller i parker. **Man får inte** plocka fridlysta blommor eller bryta kvistar från buskar och träd. **Man kan** tälta en natt var som helst *utom* på odlad mark och nära hus. Men **man får inte** skräpa ner i naturen eller förstöra den.

Man får inte:

Szavak – Ordförråd

Borta bra hemma·bäst.	Mindenhol jó, de legjobb otthon.
kär	kedves
studietid, -en, -er	tanulmányi idő
snart	nemsokára
vecka, -n, -or	hét
upplevelse, -n, -r	élmény
tacksam för	hálás vmiért
vara med om (4)	részt vesz
kvar, vara kvar (4)	még ott van
sur	savanyú
instängd	zárkózott
hjälpsam	segítőkész
korrekt'	korrekt, becsületes
ställa upp (2a)	segít
svår	nehéz
vara (1)	tart vmeddig
vänskap, -en, -er	barátság
liv, -et, –	élet
livet ut	egész életen át
annorlunda	más
vana, -n, -or	szokás
Ungern	Magyarország
ta av, tog, tagit (4)	levesz (ruhaneműt)
hem, -met, –	otthon
ta med (4)	magával visz
ask, -en, -ar	doboz
nästa gång	legközelebb
tack för senast	köszönöm (visszautalás)
gröt, -en	(tejbe)dara
cornflakes [kónfléksz]	kukoricapehely
müsli	(zabpehely, dió, cukor stb. keveréke)
frukost, -en, -er	reggeli
fisk, -en, -ar	hal
grönsak, -en, -er	zöldség
måltid, -en, -er	étkezés
utan	nélkül
socker, sockret, – [o]	cukor
namsdag, -en, -ar	névnap
fira (1)	ünnepel
födelsedag, -en, -ar	születésnap

jämn	kerek (szám)
liksom	szinte, mintegy
tvungen, vara tvungen	kénytelen vmit tenni
kalas', -et, –	lakoma
hel	egész
natur', -en	természet
helg, -en, -er	*itt:* hétvége
bortkastad	eldobott
konservburk, -en, -ar [o]	konzervdoboz
skada (1)	bánt, károsít
djur, -et, –	állat
förstö'ra, (2a)	tönkretesz
intresse'rad av	érdekli vmi
motion', -en, -er [ʃún]	mozgás, testmozgás
vandra (1)	túrázik
cykla (1)	kerékpározik
naturligtvis'	természetesen
baka (1)	süt (kenyeret, süteményt)
längta (1)	vágyakozik
kram och hälsning	ölel és üdvözöl

Allemansrätten

allemansrätten	„mindenki joga a természethez”
rida, red, ridit (4)	lovagol
var som helst	bárhol
tomt, -en, -er	telek
åker, -n, åkrar	szántóföld
bada (1)	fürdik
tillhö'ra (2a)	tartozik vmihez
park, -en, -er	park
bryta, bröt, brutit (4)	letör
kvist, -en, -ar	ág
buske, -n, -ar	bokor
träd, -et, –	fa
tälta (1)	sátorozik
natt, -en, nätter	éjszaka
odlad mark	művelt föld
nära	közel
skräpa ner (1)	szemetel

Nyelvtan – Grammatik

59. A főnév- és melléknévragozás különleges esetei
Adjektiv och substantiv efter vissa ord

Bizonyos nyelvtani szerkezetek, illetve egyes szócskák a melléknév és főnév egyeztetésének kötött formáját követelik meg. Az alábbi táblázatos összefoglalás részben már tanult anyagot is magában foglal.

Az első csoporthoz tartozó esetekben mind a melléknév, mind a főnév határozatlan alakban áll.

A második csoporthoz tartozó esetekben mind a melléknév, mind a főnév határozott alakban áll.

A harmadik csoporthoz tartozó esetekben a melléknév határozott, a főnév viszont határozatlan alakban áll. Ide tartozik valamennyi birtokos névmás és birtokos viszonyt kifejező szerkezet is.

1. Melléknév határozatlan, főnév határozatlan		
Egyes szám		Többes szám
en -szavak	ett -szavak	
en fin bil ingen fin bil någon fin bil en annan fin bil en sådan fin bil vilken fin bil	ett fint hus inget fint hus något fint hus ett annat fint hus ett sådant fint hus vilket fint hus	två fina hus, bilar (egy, kettő) inga fina hus, bilar (semmi) några fina hus, bilar (valamilyen) andra fina hus, bilar (másik) sådana fina hus, bilar (ilyen, olyan) vilka fina hus, bilar (micsoda) många fina hus, bilar (sok) flera fina hus, bilar (több) alla fina hus, bilar (valamennyi) få fina hus, bilar (kevés)
2. Melléknév határozott, főnév határozott		
den fina bilen den där fina bilen den här fina bilen	det fina huset det där fina huset det här fina huset	de fina bilarna, husen (a) de där fina bilarna, husen (az, azok) de här fina bilarna, husen (ez, ezek)
3. Melléknév határozott, főnév határozatlan		
min fina bil hans fina bil Pärs fina bil vars fina bil denna fina bil samma fina bil nästa fina bil följande fina bil	mitt fina hus hans fina hus Pärs fina hus vars fina hus detta fina hus samma fina hus nästa fina hus följande fina hus	mina fina bilar, hus (az én ...) hans fina bilar, hus (az ő ...) Pärs fina bilar, hus (Pär ... ja) vars fina bilar, hus (akinek a) dessa fina bilar, hus (ez, ezek) samma fina bilar, hus (ugyanazok) nästa fina bilar, hus (következő) följande fina bilar, hus (rákövetkező)

A **den här** stb., valamint a **denna** stb. jelentése pontosan azonos, csupán más nyelvtani szerkezet jár vele.

Det här huset är inte mitt. *Detta hus är inte mitt.*	Ez a ház nem az enyém.
Vi har ingen ny lärare.	Nincs új tanárunk.
Jag har sett alla roliga filmer.	Minden vidám filmet láttam.
Det där dyra huset kan vi inte köpa.	Azt a drága házat nem tudjuk megvenni.
Han kom med sin nya fru.	Az új feleségével jött.

60. Hol? és Hova? kérdésre válaszoló határozószók

Több határozószó esetében elkülönül a *hol?* és *hova?* kérdésre adott válasz. Néhányuk már korábban is előfordult.

Hol? Var?		Hova? Vart?	
här	– itt	hit	– ide
där	– ott	dit	– oda
inne	– benn	in	– be
ute	– kinn	ut	– ki
uppe	– fenn	upp	– fel
nere	– lenn	ner	– le
hemma	– otthon	hem	– haza
borta	– távol, el	bort	– el
framme	– elöl, a célnál	fram	– előre, a célba

Gå upp och titta efter om mormor finns **däruppe.**	Menj fel és nézd meg, ott van-e nagymama.
När är vi **framme?**	Mikor érünk oda?
Nu måste han vara **hemma,** *han gick* **hem** *redan klockan tre.*	Már otthon kell lennie, háromkor hazament.

Gyakorlatok – Övningar

① Válaszoljon a kérdésekre!

1. Hur ofta skriver du brev?
2. Hur ofta får du brev?

3. Har du redan varit i Sverige?
4. Känner du många svenskar?
5. Tycker du om svenskarna?
6. Vad tycker du om svenskarna?
7. Vad brukar du äta till frukost?
8. Firar din familj namsdagar?
9. När ska du fylla (har fyllt) femtio?
10. Brukar du gå ut i naturen?
11. Kan du cykla?
12. Tycker du om att cykla?
13. Har du paddlat någon gång? Var?
14. Brukar du plocka bär och svamp?

(2) Helyettesítse be a megfelelő határozószót!

bort, borta, dit, där, hit, här, ut, ute, fram, framme

1. Nu är vi äntligen ...!
2. Svenskarna tycker om att vara ... i skogen.
3. Var snäll och ställ ... böckerna!
4. Oj, så många blommor ... finns!
5. Vi kommer ... till Stockholm kl 9.15.
6. Åk till Gotland, ... finns det mycket att se!
7. Kan du inte gå ... med hunden?
8. I juli reser alla svenskar ... .
9. Kom ... och visa mig din fina bok!
10. ... bra hemma bäst.

(3) Alakítsa át a mondat szerkezetét a példa alapján! Ügyeljen a nyelvtani egyeztetésre! (A mondat értelme nem változik.)

Exempel: Jag tycker inte om den här boken.
Jag tycker inte om denna bok.

1. Det var pappa som köpte det här brödet.
2. De här gamla städerna är mycket intressanta.
3. Har du redan berättat om den här filmen?
4. Ta hit de där böckerna!
5. Tycker du om den här maten?

(4) Ugyanaz a feladat fordítva. Alakítsa át a mondatokat a példa alapján, ügyeljen az egyeztetésre! (A mondat értelme nem változik.)
Exempel: Detta äpple är dåligt.
Det här äpplet är dåligt.
1. Tänker du köpa dessa skor?
2. Vill du ha denna bok?
3. Det är bäst vi köper detta gamla hus.
4. Vi kan väl bläddra lite i denna nya katalog.
5. Först ska vi titta på detta museum.

(5) Tanulmányozza át alaposan a melléknév- és főnévragozás különleges eseteit összefoglaló táblázatot! Egészítse ki a mondatokat a megadott jelzős szerkezetekkel!

rött äpple	1. Hon äter ett ....
	2. De köpte många ....
	3. Flickan har inget ....
	4. Malin vill äta upp Olles ....
vacker flicka	5. Det finns många ....
	6. Känner du den här ... ?
	7. Han åkte på semester med en ....
	8. Dessa ... bor i vårt hus.
ny klänning	9. Hon kom till festen i sin ....
	10. Hon har många andra ....
	11. Mormor har ingen ....
	12. Den här ... var mycket dyr.
stort hus	13. Vems ... är det?
	14. Vi kan inte köpa något ....
	15. På denna gata står det flera ....
	16. Dessa ... är inte vackra.
svensk bok	17. Anna läser en ...: .
	18. Hon har många ....
	19. Hon har inte läst alla sina ... än.
	20. Nästa ... hon vill köpa är en roman av P.C. Jersild.

(6) Helyettesítse be a megfelelő elöljárószókat és vonzatokat!
1. Svenskarna dricker ofta mjölk ... maten.
2. Man får inte glömma att säga tack ... senast.
3. Det är svårt att bli vän ... en svensk.

4. Jag tänker ofta ... er där hemma.
5. Svenskarna är mycket rädda ... naturen.
6. Tacka honom ... att du fick åka ... .
7. Men visst är det också bra hemma ... oss.

(7) Gyakorolja a birtokos névmás helyes használatát!
Exempel: jag, hus Det är mitt hus. Huset är mitt.

1. du, byxor	6. vi, hus
2. han, problem	7. jag, blommor
3. hon, brev	8. de, bil
4. ni, skåp	9. vi, barn
5. de, kök	10. han, glas

(8) Gyakorolja a *hans, hennes, dess, deras* és a *sin, sitt, sina* birtokos névmások közti különbséget! Alkosson mondatokat a megadott szavakkal a példa alapján!

Exempel: han, bil	Det är hans bil. Han tycker om sin bil.
de, systrar	Deras systrar är trevliga. De tycker om sina systrar. Vi tycker om deras systrar.

1. Eva och Lena, vänner	6. de, vardagsrum
2. Evert, böcker	7. Pär, kusiner
3. Nilssons, hus	8. Gunilla, vän
4. Emma, kök	9. hon, yrke
5. Lill och Sven, barn	10. de, dotter

(9) Fordítsa svédre az alábbi birtokos szerkezeteket tartalmazó mondatokat!
1. Láttad már az új feleségét?
2. Ő a legkisebb (!) lányunk.
3. Várta, hogy mikor kerül sorra.
4. Göran megkérdezte a feleségét, hogy elviheti-e a kocsiját.
5. A gyerekek elutaztak a (saját) rokonaikhoz.
6. Hol van az új fekete cipőd?
7. Meg tudod adni a címét?
8. Sajnos nem, vasárnap elfelejtette felírni nekem.
9. A saját kocsitokkal mentek vagy az övékével?
10. Emma várja a barátnőjét.

(10) Folytassa a mondatokat!
1. Många tycker att svenskarna är sura, men ...
2. När man kommer in i ett svenskt hem ska man ...
3. Efter en bjudning får man inte glömma att ...
4. Svenskarna äter inte skinksmörgås till frukost utan ...
5. Fyller man femtio så ...
6. Ingen svensk är hemma på helgerna. De ...
7. Alla svenskar tycker om att ...

(11) És milyenek a magyarok? Fogalmazza meg röviden a véleményét!

(12) Írjon kurta levelet
1. édesanyjának, aki más városban él,
2. barátjának legutóbbi utazásáról,
3. egy ismeretlen svédnek, akivel levelezni kíván!

(13) Mi az alábbi melléknevek ellentéte?

1. liten	6. bekväm	11. mörk
2. svart	7. ful	12. ny
3. tung	8. bred	13. modern
4. ung	9. billig	14. fort
5. lång	10. bra	15. möjlig

(14) Fordítsa svédre! Ügyeljen a melléknév- és főnévragozásra!
1. Sok svédnek van egy nagy háza vagy lakása és egy kicsi nyaralója (stuga, -n, -or). A svédek szeretik a nyaralójukat. A legszebb nyaralók általában tóparton vagy erdő mellett vannak, nincs sok más ház a közelben. A legközelebbi ház esetleg tíz kilométerre is lehet.
2. Ma új tanárt kaptunk. A régi tanárt nagyon szerettük, mindig jól megértette kisebb-nagyobb problémáinkat. Talán ez az új tanár is jó lesz.
3. Tegnap vendégeink voltak. Lars jött el az új feleségével. Az új feleségén új ruha és új cipő volt. Az én (régi) feleségemnek tetszett az az új ruha. Remélem nem kell nekünk is vennünk egy új ruhát, mert bizonyára igen drága volt. Szerintem az új ruhák mindig drágák.

* * * * *

⑮ Gyakorolja a vonzatos igék helyes hangsúlyozását! A főhangsúly mindig a vonzatra esik. Olvassa el többször hangosan!

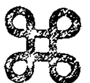

tycka *om*	tro *på*	börja *med*
be *om*	arbeta *på*	prata *med*
övertyga *om*	svara *på*	misslyckas *med*

Gå *ut* ur rummet!
Kom *in!*
Kommer du *med?*
Han tycker inte *om* det.
Det beror *på.*

* * * * *

Det här förstår du väl också?

Det längsta brev i meter som någonsin har skrivits är kärleksbrevet av miss Terry Fincs till sin pojkvän i USA. Brevet var skrivit på en rulle och var 1126 m långt.

Det kortaste brev skrevs av Victor Hugo 1862 till hans förläggare. Den franska författaren undrade hur det gick med hans nyaste roman. Han skrev: "?"
Svaret var: "!"

Taki-taki språket som talas i Guinea omfattar bara 300 ord. Det engelska språket omfattar 490 000 ord, därav 300 000 tekniska termer. I vanlig skriftspråk använder man ca. 10 000 ord, en välutbildad engelsman talar med ca. 5000 ord.

Det längsta och kortaste alfabetet. Kambodjanskan har flest bokstäver, 72 stycken. Rotokospråket, som talas på en liten ö i Stilla Havet, har endast 11 bokstäver.

Ur: Guiness rekordbok

CARL MICHAEL BELLMAN

FREDMANS

SÅNGER

17 Lektion sjutton

ÄR BELLMAN KÄND I UNGERN?

Anna och hennes kurskamrat Pia står i kö på universitetets kafeteria. Nu är det deras tur.

– En kopp kaffe och två ostsmörgåsar – säger Anna.

– Ett glas mjölk och ett wienerbröd – tillägger Pia.

– Får det vara något mera?

– Nej tack, det är allt.

De betalar och sätter sig vid ett ledigt bord i avdelningen för ickerökare. De fortsätter deras samtal.

– Ja, svensk litteratur är ganska välkänd i Ungern. Nästan alla verk av August Strindberg är översatta till ungerska och de spelas ofta på teater. Det finns också många klassiska författare bl.a. Selma Lagerlöf, Pär Lagerkvist, Harry Martinson, Ivar Lo-Johansson samt några moderna författare t.ex. Sven Delblanc och P.C. Jersild representerade på våra bokhyllor.

– Finns också svensk lyrik översatt till ungerska?

– Javisst. Det finns flera antologier bl.a. med dikter av Harry Martinson och Tomas Tranströmer. I den litterära tidskriften „Nagyvilág" kan man ofta läsa dikter av nyare svenska poeter. T.o.m. svenska barndikter av Siv Widerberg och Inger Sjöstrand finns översatta till ungerska.

– Det var roligt att höra. Finns det också svenska barnböcker på ungerska? De är ju ganska berömda och översatta till många olika språk.

– Visst. Selma Lagerlöfs klassiska verk Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige är översatt. Jag tycker att alla som studerar svenska eller intresserar sig för Sverige borde läsa den minst en gång. Även flera av Astrid Lindgrens böcker finns att läsa på ungerska.

– Säger du det. Är också trubaduren Carl Mikael Bellman känd i Ungern?

– Nej, det tror jag inte. I alla fall inte lika mycket som i Norden. Men några av hans epistlar finns översatta och de som studerar svenska har också möjlighet att få lyssna på hans musik.

– Det var väl fint. – Pia tittar på klockan. – Oj, så mycket klockan är! Nu måste vi verkligen gå tillbaka till biblioteket och arbeta.

Szavak – Ordförråd

känna (2a)	ismer
kurskamrat', -en, -er	*itt:* évfolyamtárs
universitet', -et, –	egyetem
kafete'ria, -n, -or	büfé
wienerbröd, -et, –	egyfajta sütemény
ickerökare	nemdohányzó
fortsätta, -satte, -satt (4)	folytat
välkänd	jól ismert
verk, -et, –	mű
ungerska	magyar (nyelv)
spela (1)	játszik (színház)
ofta [o]	gyakran
klassisk	klasszikus
förfa'ttare, -n, –	szerző
represente'ra (1)	képvisel
lyrik', -en	költészet
dikt, -en, -er	vers
antologi', -n, -er	versgyűjtemény
litterär'	irodalmi
tidskrift, -en, -er	folyóirat
poet', -en, -er	költő
språk, -et, –	nyelv
trubadur', -en, -er	trubadur, énekes
Norden	Észak-Európa
epi'stel, -n, epistlar	episztola
möjlighet, -en, -er	lehetőség
musik', -en	zene
tillba'ka	vissza
bibliotek', -et, –	könyvtár

Nyelvtan – Grammatik

61. Befejezett melléknévi igenév – Perfekt particip

A befejezett melléknévi igenevet az ige *supinum* alakjából képezzük. A befejezett melléknévi igenevet használhatjuk állítmánykiegészítői és jelzői helyzetben is. Mindkét esetben a melléknévhez hasonlóan ragozzuk, tehát határozatlan alakban nemben és számban egyeztetni kell az alannyal, illetve a jelzett főnévvel.

A befejezett melléknévi igenév képzése igeragozási osztályok szerint

	Főnévi igenév	Supinum	Ragok
1	baka	bakat	-ad, -at, -ade
2a	känna	känt	-d, -t, -da
2b	läsa	läst	-t, -t, -ta
3	sy	sytt	-dd, -tt, -dda
4	skriva	skrivit	-en, -et, -na

Állítmánykiegészítő határozatlan	Jelző	
	határozatlan	határozott
1.		
kakan är baka**d**	en hembaka**d** kaka	den hembaka**de** kakan
brödet är baka**t**	ett hembaka**t** bröd	det hembaka**de** brödet
kakorna är baka**de**	hembaka**de** kakor	de hembaka**de** kakorna
2a		
boken är kän**d**	en kän**d** bok	den kän**da** boken
slottet är kä**nt**	ett kän**t** slott	det kän**da** slottet
poeterna är kän**da**	kän**da** poeter	de kän**da** poeterna
2b		
boken är läs**t**	en läs**t** bok	den läs**ta** boken
häftet är läs**t**	ett läs**t** häfte	det läs**ta** häftet
dikterna är läs**ta**	läs**ta** dikter	de läs**ta** dikterna
3		
skjortan är sy**dd**	en sy**dd** skjorta	den sy**dda** skjortan
förklädet är sy**tt**	ett sy**tt** förkläde	det sy**dda** förklädet
tröjorna är sy**dda**	sy**dda** tröjor	de sy**dda** tröjorna
4		
dikten är skrive**n**	en välskrive**n** dikt	den välskriv**na** dikten
brevet är skrive**t**	ett skrive**t** brev	det skriv**na** brevet
breven är skriv**na**	skriv**na** brev	de skriv**na** breven

Példák a befejezett melléknévi igenév jelzői használatára:

Det hembakade brödet smakar bra.	Jó az otthon sütött kenyér.
Hon hade en hemmasydd klänning på sig.	Házilag varrt ruha volt rajta.
Det här brevet är inte skrivet av min son.	Ezt a levelet nem a fiam írta.

62. Szenvedő szerkezet (vara, bli + befejezett melléknévi igenév)
Passiv, bli + perfekt particip

A befejezett melléknévi igenév állítmánykiegészítői helyzetben a **bli (blev, blivit)** vagy a **vara (var, varit)** segédigével állhat, és szenvedő szerkezet képzését szolgálja. Ha az ige jelen időben áll, a **bli** + befejezett melléknévi igenév a valamivé válást fejezi ki, a **vara** + befejezett melléknévi igenév folyamatosságot jelöl. Múlt idejű alak esetében nincs jelentésbeli eltérés.

Kakan **blir** *bakad.*	A kenyeret meg fogják sütni.
Kakan **är** *bakad.*	A kenyér kész. (Valaki megsütötte.)

Az állítmánykiegészítői helyzetben álló befejezett melléknévi igenév magyarra való fordítása általában sok nehézséget okoz. Mivel magyar megfelelője nincs, a helyes magyar hangzás érdekében a magyarban általában más nyelvtani szerkezetet kell választani. Ennek következtében tehát még ennél is nehezebb feladat felismerni, hogy mikor kell egy magyar szerkezetet befejezett melléknévi igenévvel, szenvedő szerkezettel fordítani svédre.

Gyakorlatok – Övningar

(1) Válaszoljon a kérdésekre!
1. Hur många svenska författare känner du till?
2. Har du läst någon bok på svenska?
3. Har du sett någon pjäs av Strindberg?
4. Hur många svenska filmer har du redan sett?
5. Tycker du om svenska filmer?
6. Känner du till någon svensk poet?

7. Har du läst någon svensk dikt översatt till ungerska?
8. Brukar du skriva dikter?
9. Har du någonsin (valaha) skrivit en dikt?

(2) Gyakorolja a befejezett melléknévi igenév képzését! Alkosson mondatokat a képzett szerkezetekkel!

Exempel: känna, poet
en känd poet, den kända poeten,
kände poeter, de kända poeterna
Jag läser en dikt av en känd svensk poet.
Det finns många kända poeter i Sverige.

1. stänga, fönster
2. måla, stol
3. översätta, roman
4. skriva, brev
5. köpa, hus

(3) Gyakorolja a befejezett melléknévi igenév használatát állítmánykiegészítői helyzetben! Ügyeljen az egyeztetésre!

Exempel: Har du lagat maten? Ja, den är lagad.

1. Har du sytt färdig tröjan?
2. Har han bakat brödet?
3. Har du tvättat barnen?
4. Har du skrivit breven?
5. Har du öppnat fönstret?
6. Har du öppnat dörren?
7. Har du översatt brevet?
8. Har du gift dig?
9. Har de gift sig?
10. Har du stängt fönstren?

(4) Alakítsa át az s-passzívum szerkezetét *bli* + befejezett melléknévi igeneves szenvedő szerkezetté! A mondat értelme nem változik.

1. Skåpet gjordes av päronträ.
2. Gruppen hämtades av guiden.
3. De nya böckerna lästes av många.
4. Tallrikarna ställdes på bordet.
5. Fönstret öppnades.
6. Romanen översattes av en ungrare.

(5) Fordítsa le az alábbi mondatokat magyarra! Ne nyelvtani pontosságra, hanem szép magyarságra törekedjen!
Exempel: Boken är läst av många. Sokan olvasták a könyvet.
1. Författaren var omtyckt av nästan alla.
2. Novellen är översatt från japanska.
3. Få tyckte om den översatta dikten.
4. Brevet är skrivet på svenska.
5. Ungern är representerad i svensk översättningslitteratur.
6. Han kunde inte bli förstådd.
7. De hembakade kakorna var gjorda av mormor.
8. Äntligen är barnen tvättade.
9. Vi besökte också det berömda slottet.
10. De träffade några berömda författare på mötet.

(6) Szerepjáték. Rendeljen a vállalati büfében kávét és sonkás szendvicset! Ne felejtse el kifizetni! (Csak egy ezres van Önnél.)

(7) Meséljen néhány mondatot a magyar irodalomról!

(8) Mit tud August Strindbergről?

(9) Gyakorolja az erős és a rendhagyó igék múlt idejének képzését! Fordítsa le az alábbi mondatokat!
1. Egész nap nem evett és nem ivott semmit.
2. Hova tetted a legszebb virágom?
3. Egy érdekes filmet láttam tegnap.
4. Ki ült melletted a színházban?
5. Apával jöttél haza?
6. Három hétig szabadságon voltunk.
7. Nem lett belőle orvos.
8. A fiatal lányok énekelve mentek az utcán.
9. Mióta állsz itt?
10. Megkaptad a levelét?

(10) Ha a megadott szavak svéd megfelelőinek első betűit összeolvassa, egy-egy foglalkozást kap! Melyek ezek a foglalkozások? Készítsen hasonló feladatokat!

A) 1. olvas
2. van
3. borotválkozik
4. majom
5. regény
6. után

B) 1. papa
2. újra
3. lámpa
4. sajt
5. mosakszik

C) 1. válaszol
2. karácsony
3. fiatal
4. király
5. ül
6. sütemény
7. sziget
8. szeret vmit
9. tizenegy
10. vidám
11. keskeny
12. fura
13. dolgozik

(11) Fordítási gyakorlat. Per Christian Jersild „Babels hus" (1978) című regényének borítóján az alábbi ajánlás olvasható (egyszerűsítve):

„A Bábel háza című regény egy modern stockholmi kórházról szól, az ott dolgozó emberekről és munkakörülményeikről (arbetsmiljö) – a kórház igazgatójától és a professzoroktól kezdve egészen a konyhaszemélyzetig. A regény középpontjában egy beteg (en patient) áll, a 76 éves nyugdíjas, Primus Svensson, valamint az őt kezelő kórházi személyzet. Bábel háza egy olyan milliárdos épületről szól (miljardbygge), mely annyira szakosodott, hogy az ott dolgozók, illetve ápoltak már nem értik meg egymást.

Bábel háza az egyik legolvasottabb és legvitatottabb svéd regény, a kiadását követő fél évben rekord példányszámban kelt el (215 000 db).

* * * * *

(12) Gyakorolja az [ŋ] hang helyes kiejtését! Olvassa el hangosan, többször egymás után a példaszavakat!

ung	Ungern	många	lång	tidning
kung	ungrare	inga	sång	hälsning
tung	ungersk	sjunga	långsam	utlänning

* * * * *

Min hand är varm

Min hand är varm
Jag har den här.
Din hand är varm
Jag håller den.

Min hand i din.
Din hand i min.

Vi är tillsammans.
Jag tycker om dig.

Benkt-Erik Hedin
(Ur: Dikter tillsammans 1972)

Till dig

Du min förtvivlan och min kraft,
du tog allt eget liv jag haft,
och därför att du krävde allt,
gav du tillbaka tusenfalt.

Karin Boye (1900–1941)
(Ur: De sju dödssynderna, 1941)

förtvivlan – kétségbeesés
kraft, -en – erő
kräva (2a) – követel

18 Lektion arton

HAR NI NÅGOT ATT DEKLARERA?

Idag åker Anna hem till Ungern. Hon flyger hem så går det snabbare. Allt står färdigt i tamburen: en ryggsäck, två stora resväskor, tre kartonger med böcker, ett par skidor och en kasse med småsaker. Nu ringer det och Håken kommer.

– Hej, är du färdig?

– Det ser du väl. Allt detta ska vara med.

– Bra. Jag postar de tre kartongerna och skidorna när du har rest. Orkar du bära resten själv?

– Det går bra, jag har tränat hela våren.

– Jaså. Har du pass, flygbiljett, lite pengar, tulldeklaration osv.

Anna kollar en gång till.

– Ja, jag har allt. Men fråga bara, ju oftare jag kollar desto säkrare att jag har allt.

– Då åker vi.

Med bil är de snabbt framme på Arlanda. De tar avsked, men det är inte så svårt. Om några månader kommer Håkan och hälsar på Anna i Ungern. Anna checkar in. En ung kvinna kontrollerar hennes biljett och väger hennes bagage. Det är lite mer än 20 kg, men hon säger ingenting. Allt går på löpande band. Anna går genom passkontrollen och säkerhetskontrollen. Sedan stiger hon in i planet och det startar. Hon måste byta i Köpenhamn. Tiden går fort och flygplanet landar i Budapest. Passkontrollen går mycket snabbt och nu står Anna framför tullmannen.

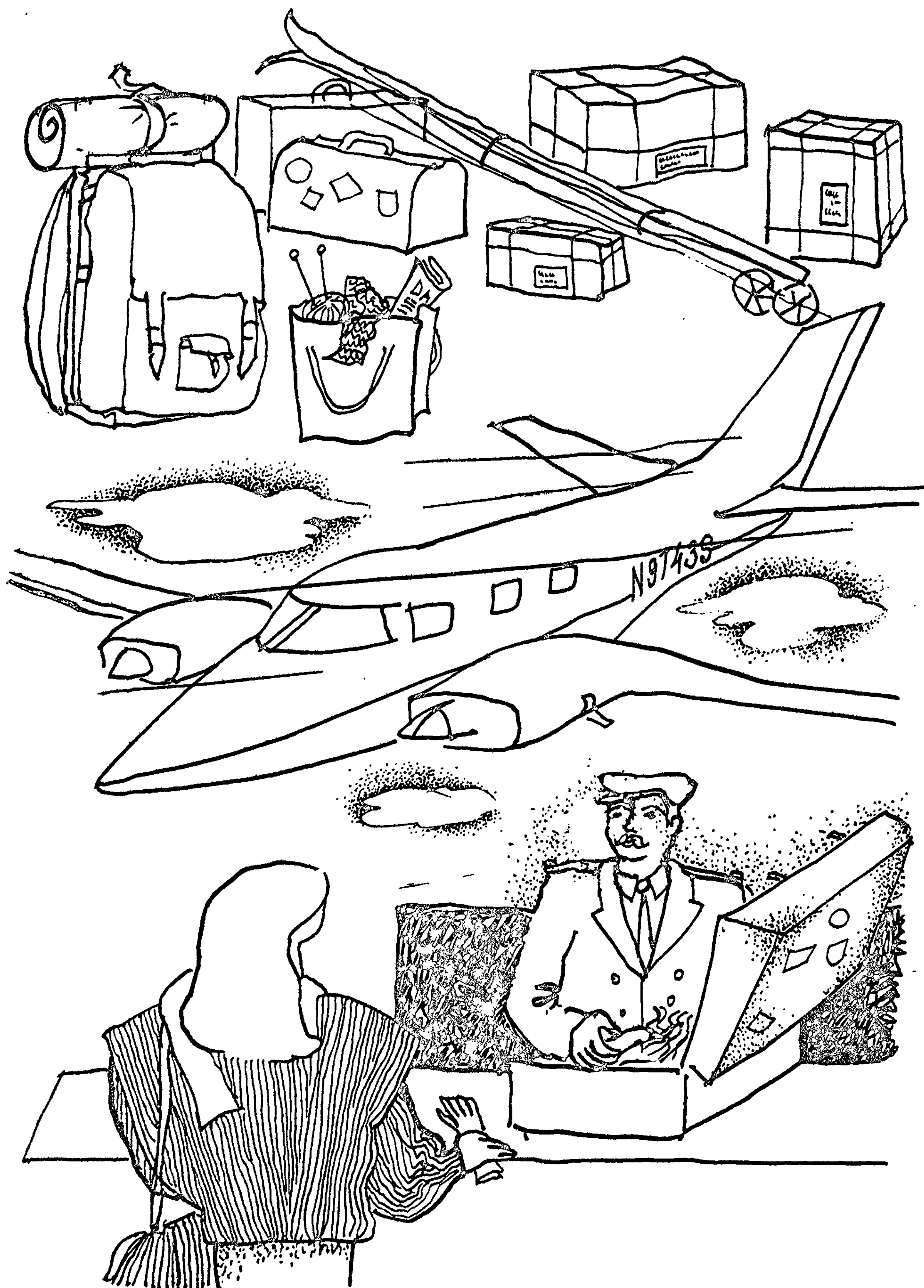
– Goddag – säger tullmannen. – Har ni något att deklarera?

– Ja, jag har köpt en elektrisk skrivmaskin, en sovsäck och en borrmaskin. Men jag har varit i Sverige ett år som stipendiat. Så om jag förstått rätt behöver jag inte betala tullavgift.

– Det är sant. Men ni måste ha några dokument från institutionen som skickade er till Sverige. Har ni fler bagage som ni kanske skickat med post?

– Ja, jag har postat ett par skidor och några böcker.

– Böcker är tullfria. Har ni något annat att deklarera, t.ex. elektronisk utrustning, videoanläggning eller liknande?

N9743S

– Nej, det har jag inte.

– Tack. Ni måste alltså gå till Tullkontoret med alla nödvändiga papper så slipper ni betala tullavgift.

– Tack, adjö.

Szavak – Ordförråd

deklare'ra (1)	*itt:* elvámol
flyga, flög, flugit (4)	repül
snabb	gyors
tambur', -en, -er	előszoba
ryggsäck, -en, -ar	hátizsák
resväska, -n, -or	utazótáska
kasse, -n, -ar	bevásárló táska
bära, bär, bar, burit (4)	visz, cipel
rest, -en, -er	maradék
träna (1)	edz
pass, -et, –	útlevél
tulldekleration', -en, -er [ʃún]	vámáru-nyilatkozat
säker	biztos
ta avsked (4)	elbúcsúzik
hälsa på (1)	meglátogat
checka in (1) [ʃeka]	*repülőtér:* jegykezelés
kvinna, -n, -or	nő, asszony
väga (2a)	lemér
bagage, -et, – [bagaʃ']	csomag
går på löpande band	„megy, mint a karikacsapás"
passkontroll', -en, -er [o...o]	útlevélvizsgálat
stiga in, steg, stigit (4)	belép
starta (1)	elindul
byta (2b)	*itt:* átszáll
landa (1)	leszáll (a gép)
tullman, -nen, tullmän	vámtiszt
elek'trisk	elektromos
skrivmaskin', -en, -er	írógép
sovsäck, -en, -ar [o]	hálózsák
borrmaskin', -en, -er [o]	fúrógép
stipendiat', -en, -er	ösztöndíjas
rätt	*itt:* jól, helyesen
tullavgift, -en, -er	vám (pénzösszeg)
dokument', -et, –	irat
institution', -en, -er [ʃún]	intézmény

skicka (1)	beküld, küld
tullfri	vámmentes
elektro'nisk [o]	elektronikus
utrustning, -en, -ar	felszerelés
videoanläggning, -en, -ar	videokészülék
eller	vagy
liknande	hasonló
Tullkontoret [kon..]	Vámhivatal
nödvändig	szükséges

Nyelvtan – Grammatik

63. Folyamatos melléknévi igenév – Presens particip

A folyamatos melléknévi igenevet **-ande, -ende** raggal képezzük az igéből. A 3. igeragozási osztályba tartozó igék **-ende,** a többiek **-ande** ragot kapnak.

A folyamatos melléknévi igenév képzésének táblázatos összefoglalása igeragozási osztályok szerint:

	Főnévi igenév	Folyamatos melléknévi igenév
1	studera	stude**rande**
2a 2b	köra resa	kör**ande** res**ande**
3	bero	bero**ende**
4	sitta	sitt**ande**

A folyamatos melléknévi igenév ragozhatatlan.

A folyamatos melléknévi igenév használata

1. Melléknévként

   Hon är ekonomiskt oberoende. Anyagilag független.

2. Főnévként

   – a személyt jelölő főnév mindig utrum (en)

en gående (gyalogos)
en studerande (tanuló)

– az elvont értelmű főnév mindig neutrum (ett)

ett leende (mosoly)
ett påstående (állítás)

3. Határozószóként

Anna är fortfarande i Sverige.	Anna még mindig Svédországban van.

4. **komma** és **gå** igékkel alkotott kifejezésekben

Hon kom cyklande.	Kerékpárral (kerékpározva) jött.
Jag kan inte sova stående.	Nem tudok állva aludni.
Han gick leende ut ur rummet.	Nevetve kiment a szobából.

64. Összetett határozószók – Sammansatta adverb

antingen ... eller	vagy ... vagy
varken ... eller	sem ... sem
ju ... desto (dess)	minél ... annál
både ... och	is ... is
(OBS: båda = mindkettő)	
inte ... förrän	nem ... mintsem

Vi ska antingen gå på bio eller på teater ikväll.	Ma este vagy moziba megyünk, vagy színházba.
De åker varken till Spanien eller till Kanariöarna.	Nem utaznak sem Spanyolországba, sem a Kanári-szigetekre.
Jag vill inte bara äta utan också dricka.	Nemcsak enni, de inni is akarok.
Jag tycker både om pojken och flickan.	Szeretem a kisfiút is és a kislányt is.
Vi börjar inte förrän alla har kommit.	Addig nem kezdjük el, míg mindenki meg nem jött.

Gyakorlatok – Övningar

① Válaszoljon a kérdésekre!

1. Har du flugit någon gång?
2. Vart? Hur ofta?
3. Tycker du om att flyga?
4. Tycker du om att resa?
5. Brukar du resa ofta?
6. Med bil eller tåg?
7. Varför är det bra att resa med bil?
8. Tycker du att det är dyrt att resa?
9. Hur mycket bagage brukar du ha?
10. Packar du i ryggsäçk eller resväskor?
11. Har du någonsin sovit i sovsäck?
12. Har du någon elektrisk skrivmaskin?
13. Kan du skriva på skrivmaskin?

② Mely összetett határozószókkal egészíthetők ki az alábbi mondatok? Egy mondatnak lehet több megoldása is! Fordítsa le a kapott mondatokat!

Exempel:

Vi köper varken en bok eller ett akvarium.	Sem könyvet, sem akváriumot nem veszünk.
Vi köper antingen en bok eller ett akvarium.	Vagy könyvet veszünk, vagy akváriumot. Stb.

1. Jag tycker ... om plätter ... om glass.
2. ... oftare du frågar ... mer får du veta.
3. Jag åker ... till Sverige ... jag kan tala svenska bra.
4. Vi tittar ... på Skansen ... på Nordiska museet.
5. Han har ... sett Kiruna ... de svenska fjällen.
6. De åker ... till Finland ... till Italien.

③ Fordítási gyakorlat. Ügyeljen az összetett határozószók helyes használatára!

Bengt szeretne venni egy új házat vagy egy autót. Háza van most is, de autója sem régi, sem új nincs. De hát sajnos kevés a pénze. Így valószínű, hogy vagy házat vesz, vagy autót. Erre is, arra is nem futja.

(4) Fordítsa le a mondatokat svédre, mindegyikben legyen folyamatos melléknévi igenév!
1. Sok utast láttunk a repülőtéren.
2. Mindig sok diák van ebben az étteremben.
3. Egy modern asszony nem függhet anyagilag a férjétől.
4. Mosolyogva jött felénk.
5. Tényleg tud biciklizve olvasni?

(5) Alkosson mondatokat a megadott szavakkal és kifejezésekkel!
ryggsäck, sovsäck, flygplats, hälsa på, stiga in,
säkerhetskontroll, byta, pass, tullkontroll, kasse.

(6) Gyakorolja a felszólító mód képzését!
1. Gyere ide!
2. Mosd meg a kezed!
3. Nyisd ki az ablakot!
4. Tedd a tányérokat az asztalra!
5. Ne lakj nagyvárosban!
6. Menj el azonnal!
7. Csukd be az ablakot!
8. Végezd el a gyakorlatokat!
9. Vegyél banánt!
10. Írj egy lapot Évának!

(7) Mesélje el Anna utazásának történetét!

(8) Mesélje el egyik saját utazásának történetét!

(9) Sorolja el, mi minden volt Anna csomagjában! Ne felejtse el, hogy egy évig tanult Svédországban!

(10) Íme néhány címszó az évente megjelenő „Sverige är fantastiskt" című idegenforgalmi propagandafüzetből. Írjon mindegyik címhez néhány soros programajánlatot!
Camping är frihet!
En stuga vid sjön ...
På utflykt i Stockholms län
Underbara Norrland!
Flyget billigare än du tror!

(11) Ha az alábbi mondatokat helyes sorrendbe rakja, egy vámkezelés közben lejátszódott párbeszédet kap!

1. – Nej, jag har inget annat.
2. – Kan jag se på den?
3. – Har ni kassakvitton kvar?
4. – Goddag, tullkontrol. Har ni något att deklarera?
5. – Varsågod. Den ligger i resväskan.
6. – Tack. Vi skickar räkningen med tullavgiften till er bostadsadress nästa vecka.
7. – Adjö.
8. – Javisst. Jag har köpt den i Stockholm.
9. – Ja, jag har köpt en videoutrustning.
10. – Har ni något annat att deklarera? Tobak, sprit el.dyl.?
11. – Tack. Adjö.

(12) Felsorolunk néhány igét, főnevet, illetve ezekből összetétellel vagy szóképzéssel kapott további szavakat. Válogassa össze az összetartozó szavakat, ellenőrizze jelentésüket a svéd–magyar szótár segítségével, és alkosson velük mondatokat!

1. bo	15. måla	29. stor
2. trivsel	16. lärare	30. trolig
3. barn	17. förstora	31. ingång
4. handla	18. intresse	32. trivas
5. målare	19. trivsam	33. intressera sig
6. tro	20. lärorik	34. storartad
7. pratsam	21. kokbok	35. lärobok
8. läraktig	22. barnslig	36. prat
9. storlek	23. bostad	37. begå
10. nymålad	24. gå	38. handel
11. barnlös	25. förhandla	39. koka
12. gående	26. trohet	40. pratsjuk
13. sambo	27. prata	41. kock
14. intressant	28. lära	42. barnbarn

(13) Képzelje magát az alábbi helyzetbe! Megérkezik Ferihegyre, nem találja az érkező csomagok közt a bőröndjét. Leírja milyen, s a repülőtéri személyzet keresteti. Néhány nap múlva értesítik, megtalálták a leírt bőröndöt. Közösen kinyitják, s a vámtiszt azonnal

magas vámot akar kiszabni, mert egy számítógép (datamaskin) van benne. Ön tiltakozik, hogy ez nem az Ön bőröndje, csak ugyanilyen az Öné is. Jegyzőkönyvbe (ett protokoll) diktálja, hogy mi van az Ön elveszett bőröndjében. Szerkessze meg az elhangzott párbeszédeket!

(14) Fordítási gyakorlat. Részlet egy szatirikus enciklopédiából: Falstaff Fakirs Vitterlek, 1980, Hans Küntzel kiadásában. Gyakorolja a szótárhasználatot!

Anyanyelv

Ez a fejezet részben az anya nemzetiségének függvénye. Hisz amennyiben az édesanya például néger (negress)., úgy az ember fia négerül beszél (negressiska, a szerző szóalkotása), az az anyanyelve. De ez nem kötelezi őt arra, hogy gyapjas legyen a haja.

De ha svéd vagy, kedves Olvasó, akkor beszélj svédül, hisz a mi nyelvünk egy nagyon szép nyelv, s akkor miért ne beszélj olyan szépen, ahogy csak lehet?

Beszélj tehát svédül, s tanulmányozd hosszú éveken át vaskos könyveinket! Hisz minél nagyobb egy könyv, általában annál jobb. Ezért is tartják például jobbnak a Svéd Akadémia Szótárát az X^2-ről stb. írt számtalan disszertációnál.

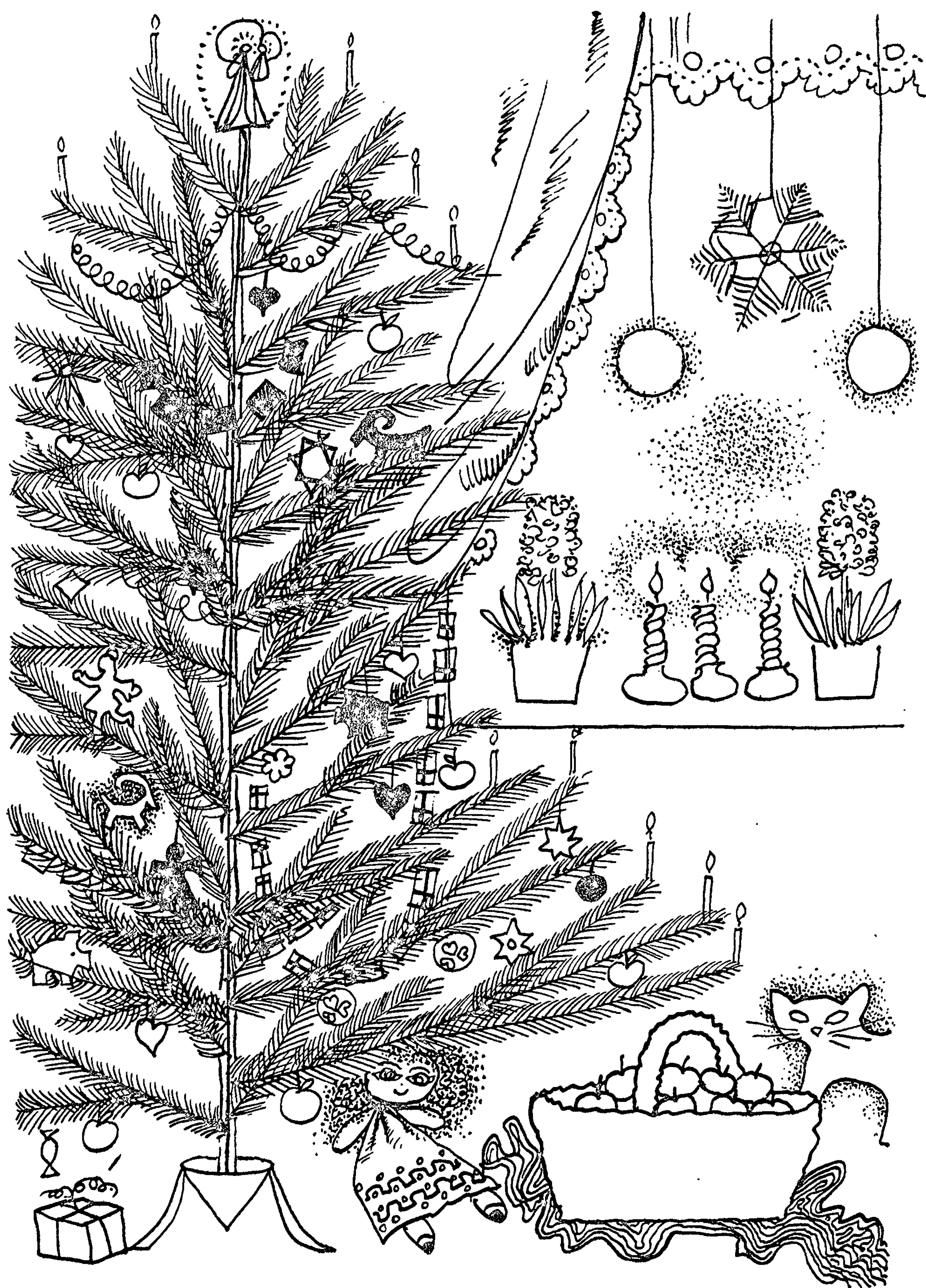
A svéd nyelv többek között 28 betűből, 10 számból és egy paragrafusjelből áll.

* * * * *

(15) Gyakorolja az összetett szavak hangsúlyozását! Mivel mindegyik tag önmagában is hangsúlyos volt, az új szó hangsúlya kettős lesz.

flygplan	tulldeklaration	Kanariöarna
ryggsäck	säkerhetskontroll	styrelsemedlem
tullavgift	födelseort	förnamn

19 Lektion nitton

NU ÄR DET JUL IGEN ...

Alla svenska helgdagar utom första januari och första maj har religiös anknytning. Detta kommer idag ofta i bakgrunden.

Årets största fest, jul, börjar redan första söndagen i advent. Det är kyrkoårets första dag och i alla kyrkor har man då en vacker gudtjänst med mycket ljus och vacker sång och musik.

Hemma hänger man upp en stjärna i fönstret och sätter en adventstake med fyra ljus på bordet. Man tänder ett ljus för var söndag i advent.

Julförberedelserna börjar. Alla barn får en adventskalender. Man börjar julbaka bl.a. pepparkakor och saffransbullar. Julen innebär mycket arbete, ty alla i familjen ska ha julklappar, köpta eller hemmagjorda, huset eller lägenheten ska städas och pyntas.

Den 13 december firas Lucia, som egentligen var en helgon, som levde för mer än tusen år sen i Italien. Lucia är mycket omtyckt, ty hon kommer med ljus när det är som mörkast. Varje hem, varje skola eller arbetsplats och varje stad har sin egen Lucia. Hon kommer, vitklädd med ljuskrans i håret, tillsammans med stjärngossar, tärnor och tomtar. Hon bjuder på kaffe och lussekatter. De sjunger den välkända sången: Natten går tunga fjät ...

Efter många förberedelser och lång väntan är det äntligen, äntligen julafton. Julgranen är klädd med ljus, glaskulor, halmfigurer och pappersstjärnor. Rummen är dekorerade med tomtar av alla slag. Maten är mycket viktig och på bordet står julskinka, korv, leverpastej, inlagd sill, lutfisk och risgrynsgröt.

Finns det några snälla barn här? Äntligen kommer jultomten med sin säck på ryggen. Han delar ut julklappar till alla – stora och små. Men visst är väl tomten lik farbror Anders! Under kvällen leker barnen med sina fina presenter, de vuxna dricker kaffe eller glögg, och för dem, som orkar att äta mer, finns det nötter, fikon, dadlar och julgodis.

Förr läste man julevangeliet, dansade runt granen och sjöng visor. Idag blir det allt vanligare att man ser på Kalle Anka i TV. Men nog skulle gårdstomten bli glad om man som förr satte ut lite julgröt åt honom! Han som vaktat hemmet hela året och som osedd hjälpt och skyddat familjen. Visst har väl han förtjänat lite uppmärksamhet?

Tidigt på juldagens morgon (25 dec) går många familjer på julotta i kyrkan. Senare på juldagen liksom på annandagen (26 dec) brukar man bjuda släkt och vänner på julmiddag.

Tjugondag Knut (13 jan) dansas julen ut. Då har barnen julgransplundring. Man dansar, sjunger och leker jullekar. Till sist plundrar man julgranen på allt godis och så kastas den ut. Då är julen slut.

Efter: Trevlig helg (1984)

Szavak – Ordförråd

jul, -en, -ar	karácsony
helgdag, -en, -ar	ünnepnap
religiös' [ʃös]	egyházi, vallási
anknytning, -en, ar	kapcsolat
bakgrund, -en, -er	háttér
fest, -en, -er	ünnep
advent', -en	advent
kyrkoår, -et, –	egyházi év
gudtjänst, -en, -er	istentisztelet
ljus, -et, –	gyertya
sång, -en, -er	ének
hänga upp (2a)	felakaszt
stjärna, -n, -or	csillag
advent'stake, -n, -ar	kb. adventi koszorú
tända (2a)	meggyújt
julförbere'delse, -n, -r	karácsonyi előkészületek
advents'kalen'der, -n	adventi naptár
pepparkaka, -n, -or	svéd mézeskalács
saffransbulle, -n, -ar	sáfrányos sütemény
innebära, -bar, -burit (4)	jelent
arbete, -t, -n	munka
ty	hiszen, mert
julklapp, -en, -ar	karácsonyi ajándék
städa (1)	takarít
pynta (1)	díszít
helgon, -en, -er [o]	szent
Italien	Olaszország
mörk	sötét
varje	mindegyik
arbetsplats, -en, -er	munkahely
ljuskrans, -en, -ar	koszorú gyertyával
hår, -et, –	haj

stjärngosse, -n, -ar [o]	„csillagfiú"
tärna, -n, -or	„csillaglány"
tomte, -n, -ar [o]	manó
lussekatt, -en, -er	lucanapi sütemény
sjunga, sjöng, sjungit (4)	énekel
vänta, -n	várakozás
äntligen	végre
julafton, -en, -aftnar [o]	karácsonyeste (dec. 24.)
julgran, -en, -ar	karácsonyfa
glaskula, -n, -or	üveggolyó
halmfigur, -en, -er	szalmafigura
dekore'ra (1)	díszít
mat, -en	élelem
viktig	fontos
julskinka, -n, -or	karácsonyi sonka
leverpastej, -en	májpástétom
inlagd sill	ecetes hering
lutfisk, -en, -ar	szárított hal
risgrynsgröt, -en	tejberizs
rygg, -en, -ar	hát
dela ut (1)	kioszt
present', -en, -er	ajándék
vuxna (tsz.)	felnőtt
glögg	kb. forralt bor
nöt, -en, -ter	dió
fikon, -et, – [o]	füge
daddel, -n, daddlar	datolya
julevange'li|um, -et, -er	karácsonyi evangélium
dansa (1)	táncol
julvisa, -n, -or	karácsonyi dal
TV, teve, -n, televisionen [ʃún]	televízió
gårdstomte, -n, -ar [o]	házi manó
glad	boldog, vidám
vakta (1)	vigyáz vmire, őriz
osedd	látatlanul
skydda (1)	védelmez
förtjäna (1)	megérdemel
uppmärksamhet, -en, -er	figyelmesség
juldag, -en	karácsony (dec. 25.)
annandag jul	karácsony (dec. 26.)
julotta, -n	karácsonyi hajnali mise
släkt, -en,	rokonság

Tjugondag Knut [o]	(január 13.)
julgransplundring, -en	„karácsonyfafosztás"
jullek, -en, -ar	karácsonyi játék
plundra (1)	kifoszt
kasta ut (1)	kidob
God Jul och Gott Nytt År! [got]	Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet!

Nyelvtan – Grammatik

65. Elváló és nem elváló igekötők – Sammansatta verb

1. Az alábbi igekötők mindig előtagként szerepelnek, nem válnak el az igétől:

Hangsúlyos igekötők: **an-, er-, före-, här-, miss-, sam-, um-, und-, van-, å-**

anse	vél, véli
erkänna	elismer
härstamma	származik
missförstå	félreért

Hangsúlytalan igkötők: **be-, för-**

berätta	elmesél, mesél
betala	fizet
förstå	ért, megért
förklara	megmagyaráz

2. Néhány igekötő elválik az igétől és utána áll, külön írva (lásd még 15. lecke):

skriva upp	felír
dricka ur	kiiszik
tycka om	szeret, kedvel

3. Egyes igekötős igék esetében ugyanaz az igekötő állhat elváló, és nem elváló igekötőként is.

A) Némely igéknél a kétféle írásmód nem takar jelentéskülönbséget. Az elváló írásmód gyakrabban fordul elő a beszélt nyelvben.

igenkänna = känna igen	felismer, megismer
nerlägga = lägga ner	megszüntet

B) Más igék esetében határozott jelentéskülönbség van az egybeírt és a különírt alak között. Az egybeírt alak általában elvont értelmű, a különírt alak konkrét értelmű.

avgå (lemond) – *gå av* (leszáll, letörik)

Ordföranden **avgick** *på grund av sin ålder.*	Az elnök korára való tekintettel lemondott.
Han gick av vid första stationen.	Az első megállónál leszállt.

További példák:

uppstå	felmerül
stå upp	feláll, felkel
avbryta	félbeszakít
bryta av	letör
påpeka	utal, rámutat
peka på	rámutat (ujjal)
upplysa	felvilágosít
lysa upp	felderül az arca, megvilágít
nedkomma	szül (régies kifejezés)
komma ned	lejön vhonnan
utgå	kiindul vmiből
gå ut	kimegy
ingå	benne foglaltatik
gå in	bemegy

Keressen további példákat a Svéd–magyar szótárban!

66. Főnévi igenév att-tal vagy anélkül – Infinitiv med och utan att (Összefoglalás)

A) Nem használunk **att**-ot a főnévi igenév kifejezéséhez

1. módbeli segédigék után (lásd 7. lecke):

Vi måste skynda oss.	Sietnünk kell.
Ska du verkligen inte äta mer?	Tényleg nem kérsz többet (enni)?

2. néhány további ige után (lásd 7. lecke):

Jag brukar lägga mig tidigt.	Korán szoktam lefeküdni.
Får jag gå in?	Bemehetek?

3. ha a mellékmondatot a személyes névmás tárgyi/részes alakja + főnévi igenév segítségével lerövidítjük:

Jag såg henne cykla. *(Jag såg att hon cyklade.)*	Láttam kerékpározni.
Jag hörde honom skrika. *(Jag hörde att han skrek.)*	Hallottam kiabálni.

B) Kell **att** a főnévi igenév kifejezéséhez

1. az eddig fel nem sorolt igéket követő igék főnévi igenevéhez

Det går inte att lära sig svenska på en månad.	Egy hónap alatt nem lehet megtanulni svédül.
Han älskar att läsa.	Imád olvasni.

2. elöljárószó és igevonzat után:

Han tycker inte om att äta ensam.	Nem szeret egyedül lenni.
Tala om för pappa att du var olydig.	Meséld csak el a papának, hogy engedetlen voltál.

Gyakorlatok – Övningar

(1) Alkosson mondatokat a következő szavakkal!
adventskalender, pynta rummet, Lucia, sjunga, julgran, julklappar, pepparkakor, juldagen

(2) Meséljen a svéd karácsonyról! Hasonlítsa össze a magyar ünneppel!

(3) Helyettesítse be a mondatokba a megfelelő igét! Vigyázzon a jelentéskülönbségre!
utgå – gå ut
1. Vi ... från att vi inte har några pengar.
2. Ska vi ... ikväll?

3. Barnet ... för att leka med hunden.

ingå – gå in

4. Jag kan inte ... i huset med skorna på.
5. Moms (értéktöbbletadó) ... inte i priset.
6. ... om du fryser!
7. ... också måltider i resans pris?

påpeka ... peka på

8. Småbarn brukar ... allt och alla.
9. Läraren ... engelska språkets viktighet.
10. Han ... kartan och visade vägen.

(4) Lapozgassa a Svéd–magyar szótárt és keressen elváló és nem elváló igekötős igéket! Képezzen mondatokat a talált igékkel!

(5) Folyamatos és befejezett melléknévi igenévben az elváló igekötők is egybeírandók (az igekötő tehát az ige előtt áll). Helyettesítse be az adott igék megfelelő alakjait!

ta bort, tycka om, äta upp, klä ut,
känna igen, dricka ur, tala om, lägga ner

1. Han är vår mest ... lärare.
2. Flickan var ... till prinsessa.
3. Efter maten blev alla tallrikarna ... .
4. Redan klockan elva på natten var alla vinflaskor ... .
5. Den berömda poeten var ... av många.
6. Alla kakor blev ... på tio minuter.
7. Skolan blev ... i 70-talet.
8. Ska vi titta på den där ... filmen?

(6) Kell a mondatba *att* vagy sem?

1. Du borde ... veta ... jag fyller år idag.
2. Vi brukar ... äta frukost varje dag.
3. Vi ska ... gå ut ... dansa ikväll.
4. Du måste ... komma med idag.
5. Tycker du om ... sjunga?
6. Tänker du ... gifta dig på sommaren?
7. Du behöver verkligen ... köpa några nya byxor.
8. Han är känd för ... göra dumheter.
9. Det går faktiskt ... lära sig svenska.

(7) Rövidítse le a mondatot a példa alapján!
Exempel: Han såg att hon dansade. Han såg henne dansa.
1. Vi hörde att hon sjöng.
2. De såg att vi kom.
3. Ni hörde väl också att de skrek.
4. Du såg att jag drack vin.
5. De såg att han läste tidningen.

(8) Gyakorolja az erős és a rendhagyó igék ragozását! Helyettesítse be a zárójelben megadott ige megfelelő alakját!
1. Han ... (komma) inte förrän klockan tolv på natten.
2. Grannens dotter ... (bliva) stadens skönhetsdrottning.
3. Jag ... (vara) borta hela dagen, nu är jag hemskt trött.
4. ... (sjunga) ni mycket på festen?
5. På julafton ... (äta) vi pepparkakor och ... (dricka) glögg.
6. Nu har nästan alla färg-tv, förr ... (finnas) det bara svart-vit.
7. Han ... (stå) minst en timme i kö.
8. ... (se) ni några älgar i Sverige?
9. Farfar ... (sätta sig) i den bekväma fåtöljen.

(9) Fordítsa le az alábbi igéket, és sorolja el alakjaikat!
Szerkesszen minden igével egy-egy mondatot!
lát, ül, helyez, leül, iszik, megy, jön, kiabál,
eszik, áll, van, lefordít, készít, ír, lefekszik

(10) Számoljon el egyesével ötventől visszafelé!

(11) Csoportosítsa az alábbi svéd utóneveket! Melyik női és melyik férfinév?

1. Åke	6. Inger	11. Fritjof	16. Svea	21. Astrid
2. Åsa	7. Ivar	12. Sigurd	17. Axel	22. Sverker
3. Bo	8. Selma	13. Hjalmar	18. Agda	23. Valborg
4. Arne	9. Elin	14. Ragnhild	19. Sven	24. Pia
5. Sune	10. Gudrun	15. Ulf	20. Stig	25. Siv

(12) Ha megfelelő sorrendben összeilleszti a mozaikdarabokat, egy levelet kap.

1. ... tack för alla fina upplevelser, teater och opera, ...

2. ... mig och vi gick runt i Prag på eftermiddagen. Staden låg alldeles vit och det ...

3. Kära Märta och David! Tusen tack för en fin vistelse i Budapest. Nu är jag åter lyckligt och väl ...

4. ... tåget hem och anlände till Borås kl 18.00 på tisdag kväll. På ondsdag började ...

5. ... Hälsa din familj och Zsuzsa. Kram och hälsningar
Ulla

6. ... fanns inga bilar på grund av (miatt) snön. Det var en underligt ...

7. ... hemma. Resan hem gick bra. Det var snöstorm i Prag. Maria mötte...

8. ... vacker stämning. Jag stannade där till måndag middag och tog då ...

9. ... Esztergomresa och tack för julklappar och presenter.

10. ... jag arbetar igen och eleverna var mycket glada över att jag var hemma igen. Tusen ...

⑬ Mi az alábbi szavak összefoglaló neve? Készítsen hasonló feladatokat!

Exempel: bil, tåg, flygplan = trafikmedel

1.	2.	3.	4.	5.	6.
stol	äpple	bönor	kock	onsdag	jul
bord	hallon	morot	lärare	lördag	Lucia
säng	lingon	kål	svarvare	måndag	Tjugondag Knut

⑭ Fordítási gyakorlat. Részlet Stig Claesson *I boulevardens skugga* című művéből (1983). A fordítandó részletben a szerző budapesti élményeiről ír. Gyakorolja a szótárhasználatot, az ismeretlen szavak svéd megfelelőjét önállóan keresse meg!

Mikulás napja (Jultomtens dag) december első szombatjára esik. A pestiek fogják a gyerekeiket, a szánkót és a síléceket, és mennek a havas, hegyes Budára. A budaiak Pestre mennek gyerekeikkel, hogy az üzletekben tolakodjanak, és megnézzék a karácsonyi kirakatokat.

... Ezen az estén minden gyerek a lehető legszebben kitisztítja cipőjét, hogy reggelre cukorkával teljen meg. ... Mindkét tévécsatorna gyerekműsort sugároz ... így régi hagyományokról itt éppoly kevéssé van szó, mint bármely más országban.

(Magyarországon) valamennyi külföldi filmet szinkronizálják mind a tévében, mind a filmvásznon. S ha nem ragadtam volna le a szálloda halljában a tévé előtt, megnézhettem volna, miként beszél magyarul Hasse Alfredson a Picasso kalandjai című filmben.

A híradóban Olof Palme mond valami okosat kiváló magyarsággal.

Este én is kitisztítom a cipőmet, és kiteszem a szobám ajtaja elé. És reggel, ha nem is cukorkával teli találom, de mindegyikben van egy-egy szem.

* * * * *

⑮ Gyakorolja az igekötők helyes hangsúlyozását! A *be-* és *för-* igekötők kivételével valamennyi hangsúlyos. Lapozza fel a Svéd–magyar szótárt a következő igekötőknél, és olvassa fel helyes hangsúlyozással a megadott szavakat!

an-, be-, för-, in-, sam-

* * * * *

Lucia-sången

Nat - ten går tung - a fjät runt gård och
stu - va. Kring jord, som sol'n för - lät, skug - gor - na
ru - va. Då i vårt mör - ka hus sti - ger med
tän - da ljus Sanc - ta Lu - ci - a,
Sanc - ta Lu - ci - a, Sanc - ta Lu - ci - a.

Natten var stor och stum.
Nu hör det svingar
i alla tysta rum
sus som av vingar.
Se, på var tröskel står,
vitklädd, med ljus i hår,
Sankta Lucia, Sankta Lucia.

»Mörkret skall·flykta snart
ur jordens dalar.«
Så hon ett underbart
ord till oss talar.
Dagen skall åter ny
stiga ur rosig sky.
Sankta Lucia, Sankta Lucia.

Arvid Rosén

tvåhundratrettiofyra

20 Lektion tjugo

GLAD PÅSK!

Påskfirandet i Sverige är helt annorlunda än i Ungern. En tid före påsk börjar man sälja semlor eller fettisdagsbullar, som de också kallas. Det är en svensk specialitet – bullar fyllda med mandelmassa och vispgrädde. De är ett minne från den katolska tiden, då man fastade före påsk.

Enligt traditionen flög alla häxor till Blåkulla på skärtorsdag för att träffa djävulen. Man försökte skydda sig mot de farliga häxorna genom att tända stora eldar. Detta gör man fortfarande i vissa delar av Sverige, men då på påskafton. Idag är detta bara en lek. Småflickor klär ut sig till påskkäringar, går runt till grannarna med små påskbrev. På kvällen samlas barn och vuxna vid elden och man avslutar ofta med ett fyrverkeri.

Maten är också viktig på påsk. Man äter mycket ägg, inlagd sill och kyckling. I många familjer tävlar man om, vem som kan äta flest ägg. Man färgar gärna äggen, men målar dem inte alls så fint som i Ungern. Gult är påskens färg och man pyntar hemmen med påskliljor och kycklingar av många slag. Det viktigaste med påsk är trots allt att barnen har tio dagars påsklov. Många familjer åker till fjällen på skidsemester.

Den 30 april – Valborgsmässoafton – är studenternas stora dag. Då hälsar man våren välkommen med sång och musik, och alla studenter – unga och gamla – tar på sig sina vita studentmössor. På kvällen tänder man en stor valborgsmässoeld.

I april och maj kommer helgerna tätt. Kristi Himmelfärdsdag – då packar många familjer en matsäck och far ut i naturen redan vid femtiden på morgonen. Det kallas för gökotta – man hoppas få höra årets första gök. Hör man den från väst är det bäst och då blir det kommande året ett bra år. Ingen vill höra en södergök – den betyder död.

På pingst börjar det bli dags att arbeta i trädgården. Många åker ut till sin sommarstuga och städar upp i hus och trädgård för den kommande sommaren. Det är populärt att gifta sig på pingst och i kyrkan har man också ofta konfirmation under denna helg.

Midsommar är näst julen Sveriges största folkliga fest. Då sätts en lövad majstång upp. I denna hänger barnen upp blomsterkransar. Många klär sig i folkdräkt på midsommar och man sjunger och dansar runt majstången till dragspelsmusik. Natten är kort och ljus och festen brukar vara till morgonen. Då smyger de unga flickorna ut, plockar sju olika slags blommor för att lägga under huvudkudden. I drömmen ser då flickan sin tillkommande (=den hon ska gifta sig med).

I augusti har man traditionellt en kräftskiva. Man har gärna festen ute i trädgården, som man prytt med kulörta lyktor. Man äter kräftor, dricker öl och snaps och sjunger snapsvisor. Detta är oftast den sista festen utomhus – sedan blir det alltför kallt, ty den mörka hösten närmar sig.

Då börjar man vänta på jul igen.

Szavak – Ordförråd

påsk, -en	húsvét
Glad Påsk!	Kellemes húsvéti ünnepeket!
påskfirande, -t	a húsvét megünneplése
sälja, sålde, sålt (4)	árusít
semla, -n, -or	zsemle
fettisdagsbulle, -n, -ar	speciális húsvéti sütemény
kalla (1)	nevez
specialitet', -en, -er	különlegesség
fylld med	vmivel töltött
mandelmassa, -n	marcipán
vispgrädde, -n	tejszínhab
minne -t, -n	emlék
katolsk'	katolikus
fasta (1)	böjtöl
tradition', -en, -er [ʃún]	hagyomány
häxa, -n, -or	boszorkány
Blåkulla	(Kék domb)
skärtorsdag, -en, -ar	nagycsütörtök
djävul, -en	ördög
skydda sig mot (1) [szej]	védekezik
farlig	veszélyes
eld, -en, -ar	tűz
fortfarande	még ma is, még mindig
viss	bizonyos
påskafton [o]	húsvét előestéje, nagyszombat
klä ut sig till (3) [szej]	(jelmezbe) öltözik

påskkäring, -en, -ar	húsvéti boszorka
granne, -n, -ar	szomszéd
samla (1)	gyűjt
avsluta, -slöt, slutit (4)	lezár, befejez
fyrverkeri', -et, -er	tűzijáték
ägg, -et, –	tojás
kyckling, -en, -ar	csirke
färga (1)	fest
päsklilja, -n, -or	nárcisz
slag, et-, –	fajta, féle
påsklov, -et, –	húsvéti szünet
Valborgsmässoafton [...borj...ton]	Walpurgis-est (ápr. 30.)
studentmössa, -n, -or	diáksapka
tät	sűrű
Kristi Himmelfärdsdag	Jézus mennybemenetele
packa (1)	csomagol
gökotta, -n	„kakukkles"
gök, -en, -ar	kakukk
död, -en	halál
dags, det är dags	ideje
trädgård, -en, -ar	kert
sommarstuga, -n, -or [o]	nyaraló
städa (upp) (1)	kitakarít
kommande [o]	elkövetkező
gifta sig (2b)	házasságot köt
konfirmation', -en, -er [kon...ʃún]	konfirmáció
midsommar, -en [o]	Szent Iván-éj
folklig [o]	népi
lövad	lombfüzérrel díszített
majstång, -en, -ar	májusfa
blomsterkrans, -en, -ar [o]	virágkoszorú
folkdräkt, -en, -er [o]	népviselet
dragspelsmusik, -en	harmonikaszó
smyga, smög, smugit (4)	kilopakodik
huvudkudde, -n, -ar	fejpárna
dröm, -men, -mar	álom
kräftskiva, -n	„rák-ünnepély", „rák-lakoma"
kulört	színes
lykta, -n, -or	lámpás
kräfta, -n, -or	rák
öl, -et, –	sör
snaps, -en, -ar	pálinka
utomhus [o]	a szabadban
närma sig (1) [szej]	közeledik

Nyelvtan – Grammatik

67. Szórend – Ordföljd (Összefoglalás)

A főmondat szórendje

A) Kijelentő mondat

Fő szabályok:
1. Az állítmány ragozott alakja mindig a második helyen áll.
2. Az alany mindig közvetlenül az állítmány ragozott alakja mellett áll, előtte vagy utána.
3. Az első helyre kiemelhető a tárgy, a részes vagy birtokos szerkezet, a hely- vagy időhatározó.
4. Ügyeljen a mozgó határozószók (lásd 5. lecke), az *inte* és társai szórendi helyére! Közvetlenül az alany után állnak.

Az összefoglaló táblázat oszlopai nem szavakra, hanem nyelvtani egységekre vonatkoznak. Értelmezésük:
1. Első helyen állhat az alany vagy a kiemelt mondatrész
2. Állítmány ragozott része (ige 1)
3. Alany
4. Mozgó határozószók, *inte* és társai
5. Összetett állítmány nem ragozott része és/vagy igevonzat (ige 2)
6. Tárgy, tárgyi, részes vagy birtokos szerkezet
7. Helyhatározó
8. Időhatározó

B) Kérdő mondat
1. Kiegészítendő kérdés esetén a szórend:
   kérdőszó + ige 1 + alany stb.
2. Eldöntendő kérdés esetén a szórend fordított:
   ige 1 + alany stb.

C) Ha a mellékmondat megelőzi a főmondatot, a főmondat szórendje fordított lesz:
   ige 1 + alany stb.

D) Felszólító módban nem kell kitenni az alanyt, egyébként a mondat szórendje nem változik.

Főmondat szórendje 1.	2. ige 1	3. alany	4. *inte*	5. ige 2, vonzat	6. tárgy	7. hely-határozó	8. idő-határozó
A) Jag	äter		ofta		frukost	i sängen	på söndag.
Frukost	har	jag	aldrig	ätit			före kl. sju.
Varje dag	tänker	vi	inte	på	honom.		
B) Vem	brukar	du		tänka på		i Sverige?	
Varför	ställer	han	inte		bilen	i garaget	ikväll?
	Brukar	hon	aldrig	äta	glass		före maten?
	Är	du	inte	rädd om	din son		nu?
C) Om det regnar,	brukar	vi	inte	åka bort		till stugan.	
När han är törstig,	dricker	han	ofta		mjölk	i köket	på natten.
D)	Läs		inte		tidningen	i sängen	idag!
	Tänk		inte	på	honom		jämt!

Mellékmondat szórendje

Főmondat	kötőszó	alany	*inte*	ige 1				
Han frågar,	om	Mats	ofta	läser		tidningen	i sängen	på söndag?
Han går,	innan	vi		har	ätit	frukost		före kl. sju.
Han vet,	att	jag	ofta	dricker		mjölk	i köket	på natten.
De undrar,	om	du	inte	är	rädd om	din son		nu.

A mellékmondat szórendje

A mellékmondatot kötőszóval vezetjük be, utána a szórend kizárólag egyenes lehet, kiemelésre nincs lehetőség:
alany + mozgó hat. szó + ige 1 + ige 2 stb.

68. Határozatlan névmás – Indefinita pronomen
(részben összefoglalás)

A határozatlan névmások, néhány kivételtől eltekintve, melléknévként ragozhatók, tehát nemben és számban egyeztetni kell őket. A határozatlan névmásoknak általában nincs határozott alakjuk.

all, allt, alla, allting	valamennyi, mind
annan, annat, andra	másik
ingen, inget, inga	semmi, semmilyen
inte någon, inte något, inte några	semmi, semmilyen
man, en, ens	(általános alany)
någon, något, några, någonting	valamely, néhány
vad som helst, vem som helst	akármi, akárki
vilken, vilket, vilka som helst	bármelyik
var, vart, varje	mindegyik
varenda, vartenda	minden egyes
varannan, vartannat	minden második

A határozatlan névmások állhatnak jelzői helyzetben:

Hon köpte några vackra blommor.	Vett néhány szép virágot.
De har inga barn.	Nincs gyerekük.
Vi får inte förstöra allt vackert.	Nem szabad minden szépet elrontani.
Vi kan inte åka med vilket tåg som helst.	Nem utazhatunk bármelyik vonattal.

A határozatlan névmások egy része állhat önállóan, alanyként is.

Jag såg ingen i parken.	Senkit sem láttam a parkban.
Vem som helst får gå dit idag.	Ma bárki odamehet.
Alla var med på festen.	Mindenki ott volt az ünnepségen.

Gyakorlatok – Övningar

(1) Válaszoljon a kérdésekre!
1. Firas påsk i din familj?
2. Brukar du måla påskägg?
3. Brukar du få påskägg?
4. Har ni någon särskilt påskdekoration hemma?
5. Har du någon studentmössa?
6. Vet du hur man firar midsommar i Sverige?
7. Firar man midsommar i Ungern också?
8. Har du någonsin ätit kräftor?
9. Kan du dansa folkdans?

(2) Helyettesítse be a megfelelő határozatlan névmásnak a mondatba illő alakját!

all, annan, någon, vilken som helst,
varannan, varandra, var, ingenting

1. Vi kan gå till ... läkare ... .
2. Han har en ny fru ... år.
3. Han åt upp ... mat på fem minuter.
4. Tycker de verkligen så mycket om ... ?
5. Vill ni inte ha något ... ?
6. De köpte sig en klänning ... .
7. Nu har vi inte råd med att göra ... resor.
8. Ät ... ! Maten är snart färdig.

(3) Fordítsa le a mondatokat a *vilken som helst* szerkezet megfelelő alakjával!
1. Mégsem vehetjük meg akármelyik házat.
2. Az iskoláinkban nem lehet akármilyen nyelvet tanulni.
3. Nem lehet csak úgy tanárt választani.
4. Bármelyiket megveheted.
5. Nem akárkik voltak ott a bulin.

(4) Gyakorolja a főmondati szórendet! Rendezze össze az adott nyelvtani egységeket helyes mondattá!
1. har läst, jag, en japansk roman, aldrig, i hela mitt liv
2. du, inte, hans nye vän, tycker om, verkligen?

3. vara, brukar, hemma, aldrig, vi, på söndagarna.
4. han, äta, inte, även om han är sjuk, i sängen, brukar.
5. dricka, hon, brukar, före maten, aldrig, vatten?
6. inte, de stora nyheterna, hört, du, har, på radion?
7. skorna, jämt, inte, lägg, på bordet!

(5) Fordítsa le az alábbi mondatokat, ügyeljen a szórendre!
1. Sárospatakon született 1969. július 13-án.
2. Sok érdekes múzeumot láttam a nyáron Svédországban.
3. Reggelenként nem szokott dohányozni a szobában.
4. Valóban nem akarsz moziba jönni holnap este?
5. A szekrényt nem tehetjük az ablak elé.
6. Ha fáradt vagy, nem kell eljönnöd a nagymamához.

(6) Gyakorolja a mellékmondati szórendet! Fordítsa le a mondatokat!
1. A svéd kislányok húsvétkor boszorkánynak öltöznek, hogy egy kis pénzt kapjanak a szomszédoktól.
2. Mindannyian tudjuk, hogy Szent Iván-éj a második legjelentősebb népünnep Svédországban.
3. Azt szeretné tudni, hogy szoktak-e Svédországban népzenére táncolni.
4. Tudod, hogy április 30-án minden fiatal és öreg svéd diák a fejére teszi a fehér diáksapkát?
5. Már itthon van, mert nem volt több munkája a könyvtárban.
6. Tudni szeretné, miért nem szereted a gyümölcsöt.

(7) Egészítse ki a mondatokat a megfelelő elöljárószóval!
1. Vi har många fina leksaker ... småbarn.
2. Finns det några karameller kvar ... julgranen?
3. Ofta firar man Lucia även ... sjukhus.
4. Hustomten skyddar familjen ... all fara.
5. Vad ska du ge honom ... julklapp?
6. Ska vi börja ... arbetet redan nu?
7. Vill du klä ... dig ... tomte?
8. Tänker du ofta ... dina föräldrar?
9. Berätta mer ... den svenska julen!
10. På söndag tänker vi hälsa ... min bror.

⑧ Melyik szó a kakukktojás? Készítsen hasonló feladatokat!

1.	2.	3.	4.	5.
Finland	juice	sångare	päron	svenska
Estland	vin	kock	hallon	minska
Ungern	vindruvor	kypare	lingon	japanska
Tyskland	öl	drottning	blåbär	franska

⑨ Alkosson mondatláncot! Az egyszerű mondatot minden alkalommal csak egy szóval, nyelvtani szerkezettel egészítse ki! Ügyeljen az egyeztetésre és a szórendre!

Exempel: Han kommer.
Han kommer hem.
Han kommer hem ikväll.
...
Han kommer säkerligen inte ensam hem ikväll före klockan elva.

1. Håkan äter.
2. Vi reser.
3. Hon sjunger.
4. Mormor går.
5. De dricker.

⑩ Sorolja el a hét napjait visszafelé!

⑪ Gyakorolja a számokat! Végezze el hangosan az alábbi egyszerű számtani műveleteket! Készítsen hasonlókat!

$3 \times 3 =$	$127 + 13 =$	$2975 - 13 =$
$15 - 4 =$	$767 - 50 =$	$5656 + 4 =$
$21 : 7 =$	$514 + 14 =$	$11 \cdot 11 =$

⑫ Helyettesítse be a *tänka, tycka, tycka om,* illetve a *tro* igék megfelelő alakját a megadott mondatokba! Ügyeljen az *om* igevonzat megfelelő szórendi helyére!

1. ... du att sova på dagarna?
2. Han ... ofta på sina problem.
3. Jag ... han ville köpa bilen åt dig.
4. ... du att vi kommer i tid?
5. ... du att han verkligen skriver brevet ikväll?
6. Farfar ... mycket sina barn och barnbarn.
7. De ... flytta till Australien.
8. ... du verkligen att du får det där jobbet?

⑬ Gyakorolja a közvetett beszédet! Alakítsa át a mondatokat a példának megfelelően!

Exempel: När åker du? — Jag vill veta, när du åker.
Han åker ikväll. — Han säger, att han åker ikväll.

1. Varför gråter du?
2. Vi åker inte på semester.
3. Hur många gånger har du varit i Sverige?
4. Vad fick du i julklapp?
5. Vi åt älgkött med lingonsylt.
6. Jag kan inte åka skidor.
7. Vad heter din vännina?
8. Varför vill du inte laga mat idag?

⑭ Fordítási gyakorlat. Tage Danielsson, a svédek nagy humoristája *Grallimatik* című könyvének egyik fejezetében ekképp nyilatkozik a statisztika tudományáról (1966):

Statisztikai sületlenség (strunt)

A statisztika segítségével badarságot beszélni éppoly gyakori, mint hasznos. Kiindulópont a statisztikai alapigazság: 100% akármi.
Példa: Az almabirtoklás alakulása Svédországban

Nagyszámú szúrópróbaszerű vizsgálat segítségével megállapítottuk, hogy Larsnak két almája van, míg Karlnak csak egy.

Ebből adódik tehát, hogy
– a lakosság 50%-ának két almája van,
– a lakosság 50%-ának csak egy,
– valamennyi alma 66⅔%-a egy kedvezményezett, 50%-ot kitevő csoport tulajdonában van, míg a nem kedvezményezett csoport ugyanakkora, de csupán az almaállomány 33⅓%-át birtokolja.

....

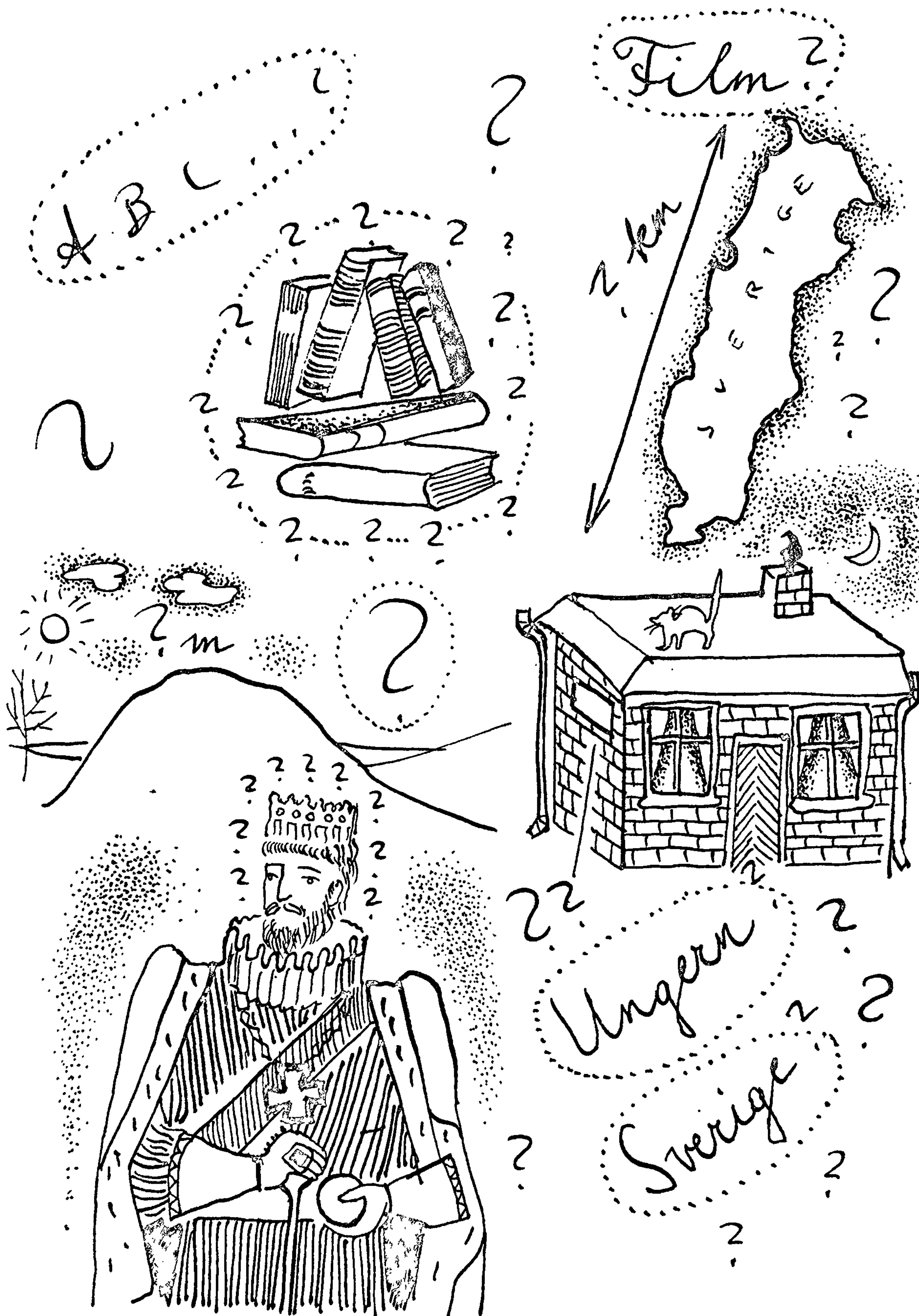
A vizsgálat eredménye kézenfekvővé teszi, hogy mindazok, akiket Larsnak hívnak, adjanak egy fél almát valamennyi Karl nevű egyénnek, továbbá, hogy be kell vezetni a televízióban a reklámot...

(Ne rémüljön meg, ez a fordítás csak nehéznek tűnik! Alig van benne ismeretlen szó, ezeket a szótár segítségével könnyedén megfejtheti!)

VAD VET UD OM SVERIGE?

Nu kan du ganska bra svenska. Men vad vet du om Sverige och svenska språket? Försök svara på frågorna! Svaren hittar du längst bak vid lösningarna.

1. Bilken bokstav står sist i svenska alfabetet?
2. Med vilken bokstav börjar de flesta svenska ord?
3. Vilka är svenska språkets två kortaste substantiv?
4. Vilka är Sveriges tre största städer?
5. Vilken är Sveriges största sjö?
6. Vilken är Sveriges största ö?
7. Vilken är Sveriges högsta bergstopp?
8. Hur lång är Sverige från norr till söder?
9. Från vilken tid härstammar de berömda runstenarna?
10. Hur smal är Stockholms smalaste gata?
11. Vilken svensk författare har skrivit en underbar bok om Sverige i sagoform? (Glöm inte att läsa boken, den finns även på ungerska.)
12. Författaren Wilhelm Moberg skrev fyra romaner om den stora utvandringen i 1800-talet. Romanen är också filmad. I vilken stad finns utvandrarnas monument?
13. En av den berömda svenska filmregissören Ingmar Bergmans filmer visar en riktig gammaldags jul. Vilken?
14. Vilken svensk kung har en minnestavla i Budapest?
15. Vilken svensk kung ledde Sverige i trettiåriga kriget?
16. I andra världskriget hjälpte svenska ambassaden tusentals ungrare. Finns det några minnen av detta i Budapest?
17. Det finns en gata i Budapest med svenskt namn på svenska. Vad heter gatan?
18. 1703–1711 kämpade även svenska trupper på sidan av Ferenc Rákóczi i Ungern. Var finns det ett monument med även svensk text på?

A B C
Film?
? km
SVERIGE
? m
Ungern
Sverige

A nehezebb gyakorlatok és a fordítási feladatok megoldásai

Első lecke

(8) 1. Finns det någon kung i Ungern? 2. Kan du tala japanska? 3. Har du några syskon? 4. Kan inte Pia tala svenska? 5. Har Malin någon syster? 6. Är Olles pappa busschaufför? 7. Var bor familjen Nilsson? 8. Har de inte någon sköldpadda? 9. Hur gammal är Malin och hur gammal är Olle?

(12) Herr Nilsson är en apa. Han har ingen mor, ingen far och inga syskon. Herr Nilsson lever inte i Afrika. Han lever i Sverige, han bor i ett hus i Visby. Herr Nilsson arbetar inte på cirkus, han arbetar inte. Herr Nilsson bor med en flicka. Hon är tio år och heter Pippi Långstrump.

Második lecke

(2) 1. en vacker/fin tröja 2. en liten flicka 3. en dyr skjorta 4. en rolig pojke 5. ett dyrt leksakståg 6. ett vackert hus 7. en snygg blus 8. en gammal expedit 9. en vacker färg 10. ett litet äpple

(11) 5 – 9 – 2 – 6 – 11 – 1 – 7 – 13 – 8 – 3 – 10 – 12 – 4

Harmadik lecke

(2) 1. vita hus 2. i de vita husen 3. det vita huset 4. en vacker blomma 5. den vackra blomman 6. de vackra blommorna 7. en grön matta 8. gröna mattor 9. de gröna mattorna 10. de nya böckerna 11. den nya boken 12. en ny bok

(6) 1. nytt 2. nya 3. nya 4. nya 5. gott 6. goda 7. vacker 8. vackra 9. vackert, vacker 10. svart 11. svarta 12. svart 13. röda 14. röda 15. rött

(7) 1. gammalt 2. gammal 3. gammal 5. gamla 5. gamla, gammal, gammal, gammal 6. gamla

(10) 1 står 2. ligger 3. sätter 4. ställa 5. ställa 6. ligger 7. hänger 8. lägga 9. sätta 10. ligger

(15) Herr Liten är mycket liten. Den lilla Herr Liten bor i en liten stad. Den lilla staden finns i ett litet land. Herr Liten har ett litet hus och fem små rum. Herr Liten har en liten fru, en liten dotter och två små söner. De bor i de fem små rummen. Den lilla flickan och de två små pojkarna är mycket snälla. Herr Liten har också många små hundar. De små hundarna bor bredvid det lilla huset i ett litet-litet hus.

Negyedik lecke

(3) 1. Vem är Håkan? 2. Arbetar han? 3. När reste han från Umeå? 4. Vart åkte han? 5. Vad gjorde han på Sverigehuset? 6. Var ligger Slottet? 7. Vem träffade han? 8. Var träffade han Kerstin? 9. Bor hon också på vandrarhemmet? 10. Har Kerstin redan varit på Utö? 11. Var ligger Utö? 12. Varifrån kommer Håkan? 13. Hur gammal är han? 14. Vems bil är det? 15. Hurdan är bilen?

(6) 1. har åkt 2. åkte 3. åka 4. tittar 5. tittar 6. tittade 7. lyssna 8. lyssnade, ska hon lyssna 9. läst 10. läsa 11. har inte läst, läser 12. bor 13. bor 14. har alltid bott

(7) 1. med 2. i 3. i 4. om, på 5. på, med 6. vid 7. upp 8. vid 9. från, till

(11) Kerstin är nu i Stockholm. Hon har semester. Hon har aldrig varit i Stockholm förr. Hon kom i tisdags till vandrarhemmet. Hon promenerade länge, hon tyckte om staden. Hon var på ett museum i ett gammalt, vackert hus. Hon köpte några intressanta böcker och några vykort. Hon träffade en vän. De gick till Sverigehuset och tittade på veckoprogrammet. Kerstin har inte varit på Nordiska Museet, hon har inte tittat på Slottet och inte lyssnat på konsert än.

(14) Det är fredag kväll. Jag sitter och väntar på målaren. Han sa, han skulle komma på onsdag morgon. Men han kom inte. Inte på morgonen, inte på förmiddagen, inte på eftermiddagen. På kvällen ringde jag honom. Han var trött, han kunde inte komma, men han skulle komma på torsdag. Men han kom inte heller igår på morgonen. Så jag trodde han skulle komma i eftermiddag, men han kom inte heller i eftermiddag. Det spelar ingen roll, han kommer säkerligen ikväll. Eller i morgon på morgonen, eller på eftermiddagen, eller kanske på natten. Jag väntar. Jag kan vänta.

Hatodik lecke

(6) 1. sin, hennes 2. sina 3. hennes, sin 4. deras 5. hennes, hennes 6. sina, sina

(7) 1. fyra 2. nej, han har fem kusiner 3. Lisa, och Emma 4. nej, hans farmorsmor 5. nej 6. Emil 7. Johan, Håkan, Ingmar 8. ja 9. två: Olle är sonson till Arne och Ulf är sonson till Kjell

(13) Också Håkans flickvän är med på födelsedagsfesten. Hon heter Anna. Hon är inte svensk, hon är ungrare. Hon presenterar sig först för mormorsmor, sedan för mormor och morfar. Mormor och morfar är egentligen Håkans föräldrar, men sedan Olle föddes kallar alla dem så. Håkan och Anna sitter nu i hörnet och talar om hans familj:

– Är Ingmar din bror eller svåger?

– Han är min bror. Pär är min svåger. Svägerska har jag inte längre för Ingmar är frånskild.

– Är Ulf, Olle och Malin syskon?

– Nej, bara Olle och Malin är syskon. Ulf är deras kusin. Ulf är min brorson, Olle min systerson och Malin min systerdotter.

– Jaså. Och tvillingarna Anna och Karin?

– De är barn till Lisa och Johan. Lisa är Pärs syster. Förstår du?

– Kanske. Men det här kommer jag aldrig att lära mig.

Gåtor: Nr:1 sju Nr:2 Nej, det är ens egen mor Nr:3 Tre Nr:4 Emma

Hetedik lecke

(4) 1. sig 2. dig 3. mig, mig, mig 4. sig 5. dig 6. oss 7. sig 8. dig 9. er

(5) 1. måste 2. kan 3. vill, vill 4. måste 5. får 6. skulle 7. måste, vill 8. kan

(7) Den här hunden är dum. Jag känner några dumma människor. Vad har du drömt inatt? Jag drömde att jag var hemma med en gammal vän på sommaren. Varför kammar han sig i rummet?

(9) 1. mun 2. knä 3. hår 4. tår 5. rygg 6. öron 7. näsa 8. mage 9. tänder 10. fötter 11. tumme 12. fingrar

(11) 1. Där är ett stort hus. 2. I det stora huset bor min mormor. 3. Var är din gamla bil? 4. Hur många nya böcker har du köpt? 5. De små

flickorna leker. 6. Bokhyllorna är inte breda. 7. Boken ligger på det vita bordet. 8. Åsa köper en vit skjorta och ett par blåa byxor. 9. Den vita skjortan kommer Mats att få. 10. Varför tycker du inte om ungerska filmer?

⑫ 1 – 10, 2 – 13, 3 – 5, 4 – 18, 6 – 17, 7 – 20, 8 – 11, 9 – 15, 12 – 19, 14 – 16

⑬ Lena kommer hem. Hon går ut i köket och kysser Pär.

– Hur mår du? Är middagen färdig? Har du kokt potatis? Ska vi ha choklad- eller vaniljglass till efterrätt? Har du tvättat och klätt på Malin? Vad har ni ritat med Olle? Är det här en indian eller en urmänniska? När skulle gästerna komma? Varför svarar du inte?

– När skulle jag kunna svara – suckar Pär.

Nyolcadik lecke

⑤ 1. gammal 2. äldre 3. äldsta 4. äldst 5. unga 6. yngre 7. yngre, yngst 8. yngsta 9. lång 10. längre 11. långa 12. vacker 13. vackrare 14. vackraste 15. stort 16. större 17. största 18. stora, stora

⑥ 1. många 2. många, mycket 3. mycket 4. mycket 5. mer 6. fler 7. flesta 8. mycket, mest 9. mer 10. fler

⑦ 1. Hon har det längsta håret. 2. Hon har den kortaste kjolen. 3. Svenssons har det värsta barnet. 4. Vi är den roligaste familjen. 5. Anna har de finaste nya skor. 6. Den svenska regissören har den bästa filmen. 7. Malin har den fulaste dockan.

⑩ 1. Köp bananer! 2. Sätt dig! 3. Kom hit! 4. Tvätta händerna! 5. Lägg tallrikarna på bordet! 6. Kom hem! 7. Ät potatis!

⑫ 1. med 2. på 3. i 4. om, med 5. i 6. på 7. om 8. på/till 9. på 10. om, för 11. med 12. om 13. på 14. på 15. på

⑭ Karin är sexton år. Hon tänker tapetsera sitt rum med rödvita tapeter. De är vackrare än de gröna hon har nu. Hon vill ha en större och bredare säng. Den som hon har nu är för kort och ful. Hon vill också kasta ut skåpen, hon vill ha fler och högre. Men hon vill ha färre stolar. Hon behöver inte fyra, det räcker med två. Men de där stolarna ska vara bekväma och vackra, och precis så höga att de ska passa till bordet. Inte högre och inte lägre. Javisst, hon vill också ha ett nytt bord. Mycket större än det hon har nu. Hon vill också förändra annat, men allt går inte på en gång.

Kilencedik lecke

⑦ 1. i två år 2. om fyra veckor 3. för tio år sedan 4. om tjugo minuter 5. i femton minuter 6. för fem månader sedan 7. om några år 8. i sju år 9. om tio minuter 10. för två veckor sedan

⑧ 1– *C*, 2 – *G*, 3 – *A*, 4 – *D*, 5 – *I*, 6 – *E*, 7 – *B*, 8 – *J*, 9 – *H*, 10 – *F*

⑩ 1. över 2. för 3. i 4. för 5. över 6. på 7. med 8. i 9. på 10. om

⑭ En mormors svåra förmiddag
Idag på förmiddagen var det ingen skola, så mormor fick passa fyra barnbarn. Det första barnbarnet kom halv åtta, två kom kvart i åtta, den fjärde kom först tjugo över åtta. Alla barn var hungriga. Halv nio åt de frukost, men klockan tio var de hungriga igen. Då åt de igen och sedan lekte de. Kvart i elva var de hungriga igen, men de fick inte någonting att äta. De gick hellre och handlade allihopa. De var i tolv minuter i affären, under den tiden kom det yngsta barnbarnet bort tre gånger och de större frågade något minst hundra gånger i minuten. Så mormor glömde allt hon skulle köpa. Halv tolv var de hemma igen. Mormor lagade mat på tjugo minuter och barnen satt vid den i tre kvart. Efter lunch var mormor så trött att hon inte ens orkade koka kaffe.

Tizedik lecke

④ 1. snällt 2. fort 3. bra 4. snabbt 5. lyckligt 6. roligt 7. långt 8. högt

⑤ 1. till 2. åt 3. om, för 4. – 5. om, till, med 6. till

⑥ 1. lyckas 2. lyckades 3. lyckades 4. trivas 5. trivs 6. minns 7. mindes 8. minns 9. fattades 10. fattas

⑧ 1. Ursäkta mig, vad är klockan? 2. Förlåt, vad heter ni? 3. Goddag, jag skulle vilja beställa två biobiljetter. 4. Tack för hjälpen 5. Förlåt. – För all del. 6. Kan ni växla? – Ja, varsågod. 7. Kan du komma med på teater ikväll? – Det går tyvärr inte.

⑨ 1. Goddag, Resebyrå Globus.
2. Vilken datum?
3. Det går ett plan kl 15.00.
4. Kl 8.00 och kl 13.45.
5. Ni måste byta i Köpenhamn.
6. När kan ni hämta biljetten?
7. Ja tack, det går bra.

Tizenegyedik lecke

(5) OBS! Vi rear nu i st.f. att sälja omod. kläder nästa år. D.v.s. vi vill inte ha stora lager. Behöver du en varm jacka, ett par nya byxor e.dyl. så kom till oss. Vi har just nu ca 2000 bill. plagg, bl.a. skidbyxor, jackor osv. Vi har öppet 8-18 fr.o.m. måndag 13/1 t.o.m. fredag 18/1.

(7) 1. Det säljs ofta ... 2. Sällan sys ... 3. Dörren kan inte stängas. 4. Sjkortan är sydd av Lena själv. 5. Brevet skickades ... 6. Boken om Ungern läses av Håkan. 7. Det visas ... 8. Kniv och gaffel används ... 9. Trafiken leds ...

(9) 1. skrivs 2. skrevs 3. skrivs 4. sågs 5. sägs 6. sades 7. sägs 8. läggs 9. lades 10. lagts 11. bjöds 12. bjudits

(12) 1. Svenska riksdagen gjorde en utredning för att få veta hur många elever det ska finnas år 2000. Skolelevernas antal ska förmodligen minska starkt.
2. Idag på eftermiddagen väntas den norska utrikesministern till Sverige. Enligt planerna kommer han att förhandla med svenska utrikesministern och andra svenska experter om stöd till u-länderna.
3. Igår öppnades en intressant utställning på Nordiska Museet. Utställningen om samernas liv besöktes redan första dag av minst sexhundra personer.

Tizenkettedik lecke

(8) 1. tycker om 2. tycker 3. tycker alla barn om 4. tycker 5. tycker 6. tycker inte om 7. tycker 8. tycker om 9. tycker inte om

(9) 1. tycker 2. tror 3. tänker 4. tror 5. tänker 6. tycker 7. tänkte 8. tycker 9. tror 10. tänker

(14) När och vart ska man resa på semester? På sommaren är det oftast för varmt och det finns många människor överallt. Man kan inte få plats någonstans och överallt ska man stå i kö. På hösten är vädret bättre, men det kan hända att det regnar eller blåser varje dag. Tycker man om att åka skidor, så är det kanske bäst att åka bort på vintern. Men det är bättre om det inte är för kallt, det bör inte vara kallare än 15 grader. Det bör vara mycket snö, det spelar inte heller någon roll om det snöar ibland. Men ingenting är vackrare än snölandskap i solsken. Eller ska man åka på våren? Vårens färger är fantastiska i Sverige och äntligen är det lite varmare. När ska man alltså åka på semester?

Tizenharmadik lecke

⑥ 1. för 2. före 3. förra 4. innan 5. förr 6. för, för 7. innan 8. för 9. för, före 10. förre

⑦ lärarinna, skådespelare, kokerska, kypare, frisörska, sångerska, kung

⑧ 1. pilot 2. statsminister 3. direktör 4. guide 5. ordförande 6. tolk 7. arkitekt 8. förskollärarinna 9. frisörska 10. målare

⑫ 1. Vilken bok är äldst? 2. Hon köpte naturligtvis den vackraste och dyraste klänning. 3. Min väska är alltid tyngre än din. 4. Har du redan sett vårt yngsta barn? 5. Det är bäst du går nu. 6. Kan jag få en längre kjol? 7. Filmen var mest populär i Sverige. 8. Jag tycker bäst om dig. 9. Vill du ha fler kakor? 10. Linn har flest barn i familjen.

Tizennegyik lecke

⑤ 1. Pär säger, att Olle inte är yngst i familjen. 2. De vill veta, om det inte är för sent. 3. Farmor tycker, att farfar inte är gammal. 4. Vi vet, att Nilssons inte har någon bil. 5. Han vill veta, varför du inte dricker vin. 6. Hon undrar, om vi ska åka till fjällen i juli. 7. Malin tycker, att älgkött inte är bra. 8. Pär tyckte, att mötet inte var kort. 9. Hon menar, att väskan inte är tung. 10. De frågar, om du är gift med Anna.

⑥ 1. för, på 2. till, vid 3. ikväll, i 4. längs 5. på 6. på 7. på 8. efter 9. i 10. i

⑦ 1. En vacker stad. 2. Jag känner till den vackra staden. 3. Slottet är gammalt. 4. Anna besöker det gamla slottet. 5. Det här är en ny karta. 6. Den stora järnvägsstationen är inte vacker. 7. I hamnen står det många intressanta båtar. 8. Det fanns många intressanta saker på utställningen. (Din översättning är väl felfri!)

⑩ 1. sova 2. golv 3. pengar 4. kylskåp 5. hår 6. Gotland

⑪ Kalmar är en vacker stad. Den är en av Sveriges äldsta städer. I staden finns det många sevärdheter. Stadens äldsta del ligger på en ö. Gatorna är mycket smala, det finns många gamla hus. Här finns även de viktigaste officiella byggnaderna, t.ex. posten, banken, domkyrkan, järnvägsstationen, affärerna och flera hotell. Sta-

dens mest intressanta sevärdhet är Slottet. Det är minst sexhundra år gammal. Slottet besöks årligen av flera tiotusen turister. Sedan berättar de för sina vänner att de har sett Erik XIV:s praktfulla gemak.

Tizenötödik lecke

(4) 1. för 2. för 3. över 4. för 5. av 6 på 7. på 8. över 9. om 10. på

(5) 1. om 2. för 3. med 4. för 5. av

(7) 1. på 2. efter 3. från, till 4. av 5. på 6. med 7. om, för 8. mot 9. över 10. på 11. på 12. för 13. på 14. om 15. på

(10) 1. De har många fina blommor. 2. Vill du köpa flera hus? 3. Vi har två nya lärare. 4. De nya lärarna är snälla. 5. Hur många böcker har du? 6. De kom från olika länder. 7. Det är våra vackraste äpplen. 8. Hon hade nya skor på. 9. Har du många nya leksaker? 10. Vad finns på de smala bokhyllorna?

(13) – Har du redan druckit någonting?
– Nej, jag har inte druckit någonting.
– Har du överhuvudtaget något glas?
– Nej, jag har inget.
– Titta efter i kökskåpet, det måste finnas glas där.
– Det finns inga glas i skåpet. Din mamma har säkerligen inte varit här idag, så var det ingen som skulle diska.
– Finns det inte en enda ren kopp eller mugg heller?
– Nej, det finns inte. Men här är den fina nya porslinvasen. Jag kan väl dricka lite mjölk ur den.
– Det går väl inte att dricka ur en vas!
– Vem har sagt det? Har du redan försökt någon gång?

Tizenhatodik lecke

(2) 1. framme 2. ute 3. dit 4. här 5. fram 6. där 7. ut 8. bort 9. hit 10. borta

(5) 1. rött äpple 2. röda äpplen 3. rött äpple 4. röda äpple 5. vackra flickor 6. vackra flickan 7. en vacker flicka 8. vackra flickor 9. nya klänning 10. nya klänningar 11. ny klänning 12. nya klänningen 13. stora hus 14. stort hus 15. stora hus 16. stora hus 17. svensk bok 18. svenska böcker 19. svenska böcker 20. svenska bok

(6) 1. till 2. för 3. med 4. på 5. om 6. för, med 7. hos

(7) 1. Det är dina byxor. Byxorna är dina. 2. Det är hans problem. Problemet är hans. 3. Det är hennes brev. Brevet är hennes. 4. Det är ert skåp. Skåpet är ert. 5. Det är deras kök. Köket är deras. 6. Det är vårt hus. Huset är vårt. 7. Det är mina blommor. Blommorna är mina. 8. Det är deras bil. Bilen är deras. 9. Det är vårt barn. Barnet är vårt. 10. Det är hans glas. Glaset är hans.

(9) 1. Har du redan träffat hans nya fru? 2. Hon är vår yngsta dotter. 3. Han väntade på sin tur i affären. 4. Göran frågade sin fru om han kunde låna hennes bil. 5. Barnen reste till sina släktingar. 6. Var är dina nya svarta skor? 7. Kan du ge mig hans/hennes adress? 8. Tyvärr inte, han/hon har glömt att skriva upp sin adress i söndags. 9. Ska ni åka med deras eller er bil? 10. Emma väntar på sin vännina.

(13) 1. stor 2. vit 3. lätt 4. gammal 5. kort 6. obekväm 7. vacker, fin, snygg 8. smal 9. dyr 10. dålig 11. ljus 12. gammal 13. omodern, gammalmodig 14. långsam 15. omöjlig

(14) 1. Många svenskar har ett stort hus eller lägenhet och en liten stuga. Svenskarna tycker om sina stugor. De finaste stugorna ligger oftast vid skogen eller vattnet, där det inte finns några andra hus i närheten. Det kan ofta vara en mil till närmsta hus.
2. Vi fick en ny lärare idag. Vi tyckte mycket om den gamle läraren, han förstod alltid alla våra problem, både stora och små. Kanske blir också denna nya lärare bra.
3. Igår hade vi främmande. Lars kom till oss med sin nya fru. Hans nya fru hade en ny klänning och ett par nya skor. Min (gamla) fru tyckte om denna nya klänning. Jag hoppas vi inte behöver köpa någon ny klänning, för den var säkerligen dyr. Jag tycker att nya kläder alltid är dyra.

Tizenhetedik lecke

(3) 1. Ja, den är färdigsydd. 2. Ja, det är bakat. 3. Ja, de är tvättade. 4. Ja, de är skrivna. 5. Ja, det är öppnat. 6. Ja, den är öppnad. 7. Ja, det är översatt. 8. Ja, jag är gift. 9. Ja, de är gifta. 10. Ja, de är stängda.

(4) 1. Skåpet blev gjort av päronträ. 2. Gruppen blev hämtad av guiden. 3. De nya böckerna blev lästa av många. 4. Tallrikarna blev

ställda på bordet. 5. Fönstret blev öppnat. 6. Romanen blev översatt av en ungrare.

(9) 1. Han varken åt eller drack någonting under hela dagen. 2. Vart har du ställt min vackraste blomma? 3. Jag såg en intressant film igår. 4. Vem satt bredvid dig på Operan? 5. Kom du hem med pappa? 6. Vi var på semester i tre veckor. 7. Han blev ingen läkare. 8. Flickorna gick sjungande på vägen. 9. Hur länge har du stått här? 10. Har du fått hans/hennes brev?

(10) 1. lärare 2. pilot 3. sjuksköterska

(11) BABELS HUS handlar om ett modernt sjukhus i Stockholm, om de människor som arbetar där och deras arbetsmiljöer – från sjukhusdirektören och professorerna i toppen till personalen i kök. I romanens centrum står en patient, den 75-årige pensionären Primus Svensson och den personal som sköter honom. BABELS HUS är berättelsen om ett miljardbygge som blivit så specialiserat att de människor som arbetar eller vårdas där inte längre förstår varandras språk.

BABELS HUS är en av Sveriges mest lästa och debatterade romaner och hade ett halvår efter utgivningen tryckts i rekordantalet 215 000 exemplar.

Tizennyolcadik lecke

(2) 1., 5. både...och / varken...eller 2. ju...dess 3. inte...förrän 4., 6. både...och / antingen...eller / varken...eller

(3) Bengt vill köpa ett nytt hus eller en bil. Hus har han redan, men han har varken en gammal eller en ny bil. Men tyvärr har han ont om pengar. Så sannolikt ska han köpa antingen ett hus eller en bil. Både och går inte.

(4) 1. Vi såg många resande på flygplatsen. 2. På den här restaurangen finns det alltid många studerande. 3. En modern kvinna får inte vara ekonomiskt beroende av sin man. 4. Han kom leende mot oss. 5. Kan han verkligen läsa cyklande?

(6) 1. Kom hit! 2. Tvätta händerna! 3. Öppna fönstret! 4. Ställ tallrikarna på bordet! 5. Bo inte i storstad! 6. Gå bort med detsamma! 7. Stäng fönstret! 8. Gör övningarna! 9. Köp bananer! 10. Skriv ett kort till Eva!

(11) 4 – 9 – 2 – 5 – 3 – 8 – 10 – 1 – 6 – 11 – 7

(12) 1 – 23 – 13 / 24 – 37 – 12 – 31 / 2 – 19 – 32 /
3 – 11 – 22 – 42 / 14 – 18 – 33 / 4 – 25 – 38 /
5 – 10 – 15 / 6 – 26 – 30 / 21 – 39 – 41 /
7 – 27 – 36 – 40 / 8 – 16 – 20 – 28 – 35 /
9 – 17 – 29 – 34 /

(14) Modersmålet

Detta kapitel beror till någon del på modrens nationalitet. Ty om t.ex. modren är negress, måste mannen (= sonen) anse sitt modersmål vara negressiska. Dock är han därigenom inte förpliktad att bära ullhår.

Men om du är svensk, lille läsare, så ska du tala svenska, ty vårt språk är ett mycket vackert språk: och varför skulle du icke tala så vackert som trots någon?

Tala alltså svenska, och studera flitigt i många år våra stora böcker! Ju större böckerna äro, dess bättre äro de i reglen. Därför anses också exempelvis Svenska Akademiens Ordbok vara bättre än mången doktorsavhandling om X^2o.s.v.

Svenska språket består av 28 bokstäver och tio siffror jämte paragraftecken m.m.

(äro = är ige régies alakja)

Tizenkilencedik lecke

(3) 1. utgår 2. gå ut 3. gick ut 4. gå in 5. ingår 6. gå in 7. ingår 8. peka på 9. påpekade 10. pekar på

(5) 1. omtyckta 2. utklädd 3. borttagna 4. urdruckna 5. igenkänd 6. uppätna 7. nerlagd 8. omtalade

(6) 1. borde veta att 2. brukar äta 3. ska gå ut att dansa 4. måste komma med 5. att 6. – 7. – 8. känd för att göra 9. att

(7) 1. Vi hörde henne sjunga. 2. De såg oss komma. 3. Ni hörde de skrika. 4. Du såg mig dricka. 5. De såg honom läsa.

(8) 1. kom 2. blev 3. var 4. sjöng 5. åt, drack 6. fanns 7. har stått 8. har ni sett 9. satte sig

(11) Női nevek: 2, 6, 8, 9, 10, 14, 16, 18, 21, 23, 24, 25

(12) 3 – 7 – 2 – 6 – 8 – 4 – 10 – 1 – 9 – 5

(13) 1. möbler 2. frukt 3. grönsaker 4. yrke 5. veckodagar 6. helger

(14) Jultomtens dag infaller den första lördagen i december. Pestborna tar barn, kälkar och skidor och beger sig upp i det snöiga bergiga Buda och budafolket beger sig med sina små ned till Pest för att trängas i affärer och titta på julskyltningen. ...

På denna dags afton putsar alla barn sina skor så ordentligt som möjligt för att om morgonen finna dem fulla med karameller. ...

De båda tevekanalerna kör barnprogram, så gamla traditioner är det inte tal om lika lite här som i något annat land.

Alla utländska filmer dubbas både på teve och filmduken och hade jag inte fastnat framför teven i hotellvestibulen hade jag kunnat åka och se Hasse Alfredson tala ungerska i Picassos äventyr.

På tevenyheterna säger Olof Palme nåt klyftigt på en alldeles utmärkt ungerska.

....

På kvällen putsar jag mina skor och ställer utanför hotelldörren och finner dem på morgonen om icke fyllda med karameller så i vilket fall med en karamell i varje.

Huszadik lecke

(2) 1. till vilken läkare som helst 2. vartannat 3. all 4. varandra 5. annat 6. var 7. några 8. ingenting

(3) 1. Vi kan väl inte köpa vilket hus som helst. 2. I våra skolor kan man inte läsa vilket språk som helst. 3. Man kan inte välja vilken lärare som helst. 4. Du kan köpa vilken som helst. 5. Inte vilka som helst fick vara med på festen.

(4) 1. Jag har aldrig läst en japansk roman i hela mitt liv. 2. Tycker du verkligen inte om hans nye vän? 3. Vi brukar aldrig vara hemma på söndagarna. 4. Även om han är sjuk brukar han inte äta i sängen. 5. Brukar hon aldrig dricka vatten före maten? 6. Har du inte hört de stora nyheterna på radion? 7. Lägg inte skorna på bordet jämt!

(5) 1. Han föddes i Sárospatak den 13 juli 1969. 2. Jag såg många vackra museer i Sverige i somras. 3. På morgnarna brukar han inte röka i rummet. 4. Vill du verkligen inte komma med på bio i morgon kväll? 5. Vi kan inte ställa skåpet framför fönstret. 6. Om du är trött behöver du inte komma med oss till farmor.

(6) 1. Svenska flickor klär ut sig till häxor till påsk, för att få lite pengar av grannarna. 2. Vi vet alla, att midsommar är den näst största folkliga festen i Sverige. 3. Han undrar, om man inte brukar dansa till folkmusik i Sverige? 4. Vet du att alla unga och gamla svenska studenter tar på sig sina vita studentmössor på Valborgsmässoafton? 5. Han är redan hemma, eftersom han inte hade mer arbete på biblioteket. 6. Hon vill veta varför du inte tycker om frukt.

(7) 1. för 2. i 3. på 4. i 5. i 6. med 7. ut, till 8. på 9. om 10. på

(8) 1. Estland (nem ország) 2. vindruvor (nem ital) 3. drottning (nem férfi foglalkozás) 4. päron (nem bogyós gyümölcs) 5. minska (nem nyelv, = csökken)

(12) 1. tycker du om 2. tänker 3. tror 4. tror 5. tror 6. tycker mycket om 7. tänker 8. tror

(14) Statistiskt strunt

Att prata smörja med hjälp av statistik är lika vanligt som effektivt. Man utgår då från den statistiska grundsanningen: 100% vet inte. Exempel: Om äppleinnehavet i Sverige

Vi har genom en stort upplagd gallupundersökning funnit att Lars har två äpplen, medan Karl bara har ett äpple.

Härav följer att:

50% av befolkningen har två äpplen;

50% av befolkningen har ett äpple;

66 2/3% av alla äpplen ägs av en gynnad grupp på 50%; den missgynnade gruppen är lika stor men äger bara 33 1/3% av äpplebeståndet;

....

Undersökningens resultat ger vid handen att alla som heter Lars bör ge ett halvt äpple till alla som heter Karl, vidare bör vi införa kommersiell TV, ...

Vad vet du om Sverige?

1. ö 2. s 3. ö (sziget), å (folyó) 4. Stockholm, Göteborg, Malmö 5. Vänern 6. Gotland 7. Kebnekaise 8. ca 160 mil 9. Från vikingatiden ca 800–1200 10. 90 cm, Mårten Trotzig gränd i Gamla Stan 11. Selma Lagerlöf: Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige 12. Karlshamn 13. Fanny och Alexander, 1984 14. Karl XII., han red genom Ungern 1714. Minnestavlan finns i Budapest på gatuhörnet Váci utca-Irányi utca (V. ker.) med både svensk och ungersk text 15. Gustav II Adolf 16. Två gator är uppkallade efter Raoul Wallenberg (XIII. ker.) respektive Waldemar Langlet (IV. ker.), vidare bär en grundskola på W. Langlet gatan hans namn. 17. Rädda barnen utca (XV. ker.), uppkallad efter Svenska Röda korsets hjälpaktion under andra världskriget. 18. Romhány

Összefoglaló nyelvtani táblázatok

Főnévragozás

	Egyes szám		Többes szám	
	Határozatlan	Határozott	Határozatlan	Határozott
1.	en flicka	-n	-or	-na
2.	en pojke	-n	-ar	-na
	en bil	-en	-ar	-na
3.	en biljett	-en	-er	-na
	ett bageri	-et	-er	-na
4.	ett äpple	-t	-n	-a
5.	ett hus	-et	–	-en
1.	en flicka	flickan	flickor	flickorna
2.	en pojke	pojken	pojkar	pojkarna
	en bil	bilen	bilar	bilarna
3.	en biljett	biljetten	biljetter	biljetterna
	ett bageri	bageriet	bagerier	bagerierna
4	ett äpple	äpplet	äpplen	äpplena
5.	ett hus	huset	hus	husen

Melléknév- és főnévragozás

	Határozatlan	Határozott
Egyes szám		
utrum	en fin bok	den fina boken
neutrum	ett stort äpple	det stora äpplet
Többes szám		
utrum	två fina böcker	de fina böckerna
neutrum	två stora äpplen	de stora äpplena

Igeragozás

Főnévi igenév	Jelen idő	Egyszerű múlt	Supinum	Felszólító mód	Foly. melléknévi igenév
1 bada	badar	badade	badat	bada!	badande
2a stänga 2b köpa	stänger köper	stängde köpte	stängt köpt	stäng! köp!	stängande köpande
3 bo	bor	bodde	bott	bo!	boende
4 gå	går	gick	gått	gå!	gående

Befejezett melléknévi igenév: lásd 18. lecke.

A személyes névmás ragozása

	Alanyeset	Tárgy-, részeseset	Visszaható	Birtokos eset	Birtokos eset alany = birtokos
Egyes szám					
1. sz.	jag	mig	mig	min, mitt, mina	
2. sz.	du	dig	dig	din, ditt, dina	
3. sz. hn	han	honom	sig	hans	sin, sitt, sina
nn	hon	henne	sig	hennes	sin, sitt, sina
utrum	den	den	sig	dess	sin, sitt, sina
neutrum	det	det	sig	dess	sin, sitt, sina
Többes szám					
1. sz.	vi	oss	oss	vår, vårt, våra	
2. sz.	ni	er	er	er, ert, era	
3. sz.	de	dem	sig	deras	sin, sitt, sina

A főmondat szórendje (lásd még 20. lecke)

X	Ige 1	Alany	Inte	Ige 2	Tárgy, részes, birtokos	Helyhatározó	Időhatározó
Vem	läser?						
Han	läser.						
	Läser	han?					
	Läs!						
Nu	läser	han			boken.		
Igår	kunde	han	inte	läsa	boken.		
Vi	vill		gärna	tala	svenska	i Sverige	på sommaren.

A könyvben előforduló erős és rendhagyó igék jegyzéke
(negyedik igeragozási osztály)

anse, anser, ansåg, ansett	úgy véli
avsluta, avsluter, avslöt, avslutit	befejez
be, ber, bad bett	kér
besluta, besluter, beslöt, beslutit	eldönt
bjuda, bjuder, bjöd, bjudit	meghív
bli, blir, blev, blivit	lesz, válik vmivé
bryta, bryter, bröt, brutit	letör, tör

bära, bär, bar, burit	visz
delta, deltar, deltog, deltagit	résztvesz
dricka, dricker, drack, druckit	iszik
flyga, flyger, flög, flugit	repül
fortsätta, fortsätter, fortsatte, fortsatt	folytat
frysa, fryser, frös, frusit	fázik
få, får, fick, fått	kap, szabad
förekomma, förekommer, förekom, förekommit	előfordul
föreslå, föreslår, föreslog, föreslagit	javasol
förstå, förstår, förstod, förstått	megért
gå, går, gick, gått	megy
göra, gör, gjorde, gjort	csinál, készít
ha, har, hade, haft	van neki
heta, heter, hette, hetat	hívják
hålla, håller, höll, hållit	fog, tart
innebära, innebär, innebar, inneburit	magában foglal
kliva, kliver, klev, klivit	mászik
komma, kommer, kom, kommit	jön
kunna, kan, kunde, kunnat	tud, képes
ligga, ligger låg, legat	fekszik
lägga, lägger, lade, lagt	fektet, helyez
–, måste, måste, måst	szükséges, kell
njuta, njuter, njöt, njutit	élvez
rida, rider, red, ridit	lovagol
se, ser, såg, sett	lát
sitta, sitter, satt, suttit	ül
sjunga, sjunger, sjöng, sjungit	énekel
skina, skiner, sken, skinit	süt (a nap)
slippa, slipper, slapp, sluppit	megmenekül vmitől
smyga, smyger, smög, smugit	lopakodik
sova, sover, sov, sovit	alszik
stiga, stiger, steg, stigit (upp)	lép, (felkel)
stå, står, stod, stått	áll
sätta, sätter, satte, satt	helyez, ültet
ta, tar, tog, tagit	fog, vesz
vara, är, var, varit	van
veta, vet, visste, vetat	tud
vilja, vill, ville, velat	akar
vinna, vinner, vann, vunnit	nyer
äta, äter, åt, ätit	eszik

SVÉD–MAGYAR SZÓJEGYZÉK

A szószedet csak az olvasmányokban előforduló szavakat tartalmazza. Megadjuk a főnevek ragozását, az igék mellett pedig az igeragozási osztály számát. Az általános szabályoktól eltérő szavak és néhány további nehéz szó kiejtését szögletes zárójelben tüntetjük fel, valamint megadjuk, ha az *o* betűjelet [o] hangnak kell ejteni.

A

adjektiv, -et, – melléknév
adjö [ajő] kb. viszontlátásra
advent', -en advent
advents'kalen'der, -n adventi naptár
advent'stake, -n, -ar kb. adventi koszorú
adverb', -et, – határozószó
affär', -en, -er üzlet
afton, -en, aftnar [o] este
aktuell' aktuális
akut', -en orvosi ügyelet
aldrig mer soha többé
alldeles teljesen
allemansrätten „mindenki joga a természethez"
allt minden
allt detta mindez
alltid mindig
allting minden
alltså tehát
anknytning, -en, -ar kapcsolat
annan, annat, andra másik
annars egyébként
annorlunda más, eltérő
anse, ansåg, ansett (4) úgy véli
ansikte, -t, -n arc
antal, -et, – vminek a száma
antingen ... eller vagy ... vagy
antologi', -n, -er versgyűjtemény
använda (2a) felhasznál
apparat', -en, -er készülék
april' április
arbete, -t, -n munka

arbetsplats, -en, -er munkahely
arm, -en, -ar kar
ask, -en, -ar doboz
att hogy
augu'sti augusztus
avdelning, -en, -ar részleg, osztály
ta avsked (4) búcsút vesz
avsluta (4) befejez, lezár

B

baby, -n kisbaba
bada (1) fürdik
badkar, -et, – fürdőkád
bagage', -et, – [bagaʃ] csomag
baka (1) süt
bakgrund, -en, -er háttér
bakom [o] mögött
bank, -en, -er bank
bara csak, csupán
bara bra jól
barn, -et, – gyerek
barnbarn, -et, – unoka
barnbok, -en, -böcker gyerekkönyv
barnkammare, -n, – gyerekszoba
barnstol, -en, -ar (gyerek)szék
barnvagn, -en, -ar babakocsi
bastu, -n szauna
be om (4) [o] kér vmit
behö'va (2a) szükséges
bekväm kényelmes
ben, -et, – lábszár
bero' på (3) függ vmitől
berä'tta om för (1) [o] mesél vkinek vmiről
berömd (för) híres vmiről
beskriv'ning, -en, -ar leírás
beslu'ta (4) eldönt
bestå' av (4) áll vmiből
bestä'lla (2a) megrendel
bestä'mma (2a) eldönt
besök', -et, – látogatás
besö'ka (2b) meglátogat
beta'la (1) fizet

bety'da (2a) jelent
bety'dande jelentős
bibliotek', -et, – könyvtár
biblioteka'rie, -n, -r könyvtáros
bil, -en, -ar autó
bild, -en, -er kép
bilda (1) alapít
biljett', -en, -er jegy
billig olcsó
bio ~ **biograf', -en, -er** filmszínház
biologi' biológia
bit, -en, -ar darab
bjuda (4) meghív
bl.a. = **bland annat** többek között
bland (több) között
bli (4) lesz, válik vmivé
blivande leendő
blomma, -n, -or virág
blomsterkrans, -en, -ar [o] virágkoszorú
blus, -en, -ar blúz
bläddra (1) lapoz
blå, blått, blåa kék
blåsa (2b), **det blåser** fúj a szél
bo (3) lakik
bok, -en, böcker könyv
bokhandel, -n könyvesbolt
bokhylla, -n, -or könyvespolc
borrmaskin', -en, -er [o] fúrógép
bort [o] el (irány)
borta [o] távol (hely)
bostadsadress', -en, -er lakcím
bred széles
bredvid' [brevíd] mellett
brev, -et, – levél
bro, -n, -ar híd
bror, brodern, bröder fiútestvér
broschyr', -en, -er reklámfüzet
bruka (1) szokott
brun barna
bryta (4) tör, letör
bröd, -et, – kenyér
buske, -n, -ar bokor

busschaufför', -en, -er buszvezető
by, -n, -ar falu
bygga (2a) épít
byggnad, -en, -er épület
byta (2b) cserél, átszáll
byxor (tsz.) nadrág
båda mindkettő
både ... och [o] is ... is
båt, -en, -ar csónak, hajó
bär, -et bogyós gyümölcs
bära (4) visz, cipel
börja (1) kezd
i början kezdetben, eleinte

C

ca ~ cirka körülbelül
central', -en központ
centralstation', -en, -er [ʃún] főpályaudvar
centrum, -et központ
checka in (1) *reptér:* jegyet kezel
choklad', -en csokoládé
cirka körülbelül
cornflakes [kónfleksz] kukoricapehely
cykla (1) kerékpározik

D

daddel, -n, daddlar datolya
dag, -en, -ar nap
dags, det är dags ideje
dagstidning, -en, -ar napilap
damavdelning, -en, -ar női (ruha)osztály
dammsugare, -n porszívó
dansa (1) táncol
date'ra (1) datál
datumstämpel, -n, -stämplar dátumbélyegző
de [dom] ők, azok
decem'ber december
deklare'ra (1) bejelent
dekore'ra (1) [o] feldíszít
del, -en, -ar rész
dela ut (1) kioszt

delta (4) résztvesz
den az (utrum)
deras az övéké
dess az övé
det az (neutrum)
dialog', **-en, -er** [o] párbeszéd
dikt, -en, -er vers
din, ditt, dina tiéd
direkt' közvetlen
disk, -en, -ar pult
diskute'ra (1) vitatkozik
dit ide
djur, -et, – állat
djävul, -en ördög
docka, -n, -or [o] baba
dokument', -et, – [o] irat
dotter, -n, döttrar [o] lánya
dragspelsmusik', -en harmonikaszó
drastiskt drasztikusan
dricka (4) iszik
drottning, -en, -ar [o] királynő
dröm, -men, -mar álom
du te
duka (1) terít
dyr drága
då amikor
då mivelhogy
då akkor
där ott
där borta [o] ott
därför att azért, hogy
död, -en halál
dörr, -en, -ar ajtó

E

efter után
eftermiddag, -en, -ar délután
i eftermiddag ma délután
efterrätt, -en, -er utóétel
eftersom [o] mivel
efteråt aztán
EG-stater Közös Piac országai

egent'ligen tulajdonképpen
ek, -en, -ar tölgyfa
eld, -en, -ar tűz
elek'trisk villany (melléknév)
elektro'nisk [o] elektronikus
elev', -en, -er tanuló
eller vagy
eller hur? nemde?
en, ett egy (határozatlan névelő)
endast kizárólag
enkel egyszerű
enligt szerint
epi'stel, -n, epistlar episztola
er, ert, era tiétek
ett egy (számnév)
evighet örökkévalóság
exempel på példa vmire
expedit', -en, -er elárusító
expert', -en, -er szakértő
extra külön

F

familj, -en, -er család
familjenamn, -et, – vezetéknév
far, fadern, fäder apa
farfar, farfadern, farfäder apai nagyapa
farlig veszélyes
fasta (1) böjtöl
fastän bár
fauna, -n állatvilág
februa'ri február
fel hibás, téves
felfri hibátlan
femhundralapp, -en, -ar ötszáz koronás bankjegy
fest, -en, -er ünnep
fettisdagsbulle, -n, -r spec. húsvéti sütemény
fikon, -et, – [o] füge
filmjölk, -en kb. aludttej
finnas, finns, fanns, funnits (4) található
finnas kvar (4) még van
fira (1) ünnepel
fisk, -en, -ar hal

fiska (1) horgászik
i fjol tavaly
fjäll, -et, – svéd hegyvidék
flertal, ett flertal több, néhány
flicka, -n, -or lány
flora, -n növényvilág
flyga (4) repül
flygbiljett', -en, -er repülőjegy
flygplan, -et, – repülőgép
folk, -et, – [o] nép, emberek
folkdräkt, -en, -er [o] népviselet
folklig [o] népies
folkmängd, -en [o] népesség
formulär', -et, – [o] nyomtatvány
fornborg, -en, -ar [borj] őskori vár
fornlämning, -en, -ar őskori lelet
forntidshistoria, -n őstörténet
forskningsstation', -en, -er [o...ʃún] kutatóállomás
fortfarande még ma is, még mindig
fortsä'tta (4) folytat
fot, -en, fötter lábfej
fotoutställning, -en, -ar fényképkiállítás
fr.o.m. = **från och med** [o] adott időponttól kezdve
fram előre (irány)
framför előtt
framförallt' mindenekelőtt
framme ott, elöl, célnál (hely)
fredag, -en, -ar péntek
fridlyst védett
fritid, -en, -er szabadidő
fru, -n, -ar asszony, feleség
frukt, -en gyümölcs
frukost, -en reggeli
fruktansvärd rettenetes
frysa (4) fázik
fråga (1) kérdez
fråga, -n, -or kérdés
från -ból, -ből, -tól, -től
frånskild elvált
främmande, -n, – vendég, idegen
fröken, -, fröknar kisasszony
ful csúnya

fylla år (2a) születésnapja van
fylla i (2a) kitölt (nyomtatványt)
fylld med vmivel töltött
fynd, -et, – lelet
fyrtorn, -et, – világítótorony
fyrverkeri, -et, – tűzijáték
få (4) kap, szabad
fågel, -n, fåglar madár
fågelskyddsområde, -t, -n [o] madárvédelmi terület
fågelstation', -en, -er [ʃún] madárvédelmi állomás
fåtölj', -en, -er karosszék
färdig kész
färg, -en, -er szín
färga (1) fest (tojást, textilt)
födelsedag, -en, -ar születésnap
födelsedagsfest, -en, -er születésnapi ünnepség
födelsedatum, -et, – születési idő
födelseland, -et, -länder születési ország
födelseort, -en, -er születési hely
följa (2a) követ
följa med (2a) elmegy vkivel
för túlságosan (határozószó)
för mivel (kötőszó)
för -nak, -nek (elöljárószó)
för att azért, hogy; mivelhogy
för ... sedan ...vel ezelőtt
förbere'delse, -n, -r előkészület
förbjuden tilos
före előtt
föreko'mma (4) [o] előfordul
före'ning, -en, -ar egyesület, társaság
föreslå' (4) javasol
föreställning, -en, -ar előadás
förfa'ttare, -n, – író
förkläde, -t, -n kötény
förlåt elnézést
förmiddag, -en, -ar délelőtt
förnamn, -et, – utónév
förr azelőtt, régen
förra korábbi
förra året tavaly
förre'sten egyébként

förrän' mielőtt
förskollärari'nna, -n, -or óvónő
försö'ka (2b) megkísérel
först legelőbb
förstå' (4) megért, ért
förstö'ra (2b) tönkretesz
försvars'kyrka, -n, -or erődtemplom
förtjä'na (1) megérdemel
föräldrar (tsz.) szülők

G

gaffel, -n, gafflar villa
Gamla stan Stockholm óvárosa
gammal régi, öreg
ganska eléggé
gata, -n, -or utca
genom [o] át, keresztül
gift, vara gift nős, férjezett
gift med (x) (x) a férje, felesége
gifta sig [szej] **(2b)** házasodik
glad boldog
glas, -et, – pohár
glaskula, -n, -or üveggolyó
glasskål, -en, -ar üvegtál
glögg, -en kb. forralt bor
glömma (2a) elfelejt
god, gott [o], **goda** jó
God afton! Jó estét!
God morgon! [moron] Jó reggelt!
God natt! Jó éjszakát!
Goddag! Jó napot!
godis, -et édesség
golv, -et, – [o] padló
grad, -en, -er fok
grammatik', -en nyelvtan
granne, -n, -ar szomszéd
grilla (1) nyárson süt
grundskolelev', -en, -er ált. iskolai tanuló
grupp, -en, -er csoport
grå szürke
gräsmatta, -n, -or pázsit
grön zöld
grönsak zöldség

grönsak zöldség
gröt, -en, -er (tejbe)dara
gubbe, -n, -ar ember, öregember
gudskelov' [o] szerencsére
gudtjänst, -en, -er istentisztelet
guide, -n, -ar [gájd] idegenvezető
gul sárga
gå (4) megy
gå in (4) bemegy
gå förbi (4) elmegy vmi előtt
gång, -en, -er alkalom, -szor
en gång till még egyszer
nästa gång legközelebb
gårdstomte, -n, -ar [o] házimanó
gärna szívesen
gök, -en, -ar kakukk
gökotta, -n „kakukkles"
göra (4) csinál, készít

H

ha (4) van neki
ha på sig (4) rajta van (ruha)
hall, -en, -ar előszoba, hall
halmfigur, -en, -er szalmafigura
halv fél (melléknév)
han ő (hímnem)
handla (1) bevásárol
handla om (1) [o] szól vmiről
hans övé (hímnem)
hatt, -en, -ar kalap
hej kb. szervusz
hej då kb. szervusz (elváláskor)
hej på dig [dej] kb. szervusz (találkozáskor)
hejsan kb. szervusz (találkozáskor)
hel teljes, ép
helg, -en, -er ünnep, hétvége
helgdag, -en, -ar ünnepnap
helgon, -en, -er [o] szent
hem haza (irány)
hem, -met, – lakás
hemma otthon (hely)
hemslöjdsutställning, -en, -ar háziipari kiállítás

hennes övé (nőnem)
heta (4) hívják vminek
hit ide
hitta (1) talál
hjälp, -en segítség
hjälpa (2b) (till) segít
hjälpsam segítőkész
hon ő (nőnem)
hoppas (1) [o] remél
hoppas på (1) [o] reménykedik vmiben
hotell', -et, – szálloda
hund, -en, -ar kutya
hungrig éhes
hur? hogy? hogyan?
hur gammal? hány éves?
hur ofta? [o] milyen gyakran?
hurdan, hurdant, hurdana? milyen?
hus, -et, – ház
huvud, -et, – fej
huvudkudde, -n, -ar párna
huvudsakligen elsősorban
hålla (4) tart
hålla på (4) épp csinál vmit
hållplats, -en, -er megálló
hår, -et, – haj
hård kemény
hällristning, -en, -ar (bronzkori) sziklarajz
hälsa (1) köszön vkinek, üdvözöl
hälsa på (1) meglátogat
hälsning, -en, -ar üdvözlet
hämta (1) elhoz
hänga (2a) (upp) felakaszt
här itt
här och där [o] itt-ott
häxa, -n, -or boszorkány
hög magas
höger jobb
till höger jobbra (irány)
till höger om [o] jobbra vmitől (hely)
hörn, -et, – sarok (szoba, utca)
höst, -en, -ar ősz

I

i -ban, -ben
i alla fall mindenesetre
i morgon [moron] holnap
i morse [o] ma reggel
i övermorgon [...moron] holnapután
i.st.f. = **i stället för** vmi helyett
ibland' néha
ickerökare nemdohányzó
idag' ma
ifall' ha
igen' újra
igår' tegnap
ikväll' ma este
indelad beosztva
information', -en, -er [o...ʃún] információ
ingen, inget, inga nem, sem (főnévtagadás)
ingenting semmi
ingång, -en, -ar bejárat
innan mielőtt
inne benn
innebä'ra (4) magában foglalja, jelent
inrikes belföldi
institution', -en, -er [ʃún] intézmény
inte nem
inte bara ... utan också (även) [o] nemcsak ... hanem ... is
inte ... förrän nem ... mintsem
inte längre már nem
inte sant? nemde?
intressant' érdekes
intresse'ra sig för [szej] **(1)** érdeklődik vmi iránt
vara intresse'rad av érdekli vmi
is, -en jég

J

ja igen
jag én
janua'ri január
javisst kb. persze
jo de igen
jovisst kb. persze

ju hiszen
ju ... desto minél ... annál
jul, -en, -ar karácsony
julafton, -en, -aftnar [o] karácsonyest (dec. 24.)
juldag, -en, -ar karácsony (dec. 25.)
annandag jul karácsony (dec. 26.)
julförbere'delse, -n, -r karácsonyi előkészületek
julgran, -en, -ar karácsonyfa
julgransplundring, -en „karácsonyfafosztás"
juli július
julklapp, -en, -ar karácsonyi ajándék
jullek, -en, -ar karácsonyi játékok
julskinka, -n, -or karácsonyi sonka
julvisa, -n, -or karácsonyi dal
juni június
jämn kerek (szám)
järnväg, -en, -ar vasút
jättedyr nagyon drága

K

kafete'ria, -n, -or büfé
kaffe, -t kávé
kaffekopp, -en, -ar [o] kávéscsésze
kaka, -n, -or sütemény
kalas', -et, – lakoma
kall hideg
kalla (1) nevez
kamma sig (1) [szej] fésülködik
kanske [kanʃe] talán
karakterise'ra (1) jellemez
kartong', -en, -er [o] kartondoboz
kassa, -n, or pénztár
kasta bort (1) eldob
kasta ut (1) kidob
kastrull', -en, -er fazék
katolsk' katolikus
kemtvätt, -en patyolat
kjol, -en, -ar szoknya
klar kész
klassisk klasszikus
kliva över (4) átmászik
klocka, -n, -or [o] óra

klä på sig (3) [szej] felöltözik
klä ut sig till (3) [szej] jelmezbe öltözik
kläder (tsz.) ruhanemű
kniv, -en, -ar kés
knäckebröd, -et, – ropogós rozskenyér
kolla = kontrolle'ra (1) [o...o] ellenőriz
komma (4) [o] jön
komma ihåg (4) [o] emlékszik
kommande [o] elkövetkező
kompis, -en, -ar [o] barát, haver
konfirmation', -en, -er [o...ʃún'] konfirmáció
konsert', -en, -er [o] hangverseny
konservburk, -en, -ar [o] konzervdoboz
konstig [o] furcsa
vad konstig [o] de furcsa
kontorist, -en, -er [kon...] adminisztrátor
kontroll', -en, -er [o...o] ellenőrzés
kopp, -en, -ar [o] csésze
korg, -en, -ar [o] kosár
korrekt' [o] korrekt
kort [o] rövid
kort, -et képeslap
korv, -en, -ar [o] virsli, felvágott
kosta (1) [o] kerül vmibe
kram, -en, -ar ölelés
krona, -n, -or korona
kropp, -en, -ar [o] test
krukväxt, -en, -er cserepes növény
kräfta, -n, -or rák
kulört színes
kulturlandskap, -et, – kultúrtáj
kundvagn, -en, -ar bevásárlókosár
kung, -en, -ar király
kunglig királyi
kunna (4) tud, képes
kurskamrat', -en, -er évfolyamtárs
kusin', -en, -er unokatestvér
kvar, vara kvar még ott van, megvan
kvart negyed (15 perc)
kvart i åtta háromnegyed nyolc
kvart över åtta negyed kilenc (!)
kvarter', -et, – háztömb

kvinna, -n, -or nő, asszony
kvist, -en, -ar ág
kväll, -en, -ar este
kyckling, -en, -ar csirke
kylskåp, -et, – hűtőszekrény
kyrka, -n, -or templom
känna (2a) ismer
känd för híres vmiről
kär kedves
kö, -n, -ar [kö] sor
stå i kö (4) [kö] sorbaáll
kök, -et, – konyha
köpa (2b) vásárol
köra (2b) járművel megy
köra bil (2b) kocsit vezet
köttdisk, -en, -ar hentespult

L

laga mat (1) főz
lagom [o] kb. épp elegendő
lampa, -n, -or lámpa
land, -et, länder ország
landa (1) repülőgép leszáll
landareal', -en földterület
landskap, -et, – tartomány, tájegység
ledig szabad
ledsen, vara ledsen [leszen] sajnál
leka (2b) játszik (játékot)
leksak, -en, -er játék
leksakståg, -et, – játékvonat
lektion', -en, -er [ʃún] lecke, tanóra
leta efter (1) keres vmit
leva (2a) él
leverpastej májpástétom
ligga (4) fekszik
liksom [o] mintegy
limpa, -n, -or cipó, vekni
lingonsylt, -en, -er [o] vörösáfonya-lekvár
lista, -n, -or jegyzék
liten, litet, lilla, små kicsi
litterär' irodalmi
liv, -et élet

ljus világos
ljus, -et gyertya, fény
ljuskrans, -en, -ar koszorú gyertyával
lokal', -en, -er helyiség
lucka, -n, -or ablak (posta stb.)
lunch, -en ebéd
lussekatt, -en, -er lucanapi sütemény
lyckas (1) sikerül vmi
lyfta (2b) felemel
lyfta på luren felveszi a telefont
lykta, -n, -or lámpás
lyrik', -en költészet
lyssna på (1) hallgat vmit, vkit
lång hosszú
långt borta [o] messze
lägga (4) helyez, fektet
lägga ner (4) megszüntet
länge sokáig
längs valami mentén
längta (1) vágyakozik
lärare, -n, – tanár
läsa (2b) olvas
lätt könnyű
lördag, -en, -ar szombat
lördagsbilaga, -n, -or szombati melléklet
lövad lombfüzérrel díszített

M

m.m. ~ **med mera** többek között
mage, -n, -ar has
maj május
majstång, -en, -ar májusfa
man általános alany
man, -nen, män férfi
mandelmassa, -n marcipán
mars március
mat, -en élelem
matsäck, -en, -ar kb. elemózsia
matta, -n, -or szőnyeg
med -val, -vel
medan míg
medlem, -men, -mar tag

mellan (kettő) között
men de
middag, -en, -ar vacsora (!)
midsommar, -en, -somrar [o] Szent Iván-éj
mil, -en svéd mérföld (10 km)
milda makter te jóságos ég
min, mitt, mina enyém
minnas, minns, mindes, mints (2a) emlékszik
minne, -et, -n emlék
minska (1) csökken, csökkent
minskning, -en, -ar csökkenés, csökkentés
minut, -en, -er perc
mittemot szemben
mitt i vminek a közepén
mjölk, -en tej
modern' divatos
mor, modern, mödrar anya
morbror, -brodern, -bröder anyai nagybátya
morfar, -fadern, -fäder anyai nagyapa
morgon, -en, morgnar [moron] reggel
i morgon [moron] holnap reggel
mormor, -modern, mödrar anyai nagymama
i morse [o] ma reggel
moster, -n, mostrar anyai nagynéni
mot szemben, ellen
motion' [ʃún] testmozgás
mun, -nen, -nar száj
mur, -en, -ar fal
muse'um, muse'et, muse'er múzeum
musik', -en zene
mycket sok (megszámlálhatatlan)
må (3) érzi magát
måla (1) fest
målare, -n, – festő
måltid, -en, -er étkezés
måndag, -en, -ar hétfő
många sok (megszámlálható)
måste (4) kell
märkvärdig különös
möjlighet, -en, -er lehetőség
mörk sötét
möta (2b) találkozik
möte, -t, -n találkozás

N

namn, -et, – név
namsdag, -en, -ar névnap
natt, -en, nätter éjszaka
natur', -en természet
naturligtvis természetesen
natur'reservat', -et természetvédelmi terület
nej nem (mondattagadás)
ner le (irány)
nere lenn (hely)
ni ti, Ön, Önök
njuta av (4) élvez
nog bizonyára
noggrann alaposan
Norden Észak-Európa
norr [o] észak
norr om [nor om] vmitől északra
norra [o] északi
novem'ber november
nu most
nummer, numret, – szám
nummerlapp, -en, -ar sorszám
ny új
nyhet, -en, -er újság, hír
nyhetsbyrå', -n, -er hírügynökség
nå (3) elér
någon, något, några [o] valaki
nämen node
nämligen ugyanis
när? mikor?
när amikor
nära közel
närhet, i närheten közelben
närliggande közeli
närma sig (1) [szej] közeledik
näst störst második legnagyobb
nästa gång legközelebb
nästan majdnem, szinte
nödvändig szükséges
nöt, -en, -tter dió

O

obekväm kényelmetlen
obs = observera (1) [o] figyelem, figyelembe vesz
och (szó ejtése [o]) és
o.s.v. = och så vidare [o] stb.
också [o] is
odlad mark művelt terület
ofta [o] gyakran
okto'ber [ok..] október
olika különböző
om [o] (elöljárószó, igevonzat)
om [o] ha, amennyiben
omkring [o] körülbelül
omodern' nem divatos
omöjlig lehetetlen
ond, ha ont fáj valami
onsdag, -en, -ar szerda
ord, -et, – szó
ordent'ligt rendesen
ordförande, -n, – elnök
ordförråd, -et, – szókincs, szavak
ordna (1) [o] elintéz
det ordnar sig [o] [szej] meglesz
ordning, -en [o] rend
orka (1) [o] bír
orkidé', -n, -er [o] orchidea
orkidé'art, -n, -er [o] orchideafaj
ornitologisk madártani
osedd látatlanul
ost, -en sajt

P

packa (1) csomagol
packa upp (1) kicsomagol
paddla (1) evez
paket', -et, – csomag
papego'ja, -n, -or [o] papagáj
pappa, -n, -or apa
papper, -et, – papír
park, -en, -er park
pass, -et, – útlevél

passkontroll', **-en**, **-er** [o...o] útlevélvizsgálat
pengar (tsz.) pénz
penna, **-n**, **-or** ceruza, toll
pepparkaka, **-n**, **-or** svéd mézeskalács
period', **-en**, **-er** korszak, időszak
permanent' állandó
pigg friss, fürge
pingst, **-en** pünkösd
plane'ra **(1)** tervez
plats, **-en**, **-er** hely
plocka **(1)** [o] szed
plundra **(1)** kifoszt, foszt
plättar (tsz.) (pici) palacsinta
plötsligt hirtelen
poet', **-en**, **-er** költő
polisman, **-nen**, **polismän** rendőr
portier', **-en**, **-er** portás
porto, **-t**, **-n** [po...] postai díjszabás
portotabell', **-en**, **-er** [po...] díjszabási táblázat
post, **-en** [o] posta
potatis', **-en**, **-ar** krumpli
precis' pont, pontosan
preposition', **-en**, **-er** [ʃún] elöljárószó
present', **-en**, **-er** ajándék
presente'ra sig **(1)** [szej] bemutatkozik
pris, **-et**, **–** ár
prislapp, **-en**, **-ar** árcédula
problem', **-et**, **–** probléma
program', **-met**, **–** program
promenad', **-en**, **-er** séta
pronomen, **-et**, **pronomina** [...no...] névmás
prova **(1)** felpróbál
provrum, **-met**, **–** próbafülke
pynta **(1)** feldíszít
på -ra, -re stb.
påsk, **-en** húsvét
Glad Påsk! kellemes húsvéti ünnepeket
påsklilja, **-n**, **-or** nárcisz

R

raka sig **(1)** [szej] borotválkozik
rakt fram egyenesen előre

rast, -en, -er szünet, pihenő
reception', -en, -er [ʃún] recepció
redan már
regna (1), det regnar esik az eső
rekommende'ra (1) [o] ajánl
rekonstrue'ra (1) [o] rekonstruál
religiös' [ʃös] vallásos, vallási
ren, -en, -ar rénszarvas
represente'ra (1) képvisel
resa (2b) utazik
resa bort (2b) [o] elutazik
resa, -n, -or utazás
resebyrå, -n, -er utazási iroda
reserve'ra (1) rendel, lefoglal
rest, -en, -er maradék
restaurang', -en, -er étterem
resväska, -n, -or utazótáska
rida (4) lovagol
rik gazdag
riksdag, -en országgyűlés
riktig igazi, valódi
riktnummer, -numret, – irányítószám, körzetszám
ringa (2a) cseng, felhív telefonon
ringa efter (2a) telefonon (orvost stb.) hív
risgrynsgröt, -en kb. tejbedara
rita (1) rajzol
rolig vidám
rum, -met, – szoba
runsten, -en, -ar rúnakő
rygg, -en, -ar hát
ryggsäck, -en, -ar hátizsák
råd, -et, – tanács
ha råd (med) van pénz vmire
rågbröd, -et, – rozskenyér
rädd för fél vmitől
rädd om [o] félt vkit
rätt helyes
vara rätt igaza van
röd, rött, röda piros
rökning, -en dohányzás
röst, -en, -er hang, szavazat

S

sak, -en, -er dolog, tárgy
same, -n, -r lapp (ember)
samla (1) gyűjt
samla ihop' (1) összegyűjt
samt valamint
samtal, -et, – beszélgetés
samtidigt ugyanakkor
samtliga valamennyi
sann igaz
se (4) lát
vi ses kb. viszontlátásra
sedan ~.**sen** aztán
sekrete'rare, -n, – titkár
semester, -n, semestrar szabadság
semesterplan, -et, – tervek a szabadságra
semla, -n, -or zsemle, sütemény
senast legkésőbb
sentida késői
septem'ber szeptember
serve'ra (1) felszolgál
sevärdhet, -en, -er nevezetesség
sex hat
sightseeing [szájgtséing] városnézés (angol)
sill, -en, -ar hering
inlagd sill ecetes hering
sin, sitt, sina övé, sajátja
sist utolsó, végül, legutóbb
sista biten utolsó szakasz
sitta (4) ül
sjuk beteg
sjunga (4) énekel
själv maga, saját maga
sjö, -n, -ar tó, tenger
sjöman, -nen, sjömän tengerész
skada (1) tönkretesz
sked, -en, -ar kanál
skicka (1) küld
åka skidor (2b) síel
skina (4) süt (a nap)
skiva, -n, -or lemez

skjorta, -n, -or ing
sko, -n, -r cipő
skog, -en, -ar erdő
skola, -n, -or iskola
skridskor (tsz.) korcsolya
åka skridskor (2b) korcsolyázik
skrivmaskin', -en, -er írógép
skräpa ner (1) szemetel
skulle vilja ha szeretne
skydda (1) véd, megvéd
skydda sig mot (1) [szej] védekezik vmi ellen
skylt, -en, -ar tábla, felirat
skåp, -et, – szekrény
skärgård, -en szigetvilág
sköldpadda, -n, -or teknősbéka
sköta hushållet (2b) háztartást vezet
slippa (4) mentesül, megszabadul vmitől
slott, -et, – [o] kastély, vár
slut, -et, – vége
släkt, -en, -er rokonság
släkting, -en, -ar rokon
smaka (1) megkóstol, ízlik
smal keskeny
smultron, -et, – [o] szamóca
smyga ut (4) kilopakodik
smör, -et, – vaj
smörgås, -en, -ar szendvics
snabbköp, -et kb. ABC-üzlet
snaps, -en, -ar pálinka
snart nemsokára
snygg csinos
snö, -n hó
snöa (1), det snöar havazik
socker, sockret, – [o] cukor
soffa, -n, -or [o] kerevet
sol, -en, -ar nap
solvända, -n napvirág
som [o] aki, ami, amely
sommar, -en, somrar [o] nyár
sommaraktivitet', -en, -er [o] nyári program
sommarstuga, -en, -or [o] nyaraló
son, -en, -söner [o] fia

sova (4) [o] alszik
sovsäck, -en, -ar [o] hálózsák
specialitet', -en, -er különlegesség
speciell' különösen
spegel, -n, speglar tükör
spela (1) játszik (játék, hangszer)
det spelar ingen roll [o] nem számít
spela badminton (1) [o] tollaslabdázik
spets, -en, -ar csúcs
språk, -et, – nyelv
stad, -en, städer város
starta (1) elindul (jármű)
statsminister, -n, -ministrar miniszterelnök
steka (2b) süt (húst, krumplit)
sten, -en, -ar kő
sticka (1) köt
stiga in (4) belép
stiga upp (4) felkel
stjärna, -n, -or csillag
stoppa (1) [o] megállít
stor nagy
storlek, -en, -ar méret
strand, -en vízpart
strax azonnal
student', -en, -er diák
stude'ra (1) tanul
studietid, -en, -er tanulmányi idő
stund, en stund egy ideig
stycke, -t, -n darab
styrelsemedlem, -men, -mar vezetőségi tag
stå (4) áll
stå i kö (4) [kő] sorbaáll
stå med i (4) rajta van (jegyzéken)
städa (1) takarít
ställa (2a) állít, helyez
stänga (2a) bezár
stänga av (2a) lezár
stängd zárva
substantiv, -et, – főnév
sucka (1) sóhajt
sur savanyú
svamp, -en, -ar gomba

svar, -et, – válasz
svara (1) válaszol
svart, svart, svarta fekete
svenska svéd (nyelv)
svensk svéd (melléknév)
svensk svéd (ember)
Sverige [szverje] Svédország
svår nehéz
ha svårt (4) nehezére esik
svänga (2b) befordul
syd ~ söder dél (égtáj)
syskon (tsz.) [o] testvér
syster, -n, systrar lánytestvér
så így
så att azért, hogy
så synd kár
sång, -en, -er ének, dal
säker biztos
säker på biztos vmiben
säkert biztosan
sälja (4) árusít
sällan ritkán
sätta (4) helyez
sätta sig (4) [szej] leül
söder dél (égtáj)
söder om [o] délre vmitől
södra déli
söndag, -en, -ar vasárnap

T

t.ex. = till exempel például
ta (4) fog, vesz
ta av (4) levesz
ta avsked (4) búcsút vesz
ta med (4) magával visz
tack köszönöm, köszönet
tacka för (1) megköszön vmit
tacksam för hálás vmiért
tak, -et, – plafon, háztető
tala (1) beszél
tala om ... för [o] mesél vkinek, vmiről
tall, -en, -ar erdei fenyő

tallrik, -en, -ar tányér
tambur', -en, -er előszoba
tandläkare, -n, – fogorvos
tapetse'ra (1) tapétáz
tavla, -n, -or festmény
te, -et tea
teater, -n, teatrar színház
teaterföreställning, -en, -ar színházi előadás
teatergrupp, -en, -er színházi társulat
teknik, -en technika
telefon', -en, -er [o] telefon
temperatur, -en, -er hőmérséklet
tid, -en, -er idő
tidigare korábban
tidning, -en, -ar újság, napilap
tidskrift, -en, -er folyóirat
till -hoz, -ig stb.
till exempel = t.ex. például
tillba'ka vissza
tillhöra (2a) hozzá tartozik
tillrä'ckligt elegendő
tills amíg
tillsa'mmans együtt
tillta'la (1) megszólít
timme, -n, -ar óra (60 perc)
tisdag, -en, -ar kedd
titta (1) néz
titta runt (1) körülnéz
tjock [o] kövér
toalett', -en, -er WC
vid tolvtiden [o] kb. dél, délben
tomt, -en, -er [o] telek
tomte, -n, -ar [o] manó
toppmöte, -t, -n [o] csúcstalálkozó
torsdag, -en, -ar csütörtök
total' teljes
tradition', -en, -er [ʃún] hagyomány
trasig rossz, rongyos
trevlig kedves, helyes
trivas, trivs, trivdes, trivts (2a) (jól) érzi magát
tro (3) hisz
troll, -et, – [o] troll (mesefigura)

trots att [o] annak ellenére
träd, -et, – fa
trädgård, -en, -ar kert
träna (1) edz
tröja, -n, -or pulóver
trött fáradt
trött på un valamit
tullavgift, -en, -er vám (összeg)
tulldeklaration', -en, -er [ʃún] vámáru-nyilatkozat
tullfri vámmentes
tullman, -nen, tullmän vámtiszt
tunnel, -n, tunnlar alagút
tunnelbana, -n földalatti
turist', -en, -er turista
turistbyrå', -n, -er idegenforgalmi hivatal
turistkort, -et, – turistajegy (Stockholm)
TV – television', -en, -er [ʃún] televízió
tvungen, vara tvungen meg kell tennie, kényszerül
två kettő
tvål, -en, -ar szappan
tvätta sig (1) [szej] mosakszik
ty mivel, hisz
tycka (2b) úgy véli
tycka om (2b) [o] szeret, kedvel
typisk (för) jellemző (vmire)
tyvärr' sajnos
tälta (1) sátorozik
tända (2a) meggyújt
tänka (2b) gondol, vél
tätt sűrű, sűrűn
tävla (1) versenyez
tävla om (1) [o] vetélkedik
törstig szomjas

U

u-land, -et, -länder fejlődő ország
u-landsbistånd, -et, – fejlődő országok számára nyújtott segély
under alatt, alá
underbar csodálatos
underlig furcsa
underskrift, -en, -er aláírás
undra (1) csodálkozik, kérdi, gondolkodik

undra över (1) csodálkozik, kérdi
ung fiatal
Ungern Magyarország
ungersk magyar (melléknév)
ungerska magyar nyelv
ungrare, -n, – magyar (ember)
unik' egyedülálló
universitet', -et, – egyetem
upp fel
uppbyggd felépült, épült
uppe fenn
uppgift, -en, -er feladat
uppgå till (4) eléri (szám)
uppifrån fenntről
upplevelse, -n, -r élmény
uppmärksamhet, -en, -er figyelem, figyelmesség
upptagen foglalt
urskog, -en, -ar őserdő
ursäkta elnézést, bocsánat
ut ki
utanför vmi előtt, kinn
utbildning, -en, -ar kiképzés
utdelningsadress, -en, -er *címzésnél:* utcanév
ute kinn
utflykt, -en, er kirándulás
utgång, -en, -ar kijárat
utomhus [o] a szabadban
utredning, -en, -ar vizsgálat
utrustning, -en, -ar felszerelés
utsikt, -en, -er kilátás
utställning, -en, -ar kiállítás

V

vacker, vackert, vackra szép
vad? mi? mik? mit?
vad som helst [o] bármi
vakta (1) őriz vmit
Valborgsmässoafton, -en [...borj...afton] Walpurgis-éj
van vid megszokott valamit
vandra (1) túrázik
vandrarhem, -met, – turistaszálló, diákszálló
vaniljglass, -en, -ar vaníliafagylalt

vanlig megszokott
var? hol?
var som helst [o] bárhol
vara (4), är van
vara med om (4) [o] részt vesz vmiben
vara (1) tart vmeddig
vara, -n, -or árucikk
varannan, vartannat minden második
varandra egymást
vardagsrum, -met, – nappali
varenda, vartenda minden egyes
varför? miért?
varie'ra (1) változik
varifrån? honnan?
varje mindegyik
varken ... eller sem ... sem
varm meleg
varsågod tessék, szívesen
vart? hova?
varuhus, -et, – áruház
vatten, vattnet, – víz
vecka, -n, -or hét
veckoprogram', -met, – heti program
verkligen valóban
vem? ki?
vem som helst [o] bárki
vems? kié? kinek a?
verb, -et, – ige
verk, -et, – mű, alkotás
veta (4) tud
vi mi
vi ses kb. viszontlátásra
vid –nál, -nél
videoanläggning, -en, -ar videoberendezés
viking, -en, -ar viking
viktig fontos
vila (1) pihen
vildgås, -en, -gäss [jesz] vadliba
vilja (4) vill akar
vilken, vilket, vilka melyik? amelyik
vilken som helst [o] bármelyik
vin, -et bor

vind, -en, -ar szél
vinna (4) győz, nyer
vinter, -n, vintrar tél
i vintras az elmúlt télen
visa (1) mutat
vispgrädde, -n tejszínhab
viss bizonyos
vit, vitt, vita fehér
vuxen felnőtt
våning, -en, -ar emelet, lakás
vår, -en, -ar tavasz
vår, vårt, våra miénk
väder, vädret időjárás
väderkvarn, -en, -ar szélmalom
väga (2a) lemér
väl hiszen, ugyebár
väldigt rettenetesen
välkommen [o] isten hozta
välkänd ismert, közismert
vän, -nen, -ner barát
vänlig barátságos
vänskap, -en, -er barátság
vänster bal
till vänster balra
till vänster om [o] vmitől balra
vänta, -n várakozás
vänta (1) vár
vänta barn (1) gyereket vár
vänta på (1) vár vkire
väntrum, -met, – várószoba
värktablett', -en, -er fájdalomcsillapító
värme, -n meleg
väst = väster nyugat
väster om [o] nyugatra vmitől
växa (2b) növekszik, nő
växt, -en, -er növény
växla (1) vált, pénzt felvált

Y

yrke, -t, -n foglalkozás
yoghurt, -en joghurt

Å

åka (2b) utazik, megy
åka skidor (2b) síel
åka skridskor (2b) korcsolyázik
åker, -n, åkrar szántóföld
år, -et, – év
i år idén
åtminstone legalább

Ä

ägg, -et, – tojás
äldre idősebb
älgkött, -et, – jávorszarvas hús
än egyelőre
än mint (hasonlítószó)
äntligen végre
äppelsaft, -en almalé
äpple, -t, -n alma
är (**vara** ige jelen ideje) van
äta (4) eszik
även om [o] még akkor is, ha

Ö

ö, -n, -ar sziget
öga, -t, ögon szem
öl, -et, – sör
öppningstal, -et, – megnyitó beszéd
öra, -t, öron fül
öst ~ öster kelet
öster om [o] vmitől keletre
över fölé, fölött, túl, át
övermorgon, i övermorgon [moron] holnapután
översätta (4) från ... till nyelvről nyelvre fordít
övetyga (1) meggyőz
övertygad om [o] meg van győződve róla
övning, -en, -ar gyakorlat

Ország, lakos, jelző – Land, invånare, adjektiv

Land		Invånare	Adjektiv
Albanien	*Albánia*	alban, -er	albansk, -t, -a
Belgien	*Belgium*	belgier, –	belgisk
Bulgarien	*Bulgária*	bulgar, -er	bulgarisk
Danmark	*Dánia*	dansk, -ar	dansk
Frankrike	*Franciaország*	fransman, -män	fransk
Förbundsrepubliken Tyskland	*NSZK*	tysk, -ar	tysk
Grekland	*Görögország*	grek, -er	grekisk
Island	*Izland*	isländning, -ar	isländsk
Italien	*Olaszország*	italienare, –	italiensk
Jugoslavien	*Jugoszlávia*	jugoslav, -er	jugoslavisk
Nederländerna	*Hollandia*	nederländare, –	nederländsk
Norge	*Norvégia*	norrman, -män	norsk
Polen	*Lengyelország*	polack, -er	polsk
Portugal	*Portugália*	portugis, -er	portugisisk
Rumänien	*Románia*	rumän, -er	rumänsk
Schweiz	*Svájc*	schweizare, –	schweizisk
Sovjetunionen	*Szovjetunió*	sovjet	rysk
Spanien	*Spanyolország*	spanjor, -er	spansk
Storbritannien	*Nagy-Britannia*	engelsman, -män	engelsk
Sverige	*Svédország*	svensk, -ar	svensk
Tjeckoslovakien	*Csehszlovákia*	tjeckoslovak, -er	tjeckoslovakisk
Tyska Demokratiska Republiken	*NDK*	tysk, -ar	tysk
Ungern	*Magyarország*	ungrare, –	ungersk
Österrike	*Ausztria*	österrikare, –	österrikisk

További országnevek – Flera länder

Argentina	*Argentína*	Förenta Staterna	*Egyesült Államok*
Bolivia	*Bolívia*	Indien	*India*
Brasilien	*Brazília*	Japan	*Japán*
Canada	*Kanada*	Kina	*Kína*
Chile	*Chile*	Turkiet	*Törökország*

Földrészek – Världsdelar

Afrika	*Afrika*	afrikan	afrikansk
Asien	*Ázsia*	asiat, -er	asiatisk
Australien	*Ausztrália*	australier	australisk
Europa	*Európa*	europé, -er	europeisk
Nordamerika	*Észak-Amerika*	amerikan	amerikansk
Sydamerika	*Dél-Amerika*	sydamerikan	sydamerikansk

Tankönyvkiadó Vállalat. A kiadásért felelős: Petró András igazgató. Szedte a Nyomdaipari Fényszedő Üzem (868514/08). Egyetemi Nyomda – 86.5224 Budapest, 1987. Felelős vezető: Sümeghi Zoltán igazgató. Raktári szám: 56224. TA 4228-II/C-8-8789. Felelős szerkesztő: Molnár Ágnes. Műszaki igazgatóhelyettes: Lojd Lajos. Grafikai szerkesztő: Boromisza Zsolt. Műszaki szerkesztő: Hülber Péter. A kézirat nyomdába érkezett: 1986. augusztus. Megjelent: 1987. május. Példányszám: 5000. Terjedelem: 18,50 (A/5) ív. Készült fényszedéssel, íves ofszetnyomással, az MSZ 5601–59 és az MSZ 5602–55 szabvány szerint.